



## Nevím, co je to za pud, podívat se na taková místa, říká lékařka Karolína Weiter

**SEDLČANY/ITIBO** Daleko za sluncem, tak se jmenuje osm let starý dokument mapující lékařskou huma-

členka jednoho z týmů humanitární mise. Odvážná mladá lékařka Karolína Weiter.

**Povězte mi, Karolíno, nejprve co je projekt Itibo, kterého jste se před rokem zúčastnila?**

*Itibo je humanitární rozvojový projekt vedený pod záštitou české pobočky nestátní organizace Adra. Srdcem projektu je lékař Aleš Bárta – toho jste mohla vidět ve zmíněném dokumentu. Ještě jako turista na sklonku devadesátých let byl hluboce dotčen absencí lékařské péče v Keni. Jak sám říká, nabyt okamžitě přesvědčení, že se*

**Pokračování na straně 16**



nitární pomoc v malé keňské vesnici Itibo. Daleko za sluncem také cestovala sedlčanská rodačka coby

## Markéta Emará Mitro: Můj tvůrčí svět je plný energií a jemnohmotných bytostí

**NOVÉ DVORY** „Dobrý den. Vy jste tu ta šperkařka? Pojdte na čaj,“ oslovil jsem před osmi lety Markétu Emaru Mitro, když šla kolem mě s dítětem na ruce. Postavila si tu ve vsi, stejně jako já, domek. Od té doby jsme se mnohokrát viděli, naše letošní podzimní setkání jsem využil k rozhovoru pro Sedlčanský kraj.

**Markéto, co bylo předtím a co bylo potom?**

*Záleží na tom, jak daleko a hluboko do mého života chceš nahlédnout. Už jako dítě jsem byla obdařena tvůrčím nadšením. Když jsem třeba našla někde v přírodě kus ztrouchnivělé větve, hned jsem zkoušela, co by se z toho dalo krásného vytvořit. Zlákalo mě zlatnické řemeslo a začala jsem*

*od gruntu, jak mám ve své povaze, takže jsem se vyučila řemeslu zlatník-klenotník v Praze. Řemeslo jsem si nesmírně zamilovala, a tak jsem se přihlásila na „šperkárnou“, jak se říkalo mému oboru na vyhlášené Střední uměleckoprůmyslové škole v Turnově. Ve škole jsme měli dílnu, trávila jsem tam hodně ze svého volného*

**Pokračování na straně 62**



## Narodil se Kristus Pán, veselme se!

**REGION** Vánoce... Svátky, kdy oslavujeme narození Ježíše Krista, bychom měli prožít v klidu a míru. Dokonce i supermarkety mívaj zavřeno. Jsou ale mezi námi tací, kteří mají „plné směny“. Nemá je kdo zastoupit. A to jsou nejen záchranáři, ale i ti, kteří pečují o naše duše: faráři.

Je hezké, že mohou slavit ve svátečním rouchu v krásně vyzdobeném kostele, ale přece jen – jsou v práci. Věřící si užijí svou půlnoční, a pak jdou domů do tepla, kde si dají něco pro zahřátí, ale farář, který má na starosti více kostelů, má těch „půlnočních“ i pět.

**Pokračování na straně 15**

## Vladimír Zámostný říká: Sedlčany mají potenciál k příjemnému životu

**SEDLČANY** Vladimír Zámostný, velmi známý sedlčanský praktický lékař, ale také radní a zastupitel, je rodilý Pražák, který se s rodiči přistěhoval do Sedlčan v roce 1961. Povídání

o sobě začíná slovy: „Stěhovali jsme se z Prahy, protože můj otec, veterinární lékař v Praze, nenašel odpovídající pracovní uplatnění. V Sedlčanech jsme však ihned získali byt i práci.“

Na své dětství vzpomíná s malou dávkou nostalgie: „Pamatuji si na dětství na Jižním sídlišti. Fotbálek s klukama na trávnících mezi bytovkami byl skvělý,

**Pokračování na straně 61**

## Jeden z nejstarších mlýnů v krajině dýchá dávnou historií i současným životem majitelů



**RADEŠÍN** Vodní mlynářství mělo v kraji hlubokou tradici. Pohřbily jej však nové technologie nebo komunistická nařízení z padesátých let. Některé vodní mlýny však žijí dál, dnes již většinou jako rodinné usedlosti. Na první pohled by nikdo neřekl, že se tu kdysi otáčela velká dřevěná vodní kola.

Nenápadný Michalův mlýn U Kalivodů se nachází mezi Radešínem a Kunim. Kousek od úzké cesty

**Pokračování na straně 40**

## Teplo krbu

*Ticho jen občas přeruší praskot hořícího dřeva. Místnost je jemně nasvětlena mihotavou září ohně. Teplo z krbu se rozlévá do celého těla a uvádí jej do příjemného, lehce hypnotického stavu. Pohled na plápolající polínka je tak uklidňující. Čas se zpomaluje.*

*Najednou se zdá, že veškerý ten předvánoční bláznivec, od nesmyslného nakupování spousty dárků po vysmejčení těch nejzapadlejších koutů domácnosti, je jen útek před sebou samými. Možná bude lepší neutíkat a vnímat poselství hořícího krbu. Každý z nás jej má v sobě. Teplo, které z něj vychází, je oním zdrojem tepla domova. A to není důležité jen o Vánocích, kdy jej vnímáme víc než jindy...*

*Opět se několik desítek úžasných lidí spojilo, aby vám tímto mimořádným vánočním vydáním Sedlčanského kraje, kde se propojuje zpravodajství s autorskou tvorbou a zajímavými lidskými příběhy, popřáli krásné Vánoce a šťastnou budoucnost. Tak se pojdte ohřát k našemu krbu.*

*Redakce Sedlčanského kraje*



**pf 2024**



**CHWASTEK & SYN**  
STŘECHY

Vladimír Chwastek  
(+420) 776 699 418

chwastek69@centrum.cz

www.strechychwastek.cz

PŘEJEME SVÝM ZÁKAZNÍKŮM,  
ZAMĚSTNANCŮM A VŠEM OBČANŮM  
SEDLČANSKA VESELÉ VÁNOCE  
A ŠTASTNÝ NOVÝ ROK 2024

**Pf 2024**

LIMA SEDLČANY

**LUMIAL**

Milan Poncar, Kosova Hora 77 (za hřištěm)

**VODA • TOPENÍ • PLYN • MONTÁŽE**  
velkoobchod – maloobchod

- boilers DRAŽICE, STIEBEL ELTRON
- kompletní sortiment KORADO
- čerpadla do vrtaných studní – GRUNDFOS, SIGMA, PUMPA, DAB
- kotle elektrické, plynové i na tuhá paliva OPOP, SLOKOV, ATMOS, PROTHERM, KOVARSON, BENEKOV atd.

Provádíme revize kotlů na tuhá paliva.  
**POZOR** blíží se konec termínu!

Kanadská kamna  
úspora dřeva až 30%

**SLEVA 10 %**

Kompletní rekonstrukce koupelen  
na klíč včetně 3D návrhu zdarma.

**Děkujeme zákazníkům za přízeň  
a přejeme vše dobré do nového roku.**

Prodejní doba: PO – PÁ 7 – 17 hod., SO 8 – 11 hod.  
☎ 318 821 249, 603 266 297 • www.lumial.cz

**PEVAN GYM**  
FITNESS CENTRUM U KDS

www.pevangym.cz  
Informace: 607 993 638  
facebook/pevangym.cz

- POSILOVNA – VÝŽIVOVÉ PORADENSTVÍ
- AEROBNÍ SKUPINOVÉ LEKCE
- REHABILITAČNÍ  
A REGENERAČNÍ CVIČENÍ

Přijďte načerpat energii do našeho fitness centra.  
Děkujeme všem za projevenou přízeň a přejeme  
radostné Vánoce a úspěšný nový rok 2024.

**STRNAD**  
ELEKTRO

*Veselé Vánoce a šťastný nový rok  
2024 všem zákazníkům, kteří  
navštívili prodejnu Strnad elektro  
v Sedlčanech a v Olbramovicích,  
přeji všichni od Strnada.*

**ELEKTROMATERIÁL – SVÍTIDLA**

**NES**  
ELEKTRO  
www.nes-elektro.cz

**NES-elektro s.r.o.**

Zahradní 1242, 264 01 Sedlčany, Česká republika

**Zabezpečovací technika**

Služby:

- měření pomocí termokamery FLUKE
- svařování optických vláken
- lokalizace podzemních vedení
- práce montážní plošinou do 22 m

**Kamerová technika**

Klidné prožití vánočních  
svátků, hodně zdraví,  
šťěstí a úspěchů  
v novém roce 2024.

Další činnosti: elektroinstalace, revize, datové a optické sítě, měření a regulace, televizní rozvody a přístupové systémy.

Telefon: 318 821 451 • Mobil: 602 440 124 • Mobil: 603 504 097 • E-mail: info@nes.cz

**WWW.NES.CZ**



## Příště 10. ledna

První číslo Sedlčanského kraje v příštím roce vyjde ve středu 10. ledna.

## U větrného mlýna čerti odklízeli sníh, o dva dny později se v centru města loučili s hříšníky

**PŘÍČOVY/SEDLČANY** V centru města bylo v úterý 5. prosince opět po roce pěkně živo. Jakmile se pořádně setmělo, objevila se na náměstí jedna velká skupina čertů s Mikulášem a andělem, a o nece-lou hodinu později na místo o kus dál s rachotem dorazila druhá. Proč letos byly skupiny dvě, nám přiblížil přítomný starosta Sedlčan.

### Odměnou byla čertovská linecká kolečka

„Od sedmnácti hodin byla na náměstí skupina kolem sboru dobrovolných hasičů našeho města,“ uvedl Ivan Janeček. „Tento sbor se pod vedením velitele Viktora Němce věnuje i zájmové činnosti, výchově dětí a kulturním akcím. My jsme členům sboru poskytli stánek, ve kterém nabízejí svařené víno nebo punč, a město zařídilo pro děti sladké odměny, kterými jsou

linecká kolečka v podobě čertíka. Předpokládali jsme, že než na náměstí za hodinu dorazí druhá skupina čertů, že se u našeho stánku děti vystřídají, ale ono je jich tolik, že to všechny nestihly.“ Pokud ale děti vystály společně se svými rodiči dlouhou frontu před stánkem, sladkou odměnu za básničku z rukou Mikuláše skutečně dostaly, a mohly se od kašny přesunout o několik desítek metrů dál k vánočnímu stromu, kde rozbila svůj tábor druhá skupina, známá pod názvem Sedlčanští čerti.

### Čerti prohrnovali o sto šest

Společně s hlavním čertem jsme se na chvíli ještě vrátili o dva dny zpět, kdy Sedlčanští čerti ve větrném mlýně u Příčov byli hlavními aktéry programu, nazvaným Peklo existuje. A svoji pekelnou akci v tomto tajemném, a tak trochu i pohádkovém místě měli tentokrát pořádně

Pokračování na straně 5

## Příští rok bude v Sedlčanech plný výročí. Město naváže na tradice

**SEDLČANY** V rozpočtu města pro příští rok se jako obvykle objeví podpora kulturních projektů. Kromě běžné každoroční podpory příspěvkových organizací (Městské knihovny a Městského muzea Sedlčany) jsou plánovány i příspěvky na akce, které se v příštím roce budou v Sedlčanech pořádat.

Jde o kulatá výročí 730 let od první zmínky o Sedlčanech, 130 let železniční trati Olbramovice – Sedlčany,

## Adventní farmářské trhy voněly dálkami a zpestřila je pěvecká vystoupení

**SEDLČANY** Na náměstí T. G. Masaryka se v sobotu 9. prosince konaly adventní farmářské trhy pořádané Sdružením obcí Sedlčanska, které měly bohatý doprovodný program.

Nechybělo několik hudebních vystoupení sólistů i skupin zpěváků. Na každém vánočním trhu

staveny, návštěvníci trhu mohli hlasovat pro některý z nich přímo na místě. Soutěžily také děti, které zdobily perníčky.

### Ekvádor na dlani

„Dnes máme na náměstí osmadvacet stánků,“ uvedla Tereza Kuchařová ze Sdružení obcí Sedl-



Markéta a její manžel José Eduardo Ganchozo Panta, který pochází z Ekvádoru.

nechybí speciální soutěž, letošní rok nebyl výjimkou. Tentokrát však nesoutěžili návštěvníci, ale jednotlivá města a obce sdružení o nejkrásnější vánoční stromeček. Letos jich bylo do soutěže přihlášeno devatenáct. A protože fotografie stromků byly na náměstí vy-

čanska. „Prodejci jsou většinou stálí a jedinou novinkou je stánek Markéty Piškové z Chotětic, která podporuje Ekvádor a nabízí tamější produkty.“ Jako první jsme proto navštívili Markétin stánek, a zeptali se jí, proč nabízí produkty právě

Pokračování na straně 7

## Autoři čísla

Na vzniku vánočního vydání Sedlčanského kraje se slovem nebo obrazem podíleli:

Arcimovičová Jana  
 Faktorová Michaela  
 Faktor Pavel  
 Falcová Gabriela  
 Fiala Miroslav  
 Hadáčková Elena  
 Hölzelová Eva  
 Kakosová Lucie  
 Kolář Zdeněk  
 Krampera Bohumír  
 Křenková Vladimíra  
 a žáci ZUŠ Sedlčany  
 Kulandová Barbora  
 Kutilová Hana  
 Macháček Josef  
 Míka Tomáš  
 Motrincová Jana  
 Motrincová Sabina  
 Myslikovjan David  
 Nádvořník Jaroslav  
 Němec Jiří  
 Podzimek Antonín  
 Posekaná Klára  
 Roško Vladimír  
 Soukupová Marie  
 Stibor Karel  
 Stropnický Matěj  
 Synková Hana  
 Šibal Marek  
 Šibrava Jiří  
 Štěpánek Petr  
 Štverák David  
 Trachtová Hadáčková Olga  
 Velfl Josef  
 Vilasová Blanka  
 Vohanka Bohumil  
 Vohnout Pavel  
 Žak Pavel

### PRODEJ VÁNOČNÍCH KAPRŮ



zajišťují

**Sádky Červený Hrádek (vedle učiliště)**

středa 20. až sobota 23. 12.  
 od 9 do 16 hodin  
 na sádkách Červený Hrádek

čtvrtek 21. až sobota 23. 12.  
 od 9 do 16 hodin  
 na nám. T.G.M. pod kašnou

Kontakt: 728 637 130

Hodně štěstí, zdraví, úspěchů v novém roce a dobrou chuť při konzumaci vánočního kapra vám přeje František Budka a jeho spolupracovníci.

## Horkou předvánoční novinkou Hanky Zemanové je Nový BioAbecedář

**CHRAMOSTY** Hanka Zemanová z Chramost vystudovala pedagogickou fakultu, ale místo dětí ve škole učí lidi již téměř pětadvacet let, jak žít a jíst zdravěji a přirozeněji podle rytmu přírody. Je autorkou několika úspěšných knižních titulů.

Rytmus roku je knihou pro celý život

Když před dvěma lety vyšla její kniha Rytmus roku, Hanka Zemanová netušila, že se z ní rychle stane bestseller. Kniha získala 2. místo v Ceně čtenářů v soutěži Český bestseller. Letos na jaře pak uspěla v mezinárodní soutěži Gourmand World Cookbook Awards, kde získala 1. místo v kategorii Východní Evropa a 2.

Pokračování na straně 4

Pokračování na straně 6

## Informační centrum požádalo o podporu brigádníkům, kteří zde pomáhají

**SEDLČANY** Program na podporu sezónní zaměstnanosti využila již v minulém roce vedoucí sedlcanského Turistického informačního centra Markéta Krivská, která spolu s vedoucím odboru investic Tomášem Langem podala i letos přihlášku na základě výzvy Středočeského kraje.

„Šlo o podporu brigádníků, kteří v průběhu prázdnin pomáhali na infocentru obsluhovat turisty. Zejména vypomáhali o víkendech, kdy

práci jsme v minulém roce obdrželi ve výši 50% jejich platu v sezóně (od června do září) maximálně pro tři osoby. Proto požadavek na příští rok podáváme opakovaně,“ dodává.

„Budeme se těšit, že naše žádost bude hodnocena pozitivně a že se město dočká podpory. Chceme podobným způsobem žádat také na ostatní složky města či odbory,“ doplňuje starosta Janeček.

Kromě této dotace in-



info mává otevřeno o prázdninách v týdnu od 7.30 do 16 hodin a o víkendech od 9 do 16 hodin, což bývá náročnější,“ vysvětluje podrobnosti Markéta Krivská. „Brigádníci u nás pracují na základě dohody o provedení práce. Podporu na jejich

focentrum v letošním roce využilo také výzvu na vybavení. Z té byl pořízen grafický program pro dva pracovní počítače, dále pak tablet především k využití pro turisty s dětmi, mapy a pro návštěvníky wifi přístup na internet. -bv-

## Horkou předvánoční novinkou Hanky Zemanové je Nový BioAbecedář

**Dokončení ze strany 3** místo v kategorii Zdraví a výživa.

Výpravná kniha Rytmus roku je knihou nejen pro celý rok, ale i pro celý život. Čtenář se z ní dozví, jak nás příroda svými sezónními a lokálními dary každý měsíc posiluje a léčí. Rovněž radí, jak sladit životní styl s ročním obdobím, přirozeně posilovat imunitní systém, zpracovávat lokální superpotraviny a připravovat výživná jídla, bylinné nápoje i elixýry z darů naší přírody. Kniha se dočkala i audioverze. Namluvila ji přímo Hanka Zemanová s hudebním doprovodem svého švagra Káji Maříka.

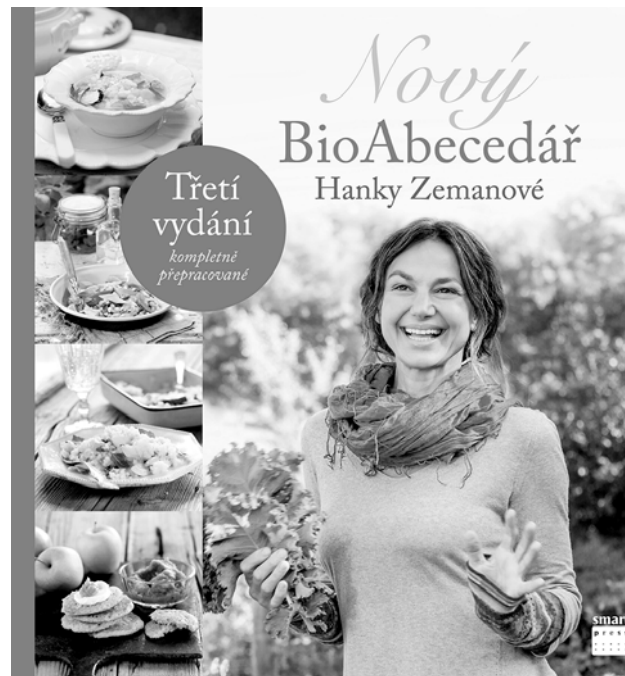
Z knihy Rytmus roku Hanka vytvořila i Nástěnný průvodce jednotlivými měsíci v roce, vybrala to nejdůležitější, co stojí za to mít na očích. Krásné fotografie a stručné texty čtenáři každý měsíc připomenou, jaké lokální superpotraviny, byliny a plody jsou právě na vrcholu své sezóny, jakou léčivou kúru dopřát svému tělu a jak sladit životní styl a jídelníček s rytmy přírody. Tento kalendář léčivých darů přírody lze používat mnoho let, protože je nedatovaný.

### Horká předvánoční novinka

Před několika dny vyšlo třetí, kompletně přepracované vydání dalšího z Hančič-

ných titulů – Nový BioAbecedář Hanky Zemanové. Podle Margit Slimákové, specialis-

psat všechny kapitoly úplně nově a s čistým svědomím z poctivě odvedené práce



Obálka Nového BioAbecedáře Hanky Zemanové

tky na zdravotní prevenci, je BioAbecedář nejdokonalším knižním zdrojem informací o zdravé výživě v Česku. Jsou v něm detailní faktografická data, doplněná skvělými osobními zkušenostmi a radami.

„Když jsem psala BioAbecedář poprvé, bylo mi kolem třiatřiceti let,“ dodává Hanka Zemanová. „Od té doby uběhlo patnáct let, v nichž jsem sbírala životní, studijní i kuchařské zkušenosti a sledovala, jak se mění souvislosti potravinářského průmyslu a lidského zdraví. Proto jsem se rozhodla na-

doporučuji Nový BioAbecedář i těm, kteří doma mají ten původní. Ten dejte třeba do knihovny či knihobudky na zastávce autobusu nebo si ho nechte v kuchyni jako pracovní kuchařku, protože recepty se nezměnily. Nový BioAbecedář vás naučí rozlišovat mezi potravinami a vybírat ty pravé, nejen pro vaše zdraví, ale i pro ekosystém Země.“

Publikace Hanky Zemanové je možné v Sedlčanech koupit v prodejně Káva svět v Pasáži 7, kde lze domluvit i osobní věnování do knihy.

David Myslikovjan

## Sobotní večery s živou hudbou jako alternativa ke společenskému životu v Sedlčanech

**SEDLČANY** Ve znovuzrozeném Premium Baru odstartovala plánované sobotní večery s živou hudbou netradiční, avšak velmi energická a zábavná, dvojice harmonikářů Pepy a Jessicy. Francouzsky zpívající i česky hovořící Kanadanka se svým parťákem jednu chvíli nově zařazený bar nejenže rozezpívali, ale i roztančili.

„Je to skvělý nápad, živá

hudba mezi stoly, bezprostřední kontakt mezi návštěvníky a hudebníky. Moc se mi večer líbil,“ nechala se slyšet jedna z návštěvnic Premka (což je už zažitý název pro Premium Bar), Veronika. Její manžel Václav zase ocenil příjemné prostředí baru a občasně sobotní večery s živou hudbou uvítal jako příjemnou alternativu ke společ-

čenskému životu v Sedlčanech.

Značnou oblibu si v Premko baru získávají i čtvrtěční hospodské kvízy. „Na kvízu jsem byla už dvakrát. Ani jednou sice náš tým nevyhrál, ale o to ani nejde. Je to zábava,“ podotkla návštěvnice večera Andrea, která se nestyděla doprovodit hudebníky na tamburínu.

Lucie Kakosová



Pepa a Jessica roztančili sedlcanský Premko bar.



## U větrného mlýna čerti odklízeli sníh, o dva dny později se v centru města loučili s hříšníky

**Dokončení ze strany 3** zřízenou, protože prakticky po celé dva dny předtím hustě sněžilo. Čerti a velká sněhová nadílka, lze to vůbec dát nějak dohromady? Kupodivu ano.

„Celé místo jsme museli začít prohrnovat už dva

*v Příčovech napadl nanejvyš centimetr sněhu, aby ho bylo tolik, to jsme ještě nezažili. Tentokrát byl v akci i traktor s prohrnovačem, a také nám nabídlo svoji pomoc při prohrnování spoustu našich kamarádů, kteří přišli s lopatami a hrably. Hlavně pro*



dny předem, a protože program začínal v neděli hodinu po poledni, prohrnovali jsme ten den už od devíti hodin ráno, aby přijíždějící lidé měli kde zaparkovat. A také aby tam nestáli ve sněhové pokrývce, která měla několik desítek centimetrů,“ řekl nám hlavní čert skupiny

*nejmenší děti jsme zahájili program už v jednu hodinu, a na to jaký byl sníh, mráz a vítr, přišlo poměrně dost lidí.“*

Také Mikulášci ze skupiny Sedlčanští čerti děti říkaly básničky a byly za to odměňovány dobrotami, omalovánkami a hračkami.



Sedlčanští čerti. „Myslím si, že sníh tomu dal hezčí atmosféru a že naše námaha za to stála. Prohrnuli jsme tam kruh, toto místo jsme osvětlili světly, a sníh tak celé akci dodal atmosféru blížících se Vánoc. Dosud nám

Pekelníci ale měli s sebou ještě jednu rekvizitu, které se i někteří dospělí báli. Byla to váha, vážící míru hříchů. Na otázku, odkud váha je, čert udiveně odpověděl: „To je přece váha pekelná.“

**David Myslikovjan**

## Projekt telerehabilitace v Domově Sedlčany je v České republice unikum

**SEDLČANY** V Domově Sedlčany se již více než rok uskutečňuje projekt pod názvem Aktivizační sociální telerehabilitace. Na toto téma jsme si povídali s člověkem nejpovolanějším, a sice s Jakubem Pětiočným, prezidentem České asociace robotiky, telemedicíny a kybernetiky a náměstkem Rehabilitačního ústavu Kladruba.

Jakub Pětiočný se dlouhodobě věnuje telerehabilitaci, neurorehabilitaci a distanční terapii. Vedle pozice náměstka pro rehabilitaci, vědu a výzkum, kde je zodpovědný za spolupráci s českými i zahraničními partnery, se věnuje klinické implementaci mezinárodních a národních pravidel pro telerehabilitaci do běžné praxe, vývoji designu telerehabilitačních komunikačních aplikací a telerehabilitačního managementu.

**Projekt děláte výhradně v Domově Sedlčany nebo i na jiných místech?**

Probíhá i v dalších zařízeních, ale v Sedlčanech máme nejvyšší spolupráci. Dokázali jsme na něj získat grant od Ministerstva práce a sociálních věcí, kdy hodnotíme i jeho dopady nejenom na klienty, ale i na vlastní personál.

**Co všechno obnáší?**

Odborně řečeno je to kombinace hybridní evoluční telerehabilitace. Když to řeknu normálními slovy, jedná se o asistované cvičení skupiny klientů, kteří mají společný pohybový problém. V této skupině je připraveno speciální cvičení, které je přenášeno přes audiovizuální soupravu. Skupinu dozoruje aktivizační pracovník z Domova Sedlčany a jednou za čas se uskuteční spojení s pracovníky Domova, kdy hodnotíme, zda je zapotřebí změnit dynamiku a charakter cvičení pro jejich klienty. A pokud to potřebné je, provedeme změnu, abychom to upravili k aktuálnímu stavu. Po-

kud změna zapotřebí není, pokračujeme dále.

**Cvičení se tedy odehrává přes obrazovku?**

Ano, využíváme moderní technologie, ale nepředstavujeme si, že se jedná o něco takového, jako byl kdysi televizní pořad Cvičme v rytmu. Je to navázáno na konkrétní zařízení a na danou skladbu klientů. Znamená to, že když jsme zahájili, přijeli jsme do sedlčanského domova seniorů, podívali se, jak se klienti dovedou hýbat a také jsme měli rozhovory



**Jakub Pětiočný společně s dalšími odborníky z Rehabilitačního ústavu v Kladrubech dlouhodobě spolupracuje s Domovem Sedlčany.**

s aktivizačními a sociálními pracovníky. Ptali jsme se, co by pro jejich klienty bylo vhodné a co by jim mohlo pomoci. Potom jsme dělali první zkušební cvičení, během něhož jsme zjišťovali a hodnotili, jak to vnímají, jestli cvičení chápou a zda je potřeba změnit jeho strukturu. Zajímala nás také například rychlost a náročnost cvičení, až jsme se dostali k několika jeho vzorům, která takto každý týden vysíláme, a klienti Domova podle tohoto vzoru cvičí. Optimální je to ve zdejším tělocvičně, ale samozřejmě pro klienty, kteří mají zhoršenou mobilitu, je možné využít velkoformátovou obrazovku.

**Pozorovali jste již zlepšenou kondici klientů v Domově Sedlčany?**

Je těžké to hodnotit, protože když vezmete v úvahu jejich věk, který je mnohdy i přes devade-

sát let, je pro nás důležité udržení rozsahu pohybu v ramenu, krční páteře a dolních končetin. Ze zkušenosti víme, že tyto oblasti jsou nejvíce postižené nemocemi stáří, což znamená, že když člověk začne hodně bolet krk, ramenní klouby nebo nohy, ztrácí schopnost samostatné chůze, a tedy i soběstačnost. Proto se na tyto oblasti zaměřujeme, aby klient zůstal co nejdéle soběstačný, což vede ke zlepšení jeho psychického stavu. A také aby díky tomu, že je soběstačný, byla snížena zátěž personálu, který o tyto klienty pečuje. Projekt je unikum, a pokud vím, v České republice zatím jiný takto nastavený není. Dokonce i v evropském a celosvětovém formátu jsou podobné projekty spíše ojedinělé. My jsme ho před dvěma měsíci prezentovali na evropské neurorehabilitační konferenci v oblasti sociální telerehabilitace, podpory aktivního stárnutí klientů a zlepšení dostupnosti péče. Populace extrémně stárne, ale nejenomže stárne, zvyšuje se také aktivní věk, což znamená, že člověk si nese i svoje nemoci z mládí. Tím, že se dožíváme vyššího věku, potřebujeme větší zdravotní péči, a ta má také svoje limity. Ve starším věku se projevují i nemoci stárnutí, protože tělo je opotřebované, a proto projekt vidím jako velmi nosný a věřím, že bude mít ohromný potenciál. Otázkou totiž je, kdo se bude o nás starat jednou starat a jakým způsobem bude pro nás zajištěna péče? A právě využití moderních technologií, které jsou orientované na jednotlivé potřeby uživatelů, ať už je to klient nebo pacient, umožňuje tuto mezeru, kterou je nedostatek zdravotního personálu a narůstající počet pacientů, překrýt.

**David Myslikovjan**



## Příští rok bude v Sedlčanech plný výročí. Město naváže na tradice

**Dokončení ze strany 3** která bude umístěna na mariánský sloup v severní části náměstí T. G. Masaryka. Sloup Neposkvrněného početí Panny Marie je barokním dílem sochaře Ber-

sousoším byl 3. května 1958 zapsán do státního seznamu památek a v roce 1964 se dočkal zrestaurování. Nyní po dalších šedesáti letech přibude nově vykovaná lampička, kterou vytvoří



Mariánský morový sloup na náměstí v Sedlčanech se dočká osvětlení.

narda Spinettiho. Byl postaven v roce 1713 k odvrácení morové epidemie v Sedlčanech a obyvatelé města se u něj scházeli také při konání slavnosti Rosa. Sloup se

stejný dodavatel, jenž vyráběl i vrátka na schůdky k ochozu. Lampička zde už kdysi bývala a bude vytvořena v historickém designu. **-bv-**



Zaměstnanci podniku Liva druhým rokem rozsvítí v Krchově místo stroměčku stroječek. Originální výzdoba, která je k vidění večer cestou okolo areálu, jistě potěší nejedno oko nejen příznivců zemědělské techniky. Foto: Sabina Motrincová

## ZPRÁVY OD SENÁTORA (10)

### Ministr zemědělství Marek Výborný navštívil farmu v Petrovicích

Hned zkraje listopadu jsem byl přítomen vyhlášení vítězů soutěže Česká chuťovka 2023 v Národním zemědělském muzeu pod záštitou Senátu. V 15. ročníku soutěže o značku Dobrý tuzemský potravinářský výrobek uspělo celkem 39 českých firem. Značkou Česká chuťovka se tak může nově pyšnit 140 výrobků a značkou Dětská chuťovka pak dalších 17. Titulem Rytíř české chuti byl poctěn Petr Kosiner, jenž se jako šéfkuchař a tvůrce originálních receptur zasloužil o to, že společnost Knedlíky Láz-

Sedmý listopadový den přijela k nám do Petrovic vzácná návštěva. Ministr zemědělství Marek Výborný zavítal na místní farmu, kde jej zástupci ZD Krásná Hora seznámili s moderním provozem i se společnými projekty uskutečňovanými spolu s obcí. Pan ministr si kromě zážitků samozřejmě odvezl i naše legendární petrovické koláče.

Kromě toho, že zasedalo plénum Senátu, vyhlášovali jsme také Osobnost venkova 2023. Touto osobností se zaslouženě stal starosta Bělotína, zakladatel a dlouholetý předseda

tomu nebylo ani letos. Po diskuzi byla představena svatomartinská vína od vybraných vinařů.

Státní svátek a konec totality jsem si již tradičně připomněl nejen na Národní třídě v Praze, ale i uctěním památky vězňů komunistického lágru v památníku Vojna.

Ve druhé půli měsíce jsme se senátní delegací v čele s předsedou Senátu Milošem Vystrčillem navštívili Rumunsko. Setkali jsme se s premiérem Marcellem Ciolacem, předsedou rumunského Senátu Nicolaem-Ionelem Ciucou,



nička „povýšila knedlíky na umění“ a její zákazníci oblíbené a vyhledávané výrobky tak získaly již desítky ocenění Česká a Dětská chuťovka.

Zúčastnil jsem se také oslavy třisetletého výročí založení Řádu svatého Huberta 3. listopadu v obci Hlavenec, v místech, kde císař římský a král český Karel VI. přijal insignii Řádu sv. Huberta a podepsal se do řádové knihy.

Svatohubertskou mši v chrámu svatého Víta celebrouvanou arcibiskupem Janem Graubnerem jsme první listopadovou sobotu oslavili 100. výročí založení Českomoravské myslivecké jednoty. Bylo mi obrovskou ctí ji s Klubem trubáčů ČMMJ hudebně doprovázet.

Spolku pro obnovu venkova ČR, bojovník za venkov a jeho potřeby, muzikant a pedagog Eduard Kavala.

Letošní oslava Dne válečných veteránů byla spojena s významným oceněním vojáka a vlastence gen. Karla Mareše prezidentem republiky, který mu propůjčil 28. října Řád bílého lva 1. třídy vojenské skupiny. To jsme si připomněli v Kosově Hoře na Svatomartinských slavnostech, kde jsem se setkal s Dagmar Jungmannovou – dcerou generála Mareše. Bylo mi ctí.

V polovině listopadu přicházejí na pozvání Senátu a Vinařského fondu zástupci vinařů, aby se v panelové diskuzi seznámili s novými trendy ve vinařství a marketingu. Jinak

prozatímním předsedou Poslanecké sněmovny Rumunska Alfredem-Robertem Simonisem, ministrem obrany Angelem Tilvarem a mnoha dalšími. Navštívili jsme přístav Konstanca, vojenskou základnu Mihaila Kogalniceanu a památku hrdinů jsme uctili u Památníku českých hrdinů padlých v 1. světové válce v Medgidii. Návštěvu doprovázela podnikatelská delegace vedená Svazem průmyslu a dopravy ČR.

Konec měsíce patřil mimo jiné kulatému stolu k otázkám stavu lesů a hospodaření v nich s Václavem Cílkem a dalšími odborníky v areálu Ochrany fauny Hrachov a společnému setkání senátorů a poslanců s pivovarníky a sladovníky.

**Petr Štěpánek**



# Adventní farmářské trhy voněly dálkami a zpestřila je pěvecká vystoupení

**Dokončení ze strany 3** z této jihoamerické země. „My to máme do Sedlčan

revné textilie, které utkali tkalci v Andách v nadmořské výšce téměř tři tisíce



Jaký by to byl adventní trh, kdyby na něm chyběly vánoční dekorace.

z Chotětic sice pouze tři-  
nást kilometrů, ale naše  
zboží pochází ze vzdá-  
lenosti deset a půl tisíce  
kilometrů. Soustředíme  
se na západní Ekvádor  
a máme název Ekvádor  
na dlani. Zaměřujeme se  
na výrobky od ekvádor-  
ských řemeslníků, pěstitelů,  
a také dovážíme jednu  
zajímavost, což jsou palo  
santo vykuřovadla. Pokud  
to vezmeme všeobecně,  
slouží k očistě prostoru,  
očistě lidí a udržování  
vysokých vibrací. Je to  
prastará technika na vý-  
měnu a údržbu energie.“

Markéta nám přiblížila,  
co Ekvádor na dlani dále  
nabízí. Jsou to pestroba-

metrů, a to tradičním způ-  
sobem. Jsou to ponča, širo-  
ké pašmíny, šály, hamaky,  
ubrusy a tašky. „Máme rov-  
něž věci, které jsou z pobře-  
ží provincie Manabí a jsou  
vyráběny z ořechu tagua,  
který je hodně podobný  
slonovině a je velice tvrdý.  
Proto se mu také říká slo-  
novník. Dá se krásně barvit  
a my z tohoto ořechu máme  
v Sedlčanech šperky, andě-  
ličky a malé betlémy. Také  
ve stánku máme nepražené  
kakaové boby a praženou  
kávu,“ přiblížila svůj sor-  
timent Markéta a dodala,  
že obvykle jezdí po trzích  
po celých středních Če-  
chách, ale není výjimkou,  
když vyrazí i někam dál.

Naposledy byla na pre-  
zentaci až na Olomoucku.  
A jaké cesty ji zavedly až  
k výrobkům z Ekvádoru?  
„Jsme rodinný podnik. Můj  
muž pochází z Ekvádoru,  
takže odtamtud dovážíme  
jejich typické výrobky. Man-  
želovi se v České republice  
líbí, ale občas má problém  
zvykat si na naši zimu.  
Před čtrnácti dny jsme se  
vrátili z Ekvádoru, a v ob-  
lasti, ze které on pochází, je  
celoročně výhradně teplo.  
Obvykle mezi pětadvaceti  
až pětatřiceti stupni. Když  
minulý týden tady u nás  
hodně sněžilo, tak docela  
zíral,“ dodala s úsměvem  
Markéta Pišková.

## Snem Karolíny je konzervatoř

V bohatém kulturním  
programu na trzích vy-  
stoupil dětský pěvecký  
sbor Zábójáček pod vede-  
ním Vladimíry Severové  
s pásmem vánočních pís-  
ní a koled, a poté násle-  
dovalo vystoupení žáků  
Základní a mateřské školy  
z Chlumu. Tento pěvecký  
sbor se pod vedením učitelky  
Moniky Podrázské rovněž  
představil ve stejné  
zaměřeném pásmu. V závěru  
kulturního programu vystoupil  
pěvecký soubor z 2. ZŠ Propojení.

Ze sólistů zaplněnému  
středu náměstí zazpívala  
Karolína Moščovičová z  
Vysokého Chlumce, kte-

rou posluchačům před-  
stavila tajemnice Sdru-  
žení obcí Sedlčanska.  
„Karolína se od svých pěti  
let věnovala tanci a jejím  
snem byla a je konzervatoř,“  
 uvedla Štěpánka Barešová.  
„V devíti letech si ve spolku  
sedlčanských ochotníků zahrála  
malou roličku v Lotrandovi a  
Zubejdě a od té doby začala  
její láska k divadlu. Zpěvu se  
začala intenzivně věnovat  
v roce 2021, kdy jí bylo  
dvanáct let. Pěvecky ji vedla  
paní učitelka Martina Tomášková.  
Před dvěma lety úspěšně  
absolvovala konkurz do muzikálu  
v Praze. A nyní již druhou  
divadelní sezónu hraje  
v rámci projektu Děti hrají

hodin vás všechny zve  
na sedmou reprízu tohoto  
muzikálu, který v červnu  
navštívili šestáci z 1. ZŠ  
Sedlčany a moc se jim líbil.  
Karolína se právě připravuje  
na talentové zkoušky  
hudebně dramatického  
umění na obor muzikál,  
mimo jiné i pod vedením  
učitele Jana Marhoula ze  
ZUŠ Sedlčany. Dnes na vá-  
nočních trzích zazpívá pís-  
ničky z pohádek a těší se  
na další vystoupení.“

Po skončení kulturní  
části farmářských trhů se  
již jejich návštěvníci moh-  
li naplno věnovat prohlí-  
žení stánků a nakupování  
v nich. V nabídce byly  
adventní věnce a dekora-  
ce, svíčky, suché plody,



Na sobotních adventních farmářských trzích vystoupily děti ze Zábójáčku pod vedením Vladimíry Severové.

dětem v pražském divadle  
Hybernia, kde ji můžete  
vidět v muzikálu Annie  
jr. v jedné z hlavních rolí.  
V neděli 4. února od 15

potřeby do domácnosti ze  
dřeva, uzeniny, pečivo, su-  
ché plody a nechyběl ani  
trdelník.

**David Myslikovjan**

## Vánoční mejdan potěšil příznivce rocku a punku



Kapela s vtipným názvem Deratizéři zahrála jako první.

**NECHVALICE** V nechvalic-  
ké hospodě U Vlastičky si  
v sobotu 9. prosince daly  
dostaveníčko tři známé  
kapely, které dokázaly vět-  
šinu přítomných roztančit.  
Ti si tak užili předvánoční  
zábavu na plné pecky.

Letos pro jistotu přijeli  
i Deratizéři. Ti však nehu-  
bili hlodavce, ale pořádně  
to rozjeli se svými hudeb-  
ními nástroji. Folk-punk-  
rocková skupina ze Slané-  
ho vznikla v roce 1999 jako  
vedlejší projekt zpěváka

a baskytaristy Sváti Švába  
ze známé punkrockové ka-  
pely Totální nasazení, kte-  
ré o sobotním večeru také  
bylo na programu a do Ne-  
chvalic se rádo vrací. Obě  
kapely přijely společně.

Během večera vystou-  
pila i Peshata – legendární  
zoopunková kapela z Tábo-  
ra. Zahrála veselé příběhy  
o zvířatech a jiné havěti.  
Šlo o pořádný punkový od-  
vaz s bohatými dechovými  
aranžemi.

**Sabina Motrincová**



## KONCERTY, ZÁBAVY

- Kamýk nad Vltavou – kostel Narození Panny Marie  
**14. 12. Adventní koncert** vystoupení dětí ze ZŠ a MŠ Kamýk nad Vltavou a dětského flétnového sboru Flétniček; 17:00
- Sedlčany – kult. dům  
**14. 12. Blue Orchestra** vánoční koncert sedlčanského big bandu Blue Orchestra; 19:30  
**19. 12. Trio Opera Divas** slavnostní vánoční koncert v podání A. Kalivodové, T. Mátlkové, P. Senič a Záborského; 19:00  
**31. 12. Silvestrovská 80s–90s Retro Dance party** šestihodinový disco ples největších hitů od 70. let až po milénium, retro oblečení vítáno; 20:00  
**4. 1. Souznění** koncert D. Hůlky a J. Pustiny
- Sedlčany – Pohoda club  
**15. 12. Vánoční páteční speciál** vystoupí Dave Trumpeteer, DJ ThomasOxy a host; 21:00  
**25. 12. Vánoční oldies** hraje DJ Sláva Bloch; 21:00  
**29. 12. Zimní reggae karneval** vystoupí Cocoman, Dr. Kary a Messenjah, afterparty zajistí selector Boldrik a Mgr. Biggy  
**31. 12. Silvestr 2023** nejlepší hudbu od 90. let až po současnost hraje DJ Míra Šmarda; 21:00
- Sedlčany – Komunitní centrum  
**16. 12. Posezení při harmonikách** 15:00
- Příčovy – zámek  
**16. 12. Adventní koncert III** koledy zahrají a zazpívají Jiří Bárta, Josef Bárta a Terezie Fialová; 16:00  
**23. 12. Adventní koncert IV** Vánoce Karla Gotta, účinkuje Nikolas Put a Radim Linhart; 16:00
- Kamýk nad Vltavou – kult. dům  
**16. 12. Vánoce s Kamýčkem** vánoční vystoupení folk-

lorního souboru Kamýček; 17:00

- Krásná Hora nad Vltavou – kostel sv. Mikuláše  
**16. 12. Adventní koncert Fantom** koncert skupiny Fantom a hostů; 17:00
- Drážkov – Divadlo Hogo Fogo  
**16. 12. František Nedvěd: Tři cesty** koncert známých písničků Františka Nedvěda, jeho otce Františka Nedvěda st. a strýce Honzy Nedvěda; 19:00  
**29. 12. Předsilvestrovský mejdan** koncert od popu k rocku s Vladimírem Hronem a The Drops; 19:00
- Sedlčany – Pohoda club a Beseda bar  
**16. 12. Vánoční besídka** 15. ročník hudebního festivalu, vystoupí Kaktus Verde, Štěpán Nezdvořák, Until Tomorrow, Dreimauf a další; 19:00
- Sedlčany – kostel sv. Martina  
**17. 12. Vánoční koncert** koncert sedlčanského chrámového sboru; 14:00
- Dublovice – kostel Nejsvětější Trojice  
**17. 12. Adventní koncert** vystoupení dětí ze ZŠ Dublovice a muzikanta Filipa Vavříčky z Příčov; 16:00
- Sedlčany – Modlitebna  
**17. 12. Pod křídly Vánoc** vánoční koncert Patrika Stoupy; 19:00
- Chlum – kostel sv. Václava  
**20. 12. Vánoční koncert** vystoupí ženský komorní sbor Collegium Cantantium; 20:00
- Petrovice – náměstí  
**23. 12. Zpívání u vánočního stromu** tradiční zpívání vánočních koled u vánočního stromu
- Sedlec-Prčice – kaple ČCE  
**23. 12. Slávek Klecandr – Recitál 2023** tradiční předvánoční recitál písničkáře a frontmana

skupiny Oboroh; 19:00

- Krásná Hora nad Vltavou – kult. dům  
**25. 12. Myslivecký ples** tradiční vánoční myslivecký ples pořádá Myslivecký ples sdružení Svatý Jan; 19:00
- Petrovice – Obecní dům  
**31. 12. Silvestr v Obecním domě** tradiční silvestrovská zábava
- Sestrouň – kult. dům  
**6. 1. Hasičský ples** k poslechu a tanci hraje kapela Ešner band
- Svatý Jan – kostel sv. Jana Nepomuckého  
**7. 1. Canta Vera** tříkrálový koncert smíšeného pěveckého sboru Canta Vera; 12:00
- Sedlec-Prčice – kostel sv. Jeronýma  
**7. 1. Česká mše vánoční Jana Jakuba Ryby** pod vedením Václava Revendy účinkuje orchestr, sólisté a sbory ze Sedlce, Votic a Prahy; 18:00

## VÝSTAVY

- Sedlčany – kult. dům  
**Krajina v obrazech** výstava obrazů Josefa Burkharda; do 31. 12.
- Votice – klášter  
**150 let SDH Votice** výstava k příležitosti oslav 150 let od založení SDH Votice; do 29. 12.  
**Vánoce s vůní perníčků** výstava malovaných perníčků Moniky Schizmanové a prací žáků ZUŠ; do 30. 12.
- Sedlčany – knihovna  
**Nekonečná symetrie** výstava sedlčanské rodačky Radky Stibůrkové; do 3. 1.
- Sedlčany – muzeum  
**Sanctus Benedictus** výstava fotografií středověké architektury v muzejním sklepním prostoru; do 5. 1.  
**Regionální betlémy** vánoční výstava betlémů z dílen místních tvůrců; do 5. 1.

## DIVADLO

- Sedlčany – kult. dům

- 13. 12. Světové Vánoce** vánoční pořad z dílny ZUŠ Sedlčany; 18:00
- 7. 1. Princezna ze mlejna** pohádkové představení pro děti
- Drážkov – Divadlo Hogo Fogo  
**17. 12. Cesta do Betléma** tanec žáků Tanečního studia Elpé z Příbrami ve sváteční atmosféře; 17:00
- Votice – kino  
**16. 12. Pohádková show** pohádková show pro děti s postavami jako je sněhulák Olaf, Spiderman, Zvonilka a mnoho dalších; 15:00
- Kamýk nad Vltavou – kult. dům  
**21. 12. Anděl Páně** vánoční divadelní představení; 17:00

## KINO

- Votice  
**13. 12. Kouzelná beruška a černý kocour** animovaný dobrodružný film pro děti; 17:00
- 14. 12. Lítá v tom** česká romantická komedie; 20:00
- 20. 12. Wonka** rodinná dobrodružná komedie o Willym Wonkovi; 18:00
- 21. 12. Její tělo** česko-slovenské drama; 20:00
- Sedlčany  
**15. 12. Dogman** thriller, drama; 20:00
- 16. 12. Karaoke Blues** finská komedie, drama; 20:00
- 17. 12. Chlapec a volavka** animované japonské fantasy; 15:00
- 21. 12. Zpívání v dešti** filmový klub; 20:00
- Sedlčany – knihovna  
**29. 12. Ženy za volantem** promítání dokumentu o postavě žen ve společnosti v Kyrgyzstánu, Uzbekistánu a Tádžikistánu; 18:00

## SPORT

- Sedlčany – zimní stadion  
**13. 12. Pohárové utkání** Stará garda Štětkovice – HC Rebel Sázava; 18:30  
HC Domino – HC Votice; 20:25  
**15. 12. Pohárové utkání** HC Kňovice – Novit Ne-

- veklov; 18:30  
HC Hrádek – DSK Daleké Dušníky; 20:25
- 16. 12. Hokejový turnaj 4 týmů** turnaj týmů HC Strašáci, HC Kocouři Hrusice, TJ Gottwaldov a Sigiteam s fotbalovými i hokejovými hvězdami, autogramiáda; 9:00
- 16. 12. Pohárové utkání** HC Žabáci Solopysky – Stará garda Štětkovice B; 17:00  
HC Olbramovice – Rybníkáři; 18:45
- 17., 25.–30. 12., 1. 1. Veřejné bruslení** 14:00–16:00
- 17. 12. Pohárové utkání** AHC Nový Knín – HC Čerti Křepeň; 16:30  
HC Bubák Chlum – TJ Slavoj Obecnice; 18:25  
Rumola – HC Domino; 20:20
- 18. 12. Pohárové utkání** HC Miličín – Ševci Nový Knín; 18:30  
HC River Boys Zvírotice – Stará garda Štětkovice; 20:25
- 20. 12. Pohárové utkání** HC Kňovice – HC Huroni Vršovice; 18:30  
HC Votice – HC Hrádek; 20:25
- 22. 12. Pohárové utkání** Novit Neveklov – DSK Daleké Dušníky; 18:30  
HC Rebel Sázava – HC Kačeři Příčovy; 20:25
- 23. 12. Pohárové utkání** HC Medvědi Sedlčany – HC Žabáci Solopysky; 14:00  
Ševci Nový Knín – HC Olbramovice; 16:00  
Stará garda Štětkovice B – HC Miličín; 18:00
- 24. 12. Veřejné bruslení** 12:00–14:00
- 26. 12. Pohárové utkání** TJ Slavoj Obecnice – HC Rebel Sázava; 16:30  
HC Čerti Křepeň – HC Bubák Chlum; 18:30
- 27. 12. Pohárové utkání** HC Miličín – HC Medvědi Sedlčany; 18:30  
HC Hrádek – Rumola; 20:25
- 28. 12. Pohárové utkání** HC Kačeři Příčovy – HC River Boys Zvírotice; 17:45  
Stará garda Štětkovice – AHC Nový Knín; 19:30
- 29. 12. Pohárové utkání** HC Huroni Vršovice – Novit Neveklov; 18:30  
DSK Daleké Dušníky – HC Votice; 20:25
- 30. 12. Pohárové utkání** HC Olbramovice – Stará garda Štětkovice B; 16:30  
Rybníkáři – Ševci Nový



Knín; 18:25

■ Sedlčany – u kult. domu  
**16. 12. Pochod k vánočnímu stromku**

tradiční předvánoční turistický pochod, trasa 6 km; 9:00

■ Nechvalice – kult. dům

**16. 12. Vánoční Nechvalice Cup**

vánoční turnaj ve stolním tenise; 8:00

■ Zvírotice – Hotel Maják

**29. 12. Turnaj v kulečnicku**

13. ročník turnaje

■ Kosova Hora – Sokolovna

**29. 12. Beer Pong**

turnaj v pivním pongu

■ Sedlčany – kotlina

**31. 12. Silvestrovský rallycross**

tradiční automobilový závod ke konci roku; 8:00

■ Kvasejovice – hospoda

Pod Lípou

**31. 12. Silvestrovský běh**

2. ročník, trasa 200 m pro děti, ostatní 8 km; 10:00

■ Nechvalice – před OÚ

**31. 12. Silvestrovský běh**

běžkové trasy 4 a 10 km, trasa i pro pěší; 10:30

■ Dublovice – hřiště

**1. 1. Novoroční fotbalélek**

zahájení roku 2024 tradičním fotbalkem a střelbou na šampaňské

■ Kamýk nad Vltavou – přístaviště

**6. 1. Tříkrálové koupání**

pořádají Kamýčtí otužilci, občerstvení zajištěno; 14:00

## OSTATNÍ

■ Kamýk nad Vltavou

**13. 12. A zas ty Lucie**

tradiční občůzka Lucii Kamýkem; 17:00

■ Sedlčany – knihovna

**13., 20. 12. Hajánek**

podvečerní čtení pro děti veselých básníků Miloše Kratochvíla; 17:00

**15. 12. Píšu, píšeš, píšeme** odpolední program pro mladé budoucí autory navštěvující 1. stupeň ZŠ; 13:00

**15. 12. Pohádková babička** čtení vánočních pohádek, navazuje Kudrnatá výtvar-

ná dílna; 15:00

**18. 12. Vánoce na dvorku**

dopolední program pro rodiny s menšími dětmi; 10:00

**18. 12. Píšu, píšeš, píšeme**

odpolední program pro mladé budoucí autory navštěvující 2. stupeň ZŠ nebo SŠ; 16:00

**22. 12. Pohádková babička**

čtení z knihy *Anděl v kuchli*, navazuje *Sladká výtvarná dílna*; 15:00

**29. 12. Předsilvestrovský kabaret**

předsilvestrovská zábava, zpívání, vtipné historky, navazuje *Ohňostrojořová výtvarná dílna*; 15:00

■ Sedlčany – Čajovna

ve dvoře

**15. 12. Deskové hry v čajovně**

hraní deskových her u čaje; 14:00–20:00

■ Sedlčany – hvězdárna

**15., 16., 22., 23., 29., 30.**

**12., 5., 6. 1. Pozorovací program**

18:00–21:00

■ Vysoký Chlumeč – Skanzen

**16., 17. 12. Vánoce ve skanzenu**

tradiční řemesla, ochutnávka historického pečiva, vánoční zvyky; 10:00

■ Hrachov – Ochrana fauny ČR

**16. 12. Vánoční stezka**

prohlídka záchrané stanice, tvořivé dílny pro děti, vánoční stezka plná úkolů; 13:00

■ Vysoký Chlumeč – Viska, u zvoničky

**16.–26. 12. Betlémské světlo**

plamínek z Betléma dostupný od 16. 12.; 15:00

■ Počepice – U Radešínska

**31. 12. Silvestrovská bojovka pro děti**

silvestrovské odpoledne se zábavnými úkoly a hledáním pokladu; 13:00

■ Zvírotice – Hotel Maják

**31. 12. Silvestrovský večer**

## ROZHLEDNÝ

■ Onen Svět

**Langova rozhledna**

otevřeno o víkendech a svátcích; 9:00–18:00

## ZPRAVODAJSTVÍ

### ANKETA

# Jak vzpomínáte na Vánoce svého dětství?

**SEDLČANY** Vánoční svátky patří především dětem a jejich rozzářeným očím u štědrovečerního stromečku. Ale i dnes dávno dospělí lidé byli kdysi malí, a tak jsme se zeptali na jejich dětské Vánoce.

## Marie Hronová, Sedlčany



Vzpomínám na ně do dnes v tom nejlepším, ačkoliv jsme neměli zdaleka tolik dáreků, jako mají děti teď. Byla jsem ale spokojená. Já jsem se narodila v roce 1935 a vzpomínám si, že když jsem byla malá, jednou jsem dostala panenku a už nic jiného. Stromeček jsme měli a ozdoby na něm tvořily hlavně kostky cukru zabalené do alobalu.

## Lidmila Rákosníková, Sedlčany



Vánoce mého dětství byly hezké. Dárky jsme my děti na konci čtyřicátých let dostávaly podle možností našich rodičů. Byli jsme tři sourozenci, holky, maminka byla nemocná, a tak dáreků moc nebylo. Já pocházím z Kozích Hor za Novým Knínem, a tam bylo o Vánocích krásně. Dělalí jsme panáky do závějí, padali jsme do nich na záda. Šli jsme ze školy třeba v deset hodin dopo-

ledne a přišli domů až hodinu po poledni.

## Petr Šůsa, Sedlčany



O Vánocích jsem byl doma s rodiči a jako malý kluk jsem se na svátky vždycky těšil. Vzpomínám si, že nejvíce mě potěšil plyšový koník, kterého jsem měl do té doby, dokud se nerozpadl. Když byl mému synovi jeden rok, tak dostal také plyšáka, a má ho dodnes. Plyšák má kolem dokola už jinou látku, ale drží. Synovi je třicet čtyři let.

## Marie Buriánková, Mysletice u Votic



Vánoce byly doma krásné. Nebyly nijak zvlášť bohaté, vždyť jsme byli čtyři sourozenci, ale my jsme je vnímali jako vzácnost. Dostávali jsme hračky i oblečení, a všichni dohromady jsme si vždycky svátky pěkně užili. Tenkrát bylo i dost sněhu, takže jsme hodně sáňkovali.

## Eva Mayerová, Sedlčany

Jsme velká rodina a na Vánoce jsme se vždycky sešli u dědy a u babičky. Dodržovali jsme všelijaké vánoční tradice, jako je lití olova, pouštění skořápek se svíčkami po vodě, nebo krá-



jení jablíček. A také jsme my děti zpívaly u domácího betlému, jenom kluci, ti nechtěli. Zato já jsem zpívala moc ráda. Dárky byly docela skromné, dostávala jsem hlavně knížky a nějakou tu hračku. Hlavně jsem si užívala vánoční atmosféru.

## Filip Zítka, Vrchotovy Janovice



Já na Vánoce svého dětství vzpomínám rád, protože jsem je měl tradičně krásné. Táta v té době dělal ředitele malé nemocnice, a co je zajímavé, neměli jsme televizi, takže jsme jezdili o svátcích tři kilometry na lyžích na televizi. Pod stromečkem jsem obvykle našel hračky i něco na sebe, ale na konkrétní dárek, který by mi utkvěl v paměti, si nevzpomínám.

David Myslikovjan

## ASIMINA

OBCHOD S ČAJI, KOŘENÍM A PŘÍRODNÍMI POCHOUTKAMI

Sedlčany, Tyršova 138

Po–Pá 8<sup>00</sup>–17<sup>00</sup>

So 8<sup>00</sup>–11<sup>30</sup>

ČAJE, KOŘENÍ, RAKYTNÍKOVÉ DOBROTÝ, OVOCE V ALKOHOLU, SUŠENÉ PLODY, ŠTÁVY, SIRUPY, MEDOVINY A DALŠÍ VÝROBKÝ



www.asimina.cz



## Na vernisáži výstavy betlémů byla také pokřtěna knížka o vánočních tradicích

**SEDLČANY** Výstava Regionální betlémy zaměřená výhradně na jesličky pocházející ze Sedlčan a blízkého okolí se v Městském muzeu Sedlčany koná již po šesté, poprvé byla uspořádána před deseti lety. Vernisáž výstavy se konala ve čtvrtek 7. prosince.

Betlémářská tradice sahá do počátku 13. století. První jesličky měl tehdy vytvořit František z Assisi, když zinscenoval patrně první tzv. živý betlém. Ředitel muzea David Hroch uvedl řadu dalších zajímavostí: „Podoba jesliček se v průběhu doby výrazně měnila. Scenérie mohla například vyprávět celý vánoční příběh, kromě narození Ježíška například o zvěstování pastýřům nebo příchodu tří králů. Jednotlivé postavky byly dokonce přidávány a odebírány přímo v průběhu vánočních svátků: Jezulát-

jeden z kukuřičného šustí a jeden paličkovaný. Ten je úplně nejmladší, vznikl před dvěma lety a vyrobily ho D. Prokopová a M. Milotová.

Poté autorka Vanda Bruckner představila veřejnosti svou novou knihu Už jsou tady Vánoce aneb Zvyky a tradice, která je v muzeu k dostání. Vysvětlila, že nápad k jejímu napsání přišel, když si uvědomila, že lidé pomalu ztrácejí zájem o tradice – napřed během svateb, později si toho všimla při Velikonocích. „Vývolalo to ve mně otázku, kam se zvyky, které nám tu zanechali předci, ztrácejí,“ popsala svoji motivaci.

Spisovatelka při psaní využila mnohé vlastní vzpomínky na dětství v Krkonoších mimo jiné s prababičkou, která se narodila v roce 1902. Knižka je určena pro děti



Betlém ze šustí zapůjčili manželé Pávovi.

ko se do jesliček kladlo až o svátku Narození Páně. Betlémové figurky byly nejčastěji vyřezávány ze dřeva, existovaly ale také voskové figurky, mramorové, hliněné, sádrové nebo dvourozměrné, třeba z papíru. Dodnes snad na světě neexistuje materiál, z něhož by se jesličky nedaly zhotovit.“

To ostatně dokazují i vystavené exempláře – nejvíc betlémů je ze dřeva (neobvykle i z olšového), některé z keramiky, z papíru, jeden kus je plstěný,

a rodiče, aby mohli společně objevit dobu, kdy životy lidí řídila příroda a slova „soudržnost, přátelství, rodina“ měla svou cenu. Autorka také vyjádřila přání, aby se z knihy také stal nový zvyk a o každých Vánocích se k ní čtenáři rádi vraceli.

Večerem provázela dětský sbor Žabojáček ze ZUŠ Sedlčany pod vedením V. Severové s doprovodem J. Vlčkové (housle) a M. Severy (piano). Výstava je k vidění do pátku 5. ledna.

**Pavel Žak**

## Malebný kostel je přirozenou dominantou obce již dlouhá staletí

**NECHVALICE** Jak dokládá kronika historie farnosti, první písemně doložené zprávy o kostele sv. Mikuláše v Nechvalicích jsou v soupisu papežských desátků Vltavského děkanátu z roku 1350.

Zdejší vладыkové se později psali z Nechvalic podle jména zemana Nechvala, který se jako první se svým lidem usadil v tomto kraji. Páni z Nechvalic postavili na svém panství kostel v tehdejších románském slohu a stali se jeho patrony. Zajišťovali pro farní osadu kněze – duchovního správce svých poddaných. Z období před husitskými válkami je známa řada jmen nechvalických farářů a kaplanů zapsaných dr. Antonínem Podlahou a později Čeněkem Habartem. Z doby husitské a předbělohorské se zprávy nedochovaly. V Nechvalicích tak jako v celém okolí působili husitští a později utrakvističtí kněží. Poslední majitel zdejší tvrže rytíř Diviš z Nechvalic prodal celý svůj majetek roku 1502 bratrům Václavovi a Ladislavovi Popelům z Lobkovic, pániům na Vysokém Chlumci a Jistebnici.

Chlumecká vrchnost se stala i patrony kostela v Nechvalicích. V roce 1508 byl do kostela pořízen tištěný misál (od roku 1848 je uložen v Lobkovické knihovně v Roudnici). Za Ladislava staršího z Lobkovic byl ulit zvon sv. Mikuláš, který přestál rekvizice v obou světových válkách a je ve věži dodnes. V kostele byl v minulosti vzácný stříbrný gotický kalich, který byl bohužel v roce 1869 velmi levně prodán. V předsíni visel dřevěný obraz s nápisem z roku 1602, který oznamoval smrt dvou malých synů hejtmána chlumeckého panství pana Helebranta z Kantorova. Poslední zmínka o uložení obrazu na faře je z první poloviny 20. století.

Po bitvě na Bílé hoře v roce 1620 patřila farnost více než 150 let pod správu

farářů z Počepic. V zápisech počepické farnosti je záznam o velkém počtu úmrtí v roce 1772. Tehdy z důvodů neúrody, hladu a šíření nakažlivých nemocí zemřelo ve zdejších osadách mnoho lidí. V Nechvalicích prý proto musel být zřízen nový hřbitov. Přesné místo

přírodní léky a postup léčby. V rámci komunistických proticírkevních represí byl v 50. letech minulého století odsouzen ke 14 letům vězení, vysoké pokutě a zbavení občanských práv, včetně zákazu kněžského působení. Vězněn byl od roku 1951 do roku 1960, kdy byl



Historie malebného kostela sv. Mikuláše v Nechvalicích je bohatá.

tohoto pohřebiště bohužel neznáme. Dnešní nový hřbitov, který nahradil původní okolo kostela, byl založen na farním poli až v roce 1898. Pro snadnější přístup od kostela ke hřbitovu byla ve hřbitovní zdi postavena západní brána.

Nechvalická katolická farnost byla obnovena v roce 1787. Prvním farářem byl jmenován Jeroným Josef Chlumčanský, rytíř z Chlumčan a Přestavlk u Plzně. Ten bydlel zpočátku v soukromém domku. Nechvaličtí proto nechali na svůj náklad postavit v roce 1790 novou faru, která byla později několikrát přístavována. Trvale ji obývali nechvaličtí faráři až do roku 1943, kdy zemřel farář Karel Bejsta.

Jako poslední na nechvalické faře žil od roku 1945 P. František Ferda. Ten byl roku 1950 zatčen STB a odveden přímo ze sloužené mše v Nechvalicích. Tento český kněz a léčitel byl údajně i na dálku schopen pomoci „informačního pole“ stanovit přesnou diagnózu pacienta, příčinu a vývoj jeho onemocnění, a zároveň vybrat nejvhodnější

po prezidentské amnestii propuštěn. Následně pracoval jako dělník v plzeňském pivovaru. Až v sedmdesátých letech se vrátil jako duchovní správce do Domova důchodců v Sušici. Jeho léčitelské nadání bylo věhlasné. Měl rozsáhlou klientelu, v níž nechyběli ani komunističtí funkcionáři a přední umělci.

Po skončení působení posledního duchovního byla fara přebudována na bytový dům. V posledních desetiletích už trvale obývána nebyla a velmi chátrala. V roce 2017 ji i se stodolou a přilehlým pozemkem odkoupila obec Nechvalice a renovovala na byty.

Sloučením farností Obděnice, Nechvalice a Petrovice v roce 2009 vznikla nová Římskokatolická farnost Petrovice s farním úřadem v Petrovicích. Nechvalický kostel svatého Mikuláše se stal kostelem filiálním. Konají se v něm pravidelné bohoslužby a lidé zde nalézají uklidnění v dnešním zrychleném životě, i úlevu od svých problémů a bolesti stejně jako před staletími...

**Jana Motřincová  
a Marie Soukupová**



- Koupím les, pole nebo chalupu. Platím hotově. Tel.: 773 770 753. 278/23
- Výkup starých peřin. Tel.: 606 514 445. 279/23
- Koupím staré mince a bankovky. Tel.: 731 476 601. 280/23
- Prodám tvrdé palivové dřevo – dub, olše, habr, osika, javor (míchané, nařezané v metrech). Cena 800 Kč/m<sup>3</sup>, po dohodě dovezeme na místo. Tel.: 728 637 130. 281/23
- Prodám králíky, vajíčka a husy. Tel.: 773 445 417. 282/23

## Sádrokartony

Martin Kadeřábek

Tel.: 723 647 097

Prodám palivové dřevo měkké 950 Kč/prms a tvrdé 1 800 Kč/prms nařezané a našťipané. Dovoz zdarma. Tel.: 773 770 753



### Střední odborné učiliště

Sedlčany, Petra Bezruč 364

vyhlašuje výběrové řízení na pozici:

## VEDOUcí PROVOZNIHO ÚSEKU

**Požadované vzdělání:** středoškolské s maturitou

**Na pozici požadujeme:** plnou způsobilost k právním úkonům, řídičské oprávnění sk. B a T, znalost v oblasti energetiky, správy a údržby budov, schopnost vedení kolektivu, znalost práce s PC (Word, Excel), bezúhonnost a zdravotní způsobilost

## UČITEL TĚLESNÉ VÝCHOVY

na částečný pracovní úvazek

**Požadované vzdělání:** vysokoškolské

**Požadujeme:** plnou způsobilost k právním úkonům, odbornou i pedagogickou kvalifikaci, bezúhonnost a zdravotní způsobilost

Nástup možný od 3. 1. 2024

**Životopis zasílejte do 20. prosince na email: reditel@sousedlcany.cz**

STAVÍME  
NA  
NÁPADECH  
www.swietelsky.cz



My Swieteláci hledáme:

STROJNÍK | ZÁMEČNÍK | MECHANIK

M: +420 720 821 435

## Domov seniorů Vojkov

hledá nové zaměstnance na pozici

# UKLÍZEČKA

### **Požadavky:**

zájem o práci, spolehlivost, ochota, řidičský průkaz sk. B

### **Nabízíme:**

pravidelný plat dle tarifních tabulek, po zapracování navíc osobní ohodnocení, 2x ročně odměny, příspěvek na stravu, příjemné pracovní prostředí

**Své nabídky společně s životopisem zasílejte na e-mail: tesarkova@dd-vojkov.cz tel.: 724 100 595, 317 835 186**

**ZEOS** s.r.o. Sedlec-Prčice

Tel.: 723 279 026 (do 15 hod.)

provede práce na zakázku i s montáží



- opravy všech motorových vozidel, traktorů, zemědělských strojů, prodej náhradních dílů
- zámečnické a kovářské práce (mříže, kování, schody)
- svářečské práce v ochranné atmosféře, řezání plazmou
- prodej technických plynů, Linde technoplyn a propan butanu
- prodej motorových, převodových a hydraulických olejů
- výroba přístřešků, markýz – polykarbonát

## Domov seniorů Vojkov

hledá nové zaměstnance na pozici

# PRACOVNÍK(-CE) V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

**Požadavky:** zájem o práci v oblasti přímé péče (práce u lůžka) o seniory, bezúhonnost, empatie

**Nabízíme:** plat dle tarifních tabulek, po zapracování navíc osobní ohodnocení, pravidelné odměny 2x ročně, příplatky za směnnost a náročnost (plat cca 30 000 Kč hrubého)

Možnost variabilního plánování 12hod. směn, dodatková dovolená 1 týden (tzn. celkem 30 dní za rok), příspěvek na stravu, příjemné pracovní prostředí

Dále nabízíme zprostředkování zvýšení kvalifikace

**Své nabídky spolu s životopisem zasílejte na e-mail: tesarkova@dd-vojkov.cz**

**Tel.: 724 100 595, 317 835 186**



Odhady cen a prodej nemovitostí  
Realitní makléř Jiří Dráb

www.JiriDrab.cz Tel.: 606 731 978



## Hokejistům Chlumu dvakrát za sebou utekli začátek utkání

**SEDLČANY** Další várkou zápasů minulý týden pokračoval dlouhodobý pohárový turnaj hobby hokejistů a ve dvou podobně vyvíjejících se duelech si zahrál tým Bubák z Chlumu.

Chlum už zkraje týdne dostal v první třetině v utkání se štětkovickou Starou gardou dvě branky, a přestože ve zbývajících dvou částech mače hrál se svým soupeřem vyrovnanou partii, na vyrovnání nedosáhl.

Něco podobného zažil Bubák i v sobotu 9. prosince, kdy se střetl s Kačery z Příčovic. Také v tomto případě v úvodní části hry inkasoval dvakrát a první gól dostal dokonce už po dvaceti vteřinách hry. Okamžitě po rozehráni ve středovém kruhu se celá pětka Kačerů nahrnula do svého útočného pásma

a jejich akci úspěšně zakončil David Kabyl – 1:0. Také v následujících minutách se hra pohybovala převážně před brankou Bubáka a druhý gól byl na spadnutí. V polovině 8. minuty rozehrál Chlum přesilovku, nevyužil ji, ale hra se s postupujícím časem přece jenom začala vyrovnávat. Do konce první třetiny chyběly tři minuty, když hráči Příčov nahodili puk z úhlu před branku soupeře a hrací předmět zásluhou Jaroslava Spilky skončil v síti. Brzy po zahájení prostřední části hry zvýšil na 3:0 Jakub Michálek, další gól přidal Jan Spilka a za Chlum se trefil Kamil Vančura. Ve třetí třetině pojistil vítězství Kačerů František Pilík.

### Výsledky

**1. liga:** Chlum–Štětkovice 2:4, AHC Nový Knín – Obec-

nice 3:11, Křepence–Příčovy 4:7, Příčovy–Chlum 5:1. V čele osmičlenné tabulky byla po dvou utkáních bez jediné ztráty dvojice týmů v pořadí první Obecnice a druhá Sázava. Na první bod čekaly týmy Bubák Chlum a AHC Nový Knín.

**2. liga:** Daleké Dušníky – Domino 4:7, Rumola–Kňovice 2:7, Votice–Vršovice 2:4, Neveklov–Hrádek 3:0. Po dvou odehraných kolech mají plný bodový zisk již pouze první Kňovice a druhé Domino. Naopak na nule zůstaly Votice společně s Hrádkem.

**3. liga:** Ševci Nový Knín – Solopysky 2:9. Do čela tabulky se vyvíjeli Žabáci ze Solopysk, ale v době naší uzávěrky měli sehrán o jeden zápas více než většina ostatních třetiligových týmů.

David Myslíkovan

## Na zimním stadionu si zahrají hokej dřívější fotbaloví reprezentanti

**SEDLČANY** Vedoucí a aktivní hráč týmu HC Rebel Sázava, účastník dlouhodobého pohárového turnaje hobby hokejistů Zdeněk Gonda, byl v závěru loňského roku hlavním organizátorem atraktivního turnaje, v jehož rámci si na leď zahrálo hokej několik někdejších českých fotbalových reprezentantů, jmenovitě Jan Koller, Horst Siegl, nebo Vladimír Šmicer. Nechyběl tehdy ani nedávno zesnulý hokejový brankář Roman Čechmánek, který ale v Sedlčanech nastupoval v obraně.

„Přál bych si, aby se z tohoto turnaje postupem času stala v Sedlčanech tradice, protože vím, že zde na hokej chodí hodně fanoušků,“ uvedl Zdeněk Gonda a dodal, že hlavním tahákem druhého roč-

níku vánoční hokejové akce na zimním stadionu také tentokrát bude Sigiteam Horsta Siegla, v jehož barvách kromě jmenovaných fotbalistů nastupují například Kuka, Ujfaluši, Jarošík a Novotný. Také tyto známé fotbalové tváře by se měly v sobotu 16. prosince na sedlčanském leď objevit.

Na turnaji, který začne v devět hodin dopoledne a týmy se utkají systémem každý s každým, si zahrají ještě Kocouři z Hrusic, Strašáci a ze Zlína dorazí mužstvo, které nese název předrevolučního týmu nejvyšší hokejové soutěže, TJ Gottwaldov. Po skončení posledního zápasu se fanoušci mohou těšit na autogramiádu, které se zúčastní všichni hráči turnaje. **-dav**

## Při Vánoční show zaplnili diváci největší sál kulturního domu dvakrát v jediný den

**SEDLČANY** Sportovní klub Studio Dvojka Sedlčany, který je činný již dvacet osm let, uspořádal ve čtvrtek 7. prosince na pódiu divadelního sálu kulturního domu akci nazvanou Vánoční show. Vystoupili na ní členové všech tréninkových i rekreačních skupin a představili se finalisté i medailisté z republikových a mezinárodních soutěží. Show nám přiblížila vedoucí trenérka klubu.

### V každém programu vystoupilo přes sto dětí

„Dnešní Vánoční show Studia Dvojka byla v kulturním domě pátá v pořadí a premiérově jsme si připravili dva podobné programy,“ uvedla Alena Novotná. „Vystupujících bylo tolik, že by se se nám je do jednoho programu zařadit nepodařilo. Byl velký zájem ze strany rodičů a dalších příbuzných vystupujících, takže se nám podařilo dvakrát zaplnit hlediště divadelního sálu.“ Novotná poznamenala, že v každém z programů

vystoupilo přes sto dětí, z nichž některé se představily v obou z nich. Nejmladší účastníci bylo dva a půl roku a nejstarší dvacet čtyři let.

„Měli jsme velkou radost z toho, že se podařilo zapojit děti od těch nejmenších z celostátního projektu Děti na startu, který v Sedlčanech funguje už asi pět let. Představili se všichni, kdo u nás cvičí, a program se nesl ve znamení předvánoční atmosféry. Je-

den celý blok byl přímo exhibiční s rekvizitami, jako jsou tyčky, židle, šátky, na motivy světoznámého muzikálu Největší showman. Kristýna Faktorová vymyslela několik choreografií na hudbu z tohoto filmu, které zapracovala do jednoho osmiminutového vstupu, což bylo finální vystoupení dnešního programu,“ dodala vedoucí klubu. Do vyvrcholení programu se zapojili v exhibici všichni vy-

stupující, kteří nepředváděli závodní sestavy, ale spíše taneční kabaretní vystoupení s náčiním.

### Příprava byla intenzivní

Na otázku, jak dlouho klub Vánoční show připravoval, Alena Novotná odpověděla: „Letos jsme přípravě věnovali hodně času, zhruba půldruhého měsíce, možná dva. Dokonce jsme pro tuto příležitost každé skupině pořídili nový kostým a některé děti jej dostaly jako dárek k blížícím se Vánocím. Řekla bych, že jsme opět zvedli laťku hodně vysoko, protože jsme se snažili po zkušenostech z minulých let vycípat drobné chyby, které jsme v předchozích čtyřech ročních akce pocítovali. Pozvali jsme také nového moderátora, učitele 2. ZŠ Propojení Jiřího Šibravu, který je sportovním komentátorem a je fundovaným sportovním odborníkem. Osvědčil se, a myslím si, že do našeho programu vnesl nový, osvěžující prvek. S Jiřím Šibravou se znám již dlouho, jsme kolegové ve škole, takže měl i veš-

keré podklady a informace o našem klubu, včetně jeho historie a podrobností o našich trenérkách.“

### Veronika se loučila

Většinu choreografií dávala dohromady Kristýna Faktorová a zapojeno bylo až patnáct mladých trenérek, které pomáhaly nejenom s přípravou jednotlivých čísel, ale i s hlídáním nejmenších dětí v zákulisí. Akci přijela podpořit rovněž bývalá reprezentantka Dvojky Lucie Dandová, která do Sedlčan dojížděla tři roky až z Kutné Hory. Tato účastnice mistrovství světa a Evropy, kde společně s Veronikou Šerákovou a Marií Bezkočkovou vybojovala čtvrté místo, vedla na pódiu rozhovor s moderátorem.

Součástí programu bylo také oficiální veřejné rozloučení s dlouholetou členkou klubu Veronikou Šerákovou, která ukončila svoji sportovní kariéru. Portrét Veroniky přinášíme na jiném místě tohoto svátečního vydání našeho týdeníku.

David Myslíkovan





# V reprezentaci se chci udržet, říká mladá fotbalistka Karolína Krůtová

**KRÁSNA HORA NAD VLTAVOU** Karolína Krůtová je sedmnáctiletá žena, která se v tomto roce dostala do ženské juniorské fotbalové reprezentace. „Nejdřív jsem byla ve Walesu, ale tam jsem hrála jen chvíli,“ říká skromně. Její fotbalová kariéra začala v deseti letech, kdy nastupovala za krásnohorský žakovský tým. Již předtím se ale sportu věnovala.

Karolína měla po narození problémy s dolními končetinami a jako miminko podstoupila rehabilitaci Vojtovou metodou. V Sokole pak cvičila v oddílu všestrannosti od doby, kdy začala chodit. Od první třídy začala dělat gymnastiku, která byla ve vztahu k nohám vhodným sportem. Na gymnastiku jezdila také do sokolského oddílu, ale do Milevska. „Byli na nás přísní, ale naučila jsem si disciplínu,“ vzpomíná Karolína. „I teď, když se mi nechce vím, že když jde o povinnost, že musím, a většinou to udělám,“ dodává.

Fotbal nakonec vyhrál. „Bylo to doma, tatka tam trénoval, ségra hrála. Byl to jediný sport, který se nechal dělat bez dojíždění,“ vzpomíná Karolína na důvod změny sportu. Za Krásnou Horu nad Vltavou hrála do svých dvanácti let.

## První liga

Pak nastoupila za FK Dukla Praha, kde již tou dobou působila její starší sestra Kamila. V Dukle strávila čtyři sezóny. „Byla jsem na Dukle campu v Chotýšanech a pak mě oslovili, jestli za ně nechci hrát. Měli jsme tam dobrou partu. Postupně se to začalo rozpadat, jak se odchází do vyšších kategorií, ale našla jsem si tam kamarádku Claudii, se kterou jsem byla spokojená. Nikoho dalšího už jsem nepotřebovala,“ popisuje čtyři roky pod vojenskou značkou.

„Nikdy by to nešlo, kdyby se holkám tolik nevěnoval manžel,“ podotýká maminka Veronika. „Projezdili jsme spolu celou republiku,“ přidává Karolína. Absolvovali společně spoustu turnajů a náročných zápasů. Otec Vratislav je Karolíně velkou oporou a částečně i osobním trenérem. Sám je celoživotním fotbalistou, má tedy bohaté zkušenosti, a to nejen hráčské, ale i trenérské. „Hodně mi pomohl. Chodili jsme spolu na hřiště i do tělocvičny, vždycky mi uměl dobře poradit,“ svěřuje se Karolína.

Když do Dukly nastoupila, hrála děvčata druhou ligu. V okamžiku, kdy Karolína přestupovala do Sparty, pomohla ještě Dukle vykopat ligu první. Na Spartě tehdy trénovala dvakrát týdně, dvakrát ještě za Duklu. V okamžiku, kdy se postup do vyšší ligy Dukle podařil, přestala tam hrát úplně. Od té doby již nastupuje jenom za Spartu.

„Třicátého listopadu to byly přesně dva roky, kdy jsem šla na Spartu na první trénink. Tehdy jsem se bála, byla jsem nervózní. Byly tam nové holky a představovala jsem si to úplně jinak. Jinak jsem si představovala i naši trenérku. Docela rychle jsem se dala dohromady s jednou holkou, tak už to pak bylo v pohodě,“ popisuje Karolína první okamžiky v novém týmu.

Velký rozdíl ale byl v náročnosti tréninku. „Mámáme, i když není sezóna. Hodně se běhá, s míčem i bez něj. Je to o velkých rychlostech. Měla jsem na

běháno, na Dukle jsem byla jedna z nejrychlejších, ale tady jsem si najednou připadala pomalá,“ říká. „Trenérka tě ale chválí, že ses rychle vypracovala,“ dodává směrem k dceři Veronika. Jiné je nejen nasazení, ale také péče po tréninku. „Máme vířivku, saunu, různé bazény, maséra, fyzioterapii. Trenér zastává někdy i funkci psychologa,“ říká mladá sportovkyně s úsměvem.

Ve Spartě získala už také zkušenost s fotbalem dospělých. „V létě jsem byla s A týmem žen



na dvou soustředěních. První bylo v Krkonoších, kde jsme měli fyzickou přípravu. To druhé už bylo herní a konalo se v Pohořelicích na Moravě. Na zápasy jsme jely i do Rakouska a na Slovensko,“ vypráví o zajímavé zkušenosti.

## Reprezentační zápasy

Už několikrát byla na seznamu náhradnic české reprezentace. „Byla jsem špatná z toho, že se tam pořád nemůžu proboujet. Chtěla jsem se tam jet aspoň podívat, ale pořád se to nedařilo,“ říká. Náhradnicí byla v týmu WU17 i WU19. „Když jsme jely do Walesu, byla jsem taky mezi náhradnicemi. Tři dny před odjezdem mi ale volala trenérka, jestli mám na dalších deset dní čas, že jsem dodatečně nominovaná do reprezentace,“ vypráví Karolína spokojeně a je z ní cítit i zadostiučinění.

Odlet ještě zkomplikovalo hledání průkazu pojištěnce. Navíc to byl Karolínin první let letadlem v životě. „Byla jsem nervózní a při přistávání mi bylo i špatně. Na to, že zapadnu před vzlétnutím do sedačky, mě nikdo nepřipravil,“ vypráví pobaveně. Než se nadála, znovu přistávali, protože let do Bristolu byl s mezipřistáním ve Frankfurtu.

Kvalifikace na mistrovství Evropy 2024 se odehrála v Newportu, kde juniorské reprezentantky strávily deset dní. „Bylo to dlouhé a náročné, po týdnu už jsem se těšila domů. Absolvovaly jsme tři zápasy,“ popisuje svou první reprezentační účast. Zápas proti Walesu vyhrály 3:0. Karolína nastoupila na posledních 10 minut. „Viděli jsme ji i v televizi,“ říká hrdě Veronika. V dalším utkání nastoupily proti Řecku a znovu byly úspěšné.

Vstřelily dvě branky a neinkasovaly ani jednu. Karolína odehrála posledních asi 15 minut.

„Třetí zápas jsme hrály proti Anglii. Já jsem do něj nenastoupila. I když jsme hrály dobře, prohrály jsme 1:0,“ vzpomíná Karolína na trio zápasů, kterým si vydobily postup ze druhého místa ve skupině do druhého kvalifikačního kola. Samotné mistrovství bude příští léto v Litvě a účast českých žen má zajistit jarní část kvalifikace. „Pokud vyhraji skupinu, postupují. Pokud ne, končí,“ upřesňuje Vratislav pragmaticky.

Poslední akcí letošního roku, které se Karolína na přelomu listopadu a prosince účastnila, byla přípravná utkání s Maďarskem. „Tentokrát už jsem nebyla náhradnicí,“ těší fotbalistku. V Györu strávil juniorský reprezentační tým týden. Během něj zbyl kromě tréninků a dvou zápasů, které české ženy vyhrály 3:1 a 2:0, také čas na prohlédnutí města. V součtu obou zápasů odehrála Karolína 50 minut. „Byla tam strašná zima. V prvním zápasu jsem ani nevěděla, co od Maďarek čekat. Ale hrálo se mi dobře, zahrála jsem si. Bylo fajn i to, že mě holky víc braly, už jsme se víc znaly,“ vzpomíná Karolína na své doposud poslední reprezentační působení.

## Zima v klidu nebude

Aktuálně mají tréninky se Spartou do poloviny prosince. Mezi svátky dostanou individuální tréninkový plán. „Je dobré, že nemusím jezdit na tréninky, ale jinak je strašně, že je to jen o bězích,“ hodnotí to, co ji čeká v nejbližším období.

Kromě neustávající fotbalové přípravy má Karolína samozřejmě také studijní povinnosti. Aby mohla hrát fotbal na takto vysoké úrovni, zvolila si po základní škole, kterou absolvovala v Krásné Hoře nad Vltavou, pro svou další studijní cestu Prahu. „Abych nemusela dojíždět na tréninky, vybrala jsem si školu s intrem. Vlastně jsem ani nevěděla, co chci dělat. Věděla jsem, že nejsem studijní typ, takže gympl mě nelákal. Pak jsem si říkala, že by mohlo být hezké být zdravotní sestřičkou, tak jsem si dala přihlášku na zdravotní školu. Ale nebyl to můj životní sen už od útlého dětství,“ nechává Karolína nahlédnout do svých myšlenek. Chválí si i svou fotbalovou partu v domově mládeže.

Škola ji baví, ale praktická sestra je náročný obor. „Jak hodně chybím, je to pak o to komplikovanější. Musím hodně dohánět. Pomáhá mi, že dostáváme prezentace do Teams, takže se můžu učit z toho,“ popisuje. I když je kombinace vrcholového sportu a studia náročná, plánuje Karolína vystudovat i vysokou školu: „S maturitou nebudeme nic. Chtěla bych si udělat alespoň bakaláře na oboru všeobecná sestra.“

A fotbalové sny? „Když už jsem v reprezentaci, chci se tam udržet. Chtěla bych to dotáhnout do ženského A týmu a nebudu se bránit ani angažmá v zahraničí. Nemám ale konkrétní vysněný tým, do kterého bych chtěla jít. Jen mám zatím problém s angličtinou, takže bych s tím měla začít něco dělat,“ uzavírá Karolína Krůtová sondu do svého života. **Olga Trachtová Hadáčková**



# Správně vidíme jen srdcem

Vánoce pro většinu lidí znamenají mimořádný čas, většinou očekávaný s radostí i přes všechny ty náročné přípravy. A nejvíc natěšené bývají děti. Krásná rodinná vánoční idyla, štěstí, radost... Ale opravdu pro všechny rodiny?

Vánoce podrobují rodiny i nelehkým zkouškám. Hlavně ty, kterým se v této době, jak jsem s údivem zjistila, říká patchworkové. Lidé se seznamují, žení, vdávají, mají děti. Ale bohužel se také rozvádějí, seznamují s novými partnery, žijí s nimi, vdávají se znovu a žení. A tito noví partneři mají také děti, takže v rodinách vzniká takový mix vztahů, kde hlavním problémem pak jsou potomci vlastní a nevlastní a komplikované vztahy v rodině. Dítě má víc maminek nebo tatínků, babiček a dědů. Dospělí řeší nové vztahy a mnohdy se ohledy na city dítěte neberou.

V současnosti je sice více rozvodů, než bývalo, ale přesto vznik nových rodinných vztahů nic nového není. I v minulosti vznikaly takové patchworkové rodiny, hlavně proto, že ženy při porodech často umíraly a bylo životně nutné postarat se o malé děti, žít dál. Ovdovělí muži se znovu ženili, ženy se vdávaly a přibývaly další a další děti. Vlastní a nevlastní. Ošklivý název, stejně tak jako macecha a otčím. Jenže to není všechno, k tomu přibývají i nevlastní prarodiče. A jak se všichni oslovovat, jak se pak vypořádát s rodinnými vztahy? Někdo se s tím nevypořádá nikdy, říká se, že krev není voda, ale někdy toto rčení neplatí. Je možné se s novými poměry v rodině smířit, snažit se o dobré vztahy mezi všemi a možná vánoční čas je přesně ta správná doba k tomu, aby se všichni dospělí snažili potlačit negativní emoce a změnit třeba ne

zrovna přátelský vztah k těm novým členům rodiny. V takových situacích jsou na tom nejhůř děti. Převážně se uvažuje o malých dětech, ale co když už jsou dospělé? Jak řešit vztahy s dospělými dětmi partnera? Mám s tím tuto vlastní zkušenost, čímž rozhodně nechci dávat někomu rady jak na to.

Tenkrát jsem si taky vůbec nevěděla rady a došla jsem se té situace bála a moji rodiče taky. Nikdo nevěděl, jak mě do rodiny přijmou dva dospělí synové mého partnera, navíc jeden ze synů už měl přítelkyni, která s nimi bydlela. Tvořili rodinu a já jsem se tam najednou zjevila, protože asi nikdo z nich nepředpokládal, že si otec rodiny najde partnerku o mnoho let mladší, než je sám a o málo let starší, než jsou synové. Po pravdě řečeno, moc nadějí do budoucnosti v tom našem vztahu nikdo neviděl, kromě nás dvou. A stal se asi zázrak, utvořili jsme rodinu, já a moji rodiče s rodinou cizí. Snad vzájemná tolerance, snaha pochopit toho druhého, vžít se do jeho situace a přátelské prostředí v moji rodině pomohly tomu, že jsme se začali mít všichni rádi. Matku, která je opustila, jsem nemohla a ani nechtěla nahradit, ale byla jsem kamarádka. „Kluci“ mi začali říkat jménem, ten mladší tak trochu z legrace mi dodnes říká „maceško“. Oba pak jezdili k mým rodičům jako ke svým vlastním prarodičům a vždycky se do Sedlčan rádi vraceli, i potom se svými manželkami, když už oba byli ženatí. Když se nám s manželem narodil syn, oba starší se k němu chovali jako k vlastnímu bratrovi. Docházelo i k humorným situacím, když se mladší z manželových synů chtěl rozejít s nějakou slečnou, půjčil si malého bráčku, vzal ho na procházku i na rande. Po pravdě překvapené

slečně sdělil, že to je bratr, ovšem to mu slečna nevěřila, protože si oba byli podobní, vypadalo to, že zapírá potomka. Takže vztah bezproblémově okamžitě skončil. Když takhle jednou vyzvedával starší bratr mladšího ze školky, musel ten malý paní učitelce vysvětlovat, že je to opravdu bratr. Zažili jsme spolu všichni spoustu hezkých chvil a překonali hodně zlých životních okamžiků. To byly hlavně odchody ze života mojí maminky a taťky a pak péče doma až do konce života mého manžela a rozloučení s ním.

Zůstali jsme dál velká rodina, mám nádherná a hodná bonusová vnoučata, dokonce jsem i prababička. Rodina se musela po těžké nemoci rozloučit i s nejstarším synem mého manžela, ale s jeho ženou, synem a dcerou s jejich rodinami se dál setkáváme a jsme v kontaktu i telefonem. Jeden z nejhezčích dáreků v životě jsem dostala právě od jeho dcery. Poslala mi maturitní fotografii s věnováním: „*Hance, té nejlepší 'babičce', jakou kdy kdo na světě měl.*“

Celý život mě provází citát z knihy Malý princ. „...co je důležité, je očím neviditelné. Správně vidíme jen srdcem...“ U nás není nutné řešit vánoční dárky. Když byly děti našich dětí malé, všechny dostávaly dárky stejné hodnoty. Teď když jsme dospělí, preferujeme společně prožitý čas, rádi se vidíme a popovídáme u dobrého jídla a pití. Jsme prostě Kutilovi jak ti mušketýři, jeden za všechny a všichni za jednoho, ať ve všedních dnech nebo ve dnech svátečních. Moc bych přála všem rodinám, aby měly hezké vztahy se všemi lidmi i dětmi, kteří se nějakým řízením osudu stali jejich členy, aniž to kdo předpokládal, nebo i chtěl.

**Hana Kutilová**

## POVÍDKA

# Hledá se Mikuláš

V malé vesničce nedaleko Kovářova jsme celé dětství až do puberty chodily se sestřenicí za čerty. Když jsme se pak rozprchly na střední školy a dál do života, naše hezká tradice zanikla. S velkou radostí jsem proto vyslechla prosbu kamaráda Petra, když mi bylo už přes dvacet let, zda bych s ním a mým přítelem (budoucím manželem) nešla chodit za čerty. Měl dvě malé dcery, které se čertů nebály a přály si je i s Mikulášem moc vidět. Pár známých také mělo zájem.

Za Mikuláše jsme zvolili jednohlasně mého přítele. Ovšem zapomněli jsme koupit vousy. Kamarádova žena nelenila a vyrobila je z vaty přilepené herkulesem na širokou gumu. S Petrem jsme se oblékli jako čerti – kožichy, řetězy, pytle, metly, tváře jsme si začernili mourem... Žádné hororové masky jako dnes, z nichž mají mnohé děti teplotu nebo začnou koktat. Andělku jsme si vypůjčili od sousedů a šlo se na věc.

Byl mrazivý večer a nás čekalo nakonec snad dvanáct rodin. „*Hlavně nepijte panáky*“, nabádala nás nejmladší ze svaté party – andělka. Tomu jsme se samozřejmě nevyhnuli. Mikuláš si čím dál víc stěžoval na vousy. Nedržely, padaly a smrděly po lepidle. Nakonec jsme občůzku zvládli a celou akci si krásně užili. Až na mého budoucího manžela. Ten moc společenský není a dnes, když vzpomínáme, říká, že už by s námi nikdy nikam nešel. Navíc ho u jedné rodiny chytil pes za plášť, a aby toho nebylo málo, upadl na náledí.

Dny běžely, bylo týden před Vánoci, přítel se cítil rozlámaný, ale nedalo se nic dělat, slíbili jsme účast na narozeninách neteře. Příteli se udělaly dva divné pupínky na obličej, jeden na čelo a druhý na tváři. Znova jsem si vyslechla, že to má určitě z mikulášských vousů a smířlivě mu to odkývala. Dorazili jsme na návštěvu. Sotva jsme dosedli, moje sestra, zkušená matka od dvou malých dětí, se na něj zkoumavě zadívala. „*Co to máš na tváři?*“ zeptala se. „*Ale to mám asi pořád alergickou reakci na mikulášské vousy,*“ povzdychl si. Sestra rozsvítila v pokoji velké světlo a bedlivě si prohlédla jeho pupeny. V tu dobu už začínal mít i lesklé oči a evidentní teplotu. „*Měl už jsi někdy neštovice?*“ zeptala se. „*Tak ty jsem asi neměl, ale pro jistotu zavolám moji mamce,*“ zamyslel se. Budoucí tchyně dotaz popřela.

A bylo jasno! Žádná alergická reakce na vousy. Přítel při mikulášské občůzce chytil plané neštovice. Inkubační doba odpovídala, a vzhledem k tomu, že se ve stejné době objevilo onemocnění i ve školce, bylo jasno. Nebudu lhát. Průběh nemoci byl tenkrát v jeho téměř třiceti letech komplikovaný. Pět dlouhých dnů měl velmi vysoké teploty a skončil i na pohotovosti, protože mu na ně nic nezabíralo.

Naštěstí vše dobře dopadlo, ale od té doby jsme za čerty nechodili. Ovšem já bych si to samozřejmě ráda zopakovala. Petr by šel taky. Dokonce i anděl, dnes už maminka malé holčičky. Ale nemáme Mikuláše...

**Jana Motrincová**



## Narodil se Kristus Pán, veselme se!

Dokončení ze strany 1  
**Kolik jich má Zbigniew Grzyb?**

„Ano, právě tolik jich mám i já,“ odpovídá plynulou češtinou. „Před tím máme ještě koncert chrámového sboru a dalších hudebních hostů v Krásné Hoře nad Vltavou. Se slavením Vánoc začínáme už ve čtrnáct hodin,“ upřesňuje.

**Kdy a kde máte první „půlnoční“?**

„V 15.30 v Hřimězdicích. A tu poslední – to je Rybovka – ve 23 hodin v Krásné Hoře nad Vltavou,“ dodává páter Grzyb.

Rybova Česká mše vánoční je krásná, ale dlouhá, takže na spánek o této noci moc času nezbyvá. Páter si totiž musí přivstat, protože mše na Boží hod vánoční v Kamýku nad Vltavou začíná už v osm ráno.

**A jak se Vánoce slaví v Polsku, odkud pocházíte?**

„Pocházím ze statku, proto Vánoce začínaly první hvězdou, která se objevila na Štědrý den. Do domu přišel otec a měl v nádobě obilí, které symbolizovalo úrodu. Všichni pozdravil a všichni jsme se společně pomodlili za úrodu,

ně, ale páter Grzyb dodává, že v bohatších rodinách mívali dvacet čtyři a v rodinách králů dokonce i třicet šest.

**Dalo se to sníst?**

„Tak já jsem spíš od všeho ochutnával, protože dvanáct plných talířů – to by opravdu nešlo,“ směje se Zbigniew Grzyb. „A to ani když jsme se před tím celý den postili, nejen od masa, ale i od vajec a živočišných tuků.“

**Co následovalo po jídle?**

„Zpívali jsme koledy nebo je poslouchali z rádia či magnetofonu. Ve dvanáct byla půlnoční, a ta byla takříkajíc povinná,“ vzpomíná páter.

**Jak byste slavil, kdybyste nebyl knězem?**

„Jsem člověk věřící, tak bych vždy stejně slavil podle zvyků, které jsem si donesl z domova. Základem večere je ryba. A pak i zde následuje zpívání koled. Na repertoáru máme jak polské, tak i české. Zpíváme i Narodil se Kristus Pán, a to v polštině. Je tam stejná melodie jako v Čechách,“ vysvětluje.

**Co by vám o Vánocích udělalo radost?**

„Kdyby se lidé měli rádi a kdyby to i dokázali vyjád-



Farář Zbigniew Grzyb slouží vánoční mši.

za zvířata, a aby se na statku všem dařilo. Potom bylo podle polského zvyku vánoční přání takzvaného zlomení oplatku. Všichni jsme si od každého odlomili z jeho oplatku a pomazali jsme si jej medem. A přitom jsme si navzájem přáli. Med symbolizuje hojnost a boží dary. Pak následovalo dvanáct jídel. To je takový polský zvyk,“ vypráví.

Zdá se to být opravdu hod-

řit. Dárkem, slovem, pohla-zením, pomocí či modlitbou. Lidé by si měli dávat pozor na to, co říkají, neboť i slova dokáží ublížit. Mohou způsobit i bolest,“ zamýšlí se páter Grzyb. A dodává: „Přeji všem krásné, klidné, radostné, a především požehnané svátky narození Ježíše Krista. Ať je nově narozený Kristus ve vašich srdcích a domovech.“ **Hanka Synková**

## Půjdem spolu do Betléma, dudlaj dá...

**KAMÝK NAD VLTAVOU** V tuto chvíli zvu ke kamýckým betlémům. Ten asi nejnámější se staví v Kamýku nad Vltavou v kostele narození Panny Marie. Jaký je asi původ těchto jesli-

od kostela daleko. Hned vedle kostelních schodů je dům, kde bydlí Květuše Trojanová, která má betlémy dva. Jednoduchý malovaný, kde jsou jen nejdůležitější postavy – Panna

tzv. Sýkorův Brůžků, podobné figurky se vyskytují i v několika dalších. Dále máme dva betlémy, jejichž autorem je současný řezbář z Dobříše, Milan Hošek. Jeden z jeho betlémů bude i letos k vidění v rámci výstavy Příbramské betlémy,“ informuje Klára Posekaná, která všem zájemcům o betlémy též doporučuje knihu Františka Máchy O příbramských řezbářích betlémů.

Betlém v soukromém lesoparku mají od loňského roku manželé Spálenských. Jejich betlém má krom Jezulátka a anděla dalších šest figur a k tomu tři zvířátka – volka, oslika a ovečku. Betlém vytvořili Jakub Doubrava a Marek Horáček. Letošní otevření betlému naplánovali na sobotu 2. prosince.

Luboš Spálenský mi prozradil, že Kamýk nad Vltavou má krom toho, který se v kostele pravidelně vystavuje, ještě další dva betlémy – jeden je s plechovými figurkami, druhý se sádrovými. Oba by však potřebovaly rekonstrukci.

K novodobé tradici v Kamýku nad Vltavou patří i to, že se zde v prosinci aspoň na chvíli postaví živý betlém, a to coby půvabná tečka za vystoupením folklórních souborů Kamýček a Kamýčan. Bude to opět v kulturním domě, a to 16. prosince.

**Hanka Synková**



ček – kladla jsem si otázku. A hned mě napadlo, že se mám koho zeptat. Kamýcká učitelka Janka Kocianová má tatínka, který je starostou spolku Příbramských betlémářů. Je to Ján Chvalník.

Ve své dílně restauruje staré cenné betlémy, ale také vyrábí úplně nové. Ján Chvalník udržuje tradici betlémářství na Příbramsku živou už desítky let. Jablko nepadá daleko od stromu, a tak během chvíle mi betlémářova dcera poslala informace z knížky Příbramské betlémy autorů Drahomíry Daňkové a historika umění Stanislava Sloupa. Zde jsem se dočetla, že v kamýckém betlémě původně bývaly sádrové figurky. Od roku 1937 jsou figurky dřevěné. Je zde dvanáct figur a dvanáct zvířat. Na výšku měří třicet dva centimetrů. Jsou polychromované, tedy vyvedené v barvách. Jesle jsou kryty šindelovou střešou. Kostelnice paní Chmátalová s dcerami je vždy pěkně zakomponují do chvoji a jmelí.

Další betlém není

Maria, svatý Josef a Jezulátko. Nad nimi svítí nebeská hvězda.

Druhý – tyrolsky figurkový – je zajímavě pojatý. Za jeskyní s jesličkami stojí totiž budova s věžičkami, připomínající klasický evropský kostel. Před betlémem stojí pět postav v kloboucích a tři králové včetně mouřenína. U jesliček s Ježíškem dlí Panna Maria (zajímavé je, že má růženec s křížkem) a svatý Josef a vzadu postává oslík. K jesličkám míří také kravička, kozička a čtyři ovečky. Nad jednou z věží se vznáší anděl. „Takový betlém jsem viděla i v Příbrami v Hornickém muzeu,“ vzpomíná Květuše Trojanová.

Zeptala jsem se tedy v muzeu, kde mi tuto informaci potvrdili. „Máte pravdu, tento typ figurek bývá označován jako tyrolské (tyroláci), případně jako králický. V Hornickém muzeu máme dva větší historické betlémy s těmito figurkami,





# Nevím, co je to za pud, podívat se na taková místa, říká lékařka Karolína Weiter

**Dokončení ze strany 1** do Keni musí ještě někdy podívat a zapojit se nějakým způsobem do humanitární pomoci. To se mu díky spolupráci s Adrou během let podařilo. Našel vhodné místo, odlehlou vesnici Itibo, kde během let vybudovali a stále budují a zdokonaľují zdravotní středisko, které slouží obyvatelům Itiba i širokého okolí.

## A medicí jako vy tam jezdí na stáže...

Vlastně ano, medicí na stáže. Lékaři na mise. Já jsem tam už jela v rámci své profese jako promovaná lékařka. Státnice jsem dělala na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v oboru všeobecné lékařství v období covidu. Vyjet jako medik se mi totiž nepodařilo. Měla jsem kliku, když se výjezdy obnovily, vzali mě s sebou.

## Klíku? To je na mise takový nával?

Poměrně ano. Na fakultách je tato možnost docela medializovaná. Na mise či stáže se vedou výběrová řízení. Je to myslím skvělý start pro lidi, kteří se zajímají o humanitární pomoc.

## Kdy a na jak dlouho jste do Keni letěla?

Vše se odehrálo docela narychlo. Na konci srpna 2022 jsem se dozvěděla, že mě přijali do mise a v říjnu už se letělo. Jezdí se vždy na měsíc. Jen manažer projektu, lékař Aleš Bárta zůstává déle. Obvykle bývá tři měsíce v Itibu, tři měsíce doma. Střídá se ještě s jedním lékařem.

## Kolik vás bylo? Měli jste možnost se poznat ještě před odletem?

Na mise jezdí vždy sedm lidí, protože do sanity, která nás veze z letiště do Itiba se nás vejde maximálně osm. Potkali jsme se skutečně až na letišti. Dva kolegové byli ze stejného ročníku jako já, což bylo příjemné. Měli jsme na začátek společ-

ná témata. Cesta do Itiba přece jen trvá dva dny.

## Jak vypadá takový běžný den v lékařském středisku v Africe?

Afričané jsou tak nějak laxní. Ráno jsme tedy nikterak nespěchali. V osm jsme se společně nasnídali na domečku. Domeček se říká menšímu domku, kde jsou lékaři a medicí ubytovaní. Je umístěn v rámci areálu zdravotnického zařízení. V areálu je ordinace ambulance, malý chirurgic-

hotovost. Každý den byl jeden z lékařů či mediků nominován na službu na domečku. Ta byla nejméně populární. Znamenalo to totiž vykonávání domácích prací a vaření pro své kolegy.

## Pro vás byly tedy nejvýraznější kapitolou děti.

Děti jsou výraznou a nejsmutnější kapitolou obecně. Často jsou popálené v oblčej, na velkých částech těla. Opakovaně. Nežřídka řešíme useknuté prstíky a sečné

pravidlem. Ti uvědoměli pracují na čajových plantážích. Itibo je poměrně vysoko, 2000m nad mořem. Chápu, pracovních příležitostí tam není tolik jako u nás. Obecně je to tam mezi ženami a muži takové nevyrovnané. Nakonec by všichni strašně rádi, abychom je vzali do Evropy. To by ale nemohli zvládnout. Vidí, jak se máme dobře, jíme třikrát denně – Afričané jedí pouze jednou. Nevěří však, co je za tím práce. Že to není jen tak samo o sobě, musíme si na svůj komfort vydělat, a proto pracujeme kolikrát déle než osm hodin denně.

## Jak vypadá příjem takového malého pacienta?

Afrika je jiný vesmír. Přístup rodičů je zcela jiný. Těžko říci, jestli je to tím, že mají děti hodně nebo jsou děti i rodiče prostě jen okolnostmi otrlejší. Často vzpomínám na docela malou dvouletou holčičku, kterou přivezl táta na motorce v podpaží. Pod druhou rukou svíral mačetu, kohout mu seděl na řídkách. Podal mi jí, ať se o ní postaráme a vzápětí odjel. Měla už starší popáleninu, obrovský puchýř přes celý obličej, který prasknul. To ho asi vystrašilo a přimělo k tomu, aby nám ji přivezl. Na jejím těle bylo vidět, že popálená byla už mnohokrát. Byla tak obrovsky a dojemně statečná. Při ošetření ani nepípla. Ráno pak ležela v nemocniční posteli sama, klidně, bez mámy, bez táty. Taková je tam většina dětí, až si říkám, co za tím vězí?

## Co dospělí pacienti?

Ti naopak kolikrát pěkně vyvádějí!

## S čím za vámi přichází?

Jsou to různá interní onemocnění. Infekční průjmy. V Itibu pijí neupravo-

vanou vodu. Velmi časté jsou samozřejmě úrazy. Sečné rány mačetou jsem už zmiňovala. Pak jsou tu autonehody a nehody na motorkách. Při večerní pohotovosti to bývá intoxikace alkoholem. Ten si totiž vyrábí sami.

## Zmiňovala jste i porodnici...

Porody zaujímají velkou část naší práce. Porodní péči, stejně jako péči o děti, mají Keňanky zdarma a rády jí využívají. Znatelně se tím snížila porodní úmrtnost. Jak dětí, tak rodiček. Porodnici se podařilo vybavit moderním porodním lůžkem. Je vlastně totožné s těmi v našich porodnicích. Porody vede Elisabeth. Je místní, rodičky jí důvěřují. Porod je událostí, obvykle k porodu přichází rodička i s maminkou. Pro nás je to zase cenná zkušenost. V porodnici totiž není žádné sono, žádný ultrazvuk, vše řešíme pouze pohmatem. Za mého působení našťastí nedošlo k nějakým výrazným komplikacím, které by vyžadovaly akutní převoz sanitou do vzdálené nemocnice vyššího typu. Dítěti či rodičce stačilo vždy jen trošku pomoci. O čem se málo ví, je velká míra sebevražd.

## Sebevražda?

Je to překvapivé. Keňané působí tak nějak relaxovaně. A přesto je to tak. Nejčastěji se tráví organofosfáty. V zemědělství mají totiž poměrně snadný přístup ke hnojivům. Osobně jsem byla u případu mladé ženy, co se otráвила údajně z nešťastné lásky. Už podruhé. Poprvé se z toho za pomoci našich lékařů dostala. Podruhé jsme si už všichni mysleli, že zemře. Dva dny byla v bezvědomí. Pokoušeli jsme se jí v rámci našich omezených možností udržovat

**Pokračování na následující straně**



Ošetřování úrazů tvoří značnou část péče lékařů a mediků o své pacienty v Itibu. Obvykle bývají úrazy způsobené jízdou na motocyklu či sečné rány mačetou.

ký sál, lůžkové oddělení JIP a porodnice. Po snídání jsme se tedy odebrali do ambulance, kde už kralovala Elisabeth. Africká zdravotnice. Profesí něco mezi sestřičkou a lékařem. Pracovali jsme jako tým, práci jsme si rozdělovali operativně dle potřeby a také dle svého zaměření. Já jako pediatr jsem se většinou věnovala dětem. Celkově jsme za den ošetřili tak třicet pacientů. Po páté odpoledne se ambulance zavřela a nastala, jako u nás doma, noční po-

rány. V Itibu je pracovním nástrojem mačeta. Pracují s ní i děti. Přijde mi to tak zbytečné. Člověk si řekne, jak jednoduše by šlo takovým velkým trápením zabránit. V tamních podmínkách to jde jen velmi těžko. V Keni vaří u otevřeného ohně. Děti, ani docela malé, nikdo nehlídá. Hlídkají se samy mezi sebou. Starší hlídají mladší. Ženy celý den pracují.

## A muži?

Co dělají v Itibu chlapci je mi záhadou. Pasou osla. To znamená, že se celý den povalují a osel žere. Není to samozřejmě



při životě, ale nikdo z nás moc nevěřil. Za dva dny vstala a odešla.

#### Odešla?

Nikdo nechce v nemocnici zůstat dlouho. Péči mimo porod a děti si totiž musí pacienti hradit sami.

#### Je to pro ně finančně dostupné?

Základní ošetření ano. Ke konci mého působení jsem až měla dojem, že se na nás chodí spíš dívat jako na zajímavost. Moje blond vlasy je lákaly k pohlázení. Jakýkoliv složitější úkon nutný pro přesnou diagnostiku už je pro Keňany finančně náročný. Třeba i našim pohledem obyčejný krevní obraz. Diagnostikovat pacienta proto bývá dost náročné. Někdy je to doslova léčení naslepo. O jazykové bariéře nemluvě.

#### Mluví Keňané anglicky? Dokument působil, že ano.

Keňa je bývalou britskou kolonií. Angličtina tam má tradici. Ovšem nemluví s ní zdaleka všichni. Afričtí zaměstnanci nemocnice samozřejmě ano. Běžní pacienti, zvláště ti starší, nikoliv. Mladí lidé se celkem obstojně lánou angličtinou domluví. V Keni je povinná školní docházka, kde se děti anglicky učí. Takže s dětmi jsem si mohla docela dobře popovídat. Pokladem v komunikaci s pacienty je právě Elisabeth. Nejen, že se s pacienty domluví svahilsky, zná jejich potíže dlouhodobě a její pomoc při diagnostice je nedocenitelná. Nenápadně nás také vždy upozorňovala na HIV pozitivními pacienty.

**V dokumentu byli HIV pozitivní pacienti docela žhavé téma. Dvě mladé pacientky v důsledku HIV v Itibu na lůžku zemřely. Pro čerstvě narozené dítě, jehož matka po porodu sama bojovala o život, se složitě sháněla novorozenecká umělá výživa, přestože by bylo jistě mnohem jednodušší najít jinou matku, která by dítě nakojila. Riziko, že dočasná náhradní matka bude HIV pozitivní však bylo příliš velké. Jaká byla situace při vašem působení v Itibu?**

Dokument je přece jen z roku 2015. Situace se snad trochu zlepšila. V Keni mají HIV pozitivní lidé možnost se se svou chorobou ve specializovaných střediscích léčit. Zdarma. Ne ke všem HIV pozitivním se tato informace bohužel dostane. Za ten měsíc mého působení jsme ošetřili asi čtyři HIV pozitivní pacienty. Tedy byli čtyři, o kterých jsme to

věděli. Respektive nás na jejich pozitivitu upozornila Elisabeth. Samozřejmě jsme mohli ošetřovat pacienty, kteří HIV pozitivní byli, jen jsme to nevěděli. Žádného nového pacienta jsme dle symptomů neodhalili.

#### Nebála se vás vaše rodina do Itiba pustit? Už jen právě z tohoto důvodu?

Bála. Já jsem jim pustila dokument Daleko za sluncem, aby se uklidnili a oni se naopak vyděšili! Přenos HIV není tak snadný, jak se mnozí obávají. Kontakt s infikovanou krví by musel být intenzivní. Přes oděrku na ruce se tak neděje a přirozeně jsme si dávali velký pozor. Dodržovali jsme striktní hygienická pravidla. Používali dvoje rukavice.

#### Co vlastně, Karolíno, vede mladou ženu k tomu, aby prakticky hned po škole vycestovala do odlehle africké vesnice poskytovat lékařskou péči? Nebylo by vám doma nebo v Německu na praxi lépe?

Určitě se nejedná o nějaký rozmar. Už na škole jsem si jako volitelný předmět vybrala tropickou medicínu. Být lékařkou jsem chtěla od mala. Nevím, co je to za pud, podívat se na taková místa a mít touhu pomáhat lidem tam, kde je lékařská péče obtížně dostupná. Podle našich jsem měla takový názor už od raného dětství. Myslím, že takový pud je zřejmě společný všem, kteří se rozhodnou studovat medicínu.

#### Jaké poznání jste si z Keni přivezla?

Přivezla jsem si jednu naprostou praktickou dovednost. Píchat kanyly a injekce do černé kůže.

#### Vrátíte se?

Vystihla bych to rčením: Jednou a dost! Nyní jsem v životní fázi, kdy s manželem pomalu plánujeme rodinu, stavíme v Kosově Hoře dům. Miluji to tady a chci tu zůstat už do konce života (smích). I manželovi, přestože je z Prahy, se u nás na Sedlcanskou moc líbí. Je to duší vesničan. Co rozhodně chci, je vzít do Keni manžela a jednou i děti. Konec konců do Afriky by se měli dělat povinné zájezdy na středních školách. Aby studenti viděli, jak lidé jinde ve světě žijí. Uvědomili si, jaké my máme doma možnosti a vážili si jich. Svě rodině bych jednou chtěla ukázat i kus nádherné nezapomenutelné přírody v Keni. Na konci mise nás Aleš vzal do národních parků. Byl to neopakovatelný zážitek.

Lucie Kakosová

## VÁNOČNÍ POVÍDKA

# Všechno zase bude v pořádku

Druhý den hustě sněží. Za život jsem to zažila jen několikrát, Vánoce na sněhu. Dnes je Štědrý den. Všechny děti se určitě těší na nadílku. Co bych koupila Pěťovi? Rychle bolestnou vzpomínku zaplaším.

Pěšinou se vydávám k místnímu kostelíku. Je otevřený jen několikrát do roka. Mrzne, až praští a sníh mi křupe pod botami. Vypadá opuštěně. Neodolám a vezmu za kliku u dveří. Ta povolí a můžu vejít dovnitř. Rozsvícené svíce, malý betlém, chvoj i ozdobený stromeček. Vše je připraveno na večerní půlnoční. V kostele nikdo není. Sednu si do staré lavice a nasávám atmosféru svátečního stánku páně. Věřící nejsem. Jsem tady z nostalgie. Jako malou holku mě brávala do tohoto kostela babička. Právě o Vánocích jsem se těšila nejvíc, milovala jsem prohlížení jesliček, vyřezávaná zvířátka i biblické postavy a nasávání té zvláštní krásné vůně. Vůně Vánoc. Vrátila jsem se sem na naši starou chalupu po mnoha letech. Je zvláštní, že mi není zima. Zaměřím se na starý zdobený oltář.

Vrznou dveře. Nebo se mi to jen zdálo? Ani nevím, jak dlouho v kostele už sedím. Přemýšlím o životě. O syna jsem přišla při autonehodě vinou opilého řidiče. Manžel tragédii neunesl a odstěhoval se do zahraničí. Dle jeho slov musel vypadnout. Jsem sama. Je to už mnoho let. Každé Vánoce musím rozdýchat. Petrovi tehdy bylo jen pět let. Únava posledních dní, kdy jsem sloužila dvanáctky v našem domově seniorů, se dostavila. Padá mi hlava. Můj sen je plný andělů. Nějaká krásná žena mi říká, že všechno zase bude v pořádku. Zřetelně vidím její hnědé oči a kudrnaté dlouhé vlasy, které ... září? Krásný sen. Jsem na chvíli šťastná a klidná.

Probudí mě poklepání na rameno. „Vstávejte, vždyť se tady nastydnete.“ Obličej muže, který mě vytrhl ze snu, mi není neznámý. „Marie, jsi to ty?“ zeptá se překvapeně. Spolužák Štěpán. „Co ty tady děláš?“ ptám se. „Já jsem tady kostelníkem. Ale co tady děláš Ty? Neviděl jsem tě dobrých dvacet let,

vlastně od doby, co jsme opustili základní školu.“ Nechce se mi nic vysvětlovat. Jen pokrčím rameny.

„Můžu tě pozvat na svařák, vždyť to odmarodíš. To je taky nápad usypávat v kostele,“ směje se. Následuji ho. Hospůdka na návsi je samozřejmě zavřená. Vždyť je svátek. „Tak půjdeme k nám, moje mamka tě po letech ráda uvidí.“ Ne protestuji. Vše je lepší než samota. Na verandě oklepeme sníh z bot. V nebi asi uklízejí, sype se přímo neuvěřitelně. „Štěpánku, jsi to ty?“ ozve se starý hlas. „Mami, vedu návštěvu!“ zahlaholil Štěpán a strčí mě do staré kuchyně. Místnosti vévodí modrá kachlová kamna a pec. Na stole je vánočka a mísa s ořechy a jablky. Jako za starých časů. Na lavici pod oknem spí černá kočka. A ve starém křesle sedí malá holčička a spí. Zarážím se. Není hloupé chodit k někomu na návštěvu na Štědrý den?

Stará paní Benešová spráskne ruce. „Maruško, jsi to ty? To mám radost, pojd' dál! Postavím na čaj. Nebo si dáš něco ostrějšího, když máme ty Vánoce?“ S díky odmítnu a s otázkou v očích se podívám na malou holčičku, která se mezitím probudila z dřímání u pohádky a prohlíží si mě velkýma hnědýma očima. „To je naše Pěťo.“ Zamrazí mě v zádech. „Maminka ji odešla po vážné nemoci do nebička, tak tady teď válčíme sami... Štěpán určitě ještě dělá ve stodole kapra, pojd' mi pověď, jak ty se máš.“

Je jako ta moje babička. Jazyk se mi rozváže, ani nevím jak, je pro mě stále bolestné vyprávět o tom, co mi osud nadělil. V krátkosti se jí se vším svěřím. Znovu spráskne ruce. „No holka osud se s tebou nemazlil, ale víš co, přece nebudeš na Vánoce sama, pojd', pomůžes mi se sváteční večeří.“ Jemně mě strká před sebou do malé kuchyně. Tam je nad stolem pověšená zarámovaná velká fotografie. Štěpán, malá Pěťa a krásná paní z mého snu v kostele. Zarážím se. To není možné? Zřetelně vidím její hnědé oči a kudrnaté dlouhé vlasy, které i z fotografie jakoby září...

Všechno zase bude v pořádku...

Jana Motřincová



## Kaco slaví šedesátku a hraje dál...

**SEDLČANY** Kaco, vlastním jménem Drahoslav Oláh, je frontmanem nové kapely Rock Wings. Tu založil na podzim loňského roku spolu s Jirkou Hrdinkou a Zdeňkem Roušalem. Hraje zde na basovou kytaru a také zpívá. Kaco v lednu oslaví významné životní jubileum – 60 let.

V roce 1987 založil skupinu Sára se Zdeňkem Janečkem, ten zde hrál na kytaru a Kaco na baskytaru. Sára hrála i vlastní písně. V roce 2000 založil skupinu Rock Wonder, v níž působili bývalí členové Sára a hráli převážně revivalové písničky s vlastními texty.

Jak se cítí budoucí še-

nik a nyní je řidič. Jak to bylo na Slovensku s jeho údajným působením ve známé skupině Team, vysvětluje: „Chodil jsem na střední školu do Martina a tam jsem poznal kluky z Teamu, chodili zkoušet na intr. V té době ještě Palo Habera u Teamu nepůsobil. S Teamem jsem cvičil a odehrál pár klubových akcí. Po nástupu na základní vojenskou službu jsme se rozešli. Když se na sedlčanské Kotlině natáčel asi v roce 1992 jeden hudební pořad, s klukama jsem se tady potkal a zavzpomínali jsme na společné začátky.“

Povinnou vojenskou službu sloužil Kaco v Čechách. „Když jsem byl

*Samozřejmě, že jsem to pivo buď rozlil nebo upil já sám.“*

V regionu je Drahoslav Oláh spojen hlavně s hudební skupinou Sára. „Skupinu jsme při jejím vzniku v roce 1987 pojmenovali podle hebrejské královny a v podstatě jsme v různých sestavách hráli do roku 2019.“ V době největší slávy za rok odehráli okolo 35 koncertů. „Největším naším vlastním hitem byla určitě Čarodějnice. To byla doslova pecka. Sára se zapsala jako rocková legenda. Je o ní zmínka také v knize Mikuláše Pešty z Příbrami. Hudbu skládali všichni členové skupiny, texty psal Pepík Stolárik.“

Nová skupina Rock Wings si nyní hledá svoje místo na slunci. „Dalo by se říct, že je teprve v plenkách,“ říká Kaco. Zatím skupina připravuje repertoár, aby mohla vystupovat samostatně, hraje převážně převzatou bigbitovou muziku a snaží se také o svoje skladby. „Chceme se u toho hlavně bavit a předat energii dál našim fanouškům,“ říká Kaco a prozrazuje, jak tráví volný čas. „Mimo muziku, která je mým největším koníčkem, se opravdu hodně věnuji rybaření. Na ryby se snažím jezdit pravidelně, protože tam úžasně relaxuji. Mám ještě motorku, jízdu na ní miluji. Svě volno rozdělují také mezi své dvě dcery, jejich rodiny a čas věnuji hlavně svým dvěma vnoučkům.“

Říká se, že věk je jen číslo, což je u Kaca vidět. „Dokud si člověk věk nepřipustí, jde to i dál, i když to občas bolí,“ směje se Drahoš a dodává svoje motto: „Strach a peníze jsem nikdy neměl, a hlavně se z toho nepo...“ Vyznává se, že se mu Sedlčanec líbí a je tu spokojený. „Prakticky tady miluju všechno. Jen bych rád zase chodil někde poblíž na koupaliště nebo do bazénu. To mi tady opravdu chybí.“ -bv-

## Zlobit se nevyplácí

**KAMÝK NAD VLTAVOU** Asi dvacet dětiček a kolem dvacítky doprovázejících maminek, tatínek či babiček se sešlo ve čtvrtek 7. prosince v kamýckém komunitním centru na představení Vánoční pohádka. Děti spontánně reagovaly, odpovídaly na otázky, ra-

dily čertíkovi nebo se vtěly do rytmu chytlavých písniček i koled. Představení bylo veselé i didaktické. Bude fajn, když si děti i díky této pohádce včas vzpomenou, že zlobit či ujídat cukroví se opravdu nevyplácí.

**Hanka Synková**

## Soutěž o nejlepší vanilkový rohlíček vyhrála Venuše

**NALŽOVICE** Druhou adventní neděli 10. prosince oslavili Nalžovičtí společně. V hospodě U Kostela zorganizovala kulturní komise obce adventní posezení. Na programu, kromě milého vystoupení malých hudebníků, zpěváků a recitátorů, byla též soutěž o nejlepší vanilkový rohlíček. „Protože muži bývají mlsnější než ženy, sestavili jsme třígenerační mužskou odbornou komisi,“ uvedla ochutnavače starostka Jana Pšeničková s úsměvem.

Nejstarší z komise, vitální senior Petr Jelínek, společně

třetí nejoblíbenější cukroví,“ nechal se slyšet mladík Petr. „Úplně nejraději mám totiž oříškové košíčky“. Zručný kuchař Jaroslav zas za své nejoblíbenější cukroví považuje marokánky. Petr Jelínek má vanilkové rohlíčky za své nejoblíbenější, avšak společně s vosími hnízdy.

„Tyhle jsou na mě moc sladké, ty zas málo. A tyhle jsou krásně křupavé,“ bylo občas k zaslechnutí od degustačního stolku, zatímco se návštěvníci adventního posezení bavili u svých stolů, anebo vyráběli papírového



Kaco na rybách relaxuje.

desátník? „Zatím si nemám nač stěžovat, sice roky a kila přibývají, ale to je život,“ směje se a vzpomene na mladá léta. „Pocházím ze středního Slovenska z města Velký Krtíš, kde jsem od čtrnácti let také hrál v kapele. Jsme muzikantská rodina, takže geny a muziku mám v krvi od útlého dětství. Jsem rád, že ty geny pojedou dál v podobě mojí dcery, která zpívá v pražské kapele Time Shifters.“

Co se týká hudebního vzdělání, několik let navštěvoval lidušku, když chodil do základní školy. Jinak je hudební samouk a hudba je jeho celoživotním velkým koníčkem, ale nebylo možné se jí uživit. Pracoval tedy jako kame-

na vojně v Kamýku nad Vltavou, s vojenskou kapelou jsme hrávali na plesech v okolí. Na maturitním plese v sedlčanském kulturním domě jsem se seznámil se svojí budoucí manželkou,“ odhaluje Kaco, jak se dostal do regionu. „Zakoukali jsme se do sebe tak, že jsem se na Sedlčansko přistěhoval.“ A jak přišel k přezdívkě Kaco? „Tak mi říkájí skoro všichni moji známí i fanoušci. Dostal jsem ji při stavbě našeho domu na Slovensku asi okolo roku 1970 a znamená slovensky zdobněle kocour, tedy něco jako kocourek. Na svého kocoura jsem sváděl, že mi upíjel pivo, když jsem chodil chlapům se džbánkem do hospody.



Při výběru toho nejchutnějšího vanilkového rohlíčku měla třígenerační mužská porota těžké rozhodování.

s kuchařem Jaroslavem Sedláčkem a nadějným kuchtíkem osmákem Petrem Čížkem vybírali ty nejchutnější rohlíčky z osmi donesených vzorků označených pouze číslem, nikoliv jménem jejich pekaře. Kritériem pro mlsné odborníky nebyla jen chuť, ale i vzhled a struktura rohlíčku. Vanilkový rohlíček prý patří mezi oblíbené vánoční pečivo každého z nich. „Rohlíček je až moje

andělíčka v připravené dílničce.

Po dlouhém rozhodování se všichni tři přece jen shodli na tom nejlepším vanilkovém rohlíčku: „Vyřazovací metodou jsme se dostali k nejchutnějšímu vzorku, a tím je vzorek číslo jedna,“ prozradil kuchař Jaroslav. Starostka pak odtajnila nejšíkovnější pekařku obce. Stala se jí Venuše Šimková.

**Lucie Kakosová**



# Snad aspoň ty svatby měli naši předkové veselé

Baví mě rodopis, už řadu let skládám pro přátele a známé rodokmeny. Takže dlouhé hodiny trávím nad starými matrikami. Nestuduji urozené rody, ale rody sedláků, chalupníků, domkářů a podruhů.

Většina našich farností vedla matriční knihy od 18. století, výjimečně někdy i dříve. Ve strohých zápisech o křtech, sňatcích a pohřbech se jen občas objeví něco úsměvného. Naši předkové si v životě opravdu užili jen málo radosti a štěstí. Děti jim umíraly na psotník, záskrt, spálu a neštovice až v neuvěřitelném počtu. Hodně žen zemřelo při porodu či krátce po něm. A všechny trápily nemoci (mnohdy epidemie), úrazy a požáry. Pro ilustraci několik zápisů vlastně z jediného desetiletí a z docela malého území:

Matěj Čejka, pacholek z Měšetice zemřel 24. března 1790 ve věku 25 let „od vozu potlučeněj“

Kateřina Křištofová z Monína zemřela 5. srpna 1791 v šedesáti letech „skrže pád z třešně“

Matěj Pechač z Visky ve 25 letech 27. prosince 1791 „fura obyčejná na něj převrhnuta, hned mrtev zůstal“

Anna, dcera Jakuba Pécivála ze Stuchanova, 28. prosince 1791 ve dvou letech „zmařena, když matka mlýka nemněla“

1. března 1792 zemřel šedesátiletý Matouš Kuželka, když „ze stromu spadl“

Dorota Břešťalová 9. ledna 1793 v šedesáti letech „zmrzlá naleznuta“

Pavel Pokorný z Matějova 9. března 1794 v padesáti letech „od dřeva smrtelně raněn“

Třiletá Anna Pištěková z Prčice se utopila 21. května 1794

6. června 1795 se utopila dvouletá Magdalena Kloboučková z Divišovic

14. července 1795 se utopil tříletý Jan Barták z Kamence

1. srpna 1796 se utopil třináctiletý František Šourek z Jesenice

Alžběta Kabíčková ze Šanovic 17. září 1796 se ve dvou letech utopila

27. února 1798 se v Bolechovicích ve studni utopil pětiletý František, syn hajného Martina Pšeničky

Anna Trucová z Veletína zemřela 18. června 1800 „od ohně popálena“

Padesátiletý František Mrva, slouha z Prčice zemřel 29. srpna 1802 „na píchnutí od jedovatých mouch“

Velkým neštěstím bylo narození nemanželského dítěte – a těch opravdu nebylo málo. Špatné to bylo nejen pro matku (kterou rozlomení rodiče někdy i vyhnali z domova), ale i pro dítě samotné. Jen úplně výjimečně nacházím zápisy o tom, že nemanželský chlapec se oženil, nebo že se nemanželská dcera vdala. Teprve v 19. století se objevují zápisy, že při sňatku si ženich osvojil dítě své nastávající. Já sám mám v rodokmenu případ, že jistou Podzimkovou si vzal pan Pejša, přičemž si osvojil její čtyři (!) děti.

Zločinů také nebylo málo. Takto je zapsán skon šestadvacetiletého Františka Lachouta z Jesenice: „Tu noc od 16. k 17. Januári (1800) byl ten sedlák v jeho vlastní stodole, kde omlácený hrách na mlátě hlídal a spal, od vražedníka násilně zamordovaný ráno nalezen a od knížecího lékaře sedlcanského prohlídnutý a poněvadž se vidělo patrně, že sám se nezabil, nýbrž od jiného zabit byl – k pochování odveden.“

Velká tragédie postihla rodinu Pánkovu z Chválova u Nechvalic. Josef a Josefa Pánkovi měli dvě děti – Marušku narozenou 6. dubna 1879 a Františka narozeného 24. června 1881. O dva roky později se Pánkovi rozhodli odejít do Ameriky. Matrika o tom

píše takto: „Marie odešla s otcem a matkou do Ameriky, severních států, dne 5. ledna 1883 a již dne 23. ledna donesly noviny zprávu, že Josef Pánek s rodinou utonul na moři s lodí poštovní Cimbria dne 19. ledna 1883 v noci ve dvě hodiny ráno“. Bylo to velké neštěstí, jejich loď plující do New Yorku se dva dny po vyplutí, ještě v Severním moři srazila s anglickou nákladní lodí Sultan. Počet utonulých na Cimbrii nebyl přesně určen, odhad byl 389 až 437 obětí z celkového počtu 490 lidí na palubě. Na Sultanu zahynulo 39 lidí.

Ale něco veselého se ve starých matrikách přece jen najít dá. Jsou to zaniklá příjmení našich předků. Jak se vám líbí třeba příjmení Jezmaso? A co taková pánové Kudyven, Uchcanej, Čucháček, Nechoddomu, Přinesdomu? A zápisy o svatbách také nejsou smutné, moc se mi líbí jednak formulace, že poctivý mládenec oblíbil sobě poctivou děvečku, jednak časté zápisy, kdo byl na svatbě družbou, kdo smlouvčím a kdo družičkou. Tak snad aspoň ty svatby měli naši předkové veselé...

A na závěr vzdám úctu dávno zesnulému panu Bolfinkovi, „bejvalým mlynářů náhlickým“, o kterém učinil pan farář hned dva neuvěřitelné zápisy: „Měl věku svého 104 let a Bůh všemohoucí rodinu mu dáti ráčil.“ A o dva roky později (kdy tedy mělo být panu Bolfinkovi 106 let): „Měl věku svého 108 let a Bůh všemohoucí rodinu mu dáti ráčil.“ To byl tedy opravdu chlapák, pokud mu ovšem někdo ze sousedů nepomohl...

Přeji vám všem, aby se vám všechny trable vyhnuly a až vás budou zvat na demonstraci „proti bídě“, dobře si to rozmyslete.

**Antonín Podzimek**

## ZAPLEVELENÁ ZAHŘÁDKA NEMUSÍ BÝT PRO ZLOST (32)

### Silvestrovský či novoroční ovar bez křenu? Nikdy!

„Šel zahradník do zahrady s motykou

vykopal tam rozmarýnu velikou

nebyla to rozmarýna, byl to křen,

vyhodil ji zahradníček z okna ven.“

Tolik lidový popěvek. Učili jsme se ve škole, že u lidové písně neznáme skladatele. Někdy naštěstí. Autor této písně nejspíš byl pod vlivem. Nebo ten zahradník, o němž píseň pojednává. Možná kopal potmě. Ale ani potmě by si rozhodně nemohl splést vůni rozmarýnu a křenu, to leda by byl čerstvě po prodělání covidu! A proč se rozhodl vyhodit takové skvělé léčivky?

Vůbec to nechápu. Leda by autor popěvku až tolik toužil za každou cenu po rýmu, že by se kvůli němu propůjčil k absolutnímu blábolu. No, nebudu po tom déle pátrat. Obou bylinek – rozmarýnu i křenu – si velmi cením. Chutnají i pomáhají.

Zahradníci (na rozdíl od toho zahradníčka z popěvku) mají ke křenu respekt. Řadí se totiž k plodinám, o kterých se říká: dobrý sluha, ale zlý pán. A zakřeněnou zahrádku mít nikdo nechce. To se pak můžete s křenem vykopávat, jak chcete, a stačí nepatrný zapomenutý či nepovšimnutý kořínek, a máte další a další rostliny!

Jak pak s tímto plevelem zacházet? Lépe nezacházet, ale předcházet. Vyhradit mu místočko a to obestavět, nebo ho zasadit do země s květináčem, aby jednou neokupoval celou zahradu. A když se moc rozroste, rozdat sousedům – je zdravý. Podobně jako ředkvička, hořčice či řeřicha, s nimiž je příbuzný.

Každý si rád nastrouhá křen k ovaru nebo ke guláši. To je forma pro chlapy. Jemnější forma je křen schovaný ve strouhaném jablku, to je i pro dámy. Stejně jako šunkové rolky s křenovou šlehačkou. Ovšem i děti mohou přispět k užitečné likvidaci křenu. I křen přece kvete. Jeho bílé kvítky jsou jen tak jemně pálivé. A křenové silice jsou velmi užitečné i pro dítě, která trápí kašel. Kvítka se dají dát do salátu nebo na chléb s máslem. A křenové listy můžete přidat k nakládaným okurkám či rychlokvaškám. Mladoučké listky můžete nejmenno nakrájet a přidat i do salátu.

Křen pomáhá trávit. Je prospěšný i jinak – obsahuje draslík, hořčík, železo, síru, vitamin C. Posiluje játra, reguluje střevní mikroflóru. A jak pěkně dovede protáhnout nos a dutiny při rýmě – o tom by mohl vyprávět každý, kdo křen někdy strouhal.

Petr I. Veliký prý přikázal, aby vodka, do které se přidává křen, byla dostupná po celé zemi jako lék.

Ještě bych ale měla dodat, že křen povzbuzuje chuť k jídlu. Pokud si krátce po ovarku s křenem budete dávat i novoroční předsevzetí, že zhubnete, tak to vám nepůjde moc dohromady.

**Hanka Synková**

PF 2024



Novoročenky

- Se snímky české zimní krajiny
- Originální PF z Vašich fotek

Kachna  
studio reklamy

Primáře Křešě 517, Sedlčany, tel. 318 822 042

# Ohlédnutí za Františkem Mikou – Dianem

Letos tomu bylo už deset let, co v sedlcanské nemocnici ve věku devadesáti let zemřel grafik a skaut František Mika, přezdívaný přáteli Dian. V sedlcanské knihovně se podílel na projektu Lukášek, vedl výtvarné kurzy a uspořádal několik výstav. V Sedlci-Prčici, kde posledních dvacet let svého života působil, byl především těmi, kdo vyrůstali v 90. letech minulého století, vnímaný jako klíčová osobnost jejich dospívání. Mezi jeho vděčné žáky patřím i já. Paradoxem našeho přátelství bylo, že jsme Františka poznávali až v jeho sedmdesáti letech či později a dozvídali jsme se jen málo o tom, co všechno vlastně během těch dlouhých sedmdesáti let prožíval. Co možná nejstručnějším shrnutím Františkova života budíž následující text.

František se narodil 16. října roku 1923 v Praze, ale oba jeho rodiče přišli do Prahy z venkova. Tátnek Josef pocházel z Nové Vsi u Chyšek a byl tesařem, maminka Marie, rozená Doubravová, pocházela z nedalekého Bratřejova a vyučila se švadlenou. Dětství prožil František v pražských Košířích, jeho rodina žila v Musílkově ulici. Tuto zřejmě šťastnou rodinu tvořily kromě rodičů ještě sestry Marie a Marta. V Košířích také vychodil základní školu. Přestože vyrůstal jako městské, pražské dítě, nikdy nebyl úplně odtržený od venkova a od krajiny svých rodičů a prarodičů. Ve vzpomínkovém textu napsaném pro sborník Krajem lidí a kamenů II vyprávěl: „Nejdelší pobyty na venkově jsem trávil ještě před školní docházkou a pak o každých prázdninách jsem se zúčastnil všech polních prací včetně pasení husí a dobytka a chození na třešně. Jedině tak jsem mohl poznat všechny povinnosti a radosti venkovských dětí.“

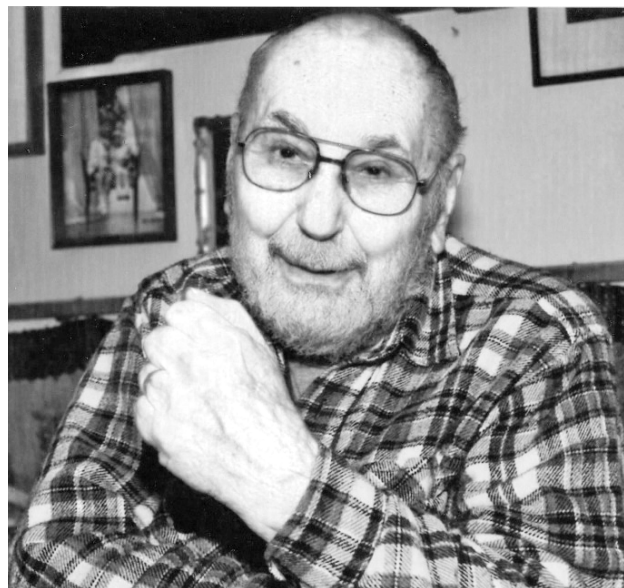
Tyto prožitky venkova v něm zůstaly zakořeněné po celý život, jak to do-

svědčuje mimo jiné jeho ústní vypravování o tom, že když se později v dospělém věku či ve stáří s některým „krajánkem“, kterého znal právě z Bratřejova a z pastvy, potkal v Praze, halekali na sebe třeba přes celé Příkopy: ahó, tak kam dneska tu svoji krávu poženěš? V psané vzpomínce pak pokračuje: „*Nade všechna prázdninová dobrodružství dodnes ve mně zůstávají uloženy dojmy z našeho každoročního putování po stezce života, která procházela z Bratřejova na Percul nebo obráceně. Byla to stezka, kterou prošlapával můj tátnek, když chodil za svobodna na setkání s maminkou. Když jsme pak tvořili řádnou rodinu, nepřicházelo v úvahu navštívit oba konce původu našeho vzniku. Učil jsem se od malička pamatovat si nejen každý kámen, strouhu, každý strom i každé stavení i každého člověka, kterého jsme potkali. Ale i každého broučka, motýlka, pejska i kočičku, ale i každý mrak, který táhl oblohou nad končinou, která byla a je dosud jedinečnou enklávou přírodních krás. Bratřejovský rybník, bratřejovská draha a louky, Bratřikovice, les Likarta, osada Mezné, myslivna u Kozlov, Černý les a Nová Ves – Percul.*“

V polovině třicátých let přišlo pro Františka zásadní, osudové setkání: setkání se skautingem. Sám o tom napsal: „*Bylo mi dvanáct let, když jsem se přihlásil do padesátého prvního skautského oddílu Legio Angelica v Praze. Zkušenost, kterou jsem tam udělal, mě ovlivnila na celý život. Skauting není jen poznávání přírody, sportovní závodění, spaní ‚pod širákem‘, napínavé hry a romantické táborové ohně, ale je také morálitou – výchovou k službě lidem, obci a přírodě. V šestnácti letech jsem se stal členem instrukčního oddílu, kde jsem byl systematicky školen na zakládání nových skautských oddílů*

*a k podpoře jejich začátků.*“

Tomu, že léta prožitá v oddílu Legio Angelica musela na Františka hluboce a navzdory zapůsobit, se není co divit. Dneska už jméno oddílu veřejnosti patrně příliš neřekne, ale stačí se začíst například do knihy Legio angelica a P. Method Klement OSB od autorů Jiřího Reinsberga a Bohumila Svobody,



František ve své pracovně na jaře roku 2012

abychom se přesvědčili, že oddíl byl ve své době fenoménem a jeho zakladatel a vedoucí P. Method Klement uznávanou pedagogickou autoritou.

Po základní škole František pokračoval studiem na smíchovském reálném gymnáziu, kde také v roce 1942 maturoval. I na tuto událost často vzpomínal. Třeba na to, jak si při zkoušce z češtiny jako maturitní otázku vylosoval svého oblíbeného autora Jana Čepa. „*A to bylo moje jediný štěstí, že jsem dostal právě Čepa. A taky to, že mě zkoušel mladý češtinář, který měl Čepa taky rád. Stačilo, když uslyšel moji první větu, že Jan Čep je velikým básníkem smrti, podle toho poznal, že nemám Čepa jen naučeného, ale taky prožitého, a pak už jsme si celou zkoušku jen povídali o našich oblíbených knížkách a spisovatelích.*“

Po gymnáziu nemohl František studovat dál na vysoké škole, protože v Če-

chách byly v té době vysoké školy zavřené, ale začal pracovat na poště v Mladé Boleslavi. V roce 1944 byl tzv. totálně nasazen v Berlíně na poště v centru města. Na dobu svého totálního nasazení v Německu vzpomínal František v rozhovoru s Lucií Truhelkovou pro knížku *Knihy živých: „Pracoval jsem na obrovské poště uprostřed Berlína. Byly to vel-*

*byla trestem poprava. Později za tuto svoji statečnost obdržel skautské vyznamenání Řád svatého Václava.*

Co prožíval po válce, shrnuje František stručně v už citovaném textu *Vzpomínky*: „*V následné euforii ze skončení válečného běsnění jsem se rozhodl studovat na vysoké škole profesuru výtvarné výchovy. Bylo mi sice už 22 let a nervově jsem byl velice vyčerpán. Do roka jsem se ještě oženil a studia jsem dokončoval v začátcích dvouleté vojenské služby. Po jejím ukončení jsem se brzy ocitnul na stavbě tunelu pod Letnou, poněvadž mi ministerstvo školství dalo zřetelně na vědomí, že o kvalifikované nestraníky nestojí. Dalších deset let jsem se potloukal v různých pomocných dělnických zaměstnáních, než se mi podařilo vtisknout se do Svazu výtvarných umělců a zahájit nesnadnou dráhu grafika ve svobodném povolání.*“

V roce 1946 se mladým manželům Františkovi a Magdaleně narodil syn František, později přibyla dcera Jana. Manželství ale nebylo příliš šťastné, v roce 1979 se František rozvedl, když už před tím více než deset let žili manželé v odloučení a František sám ve svém ateliéru na Starém Městě v Haštalské ulici. Až později, v roce 1973, se oženil podruhé s o dvacet let mladší Libuší Remišerovou.

Od roku 1965 byl tedy František grafikem na volné noze. Dlouhodoběji spolupracoval například s Národním technickým muzeem, pro které navrhoval plakáty k výstavám a expozicím, spolupracoval na jejich instalaci a pro reklamní účely začal kreslit také vystřihovací modely starých automobilů nacházejících se ve sbírkách muzea. Na internetových stránkách zaměřených na historii papírových modelů v Čechách (papírovaarcheologie.cz) autoři

**Pokračování na následující straně**



Stanislav Fajkus a Josef Kropáček věnují Františkovi modelům docela dost prostoru a vyjadřují se o nich s uznáním. Z jejich komentářů vyplývá, že František patřil v polovině 60. let 20. století k průkopníkům papírových modelů u nás, že jeho modely nebyly sice zvláště složité zpracované, na kráse a působivosti jim to ale nikterak neubíralo.

Kromě spolupráce s Národním technickým muzeem František vytvářel propagační materiály pro celou řadu dalších institucí a podniků. Bližší představu o této jeho činnosti poskytuje Františkova grafická pozůstalost uložená v benešovském Muzeu umění a designu. Nejčastěji pracoval pro podnik Geindustria, pro který vytvořil reklamní štítky na zápalky, katalog, kalendář, nábořový leták a řadu značek a symbolů. Dalšími zadavateli byli například podniky LIAZ, Geofyzika, Elektrizace železnic Praha či výrobce malých letadel Orličan.

Je zajímavé, že i když jde o propagační materiály pro průmyslové podniky a v soupisu pozůstalosti jsou často označené doslova jako „průmyslové“ značky, působí dost „nepřůmyslově“, ale spíše lidově a tedy archaicky, a to z jednoho důvodu: František při jejich tvorbě používal ornament.

Dále František spolupracoval s několika časopisy. V 80. letech 20. století graficky upravoval informační bulletin Československá hračka a navrhoval obálku pro časopis Typografia. V 90. letech zpracovával grafiku Parlamentního zpravodaje (jednalo se o oficiální tiskovinu Parlamentu ČR, nikoliv o současný soukromý podnikatelský projekt s tendencí k dezinformacím Parlamentní listy).

Občas se stávalo, že se Františkovi práce nakupila, byl „v presu“ a následně vyčerpaný. Proto si vynalézal způsob, jak těmto náročným situacím čelit: čas od času v sobotu brzo ráno

sednul v Praze do vlaku na Tábor, vystoupil ve Střezimíři a odtud putoval sám celý den až do Bratřejova. Tady přespál u příbuzných, v neděli šel pěšky přes Sedlec a Prčici na nádraží do Heřmanic a vlakem se zase vracel do Prahy. Právě při těchto cestách pro sebe objevil kotlinu Českého Meránu, která na něj zapůsobila natolik, že v ní chtěl pobývat častěji. Přibližně od roku 1970 si pronajímал malou chalupu ve Visce, později se přestěhoval do Sedlece-Prčice, do chalupy v ulici Dlážďená.

A ještě něco zásadního tato putování Františkovi přinesla. Jeho pozornost při nich začaly poutat drobné sakrální stavby, kapličky, boží muka a křížky. Postupně v nich objevoval

Příběh kapliček. Podobně typická byla pro Františka i myšlenka, že je potřeba s hodnotou kapliček a božích muk seznámit i širokou veřejnost, nejlépe tak, že ji ke kapličkám a křížkům přivedeme do terénu. Za tímto účelem rozčlenil kapličky Českého Meránu a přilehlého okolí do několika vycházkových okruhů a ty chtěl postupně zmapovat v sérii drobných knížek, které by sloužily jako průvodce. Navrhl i zvláštní formát, použití tuhého papíru a pevné vazby, aby šlo knížku prostě strčit do kapsy či do batohu a jít, a později, v roce 1995, pak mohlo spatřit světlo světa půvabné dílko První putování za kapličkami Českého Meránu. Ve Františkově konceptu pokračovaly La-

kvůli zákazům ze strany vládnoucích komunistů jen snít a o čem podle mě taky celé dlouhé roky snil: o založení a vedení skautského oddílu, ne-li celého skautského střediska.

První knížku vydal František v roce 1993. Byla to knížka tehdy nejen v Českém Meránu zapomenutého autora, sedleckého rodáka Jaroslava Spirhanzla Duriše Staré jihočeské chalupy. V roce 1994 následoval další důležitý reprint a sice Okres Sedlecký v Tábořsku od historika Antonína Norberta Vlasáka. A následovaly další sešitky s vlastivědnou tematikou, jejichž autorem byl nejčastěji tehdejší sedlecko-prčický farář P. Antonín Odvárka. Posledním dílkem, u jehož

letní tábor v zámeckém parku na Červeném Hrádku. V roce 1997 už byl sedlecký oddíl natolik početný a silný, že byl schopný zorganizovat vlastní tábor na tábořišti u Myslkova.

Přes slibný rozběh a bohatou činnost se ale sedlecko-prčické skautské středisko dočkalo smutného konce, když jeden z dospělých vedoucích nechal středisko bez vědomí ostatních zrušit. Z celkem banálního a bizarního důvodu: pohoršilo ho, když viděl některé starší členy oddílu pít pivo. Nejen pro Františka znamenal tenhle krok velký šok, František se ale s náhlým zničením svého životního snu vyrovnával zvláště těžce a dlouho.

I po zániku střediska pracoval František dál s mladými lidmi, výtvarně nadané žáky připravoval na výtvarně zaměřené školy, některé z nich zapojoval coby ilustrátory do vydávání knížek, které graficky upravoval (například knihy pověstí Karla Bazala).

V roce 2002 byl Františkovi udělen titul Blanický rytíř „za celoživotní dílo, zejména za třicetiletou práci pro zachování a rozvoj kulturního a přírodního dědictví Českého Meránu, za publikační a osvětovou činnost, za výchovu mladé generace k úctě a pokoře ke své domovině“.

Myslím ale, že největším oceněním pro Františka bylo, že se k němu jeho bývalí žáci a skautici stále a rádi vraceli jako k příteli, se kterým si dobře rozuměli a kterého měli rádi. A jednotlivě či společně se vraceli se svíčkami dodnes. František je pochovaný v rodovém hrobě na hřbitově v Chyškách.

**Tomáš Míka**

(za pomoc při přípravě článku bych chtěl poděkovat paní Marii Novotné, Františkově sestře, která mi poskytla mnoho cenných informací a materiálů, za zpřístupnění a naskenování Františkovy grafické pozůstalosti pak paní Anežce Kořínkové z Muzea umění a designu v Benešově)



Typický náčrt kapličky z Františkova bloku

spontánní a cenné projevy lidové zbožnosti a zároveň tvořivosti, které nenaruší, ale naopak obohacují ráz venkovské krajiny. Začal je systematicky kreslit, později také zaměřovat jejich proporce. Důležité a pro Františka typické bylo, že si tento svůj zájem nenechal pro sebe, ale spojil se s tehdejšími okresními konzervátory památkové péče Janem Svobodou a stal se „roznětkou lahviny obnoveného zájmu o drobné sakrální objekty na Podblanicku 90. let“, jak to později trefně vystihnul Jindřich Nosek ve své práci

dislava Doubravová a Marie Kovalová, které vydaly další pokračování Putování, celý cyklus pak inspiroval zakladatele pochodu Za kapličkami Českého Meránu, letos se konal už sedmnáctý ročník pochodu.

V první polovině devadesátých let se obecně začalo euforicky využívat všech možností, které přinesla sametovou revolucí znovu získaná svoboda. I František započal činnost zejména ve dvou vzájemně provázaných oblastech. Jednak to byla činnost vydavatelská. A pak to byla snaha o uskutečnění něčeho, o čem mohl

vzniku František stál, byla brožurka Kostely Českého Meránu z roku 2010.

Jakousi přípravou na vytvoření regulérního skautského oddílu bylo založení klubu Zelená lilie v září roku 1992. V roce 1993 byla klubu přidělena klubovna ve starém neuzívaném domě ve vlastnictví města, po roce a půl úprav se v chalupě uskutečnila první regulérní skautská schůzka. Skautský oddíl zpočátku pracoval jako součást skautského střediska ve Voticích, první dva roky také s votickým střediskem sdílel společný

# Autorkou sledovaného facebookového cyklu Putování s vodítkem je sedlčanská rodačka Iva Voháňková

**SEDLČANY** Povoláním je záchranářka a také masérka. Mimo svoji práci jde o autorku úspěšných projektů participativních rozpočtů v Sedlčanech. A to jak krajského s projektem na revitalizaci minigolfov

*my, ale myslím si, že z nich jsou, a ještě vyrostou, slušní a spolehliví lidé,*“ říká o svých kořenech a rodině.

Iva vystudovala obor všeobecná zdravotní sestra v Příbrami, který později doplnila o bakalářské

rozšíření vzdělání o masáže a další techniky, v čemž soukromě podniká.

Na otázku, čemu se věnuje ve volném čase, odpovídá: „Práce mi zabere mnoho času. Dostala jsem se ale do věku, kdy jsem si v sobě porovnávala životní hodnoty a dokážu si najít čas na své blízké a na sebe. Pořídila jsem si psa. Chodím s ním denně do přírody, jezdím na kole, relaxuji v sauně, ráda plavu a cestuji.“

Řekla nám také názor na to, jak vidí vztahy mezi lidmi v Sedlčanech. „Vnímám naše město a okolí jako velice krásné. Je potřeba je pořád někam posouvat. Jestli někdo navrhne dobrou věc nebo má myšlenku, je přece jedno, jestli je to Petr nebo Pavel, jestli je zprava nebo zleva. Jde nám všem, nebo mělo by jít, o dobrou věc a rozvoj města. To mě opravdu mrzí, že ve městě úplně nefunguje. Proto bych byla ráda, aby se zlepšily vztahy mezi lidmi.“

V návaznosti na její zapojení se do participativních rozpočtů nám sdělila své vize: „Byla bych ráda, aby se dodělalo okolí a oplocení minigolfov, včetně zázemí. Chtěla bych, aby byl prostor využitý rodinami a dětmi tak, jak byl v prvopočátku.“ Také by uvítala, aby se dořešil záměr pozemku za gymnáziem na Mrsošově, kde je dnes pouze travnatá plocha. Osobně je pro více kulturních, hudebních i jiných venkovních setkávání. „Libilo by se mi někde vybudovat veřejné grilovací místo,“ doplňuje.

Naše povídání Iva zakončuje myšlenkou: „Samotné město je krásné. Příroda je zde nádherná do všech světových stran a zaslouží si pomoc nás všech, co zde žijeme.“ **-bv-**



Iva Voháňková v záchranářském

v Háječku (ve spolupráci), tak městského, v jehož rámci byl letos vybudován psí park nad Rákosníčkovým hřištěm. Současně je Iva Voháňková spoluzakladatelkou a správkyní facebookové skupiny Sedlčany – moje město, která má dnes již téměř osm a půl tisíce členů, což je více než počet obyvatel města. Zde má její cyklus Putování s vodítkem či bez vodítka velkou oblibenost. Často jsou její příspěvky inspirací pro výlety nebo procházky.

„Jsem sedlčanská rodačka. Kořeny z otcovy strany zasahují několika generacemi do Sedlčan a Petrovic. Mamka pochází ze západních Čech. Mám nejlepšího brácha na světě a tři odrostlejší děti. Zatím s nimi ještě řeším jejich studentské a mladistvé problé-

studium. V roce 1990 nastoupila na ortopedii pod vedení primáře Martina Zahradníka. „Ten byl a je pro mě velkým celoživotním učitelem,“ říká o jejich spolupráci. Několik let s ním také ještě pracovala v jeho soukromé ortopedické ordinaci v Domově na Severním sídlišti. „Naučil mě vnímat lidi a jejich nemoci i z jiného úhlu pohledu,“ zamýšlí se. U něj nabyté zkušenosti prý překračovaly rámec čistě odborný a posunuly se ke smyslovému vnímání lidí a jejich nemoci. „S těžkým srdcem jsem opouštěla ortopedii, když v roce 1994 v Sedlčanech otevřela stanoviště Zdravotnická záchraná služba. Na záchraně jsem dodnes.“ Baví ji pomáhat druhým, a tak si kromě profesně nového oboru postupně od roku 2000

# Vláda Chwastek se úspěšně věnuje extrémním překážkovým závodům. Nyní byl na Mistrovství světa v Abú Dhabí

**SEDLČANY** Dnes bydlí s manželkou na Červeném Hrádku. Narodil se v Ostravě, část dětství prožil v Karviné a od svých jedenácti let bydlí v Sedlčanech, kde dochodil základní školu. Svými slovy k tomu dnes říká: „Zde jsem zapustil kořeny, založil rodinu a rodinnou firmu.“

Společně se svými syny dělá kompletní dodávky mnoha střech v okolí i dále od města. To je z větší části náplní každého jeho dne. „Mám upřímnou radost, když uděláme lidem novou střechu nad hlavou a oni jsou sto procentně spokojeni. Baví nás to,“ zamýšlí se o své práci.

„O víkendech a ve volných chvílích se věnuji extrémním překážkovým závodům,“ říká Vladimír. Spartan Race běhá již sedmým rokem a od roku 2019 dokonce na mezinárodní úrovni, poprvé to bylo na Mistrovství Evropy v italských Dolomitech. Letos splnil kvalifikaci a zúčastnil se Mistrovství světa v Řecké Spartě v Trifecta vikendu. Zde

vybojoval osmnáctou pozici na celém světě ve věkové kategorii 50 až 54 let. Spartan Trifecta není podle všeho žádný malý výkon, který se dá zvládnout přípravou za jediný rok. Tato legendární událost se odehrává mezi horami a starověkými olivovými háji spartanského duchovního domova v řecké Spartě.

„Nyní jsem byl na Mistrovství světa Spartan Race Beast v Abú Dhabí,“ říká

k aktuálnímu úspěchu Vladimír. Spartan Race je jedním z nejpůvodnějších závodů překážkového sportu na světě. „Závod byl náročný, 21 km v písku s pětácti překážkami. Vše se odehrávalo v písečných dunách, museli jsme mít speciální návleky do pouště kvůli písku. Když jsem vybíhal do kopce, tak každých třicet centimetrů jsem se o deset centimetrů propadnul do písku, jak byl stále v pohybu. Byl to boj duny vyběhnout. Nejhorší překážka byl posilovací vak o váze asi padesát kilo, který se nosil ve velkých dunách na zádech. Pro mě



Vladimír Chwastek na extrémních překážkových závodech

nejtěžší závod, co jsem zatím běžel,“ doplňuje Vladimír. V kategorii 50–54 let se umístil na 18. místě na světě, což je skvělý úspěch.

Ve zbývajícím čase se Vladimír věnuje běžeckým tréninkům a částečně také rybaření. Dříve dokonce vedl dosti úspěšně rybářský kroužek v Sedlčanech. „A samozřejmě se věnuji své milované rodině,“ dodává k využití svého volného času. **-bv-**



*Velice si vážíme Vaší  
přízně a přejeme všem  
krásné Vánoce*

*PF 2024*



Děkujeme Vám za dobrou spolupráci  
a přejeme šťastný a úspěšný  
nový rok 2024.



# KUCHYNĚ ROŠKOT



- kuchyně
- vestavěné skříně



*kuchyňské  
studio*



**606 437 983**

**[www.kejbr.cz](http://www.kejbr.cz)**



# POHON VOZIDEL PLYNEM

SEDLČANY • Na Skalách 955

T 318 821 098 M 602 793 709



**MONTÁŽ  
SERVIS  
REVIZE**



**VÝMĚNY  
NÁDRŽÍ**

**TAŽNÁ  
ZAŘÍZENÍ**

**JIŽ 30 LET S VÁMI AUTOMANIA**

... chytrý ježdě ke zkušebnímu



*Příjemné vánoční svátky a v novém roce 2024  
hodně zdraví, štěstí a lásky  
Vám přeje*

*Domov Sedlčany, poskytovatel sociálních služeb*



# pf 2024



**ÚDRŽBA SILNIC s.r.o.**

*Přejeme Vám krásné prožití Vánoc,  
šťastný a úspěšný nový rok 2024,  
a přímou cestu životem bez překážek.*



## Sen člověka, který zasněžil svůj život sportu, Pavla Jindráka

**SEDLČANY** Říká se sportem ku zdraví. Zlí jazykové si to doplnili o ‚nebo k trvalé invaliditě‘. V Sedlčanech máme člověka, který se ve sportech vyzná. Pavla Jindráka s jeho partnerkou Maruškou ze sportovní prodejny kousek pod náměstím nemusím moc představovat.

**Pavle, jak je to s těmi úrazy při sportech, dá se to nějak roztrždit?**

Ani bych neřekl, snad při každém sportu se člověk může zranit. Spíš je to o tom, nepřeceňovat svoje síly, dokázat je odhadnout. A když už se to stane, tak máme v Sedlčanech chirurgii.

**Maruško, co byste k tomu řekla vy, jako žena?**

Aby lidé nepodceňovali účelnost sportovního oblečení a výbavy. Zvlášť ženy si někdy myslí, že taková přilba je jen módní doplněk a když jim nesluší, tak ji nechtějí. Ale hlava a mozek v ní, to je přece náš nejdůležitější orgán, to jsme my samotní. A pokud jde o módu, máme jich hodně snad ve všech barvách.

**Brusle kolečkové i klasické, lyže, prkna, vidím tu všechno možné, ale nejvíc kol. Pavle, znáš trochu jejich historii?**

Jsem ctitel historie! Když zůstaneme v Evropě, kolo se začalo vyvíjet od poloviny 19. století. To první, kterému se dá říkat kolo a můžeš ho vidět v muzeu, bylo vysoké a když z něj člověk spadnul, tak nebylo k úrazu daleko. Od konce 19. století už byla obě kola stejná, s řetězem a protiřapací brzdou, které se říkalo torpédo. Takové kolo se dá objevit někde ve stodole, může pocházet ze začátku 20. století. Horské kolo, jak ho známe dnes, má začátek v 80. letech v Kalifornii. Dva cyklisté od fochu se vsadili, že na kole vyjedou na 850 m vysokou horu, kam chodili pěšky, a tak se začalo

zdokonalovat všechno, co zdokonalit šlo. Těžké železo se nahrazovalo lehčími a pevnějšími materiály, pneumatiky, brzdy, Japonci vymysleli dokonalé měniče převodů... Mountain Bike je fenoménem konce 20. století.

**Jak dlouho zde prodejnu máte?**

Zase zmíním trochu historie. Už můj prapradědeček tady měl strojnictví a půjčovnu parních mlátiček, těch na obilí. Začátkem 90. let můj bratr s naším otcem založili firmu, prodávala se tu

nekoupit elektrokolo? Nebudu poslouchat ty řeči! V Německu už se dneska prodávají dětská elektrokola od osmi let. Ono to k nám taky přijde.

**Jak to, že kdykoliv přijedu do Sedlčan, potkám tě někde na kole?**

Maruška mě v prodejně zastoupí a já musím le-dasco obstarat, třeba nějakou součástku na opravu, ložisko nebo něco jiného. Není věc od sportu, kterou bychom nedokázali obstarat. Když máš obchod, tak musíš člověku vyhovět, jinak to nejde.



**Lyžařská sezóna už fuká na dveře. Jste připraveni?**

Jistě, máme vše nachystané: nové lyže sjezdovky i běžky, boty, snowboardy, velký bazar sportovní výbavy. Samozřejmostí už se stala naše půjčovna lyží dospělých a hlavně dětských. Dítě si je půjčí na celou sezónu, v březnu je vrátí, takže z nich nevyroste, příští sezónu si půjčí jiné.

**Máte někdy okurkovou sezónu, prostě klídek?**

Někdo by si mohl myslet, že jsme ji měli v době covidu. Naopak! Zavíraly se kulturní a společenské akce, ale mohlo se sportovat a my jsme nevěděli, co dřív. Takový můj drobný poznatek je, že jsme ‚sluníčkový národ‘. Když

je špatné počasí, lidi jsou zalezlí a jakmile se vyčáší, všichni chtějí nakupovat, opravovat, udržovat. U nás sezóna nikdy nekončí. Když se nejezdí, tak se dělá údržba.

**Maruško, co říkáte na e-shop? Využíváte prodej přes internet?**

Internet je kouzelné místo, kde člověk všechno sežene, ale přednost bych dala osobnímu výběru. Někdy se vyplatí udělat si čas a přijít si vybrat. Například u kola je velké minus, když si ho člověk nevyzkouší na vlastní tělo.

koupit rolbu a sněžné dělo a může se lyžovat. Je to nádherný kopec, na výuku dětí je přímo stvořený. Mimo snowparku by se dal využít přes léto jako bikepark a lanovka by tak byla využita po celý rok. Někteří kluci už si to tam sami budují a nemůžeme se tomu divit, mladí lidé potřebují pohyb. Rolba a sněžné dělo by se dalo využít i dole na Mrskošovně za naším obchodem. Ten ovál využívaný jako skatepark by se dal zasněžít, je tu přece potok a v něm dost vody. A mohlo by se jezdit na běžkách vlastně v centru Sedlčan. To by pak bylo sportem ku zdraví! Ve světě to není nic nového a dá se to vidět i ve Vrchlabí, tak proč by to nemohlo být v Sedlčanech? Nejsme až taková nížina. Já žiju sportem a je mi smutno, když vidím, ať v obchodě nebo venku za ním, jak zájem mladých lidí o sport uvadá. Na druhé straně ale také vidím, že trochu napadne sníh a někteří lidé hned přiběhnou s běžkami, sportovní areál už tu je. Parta nadšenců tu pořád je, ještě to chce ty dotace, aby to bylo za co koupit. Nevidím to jako nedosažitelné. Někdo možná řekne, že naše planeta se otepluje, tají ledovce, tak snad bychom měli zůstat u těch kol. Já si myslím, že je třeba dělat všechno pro to, aby se to nestalo. Člověk má věřit, že se vše v dobré obrátí, zimní sporty chceme udržet pro další generace. Slyšel jsi o projektu Grandparents for climate (prarodiče pro klima)? Začalo to v Ženevě a rozjíždí se to po celé Zemi. Tvoje starší generace, už i ta moje, všichni to děláme pro generace, které přijdou po nás. Víš, jak se změnilo myšlení a chování lidí za posledních třicet let, tedy za jednu generaci. Všechno se mění, jednou k horšímu a pak zase k lepšímu. A hlavní aktéři v tom jsme my. Nesmíme to vzdát!

**Josef Macháček**

# Barraquito

## Gabriela Falcová

Ilustrace: Miroslav Záhumenský

*Je těžké vrátit se zpět,  
když cesty nikam nevedou,  
uhýbat ze známých tratí,  
schovávat se sám před sebou.*

*A tak jednou ráno,  
dívám se do zrcadla neznámého obličejě,  
chápu, že návrat je cesta tam i zpět,  
nelze nic odkládat, je třeba přijmout i odpoustět.*

Je Štědrý den. Vždycky jsem měla Vánoce moc ráda. Ale místo toho, abych zdobila stromeček, obalovala kapra, uklízela dávno uklizená místa, odlétám na Kanárský ostrov, a tak tyhle Vánoce budou do slova „ulítlé“. Od starostí, nákupní horečky, od chaosu. Prála jsem si něco takového udělat od té doby, co děti už nejsou dětmi. Za pět hodin přistaneme na krásném ostrově a já se dívám z okna letadla, kde se jako v zrcadle odráží můj obličej a ptám se sama sebe: „Nešlo něco udělat jinak?“ Nikdo mi neodpovídá, a to je dobře. Nepotřebuji slyšet špatnou odpověď na dobrou otázku. Nepotřebuji slyšet hloupé fráze, natož si na ně odpovídat. Dívám se na svůj obličej, který méně a méně poznávám, ale jsem to já i s tou schovanou výčitkou v očích, se všemi nedostatky, které jsem ukryla tak dobře, abych se k nim sama nedostala. Já přece nejlépe vím, co jsem v životě udělala dobře a co se mi nepovedlo. Potřebuju se slepit, poskládat, nabrat sílu, vyhnat z hlavy práci, starosti a přijmout, že život nelze zcela naplánovat. Dát konečně sbohem všem zbloudilým myšlenkám a smířit se s tím, že některé otázky zůstanou bez odpovědí. Mám velké štěstí, že mě chápu moje děti, že jim nevadí, že nejsem dokonalá a pochopila jsem, že už jsem dost stará

na to, abych si dělala vrásky z toho, co si myslí ostatní, protože všem se stejně nikdy nezavděčím a vlastně ani nechci. Ve svém životě jsem možná přišla o několik lidí, kteří mají pocit, že nejlépe vědí, jak mají žít ti druzí, ale nezlobím se na ně, také jsem to takhle dříve měla. Možná jsem zklamala očekávání druhých, které jsem dlouhá léta nesla na svých bedrech a plnila cizí přání. Ztratila jsem nasazenou masku, která mi trochu po-



skrábala tváře, a tím jsem zničila svůj vlastní odraz v zrcadle cizích iluzí. Ty vlastní mi snad zůstaly.

Samozřejmě, že mám plný kufr šatů a zbytečnosti, samozřejmě, že jsem mírně překročila váhový limit, samozřejmě, že se strašně těším na oceán a samozřejmě vím, že je dnes Štědrý den. Na letišti jsme si dali černé pivo s příchutí skořice, na palubě letadla sedí lidé v červených vánočních čepicích, pod námi se blyští zasněžené špičky Alp a mně je dobře, protože cestování miluju, protože sny se mají plnit hlavně o Vánocích.

Teplota na ostrově každý den okolo pětadvaceti stupňů, skvělé jídlo, výborná vína, neskutečně dobré sladkosti. Sváteční večere

oplývala tolika dobrotami, že jsem si připadala až nepatřičně. Lidé trpí válkou a my se tady cpeme. Kdyby tak bylo možné všem těm pomateným mozkům, které kdekoli na zemi rozpoutávají peklo, poslat kousek nekonečného oceánu, kousíček slunných pláží, možná by pochopily, proč se tady na sebe lidé dokáží usmívat. Ve vzduchu je cítit slaný vítr, ryby, květiny, dobrá nálada. Tohle je ten svět, který mám ráda. Tohle je ten svět, který si zasloužíme všichni. Sedím na břehu modrozelené napěněné vodní hladiny, vlny se ostře rozbíjí o skalní útesy, slunce se opírá a odráží od hladiny Atlantského oceánu a čas tady není důležitý. Jsme

z historie, z vlastních chyb a dělá je zas a znovu, takový hloupý dějinný koloběh. Válčí se teď už i v Evropě, nedaleko našich hranic a nerozumíme proč. Jeden pomatený člověk se rozhodne rozpoutat peklo a nikdo mu nedokáže zabránit? Tak to zřejmě nejsme až tak vyspělá civilizace, jak si myslíme. Co je to s námi lidmi? Všechny ty strachy, obavy a chmury se mi našťestí tady rozplynuly. Tady na dlouhých plážích je svět ještě v pořádku.

Sedím na lavičce pod vysokými palmami, které zde vytváří stinný klobouk před sluncem, je krásný prosincový den, krátce po poledni. Popijím sangrii a dělám to, co mám tak ráda, píšu. Při trošce fan-

uklidní. Nechala jsem se kolébat oceánem, jehož vlny vás chvíli vyplavují na břeh a v dalším momentě silou vtahují do hlubin širého nekonečna. Přesně tak se cítím. Chvíli svůj život kormidluji a pak si se mnou stejně udělá, co chce. Nemá smysl se bránit zivlům, na které zkrátka nestačíme.

Je třeba všechny ty krásy obdivovat a užívat všemi smysly. A tak nám skalní vyhlídky skýtal pohled na ostrov vždy z jiného úhlu. Někdy jsme viděli zelená údolí plná banánovníků, vzrostlých stromů a barevných květin, jindy se pod námi ve velké hloubce otevřel modrý oceán. Jako by se samo nebe odrazilo a modře lemovalo barevná údolí shora i zdola. Tolik nekonečných výhledů, které braly dech, tolik lidskou rukou nezničených míst, tolik čisté a bujaré přírody, to všechno je nadosah. Stoupali jsme vzhůru do vysoko položené vesničky na ostrově La Gomera. Malebné stavby doplňovaly celou kompozici nedotčeného místa, malého ráje na zemi. Jako by se včera Kryštof Kolumbus zastavil nabrat pitnou vodu pro posádku na své Pintě nebo Santa Marii. Jako by tady čas opravdu zůstal v bludném kruhu.

Přítí, světla, živá latinskoamerická hudba a starý černošský jazzman, to vše navodilo večerní atmosféru v místním tanečním klubu. Tančící páry, většinou důchodci, to ovšem vůbec neubralo nic na atmosféře, ba naopak. Tady se s rytmem v těle asi lidé narodí a nikdy jej neztratí. Radost, svěží energie zřejmě načerpaná ze všech těch slunečních dní, se odrážela v radosti a pospolitosti všech. Tancovali jsme téměř do rána a nálada tu byla báječná. Obyvatelům ostrova bylo jedno, že jsme pouze turisté, ihned nás vzali mezi sebe. Pozorovali jsme ženy, které se klidně samy pohupovaly v rytmu samby a rumbly

vzdálení od smutných zpráv, které nás obklopují, jsme pryč od negativních informací, se kterými nemáme šanci cokoli udělat. Tady se všechna ta špatná energie rozpustí v hektolitrech slané vody a roztrhne o ostré skalní útesy.

Za svůj život jsem zažila socialismus, kdy jsme nikam nesměli, pak nadšení ze svobody a demokracie, kdy i můj táta říkal, že žijeme v nejlepší době, bez války, máme všechno a smutné je, že chceme stále víc. Potkali mě osobní vítězství i prohry, překonali jsme podivné a stresující covidové období a myslela jsem, že život se vrátí do lepších kolejí. A teď se dívám do vln, které si cestují tam i zpět a nechápu ten podivný svět, který se nepoučil

tazie, ne při obrovské fantazii, si připadám jako Hemingway, jen s nepatrným rozdílem. Psal o trochu kvalitněji, ale seděl také u oceánu a popíjel Dajkiri. Takže se stoupající hladinou promile se zvyšuje bravurnost literárního díla, mohlo by se zdát. To mám z toho, že píšu střízlivá a ředím tu trošku alkoholu vodou a kávou. Takhle světovou literaturu tedy neobohatím.

Oceán trochu bouřil, ale nedalo nám to, skočili jsme do napěněné mořské vody. Vlny se třístily o kamenný val, ale hladina se pohupovala celkem klidně. Jako kdyby člověka oceán osvobodil, ukolébal, uchlácholil a dal mu naději, že každá bouře se přežene a hladiny celého světa se

Pokračování na následující straně



a užívaly si hudbu. Po chvíli tančily již v párech v divokých temperamentních rytmech. Taková oslava šťastného života. Krásná noc, krásná stará muzika, krásní místní lidé, krásný ostrov. Tohle jsou ty chvíle, které se člověku vryjí do paměti, tohle jsou ty zážitky, které zůstávají napořád. Život je zkrátka takový, jaký si ho napíšeš a je úplně jedno, jestli máš černé kudrnaté vlasy nebo šedivější hlavu, je to stále zázrak.

V zapadlé hospůdce jsme si dali kávu, kterou zde místní popíjejí. Nápoj barraquito je z kvalitní kávy, kondenzovaného slazeného mléka, skořice, citronu a speciálního likéru. Je to zkrátka hodně sladká a výborná káva. Objevili jsme ráj uprostřed Atlantského oceánu, ráj v mém srdci a libozvučné španělské slovo barraquito. Zní mi jako zaklínadlo pro tento výjimečný den, pro tento výjimečný čas, jako kouzlo odhalující a propůjčující nám svůj ukrytý poklad zasazený v hlubokých mořích. Je třeba věřit v kouzla, je třeba doufat, že lidé, kteří chtějí tančit a pít dobrou kávu je hodně, je třeba věřit v krásné věci.

V letištní hale se smírůuji se skutečností, že návrat se koná. Poslouchám vrzající kolečka svého kufru a v tom monotónním zvuku vnímám jakousi charakteristickou dynamiku svého bytí. Málokdy se zastavím, stále jedu, občas něco drhne. Ale tady se mi podařilo poztráčet tíhu zbytečných výčitek, které mi visely kolem krku jako kýčovitě korále. Nezbyvá než jít, běžet, občas klopýtnout, letět, plavat, nevzdávat to. Ve vlnách Atlantiku, s prudkou vlnou, která se mi přelila přes hlavu, jsem si uvědomila, že výčitky jsou pryč. Tohle je můj život a nikomu nic nedlužím. Ano, zkusím být šťastná a bez výčitek.

A co nás čeká v novém roce, který se blíží každou hodinou? Já doufám, že odpuštění, pochopení, porozumění, láska, pravda, zážitky, štěstí být mezi dobrými lidmi a radovat se z maličkostí. Nechá vám věci plynout, což jsem nikdy neuměla a doufám, že nám osud namíchá správné a klidnější karty. A tak připíjím všem lidem, kteří tančí, dokud hudba hraje, kteří popíjejí dobrou kávu, kteří plavou ze všech svých sil a nevzdávají to ani v bouřích. Na zdraví! Barraquito, zkusím použít to ostrovní zaklínadlo. A osobní přání? To mám, to bych nebyla já, abych si něco nepřála, abych něco nechtěla. Šťastný nový rok všem. Barraquito.

## Ať už si v životě procházíte čímkoliv, vězte, že nejste jediní

**SEDLČANY** Veronika Čiháková je studentka medicíny na 3. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Hraje na klavír a kytaru. Mezi její další záliby patří tanec, snowboarding, silový trénink, čtení filozofických knih a práce na operačním sále.

**Žijete celý život ve Štětkovících u Sedlčan nebo jste se stěhovala?**

Vyrostla jsem pouze na Sedlčansku. Každopádně moji rodiče měli vždy přátele po celé republice, a tak jsem už od útlého věku měla kontakt s lidmi velmi různých věkových kategorií žijících v různých koutech České republiky.

**Proč jste se rozhodla studovat medicínu? Byl to váš dětský sen nebo jste se pro ni rozhodla až později?**

Medicínu jsem se rozhodla studovat, jelikož mě fascinuje lidské tělo a složitý systém rovnováh, kterými je udržováno při životě. Medicína pro mě nebyla dětským snem, chtěla jsem být cvičitelkou delfinů. Dokonce jsem na tuto otázku někdy v deseti letech odpověděla, že doktorem rozhodně nikdy nebudu. Chvíli jsem zvažovala herectví, potom tanec – tohoto jsem se nakonec vzdala, když jsem nenastoupila na taneční konzervatoř Duncan, přestože jsem se probíjela mezi osmnáct tanečnicků, které přijali. Na gymnáziu jsem uvažovala ještě o právech a fyzioterapii.

**Jaký obor?**

Ze specializací bych se ráda věnovala některému z chirurgických oborů – konkrétně buď ortopedii nebo urologii. Ortopedii, protože mě pohybová soustava fascinuje a baví. A k urologii jsem se dostala přes práci v ordinaci MUDr. Šmehila, kde jsem poznala, s jakou jemností a pochopením se tento obor dá dělat.

**Je pro vás lékařství hlavně posláním?**

Dovolte mi to trochu rozvést... Pokud jako povolání vnímám něco, co je mým celoživotním cílem, způsobem života a kvůli čemu jsem ochoten se obětovat. Kdežto zaměstnání je pouze způsob obživy. Pak jsem toho názoru, že lékařství je určitě zaměstnáním. Je to práce – lékařem můžeme přestat být v jakékoliv části svého života. A stále máme větší závazky například vůči vlastní rodině než vůči pacientovi. Přesto tedy musím přiznat, že samotný fakt, že máme v rukou lidské životy, člověka změni. Na svět už se jen stěží bude dívat stejnýma očima. Krom toho opravdu mnoho lékařů svoji práci miluje. Tu velkou zodpovědnost si

uvědomují a dělají mnohé, aby pomohli co nejvíce lidem.

**Sledujete události kolem reformy zdravotnictví? Diskutujete je na fakultě?**

Ano, sleduji. Se spolužáky jsme diskutovali, avšak byla jsem i přímým svědkem mnoha diskuzí přímo v nemocnici mezi personálem.

**Co si vy sama myslíte, že by českému zdravotnictví nejvíce pomohlo, aby bylo pro mladé lékaře atraktivní, aby nehledali zaměstnání jinde a byli spokojeni?**

Úplně by stačilo, aby nemuseli mladí lékaři odpracovat dvakrát tolik



Veronika Čiháková

(či ještě více) hodin měsíčně než běžní smrtelníci. Pro přiblížení – zejména ve velkých nemocnicích pracují lékaři od pondělí do pátku osm hodin a k tomu mají ještě pět až dvanáct služeb za měsíc. Služba se slouží od konce běžné pracovní doby až do rána do začátku dalšího pracovního dne, šestnáct hodin. V případě dvanácti služeb jde tedy celkem třeba o 352 hodin měsíčně.

**To je pro mne úplně nepředstavitelné – právě proto jsem si myslel, že lékařství musí být posláním, jinak by to za takových podmínek nikdo nedělal... Je nějaká naděje na zlepšení?**

Právě proto si stojím za tím, aby se to tak nenazývalo, protože tím krokem „ztrácíme nárok“ na změnu a zlepšení. Naděje na zlepšení určitě je. Už samotné nedávno podané výpovědi z přesčasů by snad mohly přinést něco dobrého.

**Ve svém volném čase se věnujete mládeži. Můžete nám přiblížit, co všechno pro mládež organizujete?**

Svého času jsem organizovala společenství mladých a večery mladých. Dnes se mládeži věnuji jen jako součást našeho týmu na táborech a víkendovkách – minitáborech pořádaných o víkendu šestkrát do roka v Komunitním centru za farou v Sedlčanech. Mám většinou na starosti naši malou kapelu, taneční worksho-

py, přípravu scének, koordinaci přesunů a začátku programu, poslední dobou dělám na víkendovce zdravotníka. Ale role v našem týmu jsou částečně proměnlivé.

**Co bylo tématem poslední víkendovky?**

Víkendovka v listopadu byla na téma angažovanost, kde jsme s dětmi probírali, proč je důležité, aby se křesťané ve společnosti uměli postavit za dobré věci. Kdo by se měl ozvat, když ne křesťan? A pokud to neuděláme my, možná to neudělá nikdo. Naše víra se má projevovat skutky – pokud zavíráme oči před bezprávím, pak nejen že nenásledujeme příklad Krista, ale také ani nemáme nárok si stěžovat, když se špatné věci dějí.

**Jakou roli hraje víra ve vašem životě, v rozhodování o důležitých věcech?**

Určitě velkou roli. Je to například důvod, proč neplánuji dělat gynekologii, neboť bych byla tlačena do provádění výkonů, které nepovažuji za morální. Také to má vliv už na samotné moje přebývání mezi mediky. Nezřídka u oběda ve škole řešíme otázky víry. Moji nevěřící kolegové mají spoustu všetečných dotazů a třeba způsob, jakým jsem držela půst před Velikonocemi, je úplně fascinováno.

**Pomáhá vám víra při studiu nebo v zaměstnání?**

Má víra mi pomáhá například v péči o pacienty. Snažit se v nich vidět Krista mi pomáhá jednat s laskavostí i s pacienty, kteří jsou nepřijemní, urážejí mě nebo jsou úplně zubožení. Díky víře jsem překonala své velmi těžké zkoušky v prvních dvou ročnících medicíny a dokázala přijmout i nutnost neurochirurgické operace, kterou jsem prodělala mezi čtvrtým a pátým ročníkem.

**Jak prožíváte adventní dobu a Vánoce? Daří se vám tento čas prožívat v klidu nebo vás pohlcuje shon?**

Adventní dobu a Vánoce mám velmi ráda. Přestože mě čeká velmi mnoho studia, беру adventní dobu jako výzvu najít si čas na nějakou dobrou literaturu rozvíjející můj duchovní život, zastavit se a připravit se tak dobře na svátky Kristova narození.

**Čtěl byste něco vzkázat čtenářům Sedlčanského kraje?**

Ráda bych vzkázala – ať už si v životě procházíte čímkoliv, vězte že nejste jediní. Zkuste si udělat vnitřní pokoj a naději. **Pavel Vohnout**



# Muž, který koupil Husovu kazatelnu

## František Bobek Sedličanský (1848–1926)

Jana Arcimovičová

„Poctivec, nezištný vlastimil a národní učitel...“ tak se charakterizoval František Bobek Sedličanský v roce 1903. A my bychom ještě měli dodat: spisovatel. Jeho díla už jsou dnes téměř zapomenuta, ale pořád nás může oslovit jeho květnatá řeč a schopnost vyprávět. A život tohoto sedličanského rodáka, který z lásky a úcty k rodnému městu podepisoval svá díla a časopisecké články František Bobek Sedličanský (někdy i Sedličanský), zřejmě nebyl ani trochu nudný.

### Vzdělání na prvním místě

František Bobek se narodil 22. září 1848 v Sedličanech. Doba, ve které prožíval dětství, nebyla jednoduchá a jeho otec obuvník měl jistě co dělat, aby uživil početnou rodinu (František měl ještě 5 sourozenců, z nichž tři se dožili dospělosti).

Ve svém spise Učme se od Židů cituje Bobek svého otce, který prý doma říkal: „*Děti, poslední groš dám na vaše vzdělání, neb vím, jak smutno jest, když člověk o cizině málo ví.*“ František Bobek byl poslán do školy v Praze, aby se stal učitelem stejně jako jeho dva bratři a sestra.

### Učitelské povolání

Po studiu se vrátil do rodného kraje a působil jako podučitel v Nechvalicích, Jistebnici a Sedlci. Pak onemocněl a odjel na dva roky do Švýcarska, aby se vyléčil. Cenek Habart uvádí, že se jednalo o nervovou chorobu, ale mohla to být i tuberkulóza, která se tehdy, v době „předpenicilínové“, léčila v sanatoriích ve Švýcarsku na hor-

ském vzduchu a slunci.

Ať to bylo tak nebo tak, důležité je, že se tam sedličanský rodák uzdravil, vrátil se do vlasti a pokračoval ve své učitelské praxi – nejprve na Berounsku jako správce školy v Komárově u Hořovic, potom v Koněprusích a Březové. Někdy v té době se pravděpodobně seznámil se svou první manželkou Aloisíi Läßler, která pocházela z Neřežina u Hořovic. Posléze byl Bobek jmenován řídícím učitelem v Sebežicích u Zbiroha, nicméně táhlo ho to domů. A po čase se mu podařilo vrátit se do rodného kraje – od roku 1900 začal působit jako řídící učitel v Obděnicích.

### Jdi do Prčice!

František Bobek Sedličanský předával svým žákům lásku k vlasti, ale předsevzal si, že vzkřísí slávu českého národa a bude šířit své vlastenecké myšlenky i ve své tvorbě. Zvolil si k tomu dost náročný projekt – Kroniku českou. Ale k tomu, aby tento nesmírně náročný úkol dostatečně zpracoval, neměl bohužel dost sil, zvlášť když při tom ještě vykonával své učitelské povolání. Přesto se do svého projektu vrhl doslova po hlavě.

V časopise Česká škola zveřejnil 1. 6. 1891 tuto výzvu: „*P. T. pánům kolegům v Čechách i na Moravě! Pořádaje Kroniku českou, prostonárodní i památní knihu lidu českoslovanského pod titulem „Jdi do Prčice!“ osměluji se žádati všechny přátele starožitných památností vlasti našich o laskavou podporu, jmenovitě o příspěvky literární z místních děje a zeměpisů, o data znamenitých osobností*

*atd., kteréžto důležitosti zahrnuty budou v Kronice mé zároveň s historií, v prostonárodním rouše podávané. Sešit 1. dílu 1. vyjde během 3 neděl a obsahovati bude zajímavé čtení o Prčici vůbec, o znamenitém ř arcibiskupovi Pištěkovi rodem z Prčice zvlášť. Cena 3 arch. seš. jen 15 kr., v předplacení na 100 seš. jen 10 zlatých. V úctě dokonale Bobek Sedličanský“*

### Chvála a nadšení

Když vyšel v roce 1891 první sešit této kroniky, rozpoutaly se bouřlivé diskuse, mj. i proto, že ho autor celý věnoval jen jedné osobě – arcibiskupu Pištěkovi, který pocházel z Prčice. Dá se říci, že o Kronice české se zmiňují snad všechna periodika, která tehdy vycházela (nicméně je pravděpodobné, že jim Bobek poslal autorské výtisky).

Bobkovu Kroniku českou doporučily svým čtenářům např. týdeníky Přítel dělníků a Šumavan, dále časopis Sokol, Evanjelický církevník, Ohlas od Nežárky, ústřední orgán národní strany moravskočeské Velehrad a upoutávka na ni byla i v Národních listech.

Bobkovu snahu takto ztvárnit české dějiny vyzdvihli i v katolickém politickém týdeníku Čech: „...*mohla by zábavným způsobem, více po kapkách než celým proudem, uvést lidu našemu známost krásné naší vlasti, slavné naší minulosti. Plán pana spisovatele jest asi ten: Vzítí vždy nějakou lidu zamilovanou – v historii třeba opominutou osobu – opovržené a neznámé místočko – a k tomu přidávat, pokud se osoby a místa týká, dějiny celého národa. Tak v prvním sešitu*

*vychází spisovatel od Prčic – podává nadšeně zpracovaný obraz arcibiskupa Pištěka „Od hole pastýřské až k berle arcibiskupské“ a přechází v rytířský rod Vítkovců – Rožmberků. Vše se čte lehce, neunavuje rozvlácnými a zamotanými rodokmeny, a co hlavně jest velice srozumitelně – právě prostonárodně.“*

### Polib mi kapsu

Ovšem reakce v časopise Česká škola v rubrice Školský med a jed (10. 6. 1891) byla více než jedovatá: „*Zároveň přikročil v květnu pan řídící učitel ani nevím kde, p. t. p. Bobek Sedličanský k vydávání takřka nezbytného podniku, jenž pod slibným nápisem „Jdi do Prčice!“ utvrdí asi tu a onde rozviklanou literární slávu českého učitelstva, jak náleží. Jsem panu Bobkovi vděčen, že při volbě názvu pro tento výborný podnik fantasií svoji napnul co nejvýše a stvořil název alespoň takto znějící. Při poněkud jen menším namáhání byl by snadno mohl uvíznouti na nadpisu: „Vlez mi na záda!“ nebo „Polib mi kapsu!“ Jsem přesvědčen, že všichni učitelé čeští jsou vděční za novou vymoženost literární podnikavosti páně Bobkovy a že volají mu o překot vstříc: „Jdi do Prčice!“ což zajisté znamená, že chtějí abonovati.“*

Ani časopis Krok Bobka nepodpořil a místo toho začal rozebírat gramatickou správnost „Jdi do Prčice!“ a nakonec došel k závěru: „*Máme za to, že spisovatel minul cíle a že pílí svou mohl vynaložit na něco zdařilejšího.*“

Korunu tomu všemu nasadil časopis Svobodný občan, který Bobka obvinil z plagiátorství, z toho, že informace pře-

vzal z Vlasákova Okresu sedleckého v Táborsku: „...*jest smutné naděje, že příští sešity Bobkovy Kroniky české přinesou opět jen plagiát.*“

### Povídky v časopisech

Pro Bobka musely být tyto negativní recenze jako studená sprcha. Celý jeho vlastenecký projekt, kterým měla Kronika česká být, tak ztroskotat. Další sešit tohoto díla už nikdy nevyšel. Navíc zřejmě nešla příliš na odbyt ani jeho báseň Anděl smrti: vzpomínka na truchlovzvěst o úmrtí J. C. V. korunního prince arcivévodý Rudolfa (1889). V roce 1898, tedy po devíti letech od jejího vydání, daroval Bobek spolku Samostatný sirotčinec učitelský 200 výtisků této básně.

Sedličanský rodák se ale po čase přes tento neúspěch přenesl a tvořil dál. Jeho mravoučné povídky vycházely v různých časopisech. Autor v nich většinou vychvaluje skromnost, píli, poctivost, upřímnost a laskavost, vyzdvihuje vlastenectví a lásku ke vzdělání, a naopak zavrhuje marnivost, lenost a lakotu.

Například v Rodiném obrázku, který vyšel ve Zlatých klasech 1899, staví do protikladu chudou, pilnou, skromnou, pracovitou a spořivou rodinu Moudrých a bohatou, línou, rozhazovačnou a marnivou rodinu Rozkošných. Rodina Moudrých po čase díky své pracovitosti a skromnosti zbohatne a rodina Rozkošných zchudne.

Zkrátka ti, kteří mají dobré vlastnosti, které zdůraznil i jejich příjmením, jsou odměněni, a ti se špatným charakterem

Pokračování na následující straně



zatravení. Autor je dobrý vypravěč a povídka je poměrně čtivá, i když je už od začátku jasné, jak to vše asi dopadne.

## Tak trochu budovatelský román

Román Zlatá matička – prstonárodní vypravování našemu lidu, který vyšel v roce 1899, se rovněž snaží čtenáře vychovávat a vštěpovat mu morální zásady. Autor zde staví do protikladu chudého pracovitěho nádeníka a bohatého líného statkáře.

Zlatá matička sice není velká rozsahem, ale Bobek do ní vložil spoustu myšlenek, nápadů, postav, poučení, problémů, a hlavně až skoro neuvěřitelných zápletek. Jeho jazyk je propracovaný, až květnatý, jeho román ale z dnešního pohledu působí dost naivně.

Na začátku chudá rodina adoptuje a vychovává dítě, které má, jak se čtenář dozví na konci románu, šlechtický původ. Pak dostává celý děj rychlý spád. Chudý nádeník se stává obchodníkem, během požáru zachrání z hořícího domu dvě děti, ale sám to málem nepřežije. Po čase i jemu shoří dům, ale to už zbohatnul a může si koupit statek, jehož rozmarňný majitel zchudnul a musí emigrovat do Ameriky. Pak si bývalý nádeník otevře ochod, vystaví cihelnu, s mlynářem otevrou ve vesnici knihovnu...

No... co dodat? Cesta k modernímu románu byla zkrátka hodně trnitá a je třeba si uvědomit, že takováto dílka, která dnes už působí trochu krkolomně, nás postupně posouvala k moderní próze.

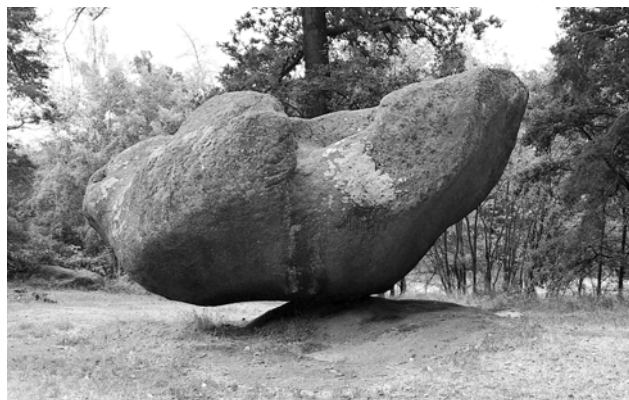
## V živém hrobě

V červnu 1899 pobýval František Bobek Sedličanský krátce v ústavu pro choromyslné v Kateřinkách. A ačkoliv pobyt tam pro něj byl hodně nepříjemný, literárně z toho dokonale vytěžil v publikaci Zkušenosti ze ži-

vých hrobů (z blázince).

Popisuje poměry v ústavu, osoby, s kterými se setkával, vykresluje jejich příběhy, chování, důvody, které je do blázince dostaly.

Hned v úvodu píše že tam byl dán lehkovážně a nezaslouženě z přílišné starostlivosti o jeho duševní i tělesné blaho. Kdopak se asi tak o jeho blaho staral? Odpověď bychom asi těžko hledali, kdyby nás na ni nenavedl sám autor. Ve zkušenostech ze živých hrobů obšírně líčí příběh muže, kterého dostala do blázince jeho manželka.



A u toho je i krátká poznámka. \*Tento recept našla i moje drahá polovice!

A další náповědu můžeme najít v doslovu k dalšímu vydání: „Po pěti letech byl by málem opět se octnul pisatel těchto řádků v těch živých hrobech, jen prozřetelností moci vyšší a blahovůli šlechtných lidumilných cizinců byl takřka zázrakem zachráněn, že nepřišel opět do hrobu živého, z něhož sotva vícekrát by byl vyváznul!!!“ Před kýmpak ho asi chránili ti „lidumilní cizinci“?

## Koupě Husovy kazatelny

František Bobek Sedličanský, který byl obdivovatelem Jana Husa, se v době, kdy působil v Obděnicích, rozhodl svou lásku k vlasti vyjádřit rozhodným činem. V roce 1902 koupil pozemek s Husovou kazatelnou, na které měl podle pověsti v roce 1413 kázat Mistr Jan Hus.

Národní listy to v čer-

venci 1902 okomentovaly: „V pověstech známý pozemek u obce obděnické nade Lhotou Žemličkovou u Sedlčan, na němž stojí památná Husova kazatelna, zakoupil v těchto dnech řídící učitel p. Fr. Bobek Sedličanský. Jest to ohromný bludný balvan v podobě obráceného kužele. Místo kolem tohoto památného kamene bude vhodně upraveno a zalesněno.“

Ne všichni ale Bobkovi fandili, někteří lidé se snažili jeho upřímnou snahu zmařit. A tak došlo v říjnu 1902 ke zpusotošení místa kolem Husovy kazatelny, které

nechal Bobek Sedličanský ohradit: „V minulých dnech rukou neznámého surovce zničena byla nákladná hradba kolem Husovy kazatelny zbudovaná a materiál železný byl násilně od sloupů oderván. Neznámý škůdce jeden pilíř úplně skácel. Po zlomyslném a surovém poškozovateli Husovy kazatelny se pátrá.“ (Lidové noviny)

Bobek chtěl toto památné místo darovat českému národu a oznámil to zemskému výboru. Dostal ale tuto odpověď: „Zemský výbor království českého lituje, že mu nelze přijati ctěné nabídky v příčině tak zvané Husovy kazatelny.“ Tečka. Někdy se zkrátka snaha necení.

Co se v celé kauze dělo dál, jsem nezjistila. Ani to, jestli byl nalezen ten neznámý zlomyslný a surový poškozovatel.

## A co bylo dál?

V roce 1903 vydal František Bobek Sedličanský brožurku Naše vady –

Vlastenecké epištoly, epištola první a pak v roce 1905 druhou epištolu: Následujeme Židů a Němců. Ta vyšla celkem čtyřikrát a její název byl pak změněn na Učme se od Židů!

V epištolách je spousta zajímavých postřehů, které můžeme vnímat i nadčasově. Autor se bojí o budoucnost národa a snaží se najít řešení jak národních, tak ekonomických problémů.

O jeho osobním životě poté, co odešel ze školy v Obděnicích, toho moc nevíme.

František Bobek strávil konec svého života v Prostějově – nejspíš už bez manželky, která zemřela v Praze v prosinci 1918.

Z matriky narození se můžeme dozvědět, že v roce 1911 vystoupil z katolické církve, do které se v květnu 1919 zase vrátil a šest dnů na to se v Prostějově podruhé oženil s vdovou Luitgardou Wagnerovou – Stupilovou. Snad se konečně na sklonku života dočkal štěstí.

František Bobek Sedličanský zemřel 13. listopadu 1926 v Prostějově.

\* \* \*

Tento sedličanský rodák, spisovatel a učitel byl rozhodně nesmírně zajímavou postavou přelomu 19. a 20. století. Byl jiný než ostatní, lišil se, vynikal, a to se někdy neodpouští. Kromě jeho děl se o něm moc informací nezachovalo, ale i tak si získal mé sympatie a přála jsem mu, aby recenze jeho Kroniky české v rubrice Školský med a jed v časopise Česká škola nebyla jedovatá, ale medová, a aby Zemský výbor království českého přijal Husovu kazatelnu.

František Bobek Sedličanský byl, tak jako jsme my všichni, jen kamínkem v mozaice, ale krásným kamínkem a bez tohoto kamínku by mozaika nikdy nebyla úplná.

## Bobkovy myšlenky z díla Naše vady

• Jen ten jest pravým přítelem a rádcem naším, kdo poví nám i naše chyby a vady.

• Nejdeme k právě nejkrásnější růžové cestě blaha a uspokojení, ale bohužel – račím krokem nazpět k úpadku a k zkáze jednotlivců a celých korporací... sami jsme většinou toho viníky, sami sobě připišme si neprospěch, neúspěch našich prací, našeho snažení.

• Nesvalujeme neúspěch na bedra cizí, hledejme kořen zla v sobě.

• Láska opravdu jen může obroditi smutné naše životní poměry společenské.

• A trochu toho pohybu a práce by těm zhýčkaným též šlo k duhu: neboť prací síly přibývá na těle i na duchu, práce jest nejlepší koření k dobrému zažívání, práce dodává chuti k životu a zahání dlouhou chvíli, zívání, nudu i nervozitu, práce naladí mrzouta až do zpěvu a vejskotu, práce zažehává myšlenky nekalé na špatnosti a hříšné choutky, práce je ta kouzelnice, které nejjistěji léčí mnohé nemoci, jako jest hypochondrie a moderní migrény...

• Máme málo dobré vůle a upřímné snahy po neodvislé samostatnosti, vedoucí k blahobytu a cti. Jsme již na tu bídnou otročinu příliš uvyklí, že si libujeme v chomoutech tisících a nejednou líbáme i bič, který nás bije, což ani kůň ani pes ani beran či kozel nenechá si líbit.

• Kterak se vraždí v Japonsku nebo v Turecku, zajímá nás většinou více, než národní naše potřeby či prospěchy vlasti, víc, než zač koupíme metrůk uhlí neb brambor.

• ... huře jest to však s budoucností klesající naší vlasti a uhněteného, ožebračeného národa: nevzpamatujeme-li se záhy a neobrátíme list k lepšímu způsobu našeho národního žití, budeme hynouti stále více a více a vlna cizoty nás pohltí!!!

# Supi

Je druhá polovina září a jsme třetí den v rumunském pohoří Caliman, v divokých opuštěných horách bez jediné chaty. Pohoří je vulkanického původu a je tvořeno obrovským kráterem v sírných skalách. V důsledku tohoto složení horniny je v pohoří a zejména pak v okolí jezera vysoký obsah jodu v ovzduší, patří k jednomu z nejvyšších v Evropě.

Po předchozí silně bouřlivé noci a několika dramatických zážitcích pokračujeme dále, stejně jako od počátku, po cestě bez lidí, a dokonce i bez psů, kteří se často v rumunských horách objevují a nezřídka i útočí. Občas jsme si i moc přáli nějaké lidi potkat, ale marně. Jsme zde skutečně sami. V jedné chvíli dokonce Mirda povídá: „Hele, tamhle za skalou jde chlap se ženskou.“ Nebyla to pravda, bylo to jen přání a iluze. Michal jde za mnou a říká: „Mirku, víš, proč tu nejsou ti vzteklí psi? Protože nemají být na koho vzteklí.“ Zasmějeme se tomu a jdeme dál. Cesta vede po hřebeni, ze kterého máme dnes poprvé díky počasí pěkné výhledy. Po delším pochodu se před námi objevuje kamenitý a monumentální vrchol Pietrosul.

V knize Karpatské hry Miloslav Nevrlý píše o divokosti Calimanu a o zdejších supech vznášejících se vysoko na bledém nebi. S níkým jiným, kdo by je zde viděl, jsem se však nesetkal.

Stoupáme na vrchol po velkých ostrých kamelech a úplně zapomínáme na obtížnost terénu pro Michala vzhledem k jeho zdravotnímu stavu. S odstupem nás následuje. Na vrcholu Tonda otvírá tradiční pivo, drží ho zvednuté a volá: „Michale, pospěš si na vrcholové pivo...“ Docházející Michal odpovídá: „Já vám na něj kašlu!“ a má zvednutou pěst. Když došel nahoru, byl trochu potlučený. Napil se a říká: „Jdu domů! Do Norimberka!“ Otočil se a sestupoval v těžkém te-

rénu zpátky dolů. Mysleli jsme si, že se snad zbláznil. Nedal se však zastavit, z pro něj těžkého výstupu byl v šoku. Necháváme ho jít a napjatě sledujeme.

Pod vrcholem pokračujeme po hřebeni a najednou se stalo neuvěřitelné. Přilétá osm supů a krouží nad ním. Supi jsou poměrně velcí a jejich dlouhé holé krky s velkými hlavami a zobáky vypadají zlověstně. Začínáme se o Michala bát. Váží totiž pouhých 47 kg. Je to velice kuriozní a vzácná situace i z hlediska přírodovědného. Vysvětlují si to tak (a i podle pozdější konzultace s ornitology vím), že supi létají ve velkých výškách a hledají zdechliny. Zřejmě i potencionální. Na obloze nejsou téměř vidět, nebo jen jako malé tmavé tečky. Sledovali nás určitě celou dobu, ale až osamocený, malý, mírně krvácející Michal upoutal jejich pozornost. Je to pro ně asi budoucí mršina. I to by se určitě mohlo přihodit.

Bylo to velmi zajímavé – my na vrcholu, Michal pod námi a mezi námi supi. Ušel pár metrů a stále se vyděšeně po kroužících supech ohlížel. Najednou se otáčí a vrací se k nám. V tu chvíli supi vzlétli vzhůru a zmizeli. Bylo jim jasné, že se Michal vrací a už z toho nic nebude. Byli jsme sami překvapení a v takovém šoku, že jsme si ani nestačili udělat fotografii. Z legrace nás napadlo, jaká by byl Michal vhodná návnada pro sledování divé zvěře. V této souvislosti jsme mysleli na medvěda, ale pro něj je asi moc hubený a malý.

Michal se vrátil. Jsme zase všichni šťastně pohromadě. Máme neuvěřitelně vzácný zážitek. Připijíme si ještě jednou slivovicí a pak sestupujeme z vrcholu na hřeben a pokračujeme dále v přechodu Calimanu k divokým vyvřelým rozeklaným skalám s názvem Dvanáct apoštolů.

**Bohumír Krampera**

## Bohumír Krampera

*Do Vojkova se natrvalo přestěhoval z Prahy se ženou Marií před dvaceti lety. V roce 2002 zde koupili barokní špejchar z 2. poloviny 17. století a následně jej postupně celý zrekonstruovali. Špejchar tak získal původní podobu a dnes slouží jako kulturně společenský prostor s expozicí keramiky, kachlí a kachlových kamen, k pořádání výstav, koncertů, seminářů, setkání a k degustacím rumunských vín. Také se stal trvalým domovem manželů Kramperových.*

*Letos je to 50 let, co Bohumír Krampera jezdí do Rumunska a pravděpodobně je v současnosti v České republice jeho největším znalcem. Po sametové revoluci začal spolu s manželkou se zemí i obchodovat. Pro rumunskou komunitu v Čechách mnoho let pravidelně pořádá setkání Rumunů ve Špejcharu ve Vojkově. Jeho aktivity nezůstaly bez povšimnutí a v roce 2009 při příležitosti výročí 90 let česko-rumunských bilaterálních vztahů obdržel od rumunského prezidenta Traiana Băsescu vysoké státní vyznamenání s titulem Cavaler (Rytíř). Rumunsko se Bohumíru Kramperovi stalo téměř druhým domovem a osudovou láskou...*

## Místní odrůdy jsou malými drahokamy vinařského umění

V oblasti vinařství je Rumunsko významnou zemí s pozoruhodnou historií starou více než šest tisíc let. Rumunsko patří mezi pět největ-



**Bohumír Krampera při přechodu rumunského pohoří Retezat**

ších výrobců vína v Evropě spolu se Španělskem, Francií, Itálií a Portugalskem. A je mezi desítkou největších výrobců vína na světě.

Podnebí, které je kontinentální s výjimkou regionů u pobřeží Černého moře, kde panuje středomořské klima, je v Rumunsku velmi vhodné pro pěstování vinné révy. Stejně jako půdní podmínky. Jednotlivé vinařské oblasti jsou izolované rozesety po celém Rumunsku od Maramureše na severu až po Dunaj na jihu a od Banátu na západě až po Černé moře na východě. Zdejší vinařství produkuje pozoruhodná, díky jejich územní izolovanos-

ti velmi rozmanitá vína proslulá vynikající kvalitou. Ačkoliv se zde tradičně úspěšně pěstují francouzské odrůdy jako Pinot noir, Cabernet Sauvignon, Merlot, Aligoté, Chardonnay, Pinot gris a Sauvignon blanc, Muscat Ottonel a jiné, zůstává Rumunsko věrné i místním odrůdám. Některé z nich jsou malými drahokamy vinařského umění. Jedná se například o bílé odrůdy Fetească albă, Fetească regală, Grasă de Cotnari, Frâncușă, Busuioacă, Tămăioasă Românească a červené Fetească neagră a Babească neagră.

V souladu s vyspělými vinařskými zeměmi používá Rumunsko apelace s označením DOC, což znamená zákonné označení původu. Tímto je zaručen původ hroznů z určitého území, je kontrolován výnos, doba zrání, použitá technologie a výsledná kvalita. V závislosti na stupni zralosti hroznů se označují CMD (sběr v plné zralosti), CT (pozdní sběr) a CIB (výběr z cibéb). Podle cukernatosti se dělí: sec (suché), demisec (polosuché), demidulce (polosladké), dulce (sladké), licoros (likérové – alkoholizované nebo fortifikované).

Rumunsko je vinařskou zemí se značným potenciálem, kde se do vinic a vinařských technologií investují obrovské finanční prostředky, disponuje moderními vinařstvími a je třeba s ním počítat jako s významným producentem kvalitních vín na světovém trhu. Rumunská vína jsou tradičně oceňována na prestižních mezinárodních soutěžích. U nás však představují skoro raritu, což je u evropské země, která je tak velkým výrobcem vína, docela zvláštní – vždyť vína ze vzdálených zemí a kontinentů kupujeme zcela běžně. Rumunská vína jsou určitě zajímavá také tím, že některá jsou vyráběna z odrůd, které se jinde nevyskytují, a proto stojí za pozornost i z hlediska vinařského vzdělání.

Jako jedni z významných dovozců do České republiky prodáváme rumunská vína v našem historickém špejcharu ve Vojkově, kde děláme i řízené degustace pro veřejnost.

**Bohumír Krampera**



# Vánoční pohoda při kávě aneb jak to chodí v maloměstské kavárně

**SEDLČANY** Co se kávy týká, není v Sedlčanech povolanejší osoba než Petra Kolková. Vidám ji v kavárně Vltavanu za barem, ale větší klid na povídání máme v jejím obchůdku v Pasáži. Dá se tam posedět přímo pod krásným živým kávovníkem.

**Petro, v Sedlčanech jste se narodila, ale jak se stalo, že se káva stala nejdůležitějším artiklem ve vaší profesi? Jste pokračovatelem rodu?**

Mám v Sedlčanech dost hluboké kořeny, ale myslím, že tohle jsem po nikom v rodině nezdědila, to nějak vyplavalo na povrch. Po maturitě jsem se chtěla zdokonalit v angličtině, tak jsem odcestovala na anglický venkov, kde jsem se majitelům vyhlášené restaurace starala o malého syna. Tam už jsem se trochu seznámila s prostředím, ale táhlo mě to dál do světa, cestovala jsem a vyzkoušela jsem si několik let práci letušky. S kávou to přišlo nějak samo. Potkala jsem po letech moc dobrou kamarádku z gymnázia Štěpánku a domluvily jsme se. Ona je zručná, tady ty rekvizity, dřevěné talířky, skříňky a různé doplňky, to je její práce. Dokáže vytvořit příjemné stylové prostředí.

**Dokázala byste mi udělat přednášku o kávě?**

Jistě, krátké povídání o kávě děláme vlastně běžně v obchodě při prodeji kávy. Lidé se zajímají čím dál víc o to, co si kupují, jakou kávu pijí, kde byla vypěstována, jak byla upražena a co mají čekat v její vůni a chuti. A nejdůležitější je samozřejmě to, jak ji mají doma správně připravit. Širší povídání o kávě jsme dělali několikrát třeba na sedlčan-

ském gymnáziu. Studenti si tak zpestřili vyučování a mohli si kávu upražit. Ale velké kávové školení pro veřejnost pořádáme v divadelní kavárně v Drážkově s kolegyní Natálkou. Trvá čtyři až pět hodin. Účastníci se dozví podrobnou cestu kávového zrna z plantáže až do šálku, ukážeme jim, jak se káva praží a vyzkoušejí si profesionální

Verča, pět Lucek, čtyři Báry, Eliška, Katka, Soňa, Nela, Kristýna, Ela, Anežka, které potkáváte za barem ve Vltavanu nebo tady v krámku.

**Je vás v týmu opravdu hodně, jak se mezi sebou snášíte? Projeví se někdy špatná nálada?**

U nás všechno začíná každý den brzy ráno, ještě před otevřením kavárny a obchodu. Když

zapomene klíče, připeklily se koláče, došly maliny do oblíbené limonády... To k tomu patří a už víme, že stačí zhluboka se nadechnout a jede se dál. Protože lidé čekají a těší se, že otevřeme a rádi je uvidíme. Lidé se chodí do kavárny potkávat s přáteli, s obchodními partnery, studenti se tam chodí učit, vypracovávat projekty. Svoje ra-

se všichni znají. Teď se tomu smějí. Do obchodu i kavárny chodí naši spolužáci ze základní školy, paní učitelky, profesori z gymnázia, a to je další radost, kterou nám kavárna dělá. Máme tady se Štěpánkou na brigádě už i dceru naší spolužačky z gymnázia. Baví mě místní lidé a máme i zákazníky, kteří mají v okolí Sedlčan letní chaty a chalupy. Na podzim je zazimují a na jaře se zase s radostí setkáme na kávě. Takhle už to léta funguje a čím víc o tom přemýšlím, tím větší radost mi to dělá.

**Jak vidím, mimo to že řídíte chod kavárny a obchodu, ledacos si vyslechnete, nejen od svých děvcát...**

To byste koukal, třeba tady v prodejně v Pasáži, kolik se za jeden den dozvíte příběhů. S většinou pravidelných zákazníků máme opravdu otevřený vztah, známe jejich životy a povídáme si s nimi o všem možném. Někteří k nám chodí skoro už deset let každý den na kávu. Vejdou do krámku, s radostí vdechnou vůni kávy a my víme, že i ta krátká doba, kterou u nás stráví, jim udělá hezčí den. Když si to uvědomím, je to úplně neuvěřitelné.

**Říkáte, že si vyslechnete příběhy. A co ty knížky, které tady máte vystavené, o čem jsou?**

Dobrá knížka se přece ke kávě hodí. Nejsme knihkupectví, ale výběr je pestrý a přehledný. Lidé si tu vyberou a když shánějí nějakou knihu, kterou nemáme na pultě, s radostí ji objednáme, pokud to jde. Mimo těch o kávě jsou to zase příběhy. Jestli vás zajímá moje hobby, tak je to právě četba a já vím, o čem tyhle knížky jsou.

**Josef Macháček**



přípravu espressa a malování do cappuccina. Je to vždycky velká zábava pro všechny.

**Kavárna ve Vltavanu už mi připadá jako dost velké sousto. Jak to všechno stiháte?**

Nejsem na to sama, s radostí a láskou mi pomáhá manžel, hlavně po ekonomické stránce. Drží nás všechny z kavárny nohama na zemi, co se týká hospodaření. A je tu Natálka, mladá nadšená milovnice kávy, kaváren a všeho kolem. Ta mi teď hodně pomáhá s provozem kavárny Vltavan, kávovými kurzy a dalšími akcemi, jako je třeba kávový catering. Má spoustu energie a nápadů, vidí věci ‚mladšíma očima‘ a je naladěná na stejnou životní notu. A všechny další holky: Míša, Róza,

některá z nás přijde se špatnou náladou, nenecháme ji v tom. Naše ‚setkávání za barem‘ jsou pestrá a každý den jiná. Každý s sebou přinášíme svůj příběh, každý jsme jiný, a to je jedna z věcí, která mě na kavárně moc baví. Jsem ráda, že si v našem týmu lidé různých věkových kategorií a zájmů lidsky rozumí, mají si o čem povídat, že se zkrátka mají rádi. Tohle setkávání je pro mě stejně důležité, jako setkávání našich zákazníků a je to moc důležité pro atmosféru kavárny. Jsme sice kavárnička na malém městě, ale jsme sehraná parta.

**Máte někdy smolný den?**

Samozřejmě, není vždy den ideál. Jedna nestihne autobus, jiná

dostí a starosti řeší u šálku kávy, sklenky vína a něčeho dobrého. Chtějí u toho mít příjemnou atmosféru a cítit se vítaní.

**Co když při tom povídání někomu pořádně vyhládne, máte mu co nabídnout?**

Samozřejmě s tím počítáme a nikoho o hladu nenecháme. Ale připálený olej v kavárně neucítíte. Nabízíme výborné čerstvé zapečené toasty nebo quishe (slané koláče). Určitě časem ještě něco slaného přibude, máme to v plánu.

**Sedlčany jsou dost malé město. Nesníte o velké kavárně třeba v Praze?**

Baví mě to malé město, kde se většina lidí zná. Po střední škole bylo pro mě dost nepředstavitelné žít tady právě proto, že



# Dávné pohanské svatyně a soudné kameny v Českém Meránu

Skutečně se tu konaly obřady nebo je to jen naše fantazie? Dávné věky zahalené tajemstvím za našimi humny?

„Údajně“ pohanské svatyně jsou zajímavými kamennými památkami v kraji. Na rozdíl od kamenů a tzv. menhirů to jsou místa rozlehlejší. Často zdálky vypadají jako hájky někde uprostřed pastvin, uvnitř pak nalezneme kameny, jež jsou někdy jakoby uspořádané. Kultury se ale mohly provozovat i u obětních kamenů, menhirů, ap. Co o tom dnes vlastně víme?

Zkusíme se na to podívat.

Proč „údajně svatyně“? Je třeba si zachovat určitou míru racionality. Jinak by se mohlo stát, že v každé hromadě kamenů obklopené stromy budeme vidět něco dávného a tajemného. Zde, v kraji kamenů, od nepaměti sedláci i chalupníci odstraňovali z políček a luk, pokud to bylo technicky možné, překážející kameny. Nosili a vozili je na určité místo, kde je zanechali svému osudu. Postupně se tu uchytily nálety a místa se změnila v hájky, kde se dnes pasoucí se skot rád skryje před palčivým sluncem. Druhá možnost, jak s kameny naložit, byla stavba tarasů a tarásků. Ohraničovaly pozemky a vídáme je dodnes. V lesích, kolem cest, na pastvinách i uvnitř osad.

V kraji Českého Meránu se dosud nedělal žádný zásadní archeologický průzkum, proto se nemáme o co opřít. Můžeme se jen domnívat, ale to je všechno. Třeba tu naši dávní předkové žili a vyzývali svá božstva, třeba ale také nikoli. To už dnes bohužel nerozluštíme. Proto i existence pohanských svatyní v těchto místech je na úrovni bájí a je nutno se vystříhat onoho pověstného: „Přání je otcem myšlenky“.

Co na to říkají takzvaní novodobí pohané?

„Co je ale často důležitější než pohanská místa vytvořená lidmi, je živá

*zkušenost s vlastní krajinou, ve které člověk žije. V pohanské praxi se tato zkušenost nazývá přírodní povědomí. V krajinách našeho domova je spousta krásných pohanských chrámů, které vytvořila sama příroda a které se mohou nalézat na těch nejvyšších, ale i na těch nejzapadlejších místech krajiny. Dílo přírody je pro nás často mnohem více oslovující a naplňující než dílo člověka, a právě v její náručí často můžeme nejvíce cítit dotek našich bohů. Je vhodné tedy mít tyto dvě síly*



Svatyně pod Zvěřincem

*vyrovnané, jezdit navštěvovat a objevovat pohanská místa vytvořená lidmi, ale zároveň nezapomínat poznávat a objevovat svoji vlastní drahou krajinu a její tajemství.“* Myslím, že je to docela pěkně řečeno.

Čím by se měly takové svatyně vyznačovat?

„Kultovními místy bývaly posvátné háje, vydělená místa obvykle v lesích, určená k přebývání mrtvých předků, k uctívání stromů (zejména dubů) a lesních bytostí. Platilo v nich právo azylu, probíhaly zde soudy. Po nástupu křesťanství se v takových okrcích často zakládaly kostely a kláštery, čímž posvátnost místa přetrvávala, avšak s novým zdůvodněním.“

Myslím, že se nyní již můžeme pustit do přehledky možných dávných svatyní v našem kraji. Všechna tato místa jsem osobně navštívil a zdokumentoval.

## Svatyně pod Zvěřincem

Příchozí by na tomto místě svatyni nehledal. Řada kamenů u lesní cesty pod zříceninou hradu Zvěřince, z nichž jeden je pozvedlý, nedává tušit, že by tu snad kdysi bylo kultovní místo. A co o ní píše psychotronik P. Bartl v knize Kamenný svět? „Uvidíte

Pro existenci svatyně tu není jediný seriózní podporný argument.

## Svatyně na pastvině u Monína

Na vršku louky, nad osadou Monín, leží malý hájek. Uvnitř nalezneme vyvýšené kamenné pódii-



Svatyně na pastvině u Monína

um s dřevěnou konstrukcí. Psychotronik P. Bartl říká, že „tu byla dávná pohanská svatyně“. Racionální vysvětlení se ale nabízí samo. Místo bude nejspíše zbytek seníku, kdy kamenný sokl byl vydlážděn možná už ve středověku, ale dřevěné trámy jsou rozhodně novodobý pozůstatek. K variantě svatyně se nepřikláním, i když je odtud krásný výhled na Čertovu hrbatinu i s Javorovou skálou.

## Svatyně na vrchu Jelenčice u Monína

O místě mi řekl psychotronik. „Je tu prý zachovaný zby-



Svatyně na vrcholu kopce Jelenčice

tek dávné svatyně“. Tak jsem se sem samozřejmě vypravil. Hned vedle osady Monín se směrem k západu zvedá vrch Jelenčice. V katastrální mapě a historických knihách

se udává jeho výška 609m, v ostatních mapách 608m. Co je zajímavé, kdysi tu býval starý živcový lom, který provozoval F. Bursík z Monína. Přestože obsahoval dost živce, byl opuštěn začátkem 20. století pro špatnou dopravní přístupnost. Jestlipak lom nějak nesouvisí s místem údajně pohanské svatyně?

ne? Kopec je kameny doslova obsypaný a na vršku je takové zvláštní místo. Kruh z naskládaných kamenů, nutno říci, že v docela neporušeném stavu. Tak nevím, vršek kopce to je, kultovní místa bývala na kopcích. A tak jsem se zastavil, nechal pracovat fantazii a zkusil si představit, jak to asi kdysi bylo...

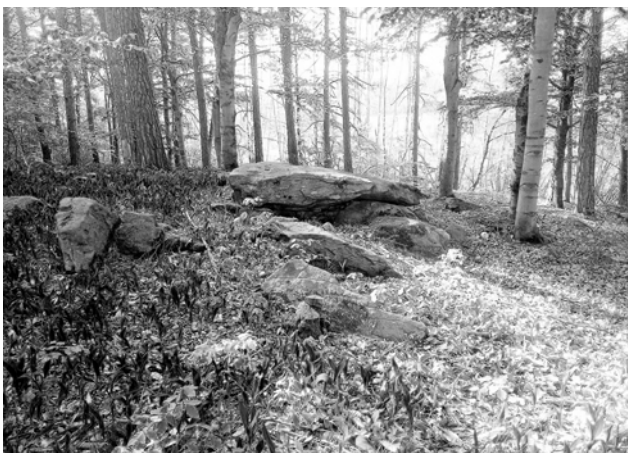
## Svatyně Násilov

Co píše psychotronik? „V lese u Násilova je plochý kámen. Leží ve vrcholu podkovy z malých kamenů, kterými je podložen. Jde o jakousi megalitickou svatyni - netypickou kombinací

dolmenu a božišť. Kámen se opravdu chová jako dolmen, patrně byla pod ním komůrka na nabíjení různých

**Pokračování na následující straně**





Svatyně-dolmen u Násilova

ných předmětů kosmickou energií. Je rovněž průsečíkem linií a jeho energie je v běžné úrovni. Kámen byl i astronomickou pozorovatelnou se zaměřením na určování svátku lugnasad a letního i zimního slunovratu.“

Podle mého názoru se jedná o výchoz žuly tzv. durbachitu Čertova břemene. Jednoznačně jde o erozi čili zvětřování vlivem erozivních vlivů (povětrnostních, slunce, vody a mrazu). Menší kameny pod vrchním plochým kamenem jsou již části, jež se časem oddělily od hlavní hmoty. Štěrbina pod plochým vrškem je malá, celé to připomíná dolmen jen s velkou fantazií. Co se energie týče, jde pouze o fabulaci.

(Dolmen, z galského dol = stůl, men = kámen. Je to kamenná stavba, skládající se z několika stojících menhirů, přes které je položen plochý kámen. Vypadá to jako obrovský stůl, který ale stejně dobře mohl sloužit jako přístřešek, svatyně či obětiště, ale nejčastěji to jsou různé hroby.)

## Svatyně či soudný kámen ve Stříbrném lese



Svatyně ve Stříbrném lese

V lese u Jesenice, zvaném Stříbrný, jsem pod starou třešní našel zajímavý kamenný útvar podobný dolmenu.

Co o místě píše B. Pechačová? „Necelý jeden km od Jesenice, stranou osady Mezný, se rozkládá zalesněný a skalními výchozy obestřený vršek vysoký 445 m. Ze svahů kopce vystupují nevysoké skalky, které utváří durbachity Čertova břemene. Údajně se ve Stříbrném lese nachází také lidskou rukou vztyčená kamenná svatyně.“

O lese psal již kdysi Č. Habart. „Severně nad Jesenicí se vypíná hora ‚Stříbrná‘, která je opředená mnohými pověstmi. Blízko ní je místo zvané ‚U Velkého kamene‘. Dle starého lidového podání konávaly se tu za pradávných dob soudy. Zajímavé je, že onen kámen ani příliš velký není, ale jeho název ‚Velký‘ asi znamená památný, slavný, či soudný kámen.“

Psychotronik P. Bartl píše: „Zde se nachází obdélková svatyně obložená kameny. Při pohledu je jasné, že jde o místo pro

ležící osobu. Před vstupem se optáme skřítku, zda můžeme vstoupit nebo spíše si lehnout. Místo je dost silné, v úrovni 140% běžných hodnot, v kosmické složce je ještě více. Svatyně byla postavena před 4 300 lety a naposledy používána asi roku 1 200 př. n. l. Léčí se zde ženské nemoci.“

Je oním soudným kamenem svatyně ve tvaru dolmenu? Nebo jsou to dva odlišné kameny? Tipoval bych na dolmen, podle vzhledu spíše nežli na cokoli jiného. Nedá se zde vyloučit pohanské používání, viditelné zůstaly i nějaké stopy v pověstech. Lokalita leží na vršku, sice kousek pod vrcholem kopce, ovšem nepatrně. Podle fotografií jistě usoudí i jiný pozorovatel na umělou stavbu.

## Obětní kámen s mísami na vrchu Dvořáček (587 m)

Další tajemné místo v Českém Meránu leží mezi Lovčicemi, Bolehovicemi, Vozerovicemi a Hulínem. Č. Habart o něm píše: „Vrch Dvořáček (583 m), severně nad Podhořím je památný tím, že se u něho konávaly před věky pohanské zápalné oběti. Stával tu nepřilíh velký obětní kámen, na němž bylo vydlabáno pět obětních mis, uprostřed jedna velká a po stranách čtyři menší. Lidé jim říkali ‚cikánské mísy‘, snad proto, že se u skály zdržovaly cikánské tlupy. Z neporozumění byla tato prastará památka zničena (někdy začátkem 20. století).“

Z internetových zdrojů se lze dočíst, že: „Někde na vrcholu Dvořáčku by se měly nacházet kamenné mísy. Také bylo prý na něm keltské strážišťe a připraven oheň pro předávání znamení na další stanoviště.“

Je tu ale jedna velká neznámá, kde vůbec stál původně obětní kámen? Č. Habart udává správně jméno vrchu Dvořáček, ale se špatnými údaji o výšce. Vrch s kótou 583 m totiž leží nad Lovčicemi a podle pověstí se

na něm vypínal lovcí či strážní hrádek. Dnes tu stojí ještě kamenný kruh menhirů, tzv. kromlech.

## Soudný kámen u Buckovny

Jen pár kroků od této samoty, ležící nedaleko Veletína, nemůžeme přehlédnout asi 1,7 m vysoký tesák „Soudného kamene“. Podle psychotronika „se jed-



Soudný kámen u Buckovny

ná o přírodní zdroj slabší energie, tedy o aktilit“. Stojí na malé loučce zasazen v zemi jako obří zub. Více se o něm asi nedozvíme.

## Svatyně u Buckovny

Na vršku 623 m u cesty z Veletína k samotě Buckovna prý leží další pohanská svatyně. Při mém toulání těmito místy jsem ji samozřejmě navštívil. Opět připomíná vršek s navrše-



Svatyně u Buckovny

nými kameny posbíranými v okolí, jež časem obrostly nálety dřevin. Ale psychotronik má odlišný názor. „Před vstupem na samý vrcholek je dobré se mentálně dohovorit s astrálem druida, který je zde jako strážce svatyně, zda můžete vstoupit. Energetický bod je

v míse na velkém kameni. Naměřili jsme energii místa 170% průměru. Všechny tři kosmické síly jsou přítomny v úrovni 1,6ti násobku průměru. Dala se zde léčit nervová onemocnění. Asi deset metrů od kamene byly zřejmě konány zápalné oběti.“

Domnívám se, že jde opět o báji, která však místo zaručeně obzvláštňuje.

Tentokrát to tedy dalo

chození. A výsledek? Jak se dalo čekat, poněkud rozpačitý. „Není všechno zlato, co se třpytí“ a „není každý pahrbek s kameny kultovní místo pohanů“ a „každý kámen není soudný“. Přesto nemohu popřít, že se jedná o zajímavá místa s jistým nádechem tajemna. Takže můžeme nechat pracovat fantazii naplno, jen to ale nepřehnat, jinak by se z výsledku mohl stát paskvil. Bylo,

nebylo, dávno tomu, kdo ví, co se tu tenkrát odehrávalo? Ani já to přirozeně nevím, a proto jsem v tomto ohledu dost zdrženlivý. Každý si může myslet, co chce, ale kde je pravda? Tu už dneska zaručeně nikdo nedohledá...

**Miroslav Fiala**



# Kacíři a zakázané knihy u Petrovic na Sedlčansku

Roztlučeš je prutem železným a jako nádobu hrncířskou roztříštíš je...

Nejprve několik vysvětlujících slov.

## Kacíř

Je zastánce náboženského názoru, který se odklání od obecně uznávaného náboženského proudu. Kacířův postoj

## Zakázané knihy

Index librorum prohibitorum (Seznam zakázaných knih) byl v letech 1559–1966 oficiální seznam publikací, které katolická církev věřícím zakazovala číst. Jednalo se o spisy, které podle názorů katolického kléru mohly poškodit víru

moc se starala především o výkonnou a organizační část, církevní se měla postarat o náležitě duchovní pozadí, a hlavně o navržení postupu rekatolizační akce. Bylo ustanoveno jedno jediné náboženství a to římskokatolické. První praktický návod, jak postupovat při rekatolizaci, byl sepsán už roku 1620. Znamenal:

- právo obsazovat fary převést výhradně na arcibiskupa

- obsadit výhradně katolickými duchovními fary na královských statcích

- předat pražskou univerzitu a nekatolická gymnázia jezuitům

Hlavním záměrem arcibiskupa bylo, aby ze země co nejrychleji vymizeli nekatoličtí duchovní, stejně nepřijatelné pro něj byly nekatolické školy. Touto strategií se v Čechách podařilo rozvrátit nekatolickou církevní strukturu, což rekatolizaci výrazně usnadnilo, protože protestanti, kteří ne-

měli oporu duchovních, snáze podléhali tlaku katolíků a konvertovali.

Za uchovávání, četbu i poslech zakázaného

pin. Jednu z nich tvořili čtenáři zakázaných knih, kterým byla tato literatura dodána a druhou ti, kteří kacířské knihy šířili.



Barokní kostel Narození svatého Jana Křtitele a svatého Antonína Opata z roku 1723 v Klučenicích

je s oficiální vírou neslučitelný. Toto označení bylo v náboženském významu využíváno hlavně ve středověku, jiným názvem byl také heretik nebo bludař. Jako kacíř bývá i v nenáboženských záležitostech označován člověk, který se názorově odklání od obecně uznávaného proudu.

V rakouské monarchii, jejíž součástí byly v 16. a dalších stoletích České země, platilo, že kacíři byli lidé liberálně smýšlející, kteří dali najevo určitou odlišnou náboženských názorů. Byli to i lidé příklánějící se ke staré víře svých otců a dědů, schovávací staré knihy, jež byly zakazovány.

nebo mravy věřících, tedy o publikace domněle amorální a o knihy odporující katolické věrouce a mravouce.

Libri prohibiti (Zakázané knihy) je souhrnné označení literární produkce vzniklé a rozšiřované přes zákaz církevní a státní moci.

Strážci pravé víry byli v pobělohorské době jezuité. V roce 1726 vydal Páter Antonín Koniáš svůj Clavis haeresim claudens & aperiens (Klíč kacířské bludy k rozeznání otvírající, k vykořenění zamykající).

## Rekatolizace

Byla prováděna ve spolupráci církevní a světské moci. Světská



Bible Kralická z roku 1613

textu mohl být provinilec vyobcován z církve podle ustanovení sněmu, který pro pražskou diecézi platil od roku 1605. Pakliže chtěl být takovýto odpadlík přijat zpět do církevní obce, musel počkat na povolení biskupského soudu a navrch musel slíbit, že se do budoucna takovýchto knih vyvaruje a bude se držet katolické víry. Samotní hříšníci byli děleni do dvou sku-

Druhá skupina byla považována za nebezpečnější, neboť u nich mohlo dojít k navrácení k herezi.

## Ničení knih

Nebyla-li zabavená literatura pouze opravena, například vytržením listů, začerněním či přeškrtnutím některých slov, končila obvykle v plamenech. Všechny spálené knihy musely být písemně zaznamenány, specifikovány a musel být uveden důvod jejich ničení. Přihlízející doprovázeli pálení kratičkými popěvkami, výkřiky nebo zvoláními. Mezi lidem se ujala písnička Zapalte kacířské bludy, která se postupně rozšířila až na patnáct slok. Školní děti dokonce musely touto misionářskou písničkou doprovázet každé pálení knih:

*Zapalte kacířské bludy  
Zkzate pekelné obludy...  
Hoříž, hoříž, Jene Huse,  
Ať neshoří naše duše!  
Hoříž, Martine Luthere,  
Čert se o tvou duši dere!  
Hoříž, ty Jene Kalvine,  
Ať nás oheň věčný mine...  
Hoříž, Jiří Poděbradský,  
Zasloužíš dvě masné facky!  
Hoříž, hoříž, Jene Žižka,  
Jak v smůle smažená šiška!  
Spalte pohanskou nevěru  
I každou babskou pověru.*



Toleranční patent

Pokračování na následující straně



*Nechčeš-li ty se škvařiti,  
Bludné knihy hled' spáliti,  
Dokavadž tobě čas slouží,  
Bys nepad v pekelnou  
louži...*

## Skrývání knih po Bílé hoře

Knihy nemohly být uchovávané v příbytcích běžným způsobem, ale bylo potřeba je pečlivě ukrývat před očima misionářů. V místnostech k tomu dobře sloužily skrýše pod peřinou, v truhle, v komoře, pod podlahou, na půdě, pod střechou za komínem, v chlévech, maštalicích či sklepech. Ještě důmyslnější schovávání bylo zahrabávání knih v zemi, u k r ý v á n í d o s e n a, do hnoje, v lese v korunách anebo kmenech



Křížek v Bratřejově na rozcestí

stromů. Praktickým se pak ukázalo vydávání knih ve zvláštním formátu, tzv. špalíčku Václava Kleycha. Tento formát mohl být díky silnému a nepoměrně úzkému osmerkovému i menšímu formátu a nenápadné tmavohnědé vazbě snadno ukryt. (Václav Kleych byl český písmák, exulant, a především editor a nakladatel protestantské literatury, kterou současně tajně šířil jako kolportér do Čech, na Moravu a Horních Uher. Působil v Žitavě, kde rozvinul vel-

korysou vydavatelskou činnost. Jím vydávané knihy kapesního formátu jsou označovány jako tzv. špalíčky.)

Které, že to byly knihy? Především Bible kralická, Husova Postila, Nový zákon Martina Luthera, ap. S těmi bylo nakládáno naprosto nekompromisně. A nyní již k vlastnímu tématu...

## Kacíři a zakázané knihy u Petrovic na Sedlčansku

### První případ

Se stal ve vsi Bratřejov, jež leží mezi Nechvalicemi a Žemličkovou Lhotou. Byla tu nalezena Husova Postila u chalupníka

ni bezúhonný život promínut. (Jako konzistoř se obvykle označuje diecézní kurie, což je ústřední správní orgán skládající se z hlavních představitelů diecéze).

### Druhý případ

Se udál ve vsi Klučnice, blízko Vltavy (dnes nádrže Orlík). Týkal se Jana Velebila, jehož prozradila švagrová, že ukrývá podezřelé knihy. Velebil byl hajný, ne vždy se účastnil v neděli mše svaté, což mu církev doposud promíjela. Ale knihy mu již neprominuli. Našly se u něho dokonce tři, všechny z přelomu 16. a 17. století. Nejprve zapíral, ale na příkaz klučnického faráře byl vzat do pout a bit. Teprve poté přiznal, že knihy vlastní a ukázal jejich úkryt. Knihy měl zakopané v lese. Hajný se bál, že bude za trest poslán na vojnu, služba tehdy byla doživotní. Rozhodl se tedy utéct. Rozbil si pouta, utekl z vězení a se svou ženou a dětmi přešel na jiné panství. Pražská konzistoř rozhodla v roce 1758, že Velebil má být za své skutky z církve vyobcován. Protože však svého činu litoval a slíbil, že se již podobných skutků vyvaruje, byl mu trest posléze také prominut.

Oba tzv. „provinilci“ byli udáni svými blízkými. O čem to svědčí? Strach, který postupně během protireformace a rekatalizace po prohrané bitvě na Bílé hoře zavládl, byl doslova pozhánán pro

lidi toužící se vyšinout a polepšit si. Ostatně v každé době se najdou „Ji-

náboženské svobody. Jde o zákonodárny dokument, jenž umožnil legální exis-



Titulní list Husovy Postily norimberské edice z roku 1563

dašové“, co svět světem stojí. A to mohli být ještě postižení rádi, že nejhorší doba protireformační praxe, kdy se viníci dokonce upalovali, již pominula.

### A dále?

V roce 1781 vydal osvícencový císař Josef II. toleranční patent, jímž byly uzákoněny některé náboženské svobody a tím postupně utichl hon i na majitele zakázaných knih. Toleranční patent byl prvním krůčkem k nastolení

tenci dalších tří křesťanských vyznání (kromě dosud jediného povoleného římskokatolického).

Tak tedy, jak vidno, lidé jsou stále stejní, jedni dobří a ti druzí... Vždyť ti, co rozhodovali o tzv. kacírích, se řídili až do krajnosti slovy žalmu 2,9: „Roztlučeš je prutem železným a jako nádobu hrncářskou roztříštíš je.“ Naštěstí věčná spravedlnost nedopustila, aby k tomu došlo. Díky za to...

**Miroslav Fiala**

## Společnost MAS Sedlčansko, o.p.s.

vypiše dne 15. 12. 2023 výzvu z Programu rozvoje venkova

### 11. VÝZVA PRV MAS SEDLČANSKO, O. P. S.

Datum příjmu žádostí o podporu je 15. 12. 2023 a datum ukončení příjmu žádostí o podporu je 15. 1. 2024

Seminář pro žadatele se bude konat 21. 12. 2023 od 13 hodin v sídle společnosti

**Podrobnější informace najdete na**

**<http://www.mas-sedlcansko.eu/vyzvy-mas/>**



EVROPSKÁ UNIE  
Evropský fond pro regionální rozvoj  
Integrovaný regionální operační program



MINISTERSTVO  
PRO MÍSTNÍ  
ROZVOJ ČR



# Brig. gen. Karel Mareš-Toman

## Josef Velfl

Při letošním udílení státních vyznamenání 28. 10. 2023 ve Vladislavském sále Pražského hradu prezident republiky Petr Pavel dekoroval Řádem bílého lva I. třídy, nejvyšším státním vyznamenáním České republiky, in memoriam brigádního generála Karla Mareše-Tomana, D. F. C., jenž žil v našem regionu. Vyznamenání převzala Marešova dcera paní Dagmar Jungmannová ze Sedlčan.

Karel Mareš-Toman byl hrdinou protirakouského odboje v době 1. světové války jako čs. legionář, stal se jedním z nejslavnějších prvorepublikových letců meziválečného období, zúčastnil se protinacistického odboje během 2. světové války; mimo jiné velel slavné 311. čs. bombardovací peruti RAF ve Velké Británii a následně vykonával funkci zástupce generála Heliadora Píky při vojenské misi v SSSR. Po únoru 1948 byl i s rodinou tvrdě perzekvován, vězněn, degradován na vojína, v Kosově Hoře nedaleko Sedlčan žil na sklonku života v nuzných poměrech novodobého vyhnanství, a to až do své smrti v roce 1960.

V roce 1990 jsem z pozice historika příbramského muzea a v zastoupení rodiny požádal prostřednictvím tehdejšího náčelníka Generálního štábu čs. armády o jeho vojenskou rehabilitaci a navrácení hodnosti generála in memoriam, což tehdejší prezident Václav Havel provedl. Od té doby pak uplynula řada let, další prezidenti republiky každoročně udělovali a propůjčovali vyznamenání mnoha osobnostem, ale na generála Karla Mareše-Tomana si bohužel nikdo nevzpomněl. Na žádost rodiny a s podporou starosty Kosovy Hory Martina Krameše, bývalého starosty Sedlčan a senátora Jiřího Buriana a současného se-

nátora Petra Štěpánka jsem v roce 2019 vypracoval návrh na udělení vyznamenání, který jsem předložil Senátu Parlamentu ČR a ten ho doporučil prezidentu republiky. Třikrát žádost nebyla prezidentem republiky vyslyšena. Až teprve letos, napočtvrté, současný prezident Petr



Karel Mareš v meziválečném období jako jeden z nejvýznamnějších čs. letců.

Pavel vyznamenání udělil. Konečně se nám podařilo splatit morální dluh. Tento počín je zároveň satisfakcí dceři Dagmar Jungmannové a její rodině.

V obci Kosova Hora dožil svá poslední léta (1951–1960) někdejší vynikající letec, brigádní generál in memoriam Karel Mareš-Toman, D. F. C. (\* Tábor 3. 11. 1898 † Praha-Motol 10. 6. 1960), účastník 1. a 2. odboje, první československý velitel 311. bombardovací peruti RAF, představitel Československé vojenské mise v Sovětském svazu, a nakonec oběť komunistického režimu.

K osobnostem, které se významně zapsaly do dějin 1. a 2. odboje a rovněž do historie čs. letectví, patří brigádní generál Karel Mareš-Toman. Jeho jméno však mělo být po komunistickém převratu v únoru 1948 navždy zapomenuto a vymazáno z povědomí lidí i z kapitol československého vojenství. Tábořský rodák Karel Mareš přišel na svět 3. 11. 1898. Pocházel z pěti dětí. Vyrůstal ve spóřádané rodině strojívnice c. k. státních drah. V Táboře absolvoval pět tříd obecné

školy a následně reálku. Brzy po maturitě musel narukovat do rakousko-uherské armády. To již zuřila 1. světová válka. Dne 12. 2. 1917 je prezentován jako jednoroční dobrovolník u 6. střeleckého pluku v Českých Budějovicích a po výcviku odchází s 30. pochodovým praporem 6.

pluku na italskou frontu. V hodnosti svobodníka velel družstvu pěchoty. Po půl roce v zákopech italského bojiště se dostal 28. 1. 1918 v Col del Rosso do zajetí. Zde se záhy přihlásil do čs. legií. Byl přijat 2. 2. 1918. Po výcviku byl zařazen nejprve jako velitel družstva k 5. rotě v rámci výzvědných oddílů, později k 39. pluku Výzvědnému. Dne 20. 2. 1918 v hodnosti desátníka odešel s jednotkou na frontu. Dne 29. 6. 1918 byl ustanoven v Modeně velitelem poločety a povýšen na rotmistra. K 1. 12. 1918 došlo k jeho povýšení na podporučíka a k převedení na funkci velitele čtyř 31. čs. střeleckého pluku Arco dislokovaného v oblasti Padovy. Zde ho zastihl i konec války. Po návratu do vlasti působil dál v čs. armádě. V souvislosti s nejasnou situací na hranicích nově vzniklé republiky směřoval por. Karel Mareš se svojí jednotkou záhy na Slovensko a Podkarpatskou Rus, kde se zúčastnil až do poloviny roku 1919 celé řady bojových akcí proti maďarské armádě. V březnu 1920 se pak 31. Marešův pluk 6. divize přemís-

til k strážní službě do Slezska a v září téhož roku do nové mírové posádky v Jihlavě. Již dříve se Karel Mareš rozhodl pro profesionální kariéru v čs. armádě v řadách našeho letectva. V termínu od 20. 7. do 10. 12. 1922 absolvoval nejprve v hodnosti nadporučíka vojenský pozorovatelský kurz při vzduchoplaveckém učilišti v Chebu a od 3. 1. 1923 nastoupil k leteckému pluku č. 2 do Olomouce. Již v hodnosti kapitána byl vyslán 25. 4. 1924 na stáž k leteckému pozorovatelskému pluku do francouzského Lyonu. Po návratu zpět se v roce 1925 vyznamenal při ukázkovém dálkovém letu Praha – Kodaň a zpět. V roce 1927 byl jmenován velitelem pilotní elementární školy. Od července 1932 velel 1/5. peruti a od dubna 1935 1/6. peruti. V roce 1936 byl ustanoven velitelem Leteckého zkušebního oddílu ve Vojenském technickém a leteckém ústavu (VTLÚ) v Praze. V té době se již radil k nejlepším čs. letcům meziválečného období. Vyznamenal se při mnoha dálkových letech, závo-

mnichovskou zradu, potupný zábor našeho pohraničí, a nakonec okupaci vlastní hitlerovci 15. 3. 1939. Jeho důstojnická čest a vojenská přísaha ho brzy přivedla do protinacistického hnutí odporu v ilegální vojenské organizaci Obrana národa. Po vpádu německých vojsk na naše území a likvidaci čs. armády měl Karel Mareš na starost, mimo jiné, i zrušení skladu leteckého materiálu v Praze-Letňanech, včetně množství leteckých kulometů, které měly padnout do rukou Němcům. Podařilo se mu je tajně převézt do dílny na Smíchově, kde je zbrojíři předělávali na pěchotní. Poté je pplk. Mareš dopravil do budovy ředitelství státních lesů na Letné, kde byly zazděny a později využity za Květnové revoluce v roce 1945. Pplk. Karel Mareš byl od počátku okupace ve spojení s hlavními představiteli vojenského odboje pplk. Balabánem (rodákem z Příbramska), pplk. Mašínem a špkt. Morávkem. Gestapo však záhy proniklo do organizační sítě podzemního hnutí



Pplk. K. Mareš-Toman (vpravo), velitel 311. čs. bombardovací peruti ve Velké Británii, při rozhovoru s prezidentem dr. E. Benešem (uprostřed) a spojeneckým velitelem peruti W/Cdr J. F. Griffithsem, D. F. C. dne 6. 8. 1940

dech, exhibicích a přehlídkách doma i v cizině, jako například ve Francii, Anglii, Německu, Itálii, Dánsku, Nizozemsku, Polsku, Rakousku, Jugoslávii, Turecku, Finsku, SSSR a Bulharsku. Na podzim roku 1938 zažil

a začalo zatýkat jednotlivé členy. Také na pplk. Mareše byl vydán zatykač. Přešel proto do ilegality a často měnil místa bytu. Dne 23. 4. 1940 se

Pokračování na následující straně



mu podařilo tajně opustit protektorát a přes Slovensko, Maďarsko, Jugoslávii a Střední východ směřoval k našemu zahraničnímu vojsku ve Francii. Do Agde dorazil 3. 6. 1940. Ve Francii, decimované vítězícími nacistickými vojsky, prožil pouhých 20 dní. Velel skupině 43 důstojníků a 160 příslušníků mužstva z řad čs. letců, která vyplula spolu s oddílem belgických letců a dalšími uprchlíky na jednom z posledních evakuačních plavidel s názvem Apapa 24. 6. 1940 z francouzského přístavu Port Vendres k britským břehům.

Ve Velké Británii se začala psát pravděpodobně nejslavnější kapitola vojenské kariéry Karla Mareše, jenž používal v zahraničí krycí jméno Toman. Dne 8. 7. 1940 je zde evidován u čs. zahraničního vojska. Jako zkušený, tehdy již dvaatřicetiletý podplukovník letectva, sehrál záhy důležitou roli při formování 311. čs. bombardovací peruti RAF (Royal Air Force – Královského britského letectva), neboť se stal jejím prvním československým velitelem. Po zvládnutí náročného výcviku se 10. 9. 1940 peruť zapojila do operačního létání. Některých letů se osobně zúčastnil i velitel peruti W/Cdr (pplk.) Karel Mareš-Toman, byť byl s ohledem na svůj vyšší věk pro létání ne zrovna „nejmladší“. Již pouhý výstup bombardéru do výšky až 6 km mohl znamenat pro starší muže zdravotní problémy nebo i smrt. Přesto se Mareš do řady významných akcí na křídlech bombardéru zapojil.

V noci z 23. 9. na 24. 9. 1940 byl Karel Mareš-Toman přímým aktérem operace, na kterou čekal snad každý z našich letců od okamžiku, kdy odešel za hranice okupované vlasti: Prvního koncentrovaného náletu RAF na hlavní město hitlerovského Německa, na Berlín. Tento nálet značně otrásl sebevědomím německého obyvatelstva, které proti

všem ujištěním nacistických pohlavárů začalo znepokojovat důsledky války. Velení 3. skupiny Bomber Command RAF (britského bombardovacího letectva) tehdy vyslalo celkem 129 svých strojů Hampdenů, Whitleyů a Wellingtonů. Na rozdíl od předešlých vždy na několik rozličných cílů, tentokrát všechna spojenecká letadla směřovala výhradně na německé hlavní město. Za cíl bylo určeno sedm tamních nádraží, šest elektráren, tři plynárny a dvě letecké továrny. V průběhu tří hodin dorazilo nad Berlín celkem 112 ze 129 vyslaných strojů. Mezi nimi tři československé letouny v čele s velitelem peruti Karlem Marešem-Tomanem. Z letiště Honington, kam se ony tři osádky 311. peruti vybrané k této akci přesunuly z polního letiště East Wretham, odkud obvykle operovala výkonná část peruti, odstartovaly mezi 21.34 a 21.41 večer 23. září 1940. První osádce velel sám čs. velitel jednotky W/Cdr Karel Mareš-Toman (Wellington Mk.IA L7778, KX-U). Po brífinku byl přijat rozkaz a nadešel očekávaný start. Karel Mareš-Toman se svými spolubojovníky záhy rychle vklouzli do mraků, které byly velmi nízké. Letouny minul anglické pobřeží. Nad kanálem se však zhoršilo počasí. Po překonání břehů starého kontinentu zamířili na východ. Nad mraky asi ve výšce 4 km se ubírali k cíli. W/Cdr Karel Mareš-Toman s druhým pilotem Sgt Janem Hrnčirem tehdy absolvovali se svojí osádkou let trvající 500 minut za nejtěžších bojových podmínek. Nad dosud nejvzdálenější cíl se všechny tři čs. letouny dostaly v pořádku. Proniknout nad metropoli nacistické říše znamenalo vykonat let dlouhý více než 1 800 km, přičemž větší část trasy vedla nad územím kontrolovaným nepřitelem. Zvlášť nebezpečná byla oblast severně

od Rýna strážena německými nočními stíhači. Spojenečtí letci se snažili rovněž vyhnout nepřátelským světlometům nad dalšími cíli a palbě německého protiletadlového dělostřelectva (flaků). Nesmírně složitá situace panovala nad samotným Berlínem. Kromě střelby protiletadlového dělostřelectva zde představovala velké nebezpečí lana, kterými byly upoutány stovky protiletá-



Pplk. Karel Mareš-Toman, velitel 311. peruti, před startem

dlových balonů v různých výškách. Narazit na ně znamenalo ve většině případů pád stroje k zemi a konec. Ty zaregistrovala Marešova osádka ve výšce asi 3,5 km. Prostor nad Berlínem byl v jednom ohni. Hlavním objektem bombardování Marešova Wellingtonu byly berlínské plynárny a elektrárny. Těsně před cílem měl však Marešův stroj poruchu pravého motoru, a tak se stalo, že se nouzově stočil doprava. Ztráta výšky 1 800 stop mu navíc neumožnila okamžitě použít pumy. Mareš vydal proto rozkaz ke zopakování náletu, při kterém již došlo k úspěšnému shození pum na určené cíle a k následnému návratu na základnu do Velké Británie.

Dalšího operačního letu Spojenců se zúčastnil v noci 14. 10. 1940, tentokrát na strategicky důležitý přístav Le Havre.

Deštivé počasí a husté mlhy anglického podzimu

činnost letectva výrazně ztěžovaly. Přesto 311. čs. bombardovací peruť pod Marešovým velením úspěšně pokračovala v náletech na důležité cíle nepřitele. Zároveň s tím narůstaly i její ztráty. Například v noci z 16. na 17. 10. 1940 se ze čtyř letounů vyslaných k náletu na Brémy nevrátili tři osádky. Začal se projevovat nedostatek vycvičených záloh. Britské velení proto rozhodlo,

nefungovala. V důsledku toho teplota oleje motoru v bombardéru vystoupala na 100 °C, přičemž maximální povolená teplota byla 75 °C. Tlak oleje zákonitě klesal a hrozilo zadření motoru letadla. I s těmito těžkostmi se musel Karel Mareš-Toman a jeho muži vypořádat.

V následujícím období letěl například v osádce našeho bombardéru při náletu Spojenců 16. 12. 1940 na Mannheim – jako odvěta Spojenců za vybombardování anglických měst Coventry a Birmingham v předchozím měsíci. V noci 21. 2. 1941 podnikli útok na Wilhelmshafen a 11. 5. 1941 na Hamburk.

Letecké mistrovství, odvaha a velitelské úspěchy W/Cdr Karla Mareše-Tomana byly oceněny našimi i spojeneckými vyznamenáními, dokonce nejvyšším britským leteckým řádem, tzv. DFC (Distinguished Flying Cross – Záslužný letecký kříž), který mu byl udělen 3. 9. 1941.

K 19. 3. 1941 W/Cdr Karel Mareš – Toman předal velení nad 311. čs. bombardovací peruti a přešel na Inspektorát čs. letectva do Londýna. Ještě předtím, 7. 3. 1941, byl povýšen na plukovníka letectva.

Dne 1. 6. 1941 došlo k služebnímu zařazení Mareše na Ministerstvo národní obrany (MNO) do Londýna a odtud 20. 8. 1942 k Čs. vojenské misi do SSSR. Střídal ve funkci zástupce náčelníka mise svého přítele plk. Josefa Berounského, který působil v misi v Moskvě od 2. 9. 1941 a od prosince 1941 pak v Kujbyševě. Berounský se totiž 2. 1. 1942 dozvěděl o úmrtí své manželky Milady na zánět mozkových blan v Londýně, kde zůstala s dvěma dětmi po jeho odchodu do SSSR. Plk. Berounský se proto musel vrátit do Londýna, aby se zde mohl postarat o svoje děti. Za svého nástupce v rámci Čs. vojenské mise v SSSR navrhl právě Karla

Pokračování na následující straně



Mareše-Tomana. Náčelník mise plk. gšt. Heliodor Píka požádal 20. května 1942 oddělení vnějších vztahů generálního štábu Rudé armády, aby vyjádřilo souhlas se jmenováním plk. Karla Mareše-Tomana na místo plk. Josefa Berounského. Sovětská stra-

lik dní na lodi v přístavu na vystavení nových dokladů a poskytnutí nejzákladnějších prostředků, neboť při potopení lodi přišel o všechny své věci. Na rozdíl od svého přítele plk. Berounského cestu arktickým konvojem přežil. Plukovník Berounský

mí SSSR a v její činnosti na východní frontě, zvláště během Slovenského národního povstání. Za to obdržel československá, sovětská, a i jiná spojenecká vyznamenání. Jako jedna z hlavních osobností mise přicházel často do styku se sovětskými představiteli i našimi veliteli čs. vojenských jednotek a útvarů v SSSR a také s politiky moskevského exilu. On – Píkův člověk číslo jedna – toho bohužel „hodně věděl“, což byl jeden z hlavních důvodů represí vůči jeho osobě po únoru 1948.

Skočila 2. světová válka. Po šesti dlouhých letech v exilu se 25. 2. 1946 vrátil z Moskvy domů. Až do roku 1949 vykonával řadu významných funkcí v čs. vojenském letectvu (velitel 1. letecké divize, letecké oblasti č. I, leteckého sboru, přednosta V. odboru MNO, velitel leteckého týlu). Z jeho soukromého života víme, že se v roce 1947 rozešel s manželkou Magdou a oženil se s Růženou Skuhravou. Z tohoto manželství se narodila dcera Dagmar, která žije v Sedlčanech.

V roce 1948 bylo brig. gen. Marešovi 50 let. Stále častěji se ozývaly následky válečných útrap a zranění z 1. a 2. světové války. Ještě hůře však nesl, s hlubokým zármutkem v srdci, všechny důsledky nástupu poúnorové totality po komunistickém převratu 1948, která byla výsměchem tomu, za co on a jeho kamarádi nasazovali životy. Na vlastní žádost odešel generál Karel Mareš 1. 11. 1949 ze zdravotních důvodů do výslužby a byl mu přiznán na základě utrpených válečných zranění invalidní důchod. Nebylo mu však dopřáno v klidu dožít. Ještě před odchodem do důchodu ve druhé polovině roku 1948 se ocitl ve vyšetřovací vazbě nechvalně proslulého Reicinova 5. oddělení MNO. Tyto orgány „řešily“ tehdy případ bývalého náčelníka Čs. vojenské mise v SSSR gen. Heliadora Píky. Na základě vykonstruovaných obvinění se snažily,

mimo jiné, z Píkovy válečné mise v Moskvě „vytvořit“ podvratné špionážní centrum západních mocností. V lednu 1949 byl gen. Píka pro údajnou vojenskou zradu a zneužití služební moci odsouzen k trestu smrti a 21. 6. téhož roku popraven! Zatčena a vyšetřována byla též většina příslušníků bývalé mise. Nejednalo se však jen o případ gen. Píky, ale i o prověřování gen. Svobody v rámci akce HIS MNO a StB s krycím názvem Irena, k čemuž došlo o něco později, v průběhu let 1950–1952. Také v této souvislosti byl Karel Mareš znovu zatčen komunistickou Bezpečností a vyslýchán ve vazbě. Při podmíněném propuštění musel podepsat závazek, že bude mlčet, jinak mu hrozilo obvinění ze spáchání zločinu vyražení státního tajemství!

Poúnorový režim se snažil ztrpčovat život Karlu Marešovi i „na svobodě“. Dne 3. 11. 1950 byl Mareš z rozkazu nového ministra národní obrany gen. A. Čepičky, podle ustanovení § 1 a 3 zákona č. 59 Sb. degradován z generála na vojína. Poté byl z rozkazu MNO, údajně ve státním zájmu, vystěhován i s rodinou z pražského bytu

vazby opakované domovní prohlídky a výsledky... Jako důvod těchto represí MNO uvedlo, že byl „...horlivým služebníkem dřívějšího kapitalistického řádu, stavěl se záporně k budovatelskému úsilí pracujícího lidu a měl nepřátelský postoj k lidově demokratickému zřízení“. Po propuštění z vazby měl být Karel Mareš nasazen do tábora nucených prací. Vzhledem ke špatnému zdravotnímu stavu a rovněž v souvislosti s rušením táborů nucených prací skončil bývalý generál nakonec „pouze“ jako zemědělský dělník. On i jeho rodina žili v nucených poměrech a neustále museli trpět různá příkoří od mocných té doby. Konec všemu učinila až Marešova smrt 10. června 1960. Když skončil, bylo zakázáno jeho manželce dát mu do rakve generálskou uniformu, jak si naposledy přál. Hodnostní označení muselo být z uniformy odstraněno... Až po třiceti letech, dne 3. 5. 1990, prezident ČSFR Václav Havel svým rozkazem č. 09 z 13. 4. 1990 Karla Mareše-Tomana rehabilitoval v plném rozsahu a zároveň mu in memoriam vrátil hodnost brigádního generála. Dne 28. 10. 2023 prezident re-



Karel Mareš jako příslušník čs. legií v Itálii v době 1. světové války

na této žádosti vyhověla a 26. června 1942 ho oficiálně jmenoval členem mise a zástupcem Heliadora Píky státní ministr v exilovém Ministerstvu národní obrany generál Rudolf Viest. Během cesty do SSSR přišel plk. Karel Mareš-Toman málem o život. Při plavbě z Británie, tzv. severní cestou, byl totiž jejich konvoj lodí PQ-18 v prudké mořské bouři několikrát napaden německými letadly a torpédy. Jednalo se o jednu z nejtěžších námořních a leteckých bitev v historii arktických konvojů. Německá torpédonosná letadla Heinkel He 115 Marešovo plavidlo Empire Beamont zasáhla a 13. září 1942 potopila. V divokých ledových vlnách bojoval Karel Mareš spolu s dalšími o holý život. Nakonec byl zachráněn pomocí jeřábního lana ze sousední lodi Copenland. Po příplutí do Archangelska 21. 9. 1942 čekal něko-

lotíž při plavbě ze SSSR do Velké Británie zahynul 30. dubna 1942 na křižníku Edinburgh po zásahu torpédem z německé ponorky U-456. Ke svým osiřelým dětem do Velké Británie již nedocestoval...

Zpět ke Karlu Marešovi-Tomanovi. Dne 25. září se po přešlých útrapách dostal do Moskvy a 1. 10. 1942 ohlásil konečně svůj příjezd k Čs. vojenské misi, nacházející se tehdy v Kujbyševě.

I v novém prostředí válečného Ruska, které se dost podstatně lišilo od poměrů na britských ostrovech, se snažil někdejší velitel slavné 311. čs. bombardovací peruti plk. Karel Mareš-Toman přispívat svojí činností k boji za osvobození vzdálené vlasti. Vykonával nejprve funkci zástupce náčelníka plk. Heliadora Píky, později stanul v čele Čs. vojenské mise osobně. Během války výrazným způsobem pomáhal při formování naší vojenské jednotky na úze-



Z pohřbu Karla Mareše; když zemřel 10. 6. 1960, nesměla mu být dána do rakve ani jeho generálskou uniformu, hodnostní označení se muselo odstranit.

a hlavní město mu bylo zcela zakázáno. Od dubna 1951 se stala jeho novým „nuceným domovem“ Kosova Hora u Sedlčan. Dne 20. 5. 1953 mu MNO na základě § 2 vl. nařízení č. 22/1953 odebralo invalidní důchod. Následo-

publiky Petr Pavel dekoroval brig. gen. Karla Mareše-Tomana Řádem bílého Iva I. třídy, in memoriam.

Pomyslně se tak uzavřela jedna z kapitol vyrovnání se s naší minulostí.

**Foto: Hornické muzeum Příbram**



# Sedlčanské kořeny sahají až do Zambie

**SEDLČANSKO** Čerství absolventi vysokých škol Kateřina Stárková a Petr Čanda pocházejí ze Sedlčanska. Kateřina (za svobodna Soukupová) je přímo ze Sedlčan a dnes bydlí se svým manželem v Olbramovicích, Petr je z Hostovnic u Krásné Hory. Ona je lékařka a on stavební inženýr. Co je spojuje?

Společně s týmem českých dobrovolníků se letos v létě vydali do Afriky do vesnice Kashitu v Zambii, kde se podíleli na stavbě budovy tamní střední školy. Petr se africkému projektu začal věnovat diplomovou prací na vysoké škole, nyní s ním pokračuje i na doktorském studiu a je vedoucím realizačního týmu. Jeho návrh se opírá o principy udržitelnosti, energetické optimalizace, obnovitelných materiálů, nenáročných technologií a architektury odpovídající potřebám a zkušenostem tamních lidí. Nyní jej společně s domorodci postupně uskutečňují. Oba protagonisty jsme trochu vypovídali.

„Jsem čerstvou absolventkou lékařské fakulty a od října jsem začala pracovat v benešovské nemocnici. Mezi ukončením studia a nástupem do práce jsem si splnila jeden ze svých velkých snů – cestu do Afriky,“ říká Kateřina Stárková. „Jela jsem tam jako zdravotník hlavně pro český, ale i zambijský tým dobrovolníků stavějících střední školu v Kashitu. Starala jsem se také o jídlo a zásobování. Většinu času jsem nakonec strávila prostou prací na stavbě spolu s místními dobrovolníky. Zkušenost to byla neskutečná, hlavně v tom, jak moc jsme spolupracovali s místními obyvateli. To je mimochodem to, co se mi na našem projektu asi nejvíc líbilo – není to tak, že si přijedou bílí Evropané do Afriky

a postaví školu. Snažíme se předat místní komunitě nástroje a znalosti k tomu, aby si dokázali školu postupně vystavět sami.“



Manželé Honza a Katka Stárkovi, Petr Čanda (vlevo)

A čemu se Katka věnuje ve volném čase? Nejraději prý tráví čas se svým mužem, přáteli a rodinou. „Trochu se také věnuji hudbě, konkrétně sborovému zpěvu a hře na varhany. Miluji čtení, dobrou kávu a také zvířata.“ Zeptali jsem se jí také na její kořeny. „V Sedlčanech jsem vyrůstala, strávila jsem zde celé své dětství i dospívání, vlastně až do doby nástupu na vysokou školu. Musím i zpětně říci, že to bylo krásné období. A i když zde už nyní nebydlím, vždycky se sem ráda vracím.“ A co má Katka na Sedlčanech ráda? „Miluji tady hlavně lidi! Přeci jen tady mám rodinu, přátele. A také vycházky do přírody. Máme zde okolo nás opravdu nádhernou krajinu, na kterou můžeme být právem hrdí.“

Petr nám o sobě řekl: „Já jsem kluk z vesnice na Krásnohorskku, tady jsem vyrůstal. Naše rodina má silné kořeny v tomto kraji. Moji předkové žili na stejném místě po několik staletí. Přimo

se Sedlčany jsem nejvíce spojen asi s komunitním centrem, kde jsem se pod spolkem FOKS-live dlouhodobě věnoval přípravě

dětských táborů ve Štětovicích.“ Petr studoval na Českém vysokém učení technickém v Praze se specializací na nízkoenergetické a pasivní domy. Zde se dostal k projektu africké školy. V minulosti pracoval hlavně jako projektant pasivních dřevostaveb pro malé architektonické studio Nature Systems. Má dokonce i výuční list v tesařském řemesle, ve kterém prý čas od času také něco udělá. „Dnes se soustředím na výzkumnou činnost pod naší fakultou a také mám na starosti projekt v Zambii.“

A čemu se Petr nyní aktivně věnuje? „Projekt střední školy v Kashitu zabírá asi nejvíce času. Mám na starosti jeho realizační část, kdy se jako skupinka studentů a absolventů naší a pár ostatních univerzit snažíme připravovat postupnou stavbu budov školy,“ vysvětlil. Celý minulý rok pracovali na první budově – dílně, která nyní slouží jako zázemí celé stavby. V příštím roce je v plánu stavba

multifunkčního objektu, na kterém se místní naučí stavět ze speciálních cihel celé obydlí. „Tyto cihly mají zámkový systém pro lepší a rychlejší stavbu konstrukcí. Navíc se vyrábějí bez potřeby výpalu, pomocí našich ručních lisů, kde pevnost zajišťuje příměs cementu. Díky tomu šetříme zambijské lesy, kterých je opravdu poskrovnu, protože tradiční způsob výstavby počítá s výpalem cihel, na který je potřeba opravdu velké množství dřevní hmoty,“ vysvětlil Petr. V rámci výzkumu na univerzitě dále vyvíjí systém plechové střešní krytiny, který by měl odolávat vysokým africkým teplotám a také redukovat hluk z padajících deštových kapek v období dešťů.

Na otázku, co ho baví v práci nebo soukromě, odpověděl: „V práci mě nejvíce baví komplexní příprava projektu. Máme moc šikovnou skupinu lidí, kteří mají na starosti každý něco jiného. Máme architekty, kteří projekt

utvářejí v rámci dispozic a interiérového designu, stavaře, kteří hledí na proveditelnost a komfort budoucích uživatelů budov. Dále specialisty na PR, kteří nám pomáhají se sociálními sítěmi a při vytváření benefičí a veřejných sbírek na náš projekt. Ale také potřebujeme třeba mediky jako je Kačka, která se nám v Africe starala o naše zdraví a byla připravená nás ošetřit v případě úrazu.“

Z koníčků rád fotografuje a rád včeláří. Má blízko k přírodě, a tak je rád, že na Sedlčansku je tak pestrá a bohatá a je tu mnoho míst, kam se dá zajet na výlet. Ať už jsou to hezká místa u Vltavy, skanzen na Vysokém Chlumci nebo procházky po lesích, vše prý má něco do sebe. „Co se týká Sedlčan, líbí se mi, že je to takové menší město, kde se lidé vzájemně více znají,“ dodává Petr Čanda.

Více o stavbě africké školy se lze dozvědět na stránkách [www.kashituschool.org](http://www.kashituschool.org). -bv-

## Krásné Vánoce a úspěšný rok 2024



Děkujeme všem  
našim zákazníkům  
za přízeň a spolupráci  
v roce 2023

**Tiskárna Van Druck Sedlčany**



# Jeden z nejstarších mlýnů v krajině dýchá dávnou historií i současným životem majitelů

**Dokončení ze strany 1** uprostřed polí luk a lesů stojí celá staletí. Marie Trinerová je dcerou posledního mlynáře Josefa Michala, který v mlýně provozoval svou živnost. Její poutavé vyprávění doplnil syn Li-

bor. Já tady žiju opravdu rád. Když pomínu fakt, že nemáme žádné sousedy, což je v dnešní době, myslím, celkem výhoda, je tady navíc klid, ticho a krásně se tady spí, protože v noci je tady pravá tma. Od dětství

tady bez nadsázky každý strom. V okolních lesích je navíc spousta zvěře. **Takže vám srnky a divočáci chodí až na zahradu?** Libor: Vzhledem k tomu že máme trochu chatrnější plot (smích), tak nám na zahradu chodí snad všechno. My tady v podstatě hned za oknem máme přehlídku zvěře. Dokonce sem v noci na zahradu chodí jeleni.

Marie: A v létě nám sem srnčí chodili okusovat jahody. To by asi taky nikoho nenapadlo.

**Nebojíte se takhle na samotě?**

Marie: Vzhledem k tomu že máme čtyři psy, kteří fungují lépe než kdejaký bezpečnostní systém, tak se nebojíme. Vyrůstala jsem sama na samotě, jsem zvyklá se tu nebát.

**Jste ve mlýně, samozřejmě mě zajímá, zda se dochoval hlavní znak každého mlýna, kterým je mlýnské kolo?**

Libor: Mlýnské kolo se nedochovalo, bohužel se na něm podepsal zub času, ale dochovalo se alespoň to druhé největší kolo, takzvané palečné kolo – podle dřevěných palců, které zapadají do pastorku a přenášejí sílu na další

mlýnská zařízení. Technologie mlýna jinak spočívala v roztáčení lopatkového kola proudem vody, které bylo usazeno na hřideli a dále se pomocí dřevěných převodů zmíněných palečných kol a kladnic roztáčely samotné mlýnské kameny nebo jiná zařízení. Mlýny ke svému pohonu samozřejmě potřebovaly převýšení hladin.

**Do jakého roku se ve mlýně mlelo obilí?**

Marie: Na našem mlýně se poslední obilí mlelo za války. Myslím, že se jednalo o rok 1942. V té době se zastavovalo mletí ve většině mlýnů.

**Poslední roky jsou bohaté na povodně. Bydlíte hned u potoka, jak to vypadá po přívalovém dešti?**

Libor: To je takové úskalí. V roce 2013 a v roce 2021, kdy spadlo opravdu hodně vody, jsme vloženi plavali, protože v tu chvíli sem jde vody opravdu mnoho. Většinou se nám zaplaví celá mlýnice a ze zahrady se stane veliké jezero. Výjimkou nejsou ani mrtvé ryby z výše položených rybníků. Díky tomu, že dávní majitelé postavili mlýn ve svahu výše od potoka, nejsou



Dobová fotografie ze začátku třicátých let zachycuje rodinu i pomocníky ve mlýně.

bor, který mlýn společně se zbytkem rodiny udržuje a postupně opravuje.

**Jak stará je historie mlýna?**

Marie: První zmínky, co jsme se s rodinou o našem mlýně dočetli, jsou v knize Čeňka Habarta. Ten zmiňuje rok 1711, kdy mlýn patřil Jiřímu Kalivodovi. Od té doby se tady říkalo U Kalivodů. Moji předci, kteří sem údajně přišli z mlýna nedaleko Březových Hor, toto stavení i s polnostmi koupili kolem roku 1830 od známé mlynářské rodiny Václava Mrskoše. Zatím jsem se ale nedostala k tomu, abych historii přesně dohledala. Můj praprapradědeček Jakub Michal se narodil v Ouběnicích na Dobříšsku.

Libor: Já maminku doplním. První písemná zmínka je z roku 1557 v dílčí smlouvě bratří Smrčků z Mnichu, kterým tehdy mlýn patřil jakožto součást Krašovickeho statku. Z těchto pramenů je evidentní, že tady mlýn v té dávné době již stál. Samozřejmě od té doby byl nespočetněkrát

který celý podpírá jeden masivní žulový sloup. Jedná se o takzvanou českou placku neboli českou klenbu ze začátku 19. století.

**Kdy sem byl zaveden elektrický proud? Slyšela jsem, že mnohem dříve než v okolních vesnicích.**

Marie: Ještě předtím, než byl do okolních vesnic v 50. letech zaveden elektrický proud, tak ve mlýně si už od roku 1940 vyráběli elektřinu sami díky dynamu, které bylo poháněno buďto vodním kolem nebo benzinovým motorem, který tu býval pro případ, že bylo málo vody k pohonu vodního kola. Takže zatímco v Radešíně nebo na Kuní ještě svítili petrolejkami, tak ve mlýně už měli žárovky. Ke konci 19. století zde byly i stoupy – zařízení, kterým se lisoval olej ze lněných či řepkových semen. Děda Václav jako malý, než šel do školy do Předbořic, si namočil v oleji chleba a měl tak jídlo na celou dobu vyučování.

**Jak se žije ve starém mlýně?**

mám rád přírodu, zvířata, myslivost a toto místo mi to vše vrchovatě přináší. Jsou tady úžasné možnosti. Asi jedinou nevýhodou je zima, neb jde o poctivé staré stavení a je třeba trochu víc topit.

Marie: Libor tady od dětství chodil po lesích, zná



Ve chlévě je architektonická zajímavost, zachovalý klenutý strop, který celý podpírá jeden masivní žulový sloup.



však škody příliš veliké. Maximálně nám voda odnese plot a naplaví bahno. Snažíme se níže u potoka nic nenechávat. Je však třeba dávat pozor na zaparkovaná auta a včas je převézt. Oba mosty, které tu jsou, obvykle pak mizí celé pod vodou.

Marie: Největší povodeň pamatuji v roce 1961. Přišla obrovská průtrž mračen. Dole u vjezdu jsme měli kolničku na dřevo, kterou voda z části odnesla i se dřevem. Dřevo jsme po opadnutí vody nacházeli až v místě, kterému se říká v Leči, nad Rybníčkem. Odneslo nám to i úly s včelstvy. Most přes silnici tady býval dřevěný, i ten velká voda sebrala. Dodnes mám v paměti velké vlny, které byste v běžné malém potoce ani nečekali. Tatínek tehdy nebyl doma, maminka po té velké spouští šla do sousedního Radešína pro pomoc, aby nám lidé pomohli alespoň trochu napravit škody, které voda napáchala. Můj dědeček vyprávěl, jak se šel podívat proti proudu nahoru, než se začala voda

valit. Musel na poslední chvíli utéct.

Libor: Když mamka mluví o úlech, tak i já začal s chovem včel. Mám po dědovi ještě starý včelín, kde mám nové úly. Když jsem zakládal chov, známý se mi divil, proč dávám stojany tak vysoko, tak jsem mu ukázal fotky, jak to tady při povodních vypadá a hned pochopil moje důvody. Opravdu se nám za ta léta osvědčilo na velkou vodu myslet a počítat s ní. Nad mlýnem máme nádržku, ze které dříve tekoucí voda poháněla mlýnské kolo. Nyní je však prázdná, protože v roce 1983 byl při melioračních úpravách potoka přerušen náhon vody na mlýn. Jenže ve chvíli, kdy přijde velká bouřka, přivalový déšť a povodně, tak se nádržka opět naplní vodou z okolních polí a voda tak teče jako dříve vantroky (část mezi stavidlem nádržky a vodním kolem) okolo mlýna.

**Evidentně zatím co jinde voda není, tak tady je jí dost...**

Libor: Ano, tady je dostatek vody i v době,

kdy je všude okolo velké sucho. Když jsme kopali studnu a pozvali jsme si proutkaře, skoro nevěděl, kam má dřív skočit. Pramenů je zde opravdu hodně a jsou silné. Na nedostatek vody si opravdu stěžovat nemůžeme. Zajímavé ale je, že i přes dostatek pramenů zde nebyla pitná voda do roku 2008. V dřívějších dobách se chodilo pro vodu do nedaleké studánky v lese. Pak sice zavědli z Radešína vodovod, ale voda, co z něj tekla, se nedala pít. Pak se jezdilo do Kuní pro pitnou vodu do studny na návsi, anebo sem tam ještě i do té studánky. Studna s pitnou vodou tady nikdy nebyla, a proto jsme ji vybudovali.

**Nestraší zde, jak tomu ve starých staveních někdy bývá?**

Marie: Nestraší anebo to nepozoruju. Je ale fakt, že pohled do minulosti přináší i velmi smutné příběhy. V roce 1893 bylo mému dědovi jedenáct let. Byl z devíti sourozenců. Bohužel v té době se hodně umíralo v mladém věku, jedna sestra mu umřela hned jako malé miminko. V předjaří se tehdy nakazili z vody a celá rodina dostala tyfus. Dědův starší bratr, který měl právě dostat mlýn a stát se mlynářem, na tyfus v sedmnácti letech zemřel. Po měsíci zemřel další ze sourozenců, poté zemřela i dědova maminka, ostatní si nesli následky po nákaze zbytek života. Děda se tak stal mlynářem, ne za právě šťastných okolností, i když nejstarší z rodu a dědiců

nebyl. Děda Václav se ale dožil požehnaného věku. Celý život tvrdě dřel. Samozřejmě ho neminulo ani narukování do první světové války. Ale protože měl nezvykle hodně ploché nohy, tak se nedostal až na frontu, ale byl v týlu u pekařů, což mu asi i zachránilo život. V roce 1935 přišlo další neštěstí. Moje babička, dědova žena, se ve zmíněné nádržce utopila. Život ve mlýně nebyl vždy jednoduchý...

**Co se dělalo, když přišla zima nebo sucho?**

Libor: K mlýnu vždy patřilo menší hospodářství s polnostmi. V době, kdy se nemlelo, tak se pracovalo na poli, mlátilo obilí nebo opravovalo – mlýnská zařízení i obydlí.

Marie: V těch časech se na mlýně pracovalo i v neděli. Moje maminka se tomu divila, když se sem přivdala. Na mletí v dřívějších dobách jezdili i mleči z Kovářovska, například z Břeží, Řenkova, Jalovčí. Jak vidno, náš mlýn nebyl jen lokální záležitostí.

Libor: Je tomu tak dodnes, já s úspěchem v práci o nedělích pokračuji. (smích)

**Jak vy tady prožíváte zimy?**

Marie: Nikdy sem nejezdil autobus, takže jsme odkázáni na svoji dopravu. Občas, když napadne hodně sněhu, i na svoji fyzickou sílu při odklizení sněhu. Ale neměnili bychom. Pokud je zima, kdy je hodně sněhu, je tady opravdu krásně a klid. Občas, když je vánice, někdo skončí v zatáčce, která je

nedaleko, anebo mají lidé, kteří to tady neznají a zavede je sem navigace, problém vyjet s autem dlouhý kopec směrem na Kuní. V tu chvíli si k nám chodí pro pomoc nebo alespoň pro radu.

**Dochovala se nějaká fotografie z dob, kdy se na mlýně ještě mlelo?**

Marie: Ano, máme dochovanou fotografii ze začátku třicátých let. Je focena na dvoře mlýna. V podstatě se dle této fotky v porovnání s dneškem na mlýně nic nezměnilo. Zachycuje zleva moji tetu Jiřinku, otce Josefa, pomocníka ve mlýně, u kterého jméno neznáme, mého dědu mlynáře Václava Míchala a babičku Julii. Dalším zachyceným je kočí Štěpán Krušina, který pocházel z Ovčína u Klučenic, toho měl můj otec velmi rád. Byl hodný a o koně i svoji práci se dobře staral. Ještě je na fotce žena, která tady v té době pracovala jako děvečka. Je to Anastázie Jirsová z Radešína.

\*\*\*

Po povídání, prohlížení fotografií a vypití výborného ovocného čaje u hořících a sálajících kamen mě Trinerovi pozvali na prohlídku mlýna i hospodářských budov. Zde jsem se dozvěděla, jak mlýn mechanicky fungoval, budovu jsme prolezli od půdy až po sklep. Dýchlá na mě dávná historie – trám pospaný rukou mlynáře, kde si dělal poznámky, nábytek z předminulého století a další vzpomínky...

**Jana Motrincová**

**TIPO MARKET, s. r. o.**  
drogerie, nám. T.G.M. 164, Sedlčany

Všem zákazníkům  
přejeme štěstí  
a veselé Vánoce  
a hodně zdraví  
do nového roku.

Děkujeme vám  
za vaši přízeň.



## G L O S A

# Svátky klidu a míru

Tak ty už byly. Letos oslavíme druhé válečné svátky neklidu. Praotec Čech našťastí došel až k Řípu. Na nás tedy doléhají z války jen její důsledky. Avšak i ty už pryč některé naše spoluobčany unavují.

Ukrajinské děti dostanou o Vánocích plno dárků od dědy Mráze. Nepřive-

zou je sobě na saních, ale díky ruskému raketovému vojsku spadnou přímo z nebe. Ukrajinská protivzdušná obrana je vyčerpaná sestřelováním levných iránských dronů, aby okřídlené kovové pozornosti plné výbušnin měly větší šanci na úspěšné doručení. Nebojte se, děti, dá-

rečků je dost pro všechny, pěkně vyskládaných pod vánočním stromečkem v raketových silech.

Rusové budou opět cíleně útočit na teplárny a elektrárny. Nejspíš proto, aby dopřáli ukrajinským dětem romantiku noční hvězdné oblohy, kterou nebude rušit žádné světlo. A železné

zdraví, vždyť otužování je přece přínosné. Také jim přichystají opravdové dobrodružství, ne pouze nudné pohádky v televizi, až se několikrát za noc rozezní sirény a celé rodiny budou utíkat do krytů. Lidé si díky tomu budou blíží, o tom přece svátky jsou. Až z krytů vylezou a najdou rozbom-

bardované ruiny, budou si moct vyhrnout rukávy a začít odklízet trosky. Však práce šlechtí.

Když se to tak vezme, a proletáři všech zemí se mnou budou jistě souhlasit, zažijí ukrajinské děti takové svátky, na které do smrti nezapomenou.

**Bohumil Vohanka**



# Věštba

## Jaroslav Nádvorník

Ilustrace: Karel Stibor

Kouzelník se narodil na počátku válečné vřavy v měsíčku stuleném na úpatí kopců. Válka by místní sousedy nějak obešla a kdyby nebylo pár desítek židů, které doprovodili na transport na vlakové nádraží, nebylo by možná po válce o čem povídat. Jen ti židé by jim ještě chvíli strašili ve snech stejně jako pár bláznů, kteří se Němcům postavili. Ano, tak to mohlo skončit a poválečná deska se jmény padlých na radnici by bylo to jediné, co by zde válku připomínalo. Ale mělo to být jinak. Po žních uprostřed léta třiadvacátého roku se městečko z velké části muselo vystěhovat. Tak jako jiná sídla v oblasti, kde zbraně SS potřebovaly obsadit svůj životní prostor. Vojáci se tady s nimi učili zacházet, aby nešli na frontu jako na jatka.

A právě v místních jatkách přišel Kouzelník na svět. Jeho tatík s přezdívkou Jateckej byl řezníkem. A místní věděli, že také dobrým člověkem. Všichni si šeptali, že mu za prodej masa bez lístků hrozí koncentrák. Odmítl vlastně někdy vůbec někoho? Možná proto ho nikdo neudal. Neudala ho ani konkurence, která šla Němcům na ruku a která si na válečném běsnění vydělala majlant. V květnových dnech, do kterých je v našem příběhu zatím trochu daleko, za to sice vyfasovala bílou pásku na ruku, ostříhali jí vlasy a zařadili do pracovního komanda jako jiné kolaboranty, ale to bylo všechno. Místní byli jen přiměřeně mstiví a po čase se zapomnělo.

Kouzelník si na utajené noční porážky nebo na kradmé pomrkávání při balení sádla bez potravinových lístků nemohl příliš pamatovat. Když válka končila a z městečka odtáhl nakvap i poslední ubytovaný voják, bylo mu necelých pět let.

Nastalo opojné jaro prvního svobodného roku. Užival si ho plnými doušky a vůbec mu nevadilo, že na podzim půjde do první třídy. V létě se ještě naučil chytat ryby pod vymletým břehem potoka, který protékal kousek pod jatkami. Holýma rukama je chytal. Tatík byl překvapený, když místo štouchaných brambor s vajíčky a podmáslím, na které se při práci s masem a krví celý den náramně těšil, dostal na talíři tři pečené ryby. Stejně jako ostatní, tolik jich Kouzelník nachytl. Byli ti pstruzi samá kost, ale kdo by klukovi kazil radost?

Školní roky uběhly jak voda a učitelé i rodiče zjistili, že se Kouzelník na práci řezníka nehodí. Byl rachitický, ale měl šikovné prsty a výrazný hudební talent. Snad proto, že mu maminka celé dětství prozpívala. A učarovaly mu varhany. Jako jeden z mála dětí chodil do kostela rád a pravidelně a byl nespokojený, když varhaník občas nepřišel. Chodil nahoru na kůr a celou mši byl soustředěný. Jednak pozoroval to mámiivé divadlo před oltářem, to kouzlení s kaditelníci a mešními zvonky, to pokleávání kamarádů ministrantů, vztyčování monstrance a klopení hlav hříšníků. Sledoval ale hlavně varhaníka. Jeho prsty. Pak mačkání nožních pedálů i přepínání rejstříků. A zajímaly ho také noty. Ze šlapání měchů brzy povýšil a mohl dokonce otáčet partituru skladeb. Vklouzl tak pomalu do varhanní hry a nikomu, snad ani jemu, nepřišlo divné, že na konci základní školy už zaskakoval za stárnoucího varhaníka.

A ještě něco ho uprostřed školní docházky omámilo. To školu navštívil kouzelník. Ve třídě se udělalo místo a všichni se dívali na ohromující představení plné magie a zázraků. Ruce si mohl utleskat. Domů přišel

běhl celý určený, aby mamince dopodrobna vyprávěl to všechno, co kouzelník dokázal. Ještě řadu dní to bylo hlavním tématem klukovského povídání při čutání kamínků v okopaných botkách, při zapalování prvních cigaret. A potom jednou, když běžel tatíkovi se džbánkem pro pivo, uviděl v lokále při mariáši místního holiče, který pro obveselení ostatních ukazoval karetní kouzla. Zůstal jako opařený. Nejen ten Bůh ve škole, ale i místní holič to umí! Hned druhý den se běžel ostříhat a holič brzy poznal, že hlavním důvodem návštěvy nebyla pačesatá hlava. Nikdo další na stříhání nebo holenění nečekal, a tak k malému stolečku a vychladlým kam-

byl ale zase u holiče, toho zrádce dětských snů, toho vykladače pravdy. Do večera pochytil některé holičovy triky a za týden je uměl všechny. A lépe než on. A ze své první kouzelnické školy ve voňavé oficíně si odnesl ještě něco. Ohmataný a potrháný časopis kouzelnický, ve kterém na přexponovaných fotografiích byla obstojně popsána eskamotérská kouzla. Malý Kouzelník chodil jako omámený a každou volnou chvíli věnoval kromě varhan i krabičkám od sirek, pingpongovým míčkům, kartám a kapesníčkům, které vytahal mamince ze sekretáře.

Léta ubíhala a náš Kouzelník se zadíval do jednoho z místních děvčat. Byla to

nebem na Slovensku, kam zamířili, si sprádali svoji budoucnost. Projeli tu zemi křížem krážem. Usínali pod štíty hor, v senicích na rozkvetlých loukách, v bučinách, kde mohutné stříbrné kmeny podpíraly klenbu nebes jako sloupy v kostelech, ustýlali si na kukuřičném šustí v rovinách, kde lidem nerozuměli ani slovo. Někdy spolu propovídali celou noc, usínali k ránu a vždy měli nedomilováno.

Jednou se dostali do jedné z cikánských osad, která jim připomněla obrázky malíře Čermáka. Stařena kouřila dýmku, okolo ní se batolila nemluvnata, ve stínu plachtového vozu vykovávali muži plát budoucího kotle. Jen ta Černohorka u studně chyběla. Za vodu, pro kterou do divokého ležení vlastně přišli, jim darovali nějakou konzervou. K večeru se k nim zatoulala jedna odrostlá dívka a nabídla se, že jim bude věštit z ruky. Smáli se tomu, ale dohodli cenu. Jeden za tři koruny, dva za pět. Cikánečka není hloupá, i když možná neumí číst a psát, šeptali si. Nejdřív jí nabídla dlaň mladá paní. Dívka ji hladila a začala se usmívat.

„Dve deti budete mať,“ špitla. „Len dve,“ dodala po chvíli. Zakabonila se trochu.

Kouzelník se rozesmál. „A kolik by bylo třeba, aby ses usmála?“

„No aspoň desať, nie? Ako u nás!“ zakřenila se.

„Kluci nebo párek?“ zeptala se dychtivě manželka.

„To neviem. Ale vidím tu aj iné deti. Iné... Ale tých je toľko... To by ste nemohli, aj keby ste boli naša...“

„A čo dál. Vyčteš ještě něco?“

„Čo by. Deti mať budete. Hádam stačí, nie?“

„Tak to bych taky dokázal. Teď já,“ vložil Kouzelník dlaň do dívčiny rukou. „Taky budu mít dvě děti?“ zeptal se sarkasticky.

Ale Cikánka ho nevnímala. Uhranutě hleděla do jeho dlaně a ústa se jí otvírala čím dál víc.

Pokračování na následující straně



nům přinesl paklík karet. Ten večer Kouzelník v mamincině náručí hořce proplakal. Jateckej okolo chodil po špičkách, protože věděl, že než se z kluků stanou chlapi, to mají těžké. Teprve když už i slzy došly a přes vzlykání mohl Kouzelník trochu mluvit, tak se maminka dozvěděla, že kouzla a zázraky neexistují! A snad ani ty v kostele, dumal dál už pod peřinou malý Kouzelník. Nahlas by se to bál říci. Druhý den po škole

holka jako lusk a její sameťový hlas ho hladil ve snech. Na svatební cestu si pro ni připravil překvapení. Tajně si udělal řidičský průkaz pro jednostopá vozidla a motoru si půjčil od kamaráda. Nechyběl za ní malý přídavný vozík na zavazadla. Čekaly je neuvěřitelně dva týdny, které byly stejně ohromující, jak setkání s prvním kouzelnickým mámením. Bylo to čtrnáct dní skutečných zázraků. Poznávali lépe jeden druhého a pod hvězdným

„Vám nie, vám veštit' nebudem!“ zakřičela a prudce mu odstrčila dlaň.

Rychle se postavila a oba si všimli, jak žmoulá ruce, sahá si ke krku na řetízku s křížkem, slzy se jí derou do očí. Byla jak uhranutá. Pomátla se?

„Co tam vidíš? To něco kvůli mně... Kvůli mně tak vyvádíš?“

S očima vytřeštěnými na něj zírá, v odpovědi otevírá ústa, ale nic neříká. Jen lapá po dechu. Trvá to chvíličku. Popadá jí za ramena a mohutně s ní zatřese. A znova.

Dívka se vysmýkává, obličej dostává dřívější výraz, ale bradička se jí dál klepe.

„Nebudem vám veštit', nebudem. Nesmiem.“

„Co to meleš? Já na to stejně nevěřím. A kromě toho dostalas přece zaplacenou!“

„Tu to máte!“ Sahá si kamsi a hází pětikorunu na trávu před nohy.

„Nič nechcem, nič!“ Otáčí se a utíká do houstnoucího šera k mihotavým ohňům jejich tábora.

Takhle to přece nemůže nechat, myslí si Kouzelník. Jak by s tím mohl žít? Nebo si dělá legraci, nána jedna negra motná? Pár skoků a je u ní.

„Počkej, promiň!“ Bere ji za rameno, v běhu ji otáčí, zastavují se.

„Vím, že ses něčeho lekla. Toho, cos viděla. Ale vš... nechci tě raniť,“ dýchá prudce, „ale já na to stejně nevěřím. Za veštbu ženy děkuju, potěšilo jí to, i když to jsou nesmysly. Já taky tak trochu kouzím a vím, že to jsou jenom triky. Jsem stejný jako ty. A děláš to dobře, to mi věř. Takže mě to nerozhází, i když mi řekneš cokoli. Rozumíš? Tak povídej. Opravdu mi to klidně řekni,“ dořikává už klidněji. Snaží se usmívat. Drží ji za předloktí, aby se mu zase nevyškubla.

„Vy... vy...“ znovu se zajíkla „nedožijete štyridsiatky!“ Vytrhává se a mizí ve tmě.

Kouzelník se za ni dívá, nerozumí. Vedle sebe slyší zavzlyknutí. Po boku mu stojí žena. To hlavní slyšela.

Celou noc proplakala. Marně jí těšil. Ušnula k ránu a neprobudila se ani, když

šel do statku pro něco k snídani. Probrala ji až vůně horkého mléka a praskání ohně pod kotlíkem. To už slunce stálo vysoko nad obzorem. Snědla celé tři krajíce chleba s máslem. Konečně se usmála.

„Jak jsem mohla být tak naivní... Já husa hloupá!“

A s roky se roztrhl pytel. Narodila se jim dvě děvčátka, holky jak panenky, holky jak vítr. Byla jich plná zahrada, psí bouda, zahradní jezírko a brzy koruna mohutného ořešáku. Kouzelník svůj volný čas dělil mezi ně a své milované koničky – varhany a kouzla. Triky přebíral, triky zdokonaloval, triky vymýšlel. Objížděl setkání mágů, estrády, vystupoval nejen pro dětské publikum. Ale pro děti, snad kvůli svým holčičkám, kouzлил nejraději. Občas pověsil na plot zahrady pestrobarevný plakát zvoucí do stodoly. A druhý den bylo plno. Sedělo se na obrácených nůsích a koších, na žebříňáku, balíku slámy, plechovém vědru. Z mlatu se prášilo, děti nervózně šouपालы nohama. Už je to tady! Jé, jak to dělá?! Potlesk se ozýval do slunných dnů, do jarních podvečerů, do podzimních plískanic. Ve stodole zkoušel na místním publiku své nové kousky a zdokonaloval se ve starých. Jednou dostal na Šarivari, karlovarském setkání kouzelníků, první cenu za nový, dosud neviděný trik. Vyléval vodu z novin! Vyléval vodu z Rudého práva! Bylo toho celé městečko.

S manželkou chodili také do loutkohereckého souboru. Oživili předválečné marionety, nacvičili ty úžasné vyprávěnky o Honzovi, čertovi a Škrholovi. Na pódiu se odehrával magický svět. Dobro vždy vítězilo, ač i tam občas hřmělo, až se sokolovna třásla v základech. Bylo tu vždy dětí jako máku. Tady stejně jako ve stodole bylo to, co dětství dělá dětstvím. Bylo tu bezpečí. Ne jako tam venku. Před kostelem se jednou objevil cizí tank a na zdi farské zahrady nápis vápnem, který pak kdosi přemaloval. Ale ta původní slova o svobodě pod

přemalbou stále vystupovala. A potom se kostel začal pomalu vyliďňovat, cedule s nápisem Prosíme věřící, aby udržovali v šíři této tabule průchozí uličku už ztratila smysl. Začalo se sledovat, čí děti chodí do kostela. Dostanou se někam na školu? Kouzelníkovi u varhan ubývali posluchači.

Ale víc ho trápilo cosi jiného. Začalo mu být špatně. Pohubl, zežloutlo mu bělmo. Nahrbil se. Barevný plakát zvoucí na kouzelnická představení ve stodole se na plotě už neobjevil. Děti ze sousedství se po něm sháněly. Prý má ošklivou nemoc, dozvěděly se. Jak ošklivou? Copak někdo nemoc viděl? A je nějaká hezká? Žena se pak po letech komusi svěřila, že se po návratu z oné svatební cesty o té slovenské cikánečce už ani slůvkem nikdy nezmínili. Dá se tomu věřit?

Kouzelník zemřel den před svými čtyřicátými narozeninami. Měl jeden z takových pohřbů, na které se i po letech vzpomíná. Plný hřbitov, spolky, muzikanti. Ti po zádušní mši plné vzlyků, které se ozývaly i z lavic, kde sedávali muži, doprovázeli pomalý funébrmarš neomylně ke svému cíli. Podzimní den s vysokým modrým nebem prořezávaly slzavé melodie trumpet tvrzené tubou. Hrob byl snadno poznatelný. Za hlubokou jámou se vedle pomníku tyčila kovová plastika připomínající pár varhanních píšťal. Přátele před pohřbem také hekticky přemýšleli, jak vyjádřit druhou velkou Kouzelníkovu lásku, jaký symbol použít. Nakonec k píšťalám pietně připevnili jeho kouzelnickou hůlku, kterou potom na Štědrý den kdosi ukradl. Siluetu nesené rakve narušovala neobvyklá výzdoba. Místo květiny či smutečního věnečku pod křížkem byl na viku připevněný kouzelnický cylindr. Snad proto nejmenší děti očekávaly kouzlo. Že se rakev otevře a on vyskočí ven. Že bude zase veselo. Ale tohle kouzlo se Kouzelníkovi nějak nepovedlo.



**MEDITERRA – Sedlčany, s. r. o.**  
přijme na HPP

## IT ADMINISTRÁTORA

Do našeho IT týmu hledáme nového kolegu, na pozici IT administrátor, který bude samostatně s podporou holdingového IT teamu provozovat a rozvíjet SW a HW infrastrukturu v oblastech jako jsou např. serverové OS, MS AD, virtualizační platforma, zálohovací řešení, včetně administrace a podpory HW a SW, 1/3 v měsíci placená pohotovost

### Požadavky:

- SŠ (VOŠ, VŠ výhodou)
- praxe v oboru
- zkušenost s administrací HW a SW
- znalost produktů – MS Office, Windows, Windows Server
- základní znalost networkingu, LAN/WAN včetně TCP/IP
- schopnost pracovat v týmu
- pečlivost, systematickosti, odpovědnost
- pracovitost, proaktivnost a samostatnost
- angličtina (min. pasivně – schopnost četby a orientace v dokumentaci)

### Nabízíme:

- flexibilní pracovní dobu, možnost 1 dne v týdnu práce z domova
- v souvislosti s pracovní pozicí služební mobilní telefon a notebook
- zajímavé a rozsáhlé různorodé IT prostředí s možností seberealizace
- oborové vzdělávání a odborný růst
- zajímavé finanční ohodnocení
- možnost podílet se profesně, ale i společensky na zajímavých projektech a aktivitách
- zaměstnanecké benefity (5 týdnů řádné dovolené, 3 dny placeného volna za rok, příspěvek na stravování (výběr z několika jídel), odměna při životním jubileu, slevy na přírodní kosmetiku firmy Nobilis-Tilia, slevy na vybrané rehabilitační služby, příspěvek na dopravu, benefitní program – Cafeterie, karta Multisport)
- nástup možný ihned nebo dle dohody

### Životopisy můžete zasílat

**do 22. prosince na e-mail:**

**jaroslava.haskova@mediterranea.cz**

**V případě dotazů, kontaktujte**

**prosím p. Ptáčka, tel.: 739 321 201,**

**e-mail: libor.ptacek@mediterranea.cz**



# Fotbalista Roman Květ přestoupil na hostování do Turecka a poznává odlišnost české a turecké ligy

**TURECKO/SEDLČANY** Roman Květ, který za čtyři dny oslaví svoje šestadvacáté narozeniny, začínal s fotbalem v Kosově Hoře a v Sedlčanech. V současné době tento střední záložník působí v tureckém klubu Sivassporu, v němž je na hostování z Viktorie Plzeň. Ještě předtím hrál v juniorce 1. FK Příbram, později za tehdy prvoligové áčko příbramského klubu a také byl v pražských Bohemians.

Jak bude trávit Vánoce? V Turecku nebo doma v Sedlčanech? A jak se mu Turecko jako země zamlouvá? Také o tom jsme si v čase adventu s Romanem povídali.

**Jak dlouho jste v Turecku a proč jste přestoupil právě do Sivassporu?**

V Turecku jsem už přes čtyři měsíce. K přestupu došlo velmi rychle. Jednoho dne jsem zavolal svému agentovi, že potřebuju změnit klub, protože v Plzni bych si nezahrál tak, jak bych si představoval. Po dvou dnech mi volal s několika nabídkami do zahraničí z různých zemí. Třetí den mi zavolal, že se objevilo ještě Turecko – Sivasspor. To mě lákalo, protože si myslím, že obecně turecká liga má velkou kvalitu a taky je to velmi zajímavá destinace. Minimálně tedy pro mě. Čtvrtý den se mi agent ozval se slovy „sbal si věci, zítra odlétáme do Turecka“. Bylo to opravdu rychlé. Nestihl jsem se ani se všemi pořádně rozloučit, vlastně jsem to nestihl ani oznámit všem, co jsem chtěl. V Sivassporu už dříve hráli čeští hráči, například Roman Bednář, Milan Černý, Jan Rajnoch či Jakub Navrátil. Spojil jsem se s nimi, abych se zeptal, jaké je město, jaké jsou v klubu podmínky a podobně. Vlastně všichni mi řekli, že pokud mám nabídku do turecké ligy, ať nepřemýšlím, a hned

ji využiju. A tak se také stalo.

**Je ve vašem novém klubu více domácích hráčů, nebo převažují cizinci?**

Když jsem přicházel, většina hráčů byla z Turecka. Zahraničních nás tu bylo asi šest. Nicméně ještě po mě do klubu přišli další zahraniční hráči a teď si myslím, že je to tak padesát na padesát. Ze začátku to byl trochu problém, protože turečtí hráči moc neumí mluvit plynule anglicky, takže si s nimi člověk moc nepokecá, a cizinců tu mnoho nebylo. Teď už je to pro mě lepší, protože je tu více hráčů, co mluví anglicky velmi dobře.

**Kolik jste zatím odehrál zápasů?**

Zatím jsem odehrál přes deset zápasů a vstřelil jsem jednu branku proti Alanyi, kde jsme otáčeli zápas až v nastavení. Naštěstí úspěšně. Většina startů byla z lavičky, což se doufám, časem změní. Chtěl bych být členem základní jedenáctky.

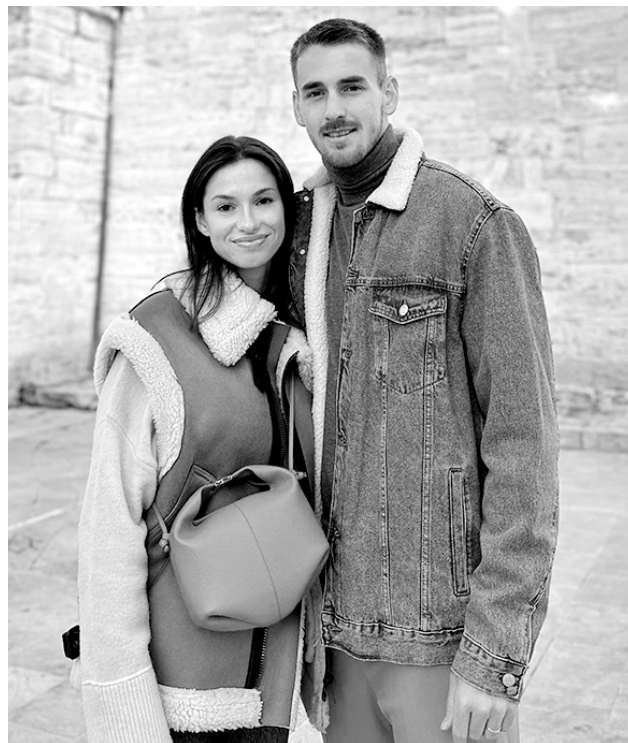
**Nakolik je odlišná turecká a česká liga?**

Jsou to naprosto odlišné soutěže. Alespoň z mého pohledu. V Turecku se hraje více s míčem a je zde větší individuální kvalita. V Česku je zase větší zarputilost a týmovost. V Turecku se řeší více taktika rozehrávání s balónem, kdežto v Česku spíše taktika, jak bránit bez balonu. Každý má něco do sebe, proto si netroufám odhadnout, jak by asi zápas dopadl, kdyby hrál český tým proti tureckému. Zde malé porovnání. Minulý rok jste si mohli všimnout, že zrovna Sivasspor hrál proti Slavii Evropskou konferenční ligu. Oba zápasy skončily remízami. Sivasspor dokonce celou skupinu ovládl.

**Jak se dorozumíváte s trenérem, hráči a čle-**

**ny realizačního týmu. Už jste pochytil nějaká turecká slovíčka?**

S realizačním týmem se my, cizinci, dorozumíváme přes překladatele, kteří jsou s námi víceméně non-stop. Zároveň nám pomáhají i mimo fotbal s osobními záležitostmi. Jsou velmi vstřícní, jako obecně ostatní Turci. Velmi mile mě překvapilo jejich chování.



Některá turecká slovíčka jsem pochytil, ale na dorozumění je to ještě daleko. Nicméně se snažím naučit co nejvíce, aby jazyková bariéra mezi mnou, hráči, i obecně lidmi z města nebyla tak velká.

**Jste v Turecku i s manželkou?**

Manželka je v Sivasu se mnou, bydlíme v novostavbě v mezonetovém bytě. Jsem ji za to velmi vděčný, protože to pro ni není vůbec jednoduché. Přestěhovat se za mnou do Turecka, kde nemá nikoho blízkého, nikoho, s kým se zde může vídat, popovídat si, protože celkově se zde anglicky příliš nemluví. Takže je to těžké i s poznáváním někoho nového. Bohužel tu s námi nemůže být náš pejsek – fenka, což nás vel-

mi trápí. Prozatím musela zůstat u rodičů mé manželky, kteří se o ni skvěle starají. Nicméně doufám, že po novém roce už tady bude s námi.

**Jak se vám v Turecku líbí a jak na vás působí zdejší obyvatelé?**

V Turecku se nám líbí. Obecně jsme z toho před odletem měli strach, protože jsme nikdy předtím

spoň tu už známe každou uličku. Chodíme společně do kaváren, restaurací, máme společně i sportovní aktivity a téměř každý den trávíme venku na procházkách. Když máme pár dní volno, navštěvujeme i jiná turecká města, jako je Istanbul, Antalya, Ankara a snažíme se poznávat celé Turecko. Vše je zde lehce dostupné leteckou dopravou a překvapivě letenky stojí pár korun. Když už tu možnost člověk má, tak ji chceme naplno využít, protože nevíme, na jak dlouho to vlastně bude.

**Kde budete trávit vánoční svátky? Dostanete se do Sedlčan?**

Vánoční svátky jsou u nás ve hvězdách. V Turecku není zimní pauza, tím pádem tu žádné dlouhé volno neočekávám. Samozřejmě si oba s manželkou přejeme trávit vánoční svátky doma v České republice. Den před Štědrým dnem hraju domácí zápas v Sivasu a hned 7. ledna mě čeká další zápas. Bylo by to vše opravdu jen na „otočku“. Ale budeme si přát, abychom se za našimi rodinami podívali. Uvidíme. Pokud by mi volno nevyšlo, budeme společně s mojí ženou trávit Vánoce v Turecku.

**Máte možnost prostřednictvím našeho týdeníku pozdravit v předvánočním čase svoje kamarády a přátele na Sedlčansku. Co byste jim vzkázal?**

Ahoj kamarádi, vím, že s vámi nejsem v kontaktu tak, jak bych si představoval. Ale doufám, že jste na mě ještě nezapomněli a hrstka z vás mě pořád očkem sleduje, jako sleduju já vás, alespoň na sociálních sítích. Snad, až zbyde chvíle volna se domluvíme, uděláme společnou večeři a popovídáme si, jako za starých časů.

**David Myslikovjan**



**L & N MARCEL LUNDÁK**

**NEJVĚTŠÍ VÝROBCE ČTYŘHRANNÉHO  
PLETIVA VE STŘEDNÍCH ČECHÁCH**

ŽEMLIČKOVA LHOTA 29  
PETROVICE U SEDLČAN  
TEL., FAX: 318 856 456  
MOBIL: 602 385 829  
MOBIL: 607 869 641



KŘEŠICE (u Olbramovic)  
TEL., FAX: 317 729 873  
MOBIL: 607 869 641  
MOBIL: 602 385 829

*Všem našim zákazníkům přejeme  
veselé Vánoce a šťastný nový rok 2024.*

NABÍZÍME:

VELKÝ VÝBĚR PLETIV, SLOUPKY, BRANKY, BRÁNY, SVAŘOVANÉ SÍTĚ,  
PODHRABOVÉ DESKY, LESNICKÁ A CHOVATELSKÁ PLETIVA,  
PŘÍSLUŠENSTVÍ A VŠE CO VÁS PLOT POTŘEBUJE.

e-mail: [l.lundakova@seznam.cz](mailto:l.lundakova@seznam.cz) • [www.pletivolundak.cz](http://www.pletivolundak.cz)



**OPTIKA  
RUNGE s.r.o.**

*Příjemné prožítí vánočních svátků  
a šťastný nový rok 2024.*

*Děkujeme všem našim zákazníkům  
za důvěru a těšíme se na další spolupráci.*

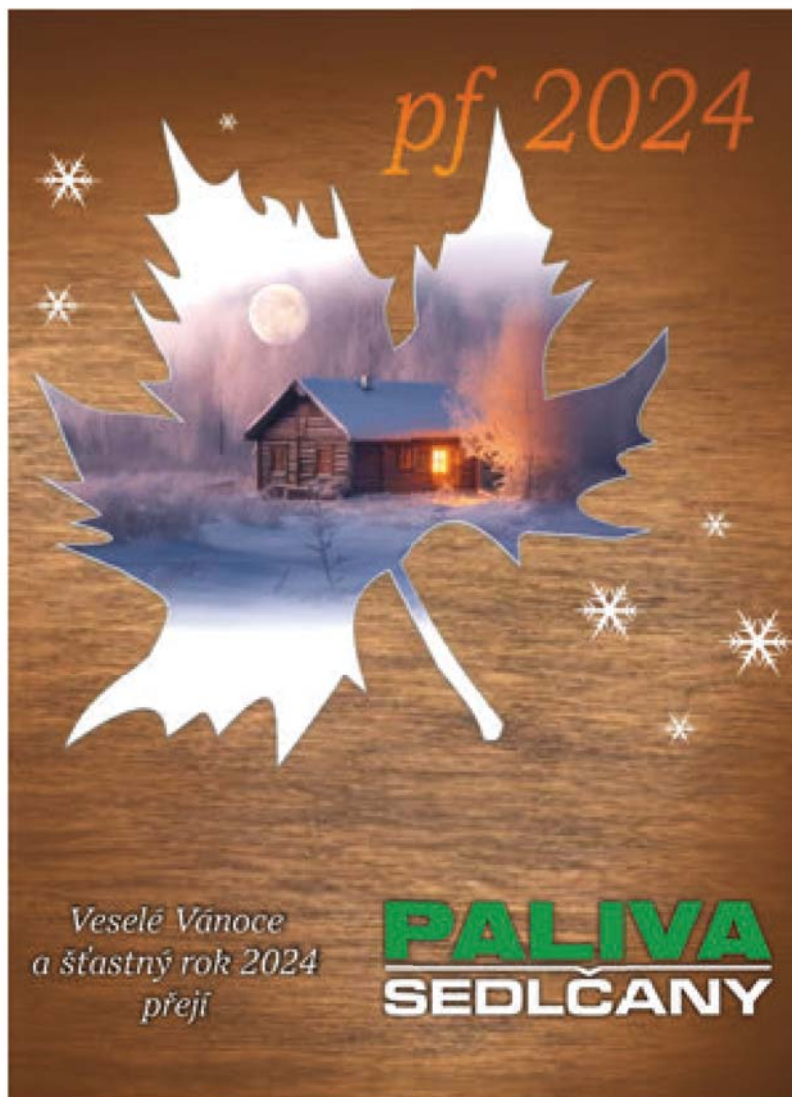


**SAUNA  
DUBLOVICE**

Tel: 777 888 008  
[www.saunadublovice.cz](http://www.saunadublovice.cz)

**Možnost zakoupení dárkových poukázek.**

PŘEJEME VŠEM PŘÍZNIVCŮM  
SAUNY DUBLOVICE KRÁSNÉ  
VÁNOCE A ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK.



**HK-DŘESTAV**  
montované rodinné domy

Děkujeme Vám za projevenou důvěru  
v uplynulém roce a do nového roku 2024  
Vám přejeme hodně zdraví, štěstí,  
osobních i pracovních úspěchů.







Dora Křenková - 12 let



Julie Marešová - 10 let



Stela Korbelová - 11 let



Nikita Sljadnev - 10 let

# Chvála obyčejnosti

ZUŠ  
Sedlčany

Výtvarný obor Základní umělecké školy Sedlčany čítá skoro 150 žáků se dvěma pobočkami v Krásné Hoře a Petrovicích. Pracujeme v projektech, výtvarných řadách i individuálně. V září si volíme celoroční téma a různé okruhy, které s žáky dle věku a chuti během roku rozvíjíme. Do výuky spadají i dějiny umění. Vydáváme se do pražských i jiných galerií, divadel na interaktivní pořady či výstavy, z nichž pak čerpáme náměty. V letošním roce pracujeme na několika tématech: Chvála obyčejnosti, Věci kolem nás, (Ne)tušené – tušíš?, Ploty a Černá – barva absolutna a ticha.

V rámci oslav Dne boje za svobodu a demokracii jsme instalovali na náměstí TGM v Sedlčanech výstavu Život za plotem – symbolické připomenutí toho, jak vypadala Evropa v rozděleném světě, jak vypadají naše životy oddělené plotem dnes.

S nejmenšími jsme navštívili výstavu v galerii Sladovna v Písku rekonstrující život a tvorbu jedné z našich nejvýznamnějších ilustrátorek a spisovatelek dětských knih Daisy Mrázkové. Necháváme se inspirovat příběhy z jejích knih Byla jedna moucha, Nádherné útery a slečna Brambůrková, Neposlušná Barborka a Haló, Jácíčku, které k malým dětem promlouvají svou přirozenou jemností a poetikou.

Vladimíra Křenková, ředitelka ZUŠ



Eliška Hejrová - 12 let



Ela Spálenská - 11 let



Anděla Havlová - 11 let



Bára Lustová - 17 let



Natálie Štefanová - 14 let



Kristýna Šímková - 6 let



Arina Holovenko - 11 let



Veronika Podzimeková - 9 let



Veronika Vaňková - 10 let



Michal Dědina - 11 let



Linda Colombo - 13 let



ŽIVOT NA ZÁMKU VI...

# Blíží se premiéra

## Matěj Stropnický

Někdy koncem srpna nebo nejpozději začátkem září, když ještě na nádvoří stojí pódium a všechny kostýmy právě končící sezóny nejsou ještě vyprané a pověšené na štengrech improvizované šatny v patře stodoly, na nichž si Dan tolik zakládá, řekne jeden z nás dvou tu větu: Blíží se nám premiéra. Každý ročník divadelního festivalu se totiž začíná blížit právě od okamžiku, kdy skončil ročník předchozí.

Divadlo tu hrajeme od prvního roku. Nejdřív byla tři představení, pak osm, pak šestnáct, jednadvacet a letos jsme odehráli pětadvacet večerů. To už je skoro každý druhý prázdninový den. Většinu září na sebe mluvíme v replikách, jak se říká, což znamená, že z těch několika kusů, v nichž hrajeme oba, používáme při každé možné příležitosti věty některé z postav jako absolutní pravdy. V říjnu ještě probíhá vyúčtování no a pak přijde zima, kdy je v zásadě potřeba vybrat nový text na příští rok. Danovi chodí nově přeložené texty z divadelních agentur Dilia a Aurapont. Některé čteme i v originále. On předvybírá takové, které nepotřebují třeba šestihlavý chór, zbrojnoše na koni, hrneček samostatně vařící nekonečné spousty kaše a jiné ptákoviny, co je neumíme vyrobit. Chceme, aby se hra týkala něčeho současného a něco trochu řešila, nejen to, že někdo upad, ale zas aby se lidé i zasmáli. Nám, a třeba i sobě.

Rozhodně pak hra musí obsahovat postavy pro nás dva. To je v Danově případě docela široký a v mém naopak dost úzký pojem. Dan jako profesionál totiž umí zahrát prakticky jakoukoli mužskou, a dokonce i leckterou ženskou postavu ve věku zhruba od třinácti do důchodu. Já sice odmítám označení amatér a říkám si důležitě host, ale v zásadě hrajou variace na sebe. Takže

musí tam být nějaký trochu nerudný, trochu puntičkářský, trochu arogantní, možná ale i trochu chytrý a malinko dojemný part pro mne zhruba v mém věku plus minus pět let a Dan zahraje okolo tu čalamádu, při které se lidé smějí. Tedy za předpokladu, že se naučím text. Dan umí text víceméně hned, čímž leze všem na nervy. Já ho umím postupně spíš přibližně a říkám, že kdybych ho uměl přesně, diváci by poznali, že to jen odříkávám, kdežto takhle hraju, když ho tvořím na místě. Je to blbost, samozřejmě, text je potřeba především umět a pak ho zvládnete i zahrát. Nejpozději v den premiéry ho už víceméně umím i já.

Jenomže pro dva toho moc není. Většina her je aspoň pro tři, spíš pro čtyři. A pokud jsou dvě hlavní postavy mužské, většina autorů si bůhvíproč myslí, že je potřeba připsat k nim i několik postav ženských. Asi aby to bylo víc jako ze života. Čteme u kamen nahlas a předehráváme postavy zase nejmíň měsíc. Když se u toho smějeme nahlas, budou se smát i diváci.

Poté, co konečně máme něco, co bude Dana bavit a já zvládnu – to je tak únor – nastává shánění ženské herečky, což zabere často březem i dubem. Rozhodně déle než najít hru samotnou. Většinou to musí být herečka trochu starší. To tak autoři obvykle píšou, k mladším postavám nějakou starší.

Akorát že starší herečky nejsou. Všechny jsou dosud mladé. Sháníme tedy vlastně středně mladou herečku pro starší postavu. Moc velké peníze nenabízíme, sami hrajeme zadarmo, neboť celý výtěžek jde na zámek. Za to požadujeme zhruba dvacet zkoušek, nový kus se uvede v létě tak osmkrát a pak zas za rok, samé vikendy (pro angažovanou tedy léto v háji), dojíždí se, kostým si nejlépe

ušij sama. Ano, jako šatnu dostane zámecký sál, to je asi hlavní lákadlo. Ale hrát se musí za každého počasí, i když někdy jeviště klouže anebo se narychlo přesouváme do stodoly a dáma zvyklá na secesní pražská divadla s bodovým osvětlením na každý detail pleti, se ocitá v převlíkárně, kde to smrdí chlívkem. Hlavní požadavek



Společně s Danem v představení Kalifornská mlha

na herečku ve středním mladém věku vhodnou pro obsazení do role starší postavy je však, že nesmí nadmíru pít. Žádná nás nenapadá. Dobře, tak jí ten kostým koupíme. Napadají nás dvě možnosti. Dobře, tak jí zajistíme odvoz. Pět možností. No tak jo, říkám, tak může trochu pít. Fakt? ptá se Dan. Načež máme najednou na výběr aspoň třeba ze tří desítek umělkyní. Pátá oslovená nemá ani špatné období, ani úplně plno („zavolejte mi za rok, broučci“), ani se zrovna nerozvádí nebo netočí seriál pro Netflix a překvapivě souhlasí, načež začíná zkoušení.

Zkoušení spočívá hlavně v tom, že si dlouze povídáte. Ne k věci, jen tak. Odkládáte to zkoušení. To trvá zase nejmíň měsíc. Trochu se u toho čte text, aby se neřeklo. Jenomže se u toho také blíží premiéra a musíme od stolu do prostoru. Při pohybu je zvlášť u osob méně motorných jako jsem

já mnohem víc vidět, že dosud neumějí text a plandají jevištěm s libretem v ruce, takže když jej konečně odloží, nevědí, co s volnými rukama počít. Navíc, když se začnete pohybovat a plnit jevištní pokyny režiséra, i již vcelku osvojený text začne pod náparem nových úkolů okamžitě vypadávat.

Všechno se dostává do velkého chvatu. Ještě nejsou vyvěšené termíny, ještě není návrh plakátu, natož aby byl vytištěný a roznesený. Aspoň, že ta práva máme, ale zdrazilo po covidu na dvojnásobek, proč nikdo neví. Letos jsme všech-

financujeme, musely začít dávno na jaře, kdy ještě vůbec nevíme, jak nám to v létě půjde a jestli tedy budeme na už provedené vůbec mít. Už jsme si ale na tu nejistotu zvykli. Dávají si sklenku. Kašna kašní. Záhonky jsou vpleté, tráva posekaná, větvičky posbírané. Musejí se cítit jako na zámku. V sousedčině stánku všechno jenom kmitá. Zvukař, kluk od sousedů z návsi, stále není na místě. Aspoň, že už svítí světla. Snad je ta naše stará elektrika letos ještě utáhne. Naposledy procházím nádvořím, všechno funguje, lidé se tváří bezstarostně a trochu zvědavě. Můžu se jít převléknout.

Normální je, že herci přijdou do divadla hodinu před představením, odehrají kus, dají si panáka a jdou si po svých. My si postavíme pódium, dvě stě židlí, kulisy, povlékneme divákům z daleka postele, koukám, že Dan i něco navařil, sami se oblékneme, nalíčíme, naparukujeme, Dan nachystá rekvizity, zvlášť tzv. „spotřebky“, čili ty, co se snědí během představení nebo i kytky, když jsou potřeba. A jdeme na to. Odehrajeme představení, Dan byl skvělejší, hostující herečka nepila, přijela sama a salonem-šatnou se nechala vcelku okouzlit, no a já jsem to snad nezvorat. Lidé stojí a plácají, ona říká, že takový aplaus zná jenom od nás. Držíme se za ruce a smějeme se, protože jsme to zas další rok dokázali. I když já teda řeknu jako každý rok: mám radši, když lidé tleskají mým vlastním názorům než hereckému výkonu, při němž jsem říkal názory autora hry, ale Dan na to jako každý rok odpovídá potlesk jako potlesk. A přinejmenším v tu chvíli má pravdu.

Opět vše sklízíme: kulisy a židle do zámku, někdy nám pomohou diváci. Načež ubytovat hosty do pokojů nového penzionu ve statku, ubytovat méně movité diváky na pelesti do zámku, vynešt občerstvení... a jdeme si povídat a popíjet s diváky, přijeli přece tak trochu i za námi osobně. Zámek se nadechl a my s ním. Nezačíná se nám pomalu blížit další premiéra? Ale kuš, léto teprve začalo.



# Veronika Šeráková vždy dokázala svoji kariéru v aerobiku znovu nastartovat a dodnes je osobností klubu Studio Dvojka

**SEDLČANY** Veronice Šerákové je dvacet čtyři let, bydlí v Sedlčanech a je členkou zdejší sportovní organizace Studio Dvojka. V letošním roce ukončila svoji závodní kariéru v kategorii singl. Oslovili jsme ji, aby nám představila celkově svoji sportovní kariéru.

**Chcete v nejbližší době postupně zcela skončit s aerobikem nebo se mu budete alespoň částečně věnovat i nadále?**

Zatím nevím, jak se to bude vyvíjet dál. Mladší holky mě přemlouvají, abych s nimi šla soutěžit ve fitness, ale uvidíme, jak se to bude shodovat s mojí budoucí prací. V lednu bych měla absolvovat státnice, takže nevím, jak se mi povede všechno poskládat. V singlu, kterým jsem žila od mala, končím ale určitě.

**Jak jste se dostala k aerobiku?**

Od mala jsem byla velmi aktivní dítě a prý jsem už od roka a půl vůbec nechtěla spát po obědě. Naši nevěděli, co mají s mojí energií dělat a paní učitelka Katka Štemberková z 2. základní školy Propojení, která se znala s mojí babičkou, jí nabídla, že bych se mohla věnovat tanečkům nebo aerobiku. Tehdy mi bylo kolem tří let, když jsem si vybrala aerobik. Začínala jsem baby aerobikem, pokračovala rekreačním aerobikem a přes přípravku jsem se dostala v roce 2008 až k aerobiku závodnímu.

**Vzpomenete si na svoje první závody?**

Konaly se v Brně. Vzpomínám si, že jsme vstávaly hodně brzy ráno a jely ke kadeřnici do Mezného. Udělala nám pěkný drdol a vzadu bodlinky, které nám nůžkami zastříhla, aby byly souměrné (úsměv). Myslím si, že jsme v této soutěži jako fitness tým skončily na čtvrtém místě. Potom v jednom týmu odpadla jedna z dívek a já jsem se učila sestavu

místo ní. Bylo to docela náročné. Tehdy nás trénovala Verča Papežová, dnes Hanušová. Od té doby, co jsem začala závodit, jsem se věnovala sportovnímu i fitness aerobiku.

**Jak pokračovala vaše kariéra dál?**

V roce 2009 se v Sedlčanech konalo Mistrovství České republiky v aerobiku, a tady jsem soutěžila ve fitness týmu se sedmi holkami a v triu se Šárkou Hanáčkovou a Pájou Maškovou. O rok později, tedy v roce 2010 jsem přešla do kategorie kadet, ve které jsem soutěžila i v párech s Michalem Váňou. V této kategorii už byly nominace na evropský i světový šam-

piónát, a kromě jedné závodě se mi podařilo všechny ostatní vyhrát. V tomto roce mě moje trenérka Kristýna Faktorová přihlásila na Mistrovství České republiky, které bylo vypsané pro první výkonnostní třídu. Dostala jsem se tam do finále a skončila pátá. V roce 2014 jsem soutěžila v párech s Honzou Heřmanem a byli jsme první na republikovém šampionátu, na mistrovství Evropy i na mistrovství světa. Tehdy jsem získala i bronzovou medaili ze závodě první výkonnostní třídy v singlu v Semilech. V roce 2015 jsme se s fitnesssem nominovali na mistrovství Evropy i světa a o rok později jsem se zúčastnila se sklad-

ta. Tento rok jsme společně s trenérkou braly jako pohodový, protože jsem v něm maturovala a zároveň se připravovala na přijímačky na vysokou školu. Závody proto měly být jako odraťování od školních starostí. V den, kdy probíhala základní kola na mistrovství Evropy, tak jsem v dopoledních hodinách maturovala a ihned po úspěšném odmaturování jsme vyrazili směr Karlovy Vary, kde jsem v podvečerních hodinách odjela své základní kolo. Byl to neuvěřitelný adrenalin a dodnes na to moc ráda vzpomínám. Po semifinálovém kole, kdy jsem zjistila, že jsem se dostala do finále z šestého místa,

nominovaly jsme se na Evropu i na svět a na obou šampionátech jsme skončily čtvrté. Singlovou kariéru jsem zakončila letos v říjnu v Kladně, kde se po deseti letech konalo mistrovství České republiky, úplně ve stejné hale, kde jsem na republikovém šampionátu v roce 2013, po rozdělení FISAFu do výkonnostních tříd, vybojovala finálové místo se singlovou sestavou. V kategorii žen jsem na letošní republice vybojovala finále a skončila šestá. Moc děkuji své dlouholeté trenérce Kristýně Faktorové, která byla vždy po mém boku, ať už se dělo cokoliv.

**Úspěchů jste vydobyla skutečně pěknou porcí. Máte doma svoji soukromou síň slávy?**

Mám na stěně zhruba metrové srdce opatřené kolíky, na nichž mám pověšené medaile. Diplomy a fotografie ze závodů mám rozdělené v šanonech. Také v nich mám zápisy, když mi trenérka na soutěžích řekla něco, co mě zahřálo u srdíčka.

**Za svoji kariéru jste navštívila spoustu zemí. Ve které z nich se vám nejvíce líbilo?**

Asi v Holandsku, protože je to hezká země a také mám ráda tulipány. Líbilo se mi i v Belgii a také Rakousku. Většinou jsme byli ale v halách a neměli moc času chodit po pamětihodnostech.

**V současné době studujete na vysoké škole. Na které?**

Studuji obor Technika požární ochrany a bezpečnosti průmyslu na Vysoké škole báňské – technické univerzitě v Ostravě. Momentálně jsem v posledním ročníku navazujícího studia a v lednu bych měla končit. Teď píšu diplomku. Bakalářské studium jsem měla prezenční formou v Ostra-

**Pokračování na následující straně**



Veronika Šeráková (vpravo) na mistrovství světa 2010 v páru s Michalem Váňou a trenérkou Kristýnou Faktorovou

pionát, a právě s Michalem jsme se nominovali. Na mistrovství republiky jsme skončili třetí, na mistrovství Evropy druží a na mistrovství světa také. V této době jsem začala reprezentovat klub i na mezinárodních závodech. V roce 2011 se konaly závody pod názvem Basic Cup a na nich jsem poprvé zkoušela závodit v singlu. O rok později jsem už k němu měla i přízpůsobenou sestavu. Tehdy se organizace FISAF rozdělila na tři výkonnostní třídy a já jsem byla ve druhé. V roce 2013 jsem přecházela do juniorské kategorie, začínala také ve druhé výkonnostní

bou Viva Las Vegas evropského šampionátu, který se konal v Karlových Varech. Naše pětičlenná skupina holek tam skončila na třetím místě. Mistrovství světa bylo ve Vídni, kde jsme byly páté. V roce 2017 jsem měla úraz. Na tréninku jsem si zvrtila kotník, přetřhala si vazy, takže jsem musela na operaci a na půl roku jsem byla vyřazena. V září toho roku jsem už ale absolvovala další závody a v singlu skončila třetí, takže to pro mě byl hezký návrat. V roce 2018 se splnil můj největší sen, pokud se týká singlu a podařilo se mi nominovat na mistrovství Evropy i svě-

tak mi ten den přišel dopis z vysoké školy o prominutí přijímaček. Na Evropě jsem po finálovém kole skončila nakonec pátá. Radost byl obrovská. Na mistrovství České republiky jsem byla třetí a na mistrovství světa osmá. V roce 2019 jsem měla další úraz a potom přišly covidové roky. V roce 2021 se konalo mistrovství republiky v Praze a já soutěžila v triu s Míšou Zelenkovou a Lubošem Hanusem. Skončili jsme na třetím místě, což byl další můj sen umístit se v triu na medailových příčkách. Loni jsem soutěžila v trojici s Luckou Dandovou a Maruškou Bezkočkovou,



vě a na navazující studium jsem přešla na kombinovanou formu, takže nyní dojíždím do Prahy a sem tam i do Ostravy.

**Čím byste po promoci mohla být?**

Můžu dělat na prevenci u hasičů nebo jít i do výjezdu. Mně by se líbila práce na operačním středisku anebo být v kanceláři, hlavně když to bude spojené s hasičinou. V současné době chodím také do fitness centra v bývalém hotelu Vltavan, kde obsluhuji na baru nebo na recepci. Ke škole je to super.

**Sport, vysoká škola, práce. Stiháte ještě něco jiného a dostanete se vůbec domů?**

Doma moc nejsem (úsměv). Volný čas se snažím věnovat svému příteli, během a také už od roku 2017 sloužím u dobrovolných hasičů v Hasičské ulici.

U rozhovoru s Veronikou Šerákovou byla rovněž vedoucí cvičitelka a spoluzakladatelka Studia Dvojka Alena Novotná, která naše povídání doplnila. „Znala jsem Verču od jejích šesti let, učila jsem ji od první do páté třídy, a tak trochu jsem se podílela na jejích začátcích. Už z toho, jak teď všechno zhodnotila, vyplývá, jaký to je srdcař a bojovník. Vždy dokázala svoji kariéru znovu nastartovat a nenechala se odradit ani zraněními, ani svými úvodními drobnými neúspěchy. Ve svých začátcích nebyla nejnadanější, ale byla velký dřič, dokázala všechno překonat a deset let byla v republikové špičce. Byla také vždy osobností a srdcem našeho klubu. Dostávala nabídky i z jiných, a to renomovaných klubů, a ona vždy zůstala věrná nám. Když mohla, neodmítla žádnou akci, kterou jsme pořádali, a svým přístupem byla vzorem pro děti, které motivovala. Mám obavy, že další takovou Veroniku už nevychováme, ale budeme se o to snažit a třeba se to někdy povede. Vážíme si její dlouholeté prezentace našeho klubu. Úspěšností bych k ní přirovnala snad jenom Veroniku Papežovou – Hanušovou.“

**David Myslikovjan**

# František Píta je budoucí záchranář

**KRÁSNÁ HORA NAD VLTAVOU** František Píta je čerstvě plnoletý muž, který si pro svůj život zvolil kariéru záchranáře. O své motivaci a životních snech se nám svěřil v rozhovoru.

**Fando, pokud mě paměť neklame, tak jsi nepatřil na základní škole úplně k premiantům. Vzpomínáš si ještě na to, s jakými pocety jsi tam chodil?**

Na prvním stupni to bylo v pohodě, učitelky nevyčleňovaly nikoho do skupinek. Na druhém stupni nás začali rozřazovat do skupinek budoucích studentů a nestudentů. V tu chvíli jsem tam nechodil úplně rád. Přestože jsem říkal už od sedmé třídy, že půjdu na střední školu, nikdo to nebral vážně. Stále jsem byl ve škatulce mezi těmi, kteří to nezvládnou. Dostali jsme pár příkladů, ale příprava na přijímací zkoušky a střední školu to nebyla.

**Kdy přišla první myšlenka na tvou budoucnost záchranáře? Co tě takhle nasměrovalo.**

Byl to seriál Sanitka, který mi maminka pouštěla. Byl starý, jezdila tam stará sanitka, ale to mi nevadilo. Záchranáři tam byli jako hrdinové. Už odmala jsem tedy měl vrtulničky a auta záchranáře. Druhý moment přišel v páté třídě, kdy jsme se po fotbalu chodili dívat na sanitku tady u nás v depu. Jeden z těch záchranářů viděl náš zájem a záchranku nám ukázal. Tehdy mi zasvítily oči a viděl jsem se naprosto jasně v budoucnu přesně na tomto místě. Takže vlastně stačilo málo.

**Když jsi ve škole řekl, že se hlásíš na střední zdravotnickou školu, vybavují si, že si všichni mysleli, že je to kvůli tomu, abys byl mezi samými děvčaty. Jak jsi to tehdy vnímal?**

Ta myšlenka byla opravdu zajímavá, že to vůbec někoho napadne. Je tedy pravda, že na té škole je devadesát procent holek, kluci jsou jen maséři a nutriční terapeuti. Mezi sestrami je nás málo. Taky si nás proto váží. Ale když jsem si vybíral střední školu, rozhodně jsem nepřemýšlel nad tím, že by to bylo kvůli holkám. Opravdu to bylo kvůli studiu.

**Myslím, že se velmi brzy ukázalo, že sis vybral dobře. Můžeš nám popsat své studijní začátky?**

Byly těžké. Nebylo to nic lehkého. Jezdil jsem denně večer domů a učil se. Jsou tam předměty jako somatologie, kterou jsem se musel opravdu hodně učit. Bylo tam toho hodně v latině. Ale jsou to dobré stavební základy do budoucna. Latina ty předměty provází a když pak přijdete do nemocnice a rozumíte jim, není to vůbec špatné. Začátky byly těžké, ale teď jsem za to moc rád.

**Teď jsi ve třetím ročníku, v příštím školním roce tě čeká maturita. Už se připravuješ?**

Docela dost. Už mám stres, učitelé na přípravu naléhají. Maturovat budu z českého a anglického jazyka, ošetrovatelství a psychologie. A je tam také praktická zkouška. Tam je péče o pacienta. Někdo nám bude koukat pod ruce při rutinních úkonech. Když člověk chodí na praxi, dává pozor a pozoruje ty lidi okolo sebe, tak by to měl zvládnout.

**A co budeš dělat po ní?**

To je docela zákeřná otázka. Přemýšlel jsem nad dvěma vysokými školami. Nechci jít rovnou pracovat, protože vysoká škola je velký stavební základ do života. Přemýšleli jsme s mamkou nad klasickou

šestiletou medicínou nebo druhá možnost je zdravotnický záchranář. Ten je jen na tři roky. Víc mě ale rozhodně láká ta medicína, jelikož doktor má víc kompetencí, než záchranář nebo sestra. Je tam široké

většího potenciálu. Přesto vím, že není možné velet vždy a všude. Člověk musí dát přednost tomu nejchytřejšímu.

Před časem jsme spolu mluvili také o tvé lásce k hasičině a o plánech za-



spektrum toho, co bych pak mohl dělat. Největší pracovní sen by byl lékař u zdravotnické záchranné služby. Protože je v tu chvíli na výjezdu největší hlava týmu, pomáhá všem s pracovním úkonem, který bez něj nemůžou zvládnout. Má široké spektrum. Ta přednemocniční urgentní péče by měla být nejlepší z nejlepších.

**Cítím z tebe velkou touhu být hodně úspěšný a potřebný.**

Ano, je to tak. Když budu vědět jak, budu umět pomoci, budu kreativní v tom, jak komu pomoci, tak to bude určitě zadosťučinění i vůči tomu, že mi na základce říkali, že to nezvládnou. V dětství jsem nebyl naplněný. V dospělosti si můžu vybrat, tak se snažím využít svého nej-

ložít tady dětský oddíl. Můžeš nám k tomu povědět něco podrobnějšího?

Tyhle plány stále mám a chtěl bych je uskutečnit. Chci dát dětem možnost se prosadit v něčem, co je baví, v čem můžou být také úspěšní. Vlastně tím chci tak trochu předat štafetu. Dětem se hasiči líbí, chtějí vidět výjezd, zásah. Starší děti už ale vnímají tu vášeň pro to to dělat. Už chtějí také pomáhat. Oddíly do osmnácti let připravují na aktivní zásah. Záleží samozřejmě na tom, jak moc to člověk chce dělat. Já jsem si ještě před osmnáctinami udělal velitelský kurs. Byl náročný, ale zvládl jsem to. A myslím si, že kdokoli to zvládne, je pak lepším hasičem, který pomůže lépe.

**Olga Trachtová  
Hadáčková**



# Moje hradecké Vánoce

## Eva Hölzelová

Narodila jsem se v Hradci Králové a bydlela s rodiči ve vile Aničce. Anička je noblesní prvorepubliková vila v centru města. Bydlení v ní však nebyla žádná noblesa, vila chátrala, jelikož soudruzi do ní nevrátili ani korunu a plánovali, že ji zbourají. Po revoluci ji koupila a chtěla zbourat Pojišťovna Generali a vystavět místo ní nový palác, ale proti tomu se vzdumala vlna odporu a vila Anička se stala chráněnou památkou.

V šedesátkách Hradec Králové nehyřil bohatou

nách věřících bylo vše jiné, tam se vánoční tradice do držovaly. Byli jsme sic ateistická rodina, velice nás však trápilo, jak komunisti pronásledují věřící, představitele všech církví a pošlapávají veškeré duchovní hodnoty.

Vánoce jsem měla spojeny pouze s rozdáváním dárků a se zdobením stromečku. Zdobit se začalo obvykle poté, co ROH rozdalo zaměstnancům vánoční kolekce. Obcházela jsem nazdobený stromeček umístěný v ložnici, trhala z něho čokoládové ozdoby a z kuchyně se ozýva-

K tomu bramborový salát, do něhož se dávaly brambory, cibule a kyselá okurka (my Hradečáci bychom řekli kyselý vokurek), to vše lehce zalité nálevem z okurek, sůl, pepř, nic víc. Babička vyráběla „ajrkoňak“ a rumem nešetřila. Když jsem později ochutnala kupovaný vaječný koňak, zdál se mi slabý. Já jsem zdobila obložené chlebičky. Začala jsem dopoledne a do večera jsem se jich tak přejedla, že štědrovečerní večeri jsem už nemohla a klofla do toho jen tak symbolicky.

Netěšili jsme se, až uvidíme zlaté prasátko, nelili jsme olovo ani nerozkrajovali jablíčko. Rodiče mě dokonce ušetřili i existence Ježíška. Na každý dárek pečlivě napsali pro koho je a od koho je. Dychtivě očekávající, až zavoní zvonek, oznamující, že nás právě navštívil Ježíšek, jsem viděla jen ve filmu.

Po večeri jsem s babičkou myla nádobí ve škopku z myčky, tatínek s maminkou přinesli z obývacího do kuchyně připravený nazdobený stromeček a nanosili pod něj dárky. V obývacím pokoji se nežilo ani netopilo, sloužil pouze jako skladiště leštěného nábytku a na Štědrý den jako odkládiště hotových chlebiček a dalších dobrot, vaječáku a piva, neboť zde byla teplota jako na sedmém schodu. V kuchyni děda s babičkou také spali.

Děda se nikdy nezúčastňoval žádných štědrovečerních příprav. Štědrý den trávil natažený na gauči a nadával na komunisty. Nadával na ně po celý rok, takže proč by Štědrý den měl být výjimkou. Dodnes ho vidím, jak má ucho přitisknuté na malém tranzistoráčku Dolly a poslouchá Hlas Ameriky či Svobodnou Evropu. V osmdesátých letech vykřikoval: „Ten Reagan, ten jim dává, těm kurvám bolševickéj.“

Babička namítla, že Reagan dává i nám, protože my tady v tom musíme žít. Děda zbrunátněl a zařval: „Babo pitomá, nechápeš světový sou-

vislosti!“ Byla jsem na dědu naštvaná, že je na babičku sprostý, nicméně pozdější události děda předpověděl zcela přesně.

Jakmile bylo po večeri, nádobí umyté a uklizené, nastalo radostné křepčení kolem stromečku. Nejprve jsme zpívali koledy. Babička měla krásné ilustrované zpěvníky z první republiky a díky nim jsem znala slova všech známých koled. Tatínek se pokusil o dvojjazyčné lingvistické okénko a zazpíval nejprve „Tichá noc, svatá noc, zvonky zní, tvorstvo spí, mír všech vesniček, pokoj všech měst“ .... A protože v babiččině prvorepublikovém zpěvníku byla Tichá noc i v originále, hnedle nato spustil „Stille Nacht, heilige Nacht, alles schläft, einsam wacht, nur das traute hochheilige Paar....“, ale maminka ho brzy umlčela.

Rozdávání dárků se ujala babička. Přečetla věnování napsané na dárku a poté jej pře-

od rodičů skrývaly rozličné hračky a panenky, nejvíce jsem však toužila po panence s vlásky, ale ta se ne a ne pod stromečkem objevit. A Ježíškovi psát za dané situace nemělo cenu. Až jednou. Ve vile Aničce bydleli starší bezdětní manželé Petříčkovi a s nimi na patře paní Heindrichová. Tato sedmdesátiletá paní byla v Aničce mou jedinou „kámouškou“, sedávala jsem s ní na zahradě na lavičce, povídaly si a já si během hovoru vyráběla panenku „s vlásky“. Na hlavičku gumového miminka jsem páskou na koberce přilepovala nastříhané bavlnky. Samozřejmě, že to byla marná a zoufalá snaha. Paní Heindrichová zřejmě vyprávěla o mé převelické touze a nezdařených pokusech paní Petříčkové a ta mi jednoho vánočního dne přinesla panenku s vlásky. Byla jsem v té chvíli nejšťastnější dítě na světě!



a nápaditou vánoční výzdobou. V obchodech viselo poskrovnu větviček s ozdobami a pár nápisů Veselé Vánoce a to bylo vše. Nestavěly se vánoční stromy a pod živým betlémem si lidé představovali spíše nějakou prostopášnost. Nevyráběly se a nikde neprodávaly adventní věnce. Jediný neón, který v šedesátkách v Hradci svítil, byla obrovská bota s nápisem Baťa nad obchodem s obuví, kterou tam soudruzi z nějakého mně neznámého důvodu zapomněli.

Ve škole nám neřekli, že Vánoce jsou křesťanský svátek, Štědrý den pro nás nesymbolizoval předvečer narození Ježíše Krista, o hudební výchově jsme nezpívali vánoční koledy. Učili nás, že v Sovětském svazu slaví Vánoce v lednu, že nechodí Ježíšek ale děda Mráz a že „sovětské rebjata“ zdobí „jolku“.

Doma jsme o adventních nedělích nezapalovali svíčky. Samozřejmě, že v rodi-

lo maminčino: „Nejz to, nech si to na Vánoce.“ Tatínkovi byla určena ostřejší výstraha: „Nežer to, budeš tlustej.“

Jako malá holka jsem vánoční svátky prožívala u prababičky v Sezemicích u Pardubic. Říkali jsme jí bábinka. Na tyto Vánoce mám jen kusé vzpomínky. Pamatuji si, jak jsem se nimrala v bramborovém salátě a vybírala z něho mrkev a celer, jelikož mi nechutnaly. Stejně jako rozinky, které jsem pečlivě vydlobovala z vánočky. Nadávali mi, že jsem paškrta. Smažily se kapr a řízky, já patřila do řízkové party. Vyloženě odporné mi byly sušené švestky v jakémsi podivném nálevu a polévka z jiker a mlíčí. Asi to bylo dobré, ale dítě má jiné chutě než dospělý. Ve školní jídelně jsem nenáviděla špenát a dnes ho mám ráda.

Ráda vzpomínám na Štědrý den u babičky a dědy v Plotištích, což je část Hradce Králové. To frčely jen řízky, kapr žádný.



dala. Obdarovaný poděkoval dárce uvedeném na balíčku a za zvědavé pozornosti ostatních dárek opatrně rozbalil, aby nepotrhál vánoční papír, neboť ten se pečlivě složil a použil další rok. Proto se věnování psala někde na kraj, aby se papír pro budoucí použití znehodnotil co nejméně.

Dárky s nápisem Pro Evu

Další panenku s vlásky mi darovala babička. Tu jsem nejen pořád česala, ale také líčila voskovými pastelkami. Ty se bohužel nedaly smýt, proto jsem k odlišení nebohé panenky použila benzinové čisticí. Perfektně jsem odstranila voskové

**Pokračování na následující straně**



nalíčení, bohužel i panenčiny řasy a mrkací očička se rozpila v nevzhledný nemrkací škrálop. Průser. Panenku jsem schovala, rodiče ji však brzy našli a nastala velká scéna a přednáška o tom, jak si nevážím věci. Nakonec vše vyřešila teta Hanka. Ze staré gumové záby vyloupila skleněná očička a vsadila je do očních důlků poškozené panenky místo toho rozleptaného sajrajtu a panenka byla zase jako nová. Mohla jsem ji ličit dle libosti, žabí očka vydržela všechno.

V pubertě mi maminka začala pořizovat výbavu. Každý rok mi dala pod stromeček buď povlečení nebo ručníky nebo kapesníky nebo prostěradla či utěrky. U každého dárku měkouše jsem pak trnula, že v něm nebude něco hezkého na sebe, ale tahle hrůza připomínající feudální věno. Moje zklamání z těchto dárek bylo nebetyčné a dávala jsem to patřičně najevo. Táta mě utěšoval a prohlašoval, že jednou, až se vdám, to ocením. Potají mi pak šoupl peníze a řekl, ať si z toho nic nedělám a koupím si, co chci.

Neodvázaly mě ani dárky jako česko-německý a německo-český slovník, česko-ruský a rusko-český slovník a slovník cizích slov, ale budiž, aspoň jsem si tam mohla vyhledávat správná slova.

Naštěstí vše zachraňovala babička a kupovala mi dárky vyložené pro parádu. A také teta Jana, tátova o 16 let mladší sestra, dokonale vyvažovala máminu mega praktičnost. Byla mi věkem blízko, chápala mé holčičí potřeby a zahrnovala mě šminkami, manikúrou, přívěsky, ozdobami, kabeličkami apod.

Já jsem rovněž každému něco koupila pod stromeček, a sic za peníze, které jsem dostala od táty, na základce za vysvědčení a později k narozeninám, poněvadž než aby mi dali něco, co by mi stejně museli koupit, řekla jsem si radši o peníze. Na gymnáziu jsem chodila na brigády. Nezapomenutelná byla práce ve spilce v hradeckém pivovaru. Vymývala jsem kartáčem namočeném v kyselinovém roztoku kádě po stočeném pivu a poté je vystříkala hadicí. Zaměstnanci pivovaru běhali s bandaskou do stáčírny pro pivo a strkali ho do kýble s teplou vodou. Pro mnohé pivaře nepochopitelné, jenomže ve spilce byla stálá teplota 5 °C a studené pivo osazenstvu spilky nešmakovalo. Perfektní byla též brigáda na Stříbrném rybníku, kde jsme s kamarádkou Lindou měly za úkol odrhnout železným kartáčem dřevěné převlékací kabinky a toalety a znovu je nalakovat. Měly jsme klíče od celého areálu, pracovní doba záležela jen na nás, do měsíce jsme musely mít vše hotové.

Koncem sedmdesátek děda a babička z Plotišť trávil Štědrý den u nás. To už jsme bydleli v části Hradce zvané Plácky. Na Boží hod a na Štěpána nás navštívili další příbuzní. Byla jsem už dospělá, neměla žádná velká očekávání, co se týče dárek, a těšila se jen na to, že budeme spolu, budeme si povídat a bude nám dobře.

## Andrea Kolářová si na mateřské dovolené začala plnit sny, a tak vznikl projekt Láskou k tvoření

**KRÁSNÁ HORA NAD VLTAVOU** Andrea Kolářová je 28letou maminkou dvou dětí, Samíka a Sárinky, odjakživa byla kreativní duší. Vystudovala střední integrovanou školu hotelového provozu, ale v oboru nezůstala, pracovně zakotvila ve dřevovýrobě. Momentálně je na rodičovské dovolené a rozhodla se začít si plnit své sny. Svůj projekt pojmenovala Láskou k tvoření a skrze něj přináší lidem originální dekorace, které, jak sama říká, dělají domov domovem.

**Andreo, představte mi, prosím, krátce svou činnost?**

Má tvorba spočívá ve vyřezávání různých dřevěných dekorativních předmětů. Vyřezávám na lupínkové a pokosové pile, ale i ručně.

**Jak jste se k tomu dostala?**

Už od dětství mě bavilo něco vyrábět, vlastně cokoli, nejspíš ve mně vždy dřímalo jakýsi kutíl. Pokaždé jsem si něco vymyslela, prosadila si to, a aniž bych k tomu měla vhodné náčiní, vyrobila jsem si to. Postupem času jsem zjistila, že mi právě dřevo bude osudné, rozhodla jsem se zřídit si dílnu. To bylo před dvěma lety.

**Kde čerpáte inspiraci?**

Většinou nápady přijdou z mé hlavy, bývá to tak, že mě něco večer napadne a hned druhý den to zkouším. Ale samozřejmě inspiraci čerpám také z internetu, tam se toho dá najít opravdu hodně.

**Máte dvě malé děti, je pro vás obtížné skloubit tvoření a mateřství?**

Každá maminka ví, že starat se o dvě děti není snadné. Chci se dětem věnovat co nejvíce, nerada bych se o čas s nimi ochudila, a tak pracuji pouze, když děti spí. Tudiž to není úplně nejsnazší, ale dá se to zvládnout. Do dílny chodím večer, vlastně se i trochu odreagovat, odpočinout si a částečně načerpat energii.

**V období Vánoc a adventu toho předpokládám máte nejvíce. Jak dopředu vánoční produkty tvoříte?**

Ano, o Vánocích toho vždy bývá víc. S tvorbou výrobků tedy začínám už v srpnu, většinou po krásnohorském jarmarku.

**Kde si můžeme vaše produkty koupit?**

Většinou vyrábím na zakázku. Funguje to tak, že mi lidé napíšu

představu nebo třeba jen k jaké příležitosti má výtvor být a zbytek ve většině případů nechávají na mně. Výrobky ale zveřejňuji i na sociálních sítích, takže si o ně zákazníci mohou napsat a koupit i touto cestou.

**Plánujete do budoucna rozšiřovat svou činnost?**

Plánování je krásná věc. Neřekla bych asi rozšiřovat, alespoň prozatím, ale zdokonalovat bych se chtěla určitě. Stále je, kam se posouvat, ať už jde o řezání, řezbářství nebo pyrografii. Také se mi moc líbí řezbářství motorovou pilou, ale manželské se o mě bojí.

**Co máte v plánu do budoucna**

Vše, co se týče Vánoc, je pro mě srdcovou záležitostí. Ať už jsou to dřevěné perníčky či vypalovaná prkénka. Když nad tím tak přemýšlím, tak je pro mě ale každé dílko, které mi projde pod rukama, svým způsobem srdcovka.

**Minulý rok na Vánoce jste vytvořila Ježíškovu schránku, kterou jste umístila na vrch Strážník. K čemu sloužila a jak vás něco takového napadlo?**

Jednou jsem četla, že na Božím Daru mají právě takovou Ježíškovu poštu, děti tam nosí, nebo poštu posílají své dopisy s vánočními přáními. Přišlo mi to kouzelné! Jenže Boží Dar je od Krásné Hory přes



Andrea Kolářová s rukou vyráběným betlémem v rukou

**po mateřské? Předpokládám, že tvoření je zatím jen koníčkem, nikoliv hlavním zdrojem příjmu.**

Určitě se vrátím zpět do práce, která mi zajistí finanční stabilitu. Máme zodpovědnost za děti, takže takové risky přijímat nechci, i když je lákavé a krásné dělat to, co vás baví, musíme stát nohama na zemi. Má dílna bude tedy i nadále vedlejší činností a uvidíme, jak se to bude do budoucna vyvíjet.

**Máte nějaký produkt, který je vaší srdcovou záležitostí, který třeba tvoříte nejraději?**

200km vzdálený, tak jsem si řekla, proč bychom ji nemohli mít i tady. S manželem jsme vybrali umístění na Strážníku, což je nejvyšší kopec u nás, takže to lze spojit i s krátkou rodinnou procházkou. No a k čemu rodinnou procházkou? Vlastně jen k dětské radosti – ta radost, nadšení, když děti mohou svá přání poslat schránkou přímo Ježíškovi, je k nezaplacení. Pro rodiče, kterým děti své dopisy před odesláním neukážou, je možnost dopis zpětně ofoťit, aby věděli, co pod stromeček nadělít.

**Barbora Kulandová**



# Kronikář Jiří Soukup si píše deníky již sedmatřicet let

**ZAHRÁDKA** Lidská paměť je krátká a nedokonalá. Od nepaměti proto lidé zapisují do kronik, aby zadokumentovali dobu, v níž žijí a uchovali svá svědectví pro budoucí generace. Když se řekne kronikář, většina lidí si zřejmě představí ctihodného kmeta, který husím brkem zapisuje krasopisem do velké bichle. Tak tomu ale dnes již není. Co obnáší psaní současné obecní kroniky a jak je to s jeho deníky, nám přiblížil Jiří Soukup ze Zahradky, kronikář obce Petrovice.

**Od kdy jsi petrovickým kronikářem a co to obnáší?**

Kronikářem jsem se stal v roce 2020. Celoročně sleduji běžné i výjimečné události v okolí, ale i počasí. Kroniku píšu stejně jako moji předchůdci ručně. Události zapisuji nejdříve nanečisto, poté mnoho hodin vše zpracovávám, a nakonec dávám text ke schválení radě obce. Dochází ke kontrole a následnému zápisu do kroniky. Poté dojde k elektronickému přepisu a úpravě. V dnešní době je možné si kroniku stáhnout a dohledat na internetu.

**Jak se psalo v době covidu, když se nekonalý žádné akce, žádné události? Nezůstaly v kronice jen bílé stránky?**

Při covidu to bylo náročnější. Ale myslím, že pro budoucí generace bude například zajímavé, že jsme měli hranice okresu hlídané policií. Pomalu jsme nemohli na procházku. Nikdy bych si za svůj život nepomyslel, že nebudu moci na hrbitov, který máme sice v sousedním okrese, ale jen přibližně tři kilometry daleko. Nebo že budou zavřené kostely, školy. Už dnes je to trochu sci-fi, když si na to vzpomeneme.

**Jak je to s GDPR, slučuje se vůbec s kronikou?**

Zákon o GDPR mě tak trochu štve. Do kroniky nemůžu psát například datum narození nových občánků v obci. Přitom se to psalo x let a nikdy to nikomu nevadilo. Když se na to podívám obecně, tak i zpravodaj, který vydává naše obec jednou za měsíc, změnil svoji formu. Dnes se tam již nepišou narozené děti nebo životní jubilea. To je, myslím, škoda.

**Vím, že si píšeš celý život deníky. Kdy jsi napsal svůj první?**

V roce 1987 a zaznamenával jsem si úplně všechno. Tenkrát mi bylo osmnáct let. Dodnes při dlouhých zimních večerech, když není co dělat, do některého nahlédnu a přečtu si náhodný den. Okamžitě si vše vybavím, i když jde o událost, která se stala třeba před třiceti lety. Lidský mozek je neuvěřitelný.

**Jaký zápis v deníku jsi četl naposledy?**

Náhodně jsem nalistoval den, kdy byla petrovická pouť, každoročně jsme byli zváni k tetě na Kuničko. Jezdili tam příbuzní a vyprávěli příběhy ze staré doby. V té době to nebylo jako dnes, kdy má každý doma mobil, počítač a dvě televize. Vyprávění příbuzných mě vždy velmi zaujalo a poslouchal jsem je se zatajeným dechem – jejich příběhy z mládí nebo jak se hospodařilo. Dnes, když se ohlédnu, už mohu říci, že to pro mě byla určitá motivace. Obdivoval jsem, co všechno

si člověk zapamatuje. A obdivuji i dnešní seniory, kteří mají neuvěřitelnou paměť. Jasně, ne všichni. Ale většina si přesně pamatuje spoustu vzpomínek a nejenže vědí jaký rok i den se událost stala, ale vybaví si i politické události nebo třeba jaké bylo počasí. Dnes už je populace zvyklá si vše hledat na internetu a hlavu moc nepoužívá.

**Kolik let si tedy deník už píšeš?**

Už je to sedmatřicet let. Poslední roky mi každé Vánoce Ježíšek nadělil nový diář. Už ví... Tak



Petrovický kronikář Jiří Soukup

že je to opravdu třicet sedm diářů za třicet sedm let. Zapisuji každý den. Měl jsem období, že jsem chtěl zápisů nechat, to jsem byl na začátku, mladý. Ale po dvou třech dnech jsem prostě zjistil, že mi psaní schází. Od roku 1998 sbírám také články o Petrovicku a obecní zpravodaje, ale i kalendáře.

**Tak schválně, najdi mi nějakou zajímavost spojenou s počasím...**

V roce 1994 už 7. října napadlo 5cm sněhu. V porovnání s letošním rokem, kdy byl dlouhý a teplý podzim, je to zajímavé.

**A co máš v zápisníku 17. listopadu 1989?**

Byl jsem na vojně a ten den jsem jel domů na opuštěný. Byl pátek. Nejdříve jsme šli s bratrem do kina do Kovářova na film Na samotě u lesa. Bratr v té době studoval vysokou školu v Českých Budějovicích a poslouchal rádio Svobodná Evropa a věděl, co se v Praze zrovna děje. Zasvětil mě. Poté, co jsem se v pondělí vrátil na posádku, řekl jsem kamarádům, co se v Praze děje. Oni to vůbec nevěděli. Na rotě bylo zakázáno se dívat na televizi nebo pustit rádio. Nadřazení jim dali upravené informace, že studenti napadli příslušníky VB. Mně moje poznatky vůbec nechtěli věřit. Probíhala výrazná manipulace, aby vzrostla agrese vojáků vůči studentům, pokud by došlo k zásahu. V tu dobu jsme tři dny drželi pohotovost, museli spát oblečení, abychom byli připraveni a mohli kdyko-

liv zasáhnout proti studentům. Většina z přítomných vůbec nevěděla, co se v tu dobu doopravdy děje. Já osobně věřím tomu, že i v současné době probíhá dezinformace u ruských vojáků vůči situaci, která je na Ukrajině. Vojáci jsou povinni plnit příkazy a často za nic nemůžou.

**Byla někdy situace, která ti nedovolila deník psát?**

Ano, když jsem musel narukovat na vojnu. Tam jsem se dostal k pohraniční stráž. Najednou se dělo tolik nového. Dny i čas pro zápisky jako dělané. Nechtěl jsem skončit s psaním deníku. Nezapomínejme ovšem, že bylo období komunismu, kontrolovali nám příchozí dopisy. Samozřejmě jsem v žádném případě nesměl vyrazit vojenské tajemství, ale já i přesto u sebe měl malinkatý deníček. Často velitelé vyhlásili poplach a hledali, co u sebe máme zakázaného. Dnes už bych asi tak odvážný nebyl, ale v tu dobu jsem si nedovedl představit následky svého chování. Kdyby mi přišli na to, co dělám, určitě by mě zavřeli do vězení. Tenkrát jsme měli službu na celnici na hranicích se západním Německem. Kontrolovali a pouštěli jsme do sousedního státu například známého skladatele Karla Svobodu, herečku Jiřinu Jiráskovou, nechyběli ani slavní hokejisté a další. Vše jsem si zaznamenával do malinkatého deníčku, který jsem schovával vždy potají třeba do polštáře nebo i na jiná místa. Pro mě, jako kluka z malé vesnice, to byla vždy událost – vidět slavné herce, zažívat to, co jsem předtím nikdy nezažil. Když se to podařilo, posílal jsem malé listy vytrhané z deníku rodičům potají dopisem. Vždy jsem ale trnul, kontrola dopisů byla náhodná. To, co jsem dělal, bylo přísně zakázané. Hold mládí je naivní a odvážné. Naštěstí jsem ty dva roky ustál v pořádku a dnes mám na vojnu a kamarády z ní krásné vzpomínky.

**Můžeš nám prozradit, co máš v zápisníku z prvních Vánoc, které jsi si zaznamenal?**

...že jsme šli s bráchou pro stromček do lesa, dopoledne jsem ještě dobalil pár dáreků a k večeru byl kuba. Kubu jsme večereli proto, že náš tatínek nejedl ryby. Byly to Vánoce v roce 1987. Většinou jsme dostávali jeden dárek – maminka lybar, taťka pantofle... Měli jsme radost i z dnešního pohledu banálních věcí – z banánů, pomerančů. Večer se šlo na půlnoční. Z těchto i dalších let pamatuji, i mám zapsané, naše hokejové zápasy. To bylo něco! Hrlo se na rybníce na návsi proti klukům z Radešína. My Zahrádečtí jsme led prohrnuli a připravili na zápas. Byly to skvělé časy. Za týden se hrálo zase v Radešíně na rybníce. Na oplátku. Moc nás to bavilo. Dnes můžete vyjít o Vánocích na návěs a skoro nepotkáte živáčka. Je to škoda, že se časy takhle mění.

**Nemáš už určitou závislost na psaní?**

Přiznávám, že mám. Psaním si utřídím myšlenky. V současné době píše každý druhý den ten den předchozí. A stále si zapisuji, co jsem zažil, koho jsem potkal, co jsem dělal, stav počasí a vše, co se děje nejen u nás, ale i v okolí. A to, co je pro mě důležité...

**Jana Motřincová**



# Skanzen uchovává historii pro budoucí generace

**VYSOKÝ CHLUMEC** Skanzen Vysoký Chlumeč představuje jednu z pěti poboček Hornického muzea Příbram, příspěvkové organizace Středočeského kraje. A jak vlastně vůbec vznikl?

S myšlenkou na založení tohoto muzea v přírodě přišel ve druhé polovině 90. let 20. století tehdejší vedoucí odboru kultury Okresního úřadu v Příbrami (zástupce zřizovatele příbramského muzea v letech 1992–2003) Jaroslav Hodrment. Z titulu své funkce se počátkem roku 1998 obrátil na mě jako ředitele muzea s dotazem, zda jsem s to institucionálně zajistit vybudování a provozování skanzenu lidové architektury, pro který byl již vybrán Okresním úřadem Příbram ve Vysokém Chlumci pozemek. Měl jsem týden na rozmyšlenou. Reprezentant zřizovatele mi zároveň garantoval poskytnutí finančních prostředků na zakoupení onoho pozemku, získání prvního transferovaného objektu dle našeho výběru, personální zajištění nového pracoviště a též základní prostředky na provoz.

Příbramské muzeum v té době mělo sice etnografa, ale ne odborníka na lidovou architekturu. Již řadu let jsem se znal a spolupracoval s Lubomírem Procházkou, specialistou v tomto oboru, jenž tenkrát působil ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy, předtím v Etnografickém ústavu Akademie věd ČR. Nabídl jsem mu místo vedoucího v plánovaném skanzenu a on moji nabídku přijal. Po týdnu jsem tedy mohl nadřizovanému Jaroslavu Hodrmentovi odpovědět, že se do budování skanzenu „pustíme“...

## Výstavba skanzenu pokračovala až do roku 2020

V roce 1998 odkoupilo muzeum na katastru Vysokého Chlumce od rodu Lobkowiczů podstatnou část pozemku o rozloze tři hektarů a následně pořídilo ještě menší přiléhající pozemek, který získalo od rodu Zinnebergů. O rok později se podařilo pozemek oplotit. Než mohla být

a části komína o hmotnosti 30 tun, což byl v té době republikový rekord a v celostátním kontextu nebyvalý jev. Projekt se vyznačoval celkovou náročností již při logistice na trase přesunu. Také závěrečná manipulace s obrovským břemenem ve svahu u obdennické chalupy vyžadovala perfektní přípravu. Nicméně i skvělý stavbyvedoucí Jiří Barták starší se po dokončení akce svěřil, že v něm byla malá dušička v obavě, aby se jeřáby přemísťující

o objekty ze 17. až počátku 20. století. Dokumentují život venkovského obyvatelstva v krajině dotčené těžbou kamene (povltavské žuly a vápence). Kámen ze zdejšího regionu byl použit i při stavbě některých z objektů situovaných nyní ve skanzenu.

## Za vším jsou mimořádní lidé

Duchovním otcem skanzenu se stal Lubomír Procházka je především jeho zásluhou, že se během let

do areálu skanzenu tak, že mnozí z návštěvníků se domnívají, že tyto stavby tu jsou odjakživa.

Uznání náleží i dalším pracovníkům muzea, etnologce Kláře Posekané, současné vedoucí tohoto pracoviště, a to zejména při řešení interiérových expozic, přípravě doprovodných programů a podobně. Dále konzervátorovi Antonínu Švecovi, mistru tradiční rukodělné výroby, historičce Lence Blažkové, jakož i řadě dalších pracovníků muzea, včetně skvělého týmu zajišťujícího chod samotného skanzenu.

Samostatnou kapitolou je kvalita odvedené práce od dodavatelů staveb, či mnohaletá spolupráce s dalšími subjekty v čele s městysem Vysoký Chlumeč, městem Sedlčany, obcí Petrovice a dalšími, jakož i s Městským muzeem v Sedlčanech.

## Neopakovatelné příběhy

Každý z transferovaných objektů ve skanzenu je svým způsobem cenný, má svůj neopakovatelný příběh. Z každého mám obrovskou radost, že tu zůstane i pro ty, kteří přijdou po nás. Mě osobně obzvláště uchvacují technické stavby, ať už jde o důmyslnou vodní pilu, monumentální vodní mlýn či úžasnou kovárnu. Miluji technické památky, nejenom montánního charakteru, kterým se profesně věnuji přes 40 let, ale i tyto venkovské. Z hlediska báňského podnikání obdivuji rovněž využití kamene těženého od pradávna do současnosti ve zdejších lomech, aplikovaného v konstrukcích některých objektů našeho skanzenu.

Pokud jste k nám doposud nezavítali, jste srdečně zváni. Dozajista nebudete litovat. **Josef Velfl**



Skanzen v zimě. Foto: Radek Fouček

zahájena vlastní výstavba skanzenu, bylo nutné vyřešit stavební uzávěru z důvodu ochranného pásma vysokochlumeckých pivovarských studní. To bylo možné díky vstřícnosti městyse Vysoký Chlumeč a vedení pivovaru Lobkowicz.

Od roku 2000 je datováno první přenesení vybrané lidové stavby, která by na svém původním místě patrně zanikla – historického poloroubeného obytného domu z Obdennic u Petrovic. V rámci zachování co nejvyšší míry autentičnosti stavby došlo k unikátnímu transferu v takzvaném bloku klenby černé kuchyně

černou kuchyni nezřítily. Všechno však nakonec dobře dopadlo.

Roku 2002 došlo k instalaci první interiérové expozice a ke zpřístupnění části skanzenu návštěvníkům. Výstavba úspěšně pokračovala až do roku 2020. Do krásného areálu v údolí potoka s malým rybníčkem se podařilo v průběhu let postupně citlivě zakomponovat zemědělské usedlosti, chalupnická a domkářská stavení, hospodářské objekty (stodoly, špýchary, chlévy), technické stavby (pila a mlýn na vodní pohon, kovárna) i drobné sakrální stavby. V převážné většině jde

podařilo díky jeho rozsáhlé vědeckobadatelské a výzkumné činnosti i detailnímu průzkumu terénu vybrat a poté získat do skanzenu mimořádně cenné objekty, kterým hrozil zánik. A kolega Procházka měl vždy geniální volbu při výběru vytipovaných staveb.

Neméně důležitou roli sehrál rovněž náš dlouholetý spolupracovník architekt Petr Dostál, jenž byl nejen autorem architektonického záměru, projektové dokumentace a vykonával odborný autorský dozor, zároveň však dokázal mimořádně citlivě zakomponovat jednotlivé transferované objekty



# Dagmar Jungmannová vzpomíná na svoje dětství a bílé Vánoce

**SEDLČANY** Dagmar Jungmannová, dcera brigádního generála Karla Mareše, prvního velitele 311. bombardovací perutě Royal Air Force ve Velké Británii, převzala v den státního svátku 28. října ve Vladislavském sále Pražského hradu za svého otce nejvyšší státní vyznamenání České republiky in memoriam, Řád bílého lva. Zajímalo nás, jak Dagmar Jungmannová vzpomíná na svůj život před sametovou revolucí, a tak jsme se sešli v místě jejího bydliště na sedlcanském Severním sídlišti.

## Jaké máte první vzpomínky na vaše dětství?

Narodila jsem se v březnu roku 1947 a v té době byl tatínek ještě ve službě. Bydleli jsme v Praze v ulici U Smaltovny na Letné a po únoru 1948 jsme byli odtud vystěhováni nejdříve do Vokovic. Potom můj bratr, kterého měl tatínek z prvního manželství, emigroval, a tatínkovi zakázali Prahu. Táta, když ještě sloužil ve Kbelích, měl šoféra z Kosovy Hory Antonína Janotu, který tady měl zámek. Tátovi nabídl, že se tam můžeme nastěhovat. Matně si vzpomínám, že bydlení to bylo hrozné a že jsme například tahali vodu z náměstí z pumpy.

## Do školy jste začala chodit v Kosově Hoře?

Ano, k paní učitelce Křížkové, která potom také dopadla špatně a narychlo ji odvolali. Já jsem ale svoje dětství vnímala jinak, ještě bezstarostně.

## Mluvíme spolu v čase adventu. Vybavujete si svoje Vánoce v padesátých letech?

V té době ještě bývaly opravdu bílé (úsměv). Ačkoliv jsme nežili v žádném přepychu, k večeri jsme měli rybí polévku, kapra a strom až do stropu. Tatínek mě vždy odpoledne

vzal na procházku, aby maminka měla čas na přípravu štedrovečerní večeře a ježíška. S tatínkem jsem chodila po Kosovce a společně jsme se dívali, kde se už rozsvěcují v oknech stromečky. V té zimě to byly krásné procházky.

## Co jste tehdy dostávala k Vánocům?

malá, našla jsem pod stromečkem kromě oblečení sem tam i nějakou hračku.

## Jak se k vám chovali ve škole vrstevníci? Dávali vám najevo, že tatínek byl z generála degradován na vojína a že se k němu režim chová podle jejich názoru nepřátelsky právem?



Dagmar Jungmannová s kopií pamětní desky, která je umístěna na zdi gymnázia v Táboře, které její otec Karel Mareš navštěvoval v letech 1909–1917.

Nejčastěji knížky, které mám pečlivě uschované v knihovně dodneška. Hlavně to byly verneovky a také knihy od Jiráska. Táta byl Táborák a měl rád mistra Jana Husa a Jana Žižku. Jirásek byl jeho oblíbený spisovatel. Vždyť heslo 311. perutě Na množství nehleďte z husitského chorálu navrhoval právě táta. Dostala jsem také Babičku od Boženy Němcové od mojí babičky z Tábora, a když jsem byla hodně

Nevím, jestli to měli od svých rodičů, ale některé děti se ke mně chovaly otažitě. Pociťovala jsem to.

## Kde jste pokračovala ve studiu po ukončení základní školní docházky?

Chtěla jsem jít na střední školu se zaměřením na zahraniční obchod a leteckou dopravu do Prahy. Zkoušky jsem udělala, ale potom mi přišlo vyjádření, že vzhledem k tomu,

že mám bratra v zahraničí, mě přijmout nemohou. Postaral se o to tehdejší tajemník z Kosovy Hory.

## S bratrem, který emigroval, jste byli alespoň v korespondenčním styku?

Ne, vůbec jsme o něm nic nevěděli. Až když byl táta v nemocnici v Praze-Motole, ještě než zemřel, se mu můj nevlastní bratr ozval. Psal, že je v Austrálii, že je ženatý a že má sedmiletou dceru Ivanu. Bratr zemřel v roce 2017 ve věku dvaadevadesáti let. Měl přání rozptýlit jeho popel do moře. Já jsem se s bratrem osobně nesešla, ale potom mi napsala jeho dcera a také jeho manželka, která je ještě živa, a společně v říjnu v roce 2017 přiletěly. Chtěly vidět pamětní desku, kterou má tatínek v Táboře na zdi gymnázia, a také jsme byly společně na jeho hrobě.

## Vrátím se ještě do období, kdy jste nebyla přijata na střední školu. Kam jste potom šla?

Začala jsem pracovat v Kovodružstvu v Sedlčanech. Za dva roky se někdo ozval, že bych mohla studovat na gymnáziu, ale mně se moc nechtělo, protože jsem byla už delší dobu ze školy. Na gymnázium jsem přesto nastoupila, byla tam dva roky, ale protože jsem měla trouble s matematikou, tak jsem odešla. Potom jsem se poprvé vdala. Manžel pocházel z Tábora, bydlel v Kosově Hoře u babičky a pracoval v traktorce na Hrádku. 17. listopadu 1968 se nám narodila dcera Světlana a my jsme se odstěhovali do Tábora k jeho matce. Když jsme se rozešli, vrátila jsem se do Kosovky k mamce a vdala se podruhé. Na sedlcanském Severním sídlišti bydlíme už téměř osmačtyřicet let. Mám tři

děti, kromě Světlany ještě Šárku a Ctirada. Dnes mám čtyři vlastní vnoučata a dvě vnučky, které vyženil syn. Jedna z nich už má dvě děti, takže jsem i prababičkou.

## Když přišel listopad 1989, přemýšlela jste po změně režimu, že by mohl být váš otec brzy rehabilitován?

Maminka o rehabilitaci žádala už v roce 1968, kdy se stal prezidentem Ludvík Svoboda. S tátou se znal ze Sovětského svazu, a také po válce se stýkali. Maminka ale dostala z prezidentské kanceláře odpověď, že musí mít strpení, protože pan prezident toho má na starosti hodně. Až po roce 1989 se ředitel Hornického muzea v Příbrami Josef Velfl na podnět pana učitele Hartmana z Kosovy Hory do toho pustil a v květnu roku 1990 byl tatínek hned mezi prvními rehabilitován a byla mu vrácena jeho vojenská hodnost.

## Když už jste začala v dětství více vnímat, vyprávěl vám tatínek o svém osudu?

Mluvil o tom nerad. Jenom když do Kosovy Hory přijel některý z jeho kamarádů, kterých tam ale moc nejezdilo, protože jsme byli dost hlídání, a chtěli si popovídat, poslali mě vždycky někam si hrát. Tatínek by byl moc rád, že byl rehabilitován a že mu bylo uděleno státní vyznamenání. Já jsem ráda, že mu je udělil současný pan prezident, a ne ten minulý.

## Když vašemu tatínkovi byl propůjčen řád in memoriam, jaký byl ohlas z řad vašich známých?

Hodně lidí mi gratulovalo, ale už se ozvalo také několik z nich, které zajímalo, kolik peněz jsem za to dostala (úsměv).

David Myslikovjan



## Za svou existenci zažil kamýcký most kapitulaci vojsk SS i tisíciletou povodeň

**KAMÝK NAD VLTAVOU** Zřízení, podminování, povodně... Pestrý život modře zbarveného kolosu s prvky šedé, po němž se musí každý návštěvník Kamýka nad Vltavou přepravit, pokud se chce z východního břehu dostat přes řeku Vltavu. Kamýcký most stojí už 136 let.

První pilíře mostu spatřily světlo světa v roce 1887 a stály tehdy 140 tisíc korun. Jejich stavby se ujal architekt E. Reichiegel. Na pilíře byla pak umístěna železná konstrukce.

lépe. Dokazují to i historické záznamy všech přírodních katastrof, které most přežil – tedy návalů velkých vod a ledových ker z let 1890, 1915, 1929, 1940, 1954, 2013. A také zatím největší zátěž, tisíciletou vodu, v roce 2002.

V závěru druhé světové války Němci most podmiňovali 70 kilogramy trhavin s cílem případně zdržet postup Rudé armády. Nad Kamýkem mezitím přelétávala anglická a americká letadla, bombardéry, detonace výbuchů byly slyšet

če. Nakonec i s přispěním zdejšího občana Josefa Zvěřiny (podrobně v textu Josefa Velfla v Sedlčanském kraji 48/2021) došlo na mostě 9. května 1945 k symbolickému převzetí početných jednotek SS do amerického zajetí.

Tehdy devítiletá dívka ze Žákovce u Krásné Hory nad Vltavou se na prosbu kamarádky rozhodla, že se na přesun německých vojsk přes most dojdou podívat. „Na ty zamračené vojáky na korbách nákladních aut

kešová (rozená Novotná), které by dnes bylo 87 let.

První velká rekonstrukce mostu byla provedena v roce 1957, kdy byl most

jde o příhradový spojité nosník s tuhým spodním pásem a dolní ocelovou příčnickovou mostovkou spráženou se železobeto-



Most prodělal velkou rekonstrukci v roce 1999, zleva byl postaven druhý provizorní most, který sloužil pro pěší. Provoz aut byl řízen jednosměrně až do slavnostního otevření. Foto: Obec Kamýk nad Vltavou

vyzdvížen a byla na něm položena nová mostovka. Druhá velká rekonstrukce za 40 milionů korun se uskutečnila v roce 1999,

novou deskou. Ocelová příhrada je čtyři metry vysoká, normální zatížitelnost mostu je 32 tun (výhradní až 80 tun). Most



Torzo a trosky zříceného mostu při povodni roku 1888. Foto: Obec Kamýk nad Vltavou

Ale již na jaře v roce 1888 přišla silná povodeň, která podemlela pilíře a most se celý zřítíl. V roce 1889 se stavby nových pilířů ujal dlouholetý starosta František Zeman, který základy nového mostu navrhl a vybudoval o mnoho

z velké dálky. Místní lidé byli vystrašení, nikdo nevěděl, co se stane. Jedno z letadel se také nečekaně sneslo nezvykle nízko k zemi, jeho pilot Antonín Vanda měl totiž ke Kamýku obzvláště blízký vztah, pocházeli odtud jeho rodi-

nikdy nezapomenu. Jejich pohled se mi ošklivě vrýval do očí. Myšlenka strachu ze smrti, že mohou kdykoli střít, byla obrovská. V ten moment jsem litovala, že jsem se nechala přemluvit,“ vyprávěla mi moje babička Marta Antonie Lu-



Povodeň v roce 2002 vyzkoušela nejen pevnost a konstrukci mostu, ale také psychickou odolnost místních občanů. Foto: David Štverák

vyměněna byla kompletně celá kovová konstrukce mostu, kterou navrhl architekt Antonín Pechal.

Most má tři mostní pole o celkové délce 110 m. Z konstrukčního hlediska

je 12 metrů široký včetně dvou 1,5 metru širokých chodníků pro chodce. Dolní okraj mostovky je přibližně šest metrů nad hladinou řeky Vltavy.

David Štverák



Konstrukce mostu při povodni roku 1954, most byl tehdy níže položený, zvedl se přístavbou pilířů při rekonstrukci v roce 1999. Foto: Obec Kamýk nad Vltavou



Při povodni v roce 2013 voda velkou silou tlačila na konstrukci mostu. Foto: David Štverák



# Legenda o Janovu a králi Janovi

## Jiří Němec

Foto: Pavel Faktor

Za nejstarší osadu koso-horské obce je považován Janov, který původně patřil k Hrádku, později Červenému. Jeho vznik je datován rokem 1313 a opředen legendou o králi Janu Lucemburském. Legenda či pověst je zapsána ve staré kronice vojkovské farnosti. Podle ní se tehdy v okolí Kosovy Hory, v blízkosti dnešního Janova, uskutečnila v roce 1310 bitva dvou králů: sesazeného Jindřicha Korutansko-Tyrolského a nově nastoleného Jana Lucemburského. Korutan v ní byl na hlavu poražen a vyhnán z Českého království. Mladý Lucemburk se poté definitivně ujal vlády. Když pak po třech letech opět navštívil místo slavné bitvy, požádal jej hradecký pán, aby v blízkosti bojiště mohl založit novou vesnici či dvorec nesoucí královo jméno. (Č. Habart: Sedlčansko, Sedlecko a Voticko)

Zatím je k dispozici první písemná zmínka o vesnici Janov v Berní rule Vltavského kraje až z roku 1654, kdy tam bylo pět usedlostí s odhadovaným počtem třiceti obyvatel. Tehdy by však Janov či Janův dvůr měl už přes tři sta let existovat. Tato informace je z doby šesti let po třicetileté válce a je důkazem, že řádění Švédů přečkal Janov bez větší úhony, na rozdíl od Kosovy Hory, která se ocitla na pokraji zkázy a zůstalo v ní jen dvacet pět usedlostí, pusté grunty a vyhořelá stavení. (Celé švédské vojsko nocovalo 4. 3. 1645 v Sedlčanech a den nato táhlo k bitvě u Jankova. Při cestě stačilo rabovat hrad Vysoký Chlumec – tehdy jen Chlumec, pak Kosovu Horu a osady až k Jankovu.) Pod Janovem stávala do konce XIX. století osada či ovčín Borka, a pole Na Borcích bylo v zemských deskách uvedeno již roku 1556. V nejstarších dobách se území Janova nacházelo na pomezí kosohorských

Landštejnů, sedlcanských Rožmberků a hradeckých pánů z Říčan. Patřilo k hradeckému panství, kde jsou roku 1285 potvrzení bratři Jan, Mírka, Jaks a Chvalata.

Zápis ve vojkovské farní kronice pochází z pozdější doby bez odkazu na historické prameny. Je tedy nevěrohodný a o jeho pravdivosti je nutno pochybovat. U pravděpodobných událostí můžeme hledat jevy jisté, možné a nemožné, abychom uvedli věci na pravou míru. Mezi ty jisté patří existence Janova, podrobně zaznamenaný život krále Jana Lucem-



Místo možné bitvy u dnešního Janova

burského, odpočívajícího konečně v lucemburské hrobce, kam byl uložen až v roce 2016, a útěk Korutana z Prahy v prosinci roku 1310. Další cesta krále Jana přes Kosovu Horu a Hrádek v roce 1313 je pouze možná, nikoliv jistá.

Česká historie zmíněného období má mnohé mezery, té regionální je poskrovnu, neboť listiny často podlely požárům, přírodním katastrofám i krádežím. Vyhořely i zemské desky na Hradčanech v roce 1541, což lze srovnat se situací, jako by dnes zmizel digitální katastr a zápisy všech notářů a soudů. Historie království je však podrobná, je i v kronikách sousedních států, existuje věrohodná historická literatura,

klášterní a farní kroniky.

V roce 1307 se ujal vlády Jindřich Korutanský s královnou Annou Přemyslovnou. Od dvačtyřicetiletého krále a sedmnáctileté královny se očekávalo jedině: narození kralovice s částečně přemyslovskou krví. Fakticky vládl Jindřich z Lipé s Eliškou Rejčkou a naprosto neschopný Korutan rozdával královské statky a úřady německé šlechtě. Jelikož manželství bylo stále bezdětné a Anně již bylo dvacet let, usoudili čeští páni, že postarší král je neplodný a bude nutno jej odstranit. (Ve skuteč-

čeští páni nabídli trůn pod podmínkou sňatku s Eliškou. Z dnešního pohledu by to bylo podivné, aby si čtrnáctiletý jinoch bral dospělou osmnáctiletou dívku o hlavu vyšší. Zvláštností až exotickou byla Eliščina snědá pleť, která se u Přemyslovců nikdy nevyskytovala. U kněžic byla ovšem požadována bílá pleť, snědá či opálená kůže patřila lidu pracujícímu na poli. Z tehdejšího pohledu měl Jan už nejvyšší čas, aby obsadil nějaký evropský trůn. Jeho otec se jako třináctiletý ženil s šestnáctiletou Markétou (Margueritou). Musel

ským městům, nemohl Janovi pomáhat a přípravy se protáhly až do konce října. Tři tisíce převážně bavorských rytířů překročilo Krušné hory a narazilo na dobře připravené Korutanovo vojsko na řece Ohři. Se ztrátami dobývalo města, až 19. listopadu stanulo před nejbohatším a největším královským horním městem Kutnou Horou. Při jejím obléhání se ztráty zvýšily hlavně díky kruté zimě, omrzali vojáci i koně, docházely zásoby narychlo připraveného tažení. Oslabenému vojsku však poskytl rozhodující pomoc biskup Jan IV. z Dražic (1250–1344!), jehož ozbrojený oddíl patřil k elitním rytířům. Pražské hradby byly dobyty 3. 12. 1310 u Odrané brány (v blízkosti pozdější Pražské brány) kolem poledne. Hned po obsazení Hradčan se konal církevní sňatek snoubenců ve staré bazilice sv. Víta na Hradčanech, aby se nový král mohl ujmout vlády. Další den začal sněm českých pánů skládat věrnost novému králi a předkládat své podmínky a požadavky. Začal též královský soud s nepřáteli a zrádci. V nastalém chaosu přišla na hrad k večeru 9. 12. zvěst, že sesazený Korutan uprchl z města se svými věrnými a celým dvorem, aby získal pomoc německého obyvatelstva a najatých rytířů v rakouských zemích. Korutan s sebou odvážel měšťanská rukojmí a značnou kořist, takže musel být pronásledován.

Jistě víme, že Korutan byl dostižen, poražen a definitivně vyhnán do Korutan, zbaven rukojmí a kořisti. Pravděpodobně to mohlo být tak, že v mrazivé noci byl královskými rytíři dostižen v ranních hodinách 10. 12. 1310 u Kosovy Hory. Cesta do Korutan je na jih, útěk

požádat papeže o dispens (prominutí), ale nikoliv z důvodu nezletilosti, nýbrž z důvodu blízkého příbuzenství. (Henricus a Marguerite byli bratranec a sestřenice. Po čtyřech letech se jim narodil Jan, další dvě dívky dvojčata brzy zemřely.) Eliška učinila ten nejlepší dojem hned po prvním seznámení s rodiči, zvláště matka spoléhala na to, že syn bude v dobrých rukách. Jana se asi nikdo na nic neptal. Politický sňatek proběhl koncem srpna či prvního září 1310 a před jinochem stanul těžký úkol: postavit se do čela armády žoldnéřů, dobýt Prahu a sesadit krále Korutana. Jelikož jeho královský otec také shromažďoval vojsko na bojové tažení proti ital-

Pokračování na následující straně



po hlavní zemské cestě (Vitorazské) do Rakous by byl nelogický, uprchlíci volili vedlejší stezky, ale v zasněžené krajině byli rychle zastopováni. Tehdejší způsob boje po rytířském způsobu nepoužíval žádné složité strategie. Vojska se střetla tváří v tvář jeden proti jednomu, palné zbraně dosud nebyly používány. Zpravidla to bylo na přehledné otevřené pláni. Pro stovky rytířů a koní je u Kosovy Hory a Hrádku jediné možné bojiště – západní návrší Hejná hora, tehdy již odlesněná a obdělávaná (snímek z dronu zachycuje aktuální podobu teoretického bojiště). Mírné návrší bylo pro předpokládanou bitvu jako stvořené a nyní Janov návrší uzavírá na jižní straně. (Znalci místních poměrů si však musí odmyslet silnici č. 18 s okolními příkopy a valy, která návrší od r. 1939 protíná v blízkosti Janova rovným úsekem. Dále tam tehdy nebyla hráz Bidelníku, a pochopitelně ani velkokapacitní kravín.) Na jižní straně městečka byl tehdy hluboký a rozsáhlý povrchový důl na stříbro s okolními haldami, od severu vysoký hřbet Koliho-vého lesa a od východu přítékající potok a obchodní cesta k Vltavě – zde se tedy bojovat nemohlo.

O výsledku bitvy bylo předem rozhodnuto, královské vojsko muselo být v převaze a možná podporováno vojenskou hotovostí kosohorských a hrádeckých pánů. Legenda popisuje slavné královo vítězství, což ale u čtrnáctiletého cizince neznalého místních poměrů trochu zavání servilitou. Historické prameny uvádějí jako největšího Korutanobijce Viléma Zajíce z Valdeku (1275? – 1319). Valdek je mohutný hrad v severních Brdech nedaleko Jinců, dosud ve vojenském prostoru. „Vilém, rytíř nepřemožený, ač jménem Zajíc, se srdcem lvím do boje vcházel,“ jak praví jeho epitaf. Někteří historikové jej dokonce podezřívají, že ještě potom Korutana přepadl a oloupil. Kde boj, tam byl i Zajíc, až si jej roku 1319 našel a usmrtil meč

bavorského rytíře při zcela bezvýznamné púťce. Jenže pak bychom tu místo Janova měli mít Vilémov (těch je v ČR jedenáct), nebo Zajícov (ten neexistuje) či Zaječov, který založil Oldřich Zajíc z Valdeka pod svým hradem směrem na západ a postavil tam klášter roku 1262.

Může vzniknout dojem, že Jan Lucemburský tam vůbec nemusel být přítomen, ale v těchto dobách bylo povinností krále postavit se do čela královského vojska. Vždyť ještě po dvou letech musel stanout mladý a nezkušený dvacetiletý Ludvík Jagellonský, milovník plesů a radovánek, v čele vojska, aby v mohučských močálech obětoval roku 1526 svůj život za království. Jan později jmenoval Viléma Zajíce opatrovníkem svých dětí a nejvyšším maršálkem, když odjížděl do ciziny. Vilém měl pádný důvod dohnat a porazit Korutana. Byl totiž ještě nedávno jeho nejbližším přítelem a čekal by jej soud se ztrátou majetku či hrdla. Tak nejvýhodnější bylo zalíbit se mladému králi a stát se také jeho nejlepším přítelem. (O Vilému Zajíci byla napsána v Dalimilově kronice elegie „Nota ot pana Viléma Zajíce“...) Lze snadno posoudit, kdo tedy předpokládané bitvě u Kosovy Hory velel a vojsko Korutana porazil.

Druhá část legendy už není tak pravděpodobná, neboť obsahuje nesrovnalost v dataci další cesty krále Jana Lucemburského na jih do našeho kraje. „Roku 1313 ubíral se Jan touze cestou do Říma, aby svému otci, císaři Jindřichu, tvořil jako král český průvod při korunovaci.“ Jindřich VII. Lucemburský byl ale korunován v Římě na císaře již 29. 6. 1312. Král Jan zvaný Cizinec se v Čechách málokdy nacházel. Snad jen data narození jeho dětí se zpětným odpočtem potvrzují jeho přítomnost, neboť královna Eliška s ním necestovala, někdy ji Jan dokonce věznil z obavy státního převratu. (Eliška Přemyslovna porodila během deseti let sedm dětí, jednou

dvočata, druhorozený syn Přemysl III. Otakar zemřel dvouletý.) Jeho cesty vedly především do západní Evropy na turnaje, radovánky u pařížského dvora a bojová střetnutí s kýmkoliv, až skončily u Kresčaku 26. 8. 1346. (Od roku 1339 byl zcela slepý a získal přívrstev Slepý král, později král Hrdina.) Výjimkou byly dvě cesty na jih v roce 1312 a 1313. Ta první byla do Říma na korunovaci svého otce z krále na císaře Svaté říše římské, druhá cesta v roce 1313 by měla být vojenská pomoc otci císaři v bojích o Neapolské království. (Obě data můžeme pomyslně propojit počtem a narozením prvního dítěte dcery Markéty v roce 1313.) Janův otec zemřel v severní Itálii 24. 8. 1313 na malárii či otravu arzenem, stejný osud potkal v Itálii jeho matku o dva roky dříve, pohřbena byla v Janově a blahoslavena. V sedmnácti letech ztratil Jan oba velmi mladé rodiče, po otci nemohl kandidovat na panovníka Svaté říše římské, neboť tam byla podmínka osmnácti let a tu Jan nesplňoval. V úvahu by mohla přicházet i další cesta z Prahy směřující k volbě nového krále v září roku 1313, kde Jan podpořil volbu Ludvíka Bavora. Tato cesta zřejmě nevedla na jih.

Lze připustit, že pro dataci Janova není důležité, při jaké cestě na jih král Jan dal svolení hrádeckému pánu, aby nově založená vesnice osazená poddanským lidem nesla Janovo jméno. (Janová je v ČR celkem osmnáct.) Ačkoliv všechny cesty vedou do Říma, je nutné konstatovat, že pro velké slavnostní poselstvo tří až pěti set jezdců je cesta přes Kosovu Horu a Hrádek přece jen zajíždkou. Co tedy přimělo Jana, aby se na místo „slavné bitvy“ vrátil? Šestnáctiletý král ještě nevyhrál mnoho bitev, později byly takové bojové pútky jeho každodenním chlebem, z koně prakticky neslézal a kyrys nosil snad i do postele. Ptal se pouze, kde se bojuje, nikoliv proč se bojuje. Postupně si vytvořil image v Evropě, že

bez Boha a českého krále nemůže být žádný boj úspěšný. Jeho královská pečeť zobrazuje hlavně brnění, meč a koně, hledí helmice je spuštěné, jedinou část těla nelze spatřit. Tehdy však mohl být snad sentimentální, ale důvodem příjezdu byl především lesk kosohorského stříbra, přeměněného v Kutné Hoře na české groše. Permanentně zadlužený a rozhazovačný Jan bral, kde se dalo, a v Kosově Hoře a na Hrádku se jistě dalo. V pozdějších dobách se z ciziny vrátil do Čech jen pro peníze, veškerý královský majetek byl zastaven včetně pražského hradu. Kosohorským pánem byl v té době Příbyslav z Landštejna (Przibislaus de Kossowa Huora). Další majitel Kosovy Hory od roku 1322 Vilém z Landštejna byl znám jako štědrý dárcе tisíce kop grošů pro oba Lucemburky Jana a Karla IV., byl členem jejich družin a doprovázel je do bitev. Pravděpodobně byl s oběma králi u Kresčaku, kde údajně jeho bratr Zbyněk padl. (V době bitvy u Kresčaku byl Karel šest týdnů králem Svaté říše římské, nikoliv českým. Proto musel přijmout pořadí „čtvrtý“. V Čechách by byl králem až po smrti otce jako Karel I.)

Předpokládaného roku 1312 vyjelo slavnostní poselstvo z Prahy a po asi 60 kilometrech jízdy jistě našlo přátelské uvítání, pohoštění a odpočinek na kosohorské a hrádecké tvrzi. Laskavé svolení krále Jana, aby v místech slavné bitvy byla zřízena nová vesnice jménem Janov (Lucemburk neuměl česky, tak asi povolil Johaneshoff), stálo hrádeckého pána určitě velkou kopu grošů, tak potřebných na dlouhou cestu do italských měst. Ono asi nešlo o pouhé svolení, ale o souhlas krále se zabráním hraničního či sporného území mezi třemi panstvími, což se jeví jako další důvod královské cesty. Jak dlouho si prohlížel místo první vítězné bitvy a na co vzpomínal, to se již nedozvíme, lze připustit, že tehdy šestnáct

letý král měl ještě citlivou romantickou duši.

Víme též, že Jindřicha Korutanského později znovu navštívil, neboť svého dalšího syna Jana Jindřicha odvezl do Korutan jako ženicha nejstarší Korutanovy dcery Markéty. V roce 1230 se uskutečnil politický sňatek osmiletého králevice a dvanáctileté princezny. (Lucemburk totiž povolil Korutanovi používat stále titul „král český a polský“, takže Markéta Tyrolská byla de facto českou princeznou.) Prvoplánově to však neměla být omluva či gesto smíření za porážku u Kosovy Hory, přesněji za vyhnání z Čech, ale snaha připojit Korutany k zemím Koruny české. Chebskou marku Jan získal a připojil, u Korutan se to nepovedlo. Markéta rafinovaně zopakovala „českou fintu“ a vyhnala devatenáctiletého Jana Jindřicha pro neplodnost vylepšenou impotencí. To byl tehdy jediný důvod k rozvodu. Rozvod nebyl papežem potvrzen, ale Markéta se hned provdala. Jan Jindřich pak měl s dalšími třemi manželkami, z nichž byly dvě opět Markéty, celkem sedm dětí. Markéta Tyrolská (Margarete von Tirol) vstoupila do dějin jako nejošklivější princezna Říše a celého středověku s názvem Maultasch – Markéta Pyskatá. Nevyřízené účty s Markétou musel vyřešit starší bratr Jana Jindřicha císař Karel IV. Karlova osobnost bylo to nejcenější, co českému národu Jan Lucemburský přinesl.

Dějiny středověku zkoumá tisíce historiků za pomoci nejmodernějších metod. Historii dnes však přepisují i hledači kovů a pokladů, bagry na stavbách, sesuvy půdy a záplavy, kosmické snímky a radiouhlíkové fyzikální metody. Co je dnes legendou, může být zítra skutečností. Otázkou není, zda se také dočká Kosova Hora a Janov nějaké dějepisné změny, otázkou je, kdy to bude. Někdy ale bývají legendy hezčí než zjištěná fakta a bylo by škoda, kdyby o ně svět přicházel.



## Expedice po Ekvádoru byla třítýdenním výstupem z komfortní zóny

Na naší škole, sedlcanském gymnáziu, jsme byli jednou z prvních tříd, která se začala jako druhý cizí jazyk učít španělsky. Na začátku prvého nám představili Ekvádorce, se kterým jsme měli tento jazyk zvládnout. Jose Eduardo Ganchozo Panta žije v České republice už pěknou řádku let, ale stále se občas vrací i se svou českou partnerkou a dvěma dětmi do svého rodného Ekvádoru.

A tak vznikl nápad. Kdo jiný ho mohl vymyslet než naše zcestovalá zástupkyně ředitele Lenka Lichtenbergová. O svém nápadu na expedici se před námi zmínila, ale pak to vypadalo, že všechno vyšumí a nebude z toho nic. Na začátku druháku jsme se proto sami ozvali. Lenka Lichtenbergová byla překvapena, protože si myslela, že nemáme zájem.

Nakonec ten zájem po všech plánovacích peripetích zůstal čtyřem z nás. Mně, Nelle Salavcové, Jakubu Slavkovi a Vojtěchu Částkovi. K nám a zástupkyni přibyl ještě zcestovalý Vojtěchův otec Jindřich. Původně předpokládaná částka byla pro nás nakonec o mnoho nižší. Na letenky, které byly ze všeho nejdražší, nám přispěla škola. Hlavní podíl na organizaci a nízké ceně ale měl právě José s jeho ženou Markétou, kteří vedou organizaci Ekvádor na dlani.

Podstoupili jsme řadu nutných a doporučovaných očkování, nakoupili vhodná zavazadla a další vybavení, zařídili pojištění, detailněji naplánovali cestu. A pak už jen sledovali kalendář, jak se datum našeho odletu přibližuje.

### Sedáme do letadla

V úterý 18. července po poledni jsme se sešli na letišti. Všichni jsme na sobě měli světle modrá trička, která jsme si pro tuto příležitost nechali udělat. Měli jsme pečlivě

zabalená zavazadla a doufali, že máme všechno, co budeme potřebovat. Jeli jsme do neznáma, vůbec jsme netušili, co nás čeká. Tedy – základní program byl daný, ale...

Po náročném téměř celodenní cestě z Prahy přes Madrid a Bogotu do Guayaquilu nás na letišti vyzvedl José, který přiletěl s rodinou dříve. Do svého domu v Bahía de Caraquez v provincii Manabí nás dopravil autem. Cestou jsme se zastavili na tradiční polévku. Na pobřeží oceánu jsme se ubytovali v bam-

dlouhou cestou plnou komárů. Daleko zákeřnějších, než jsme si uměli po zkušenostech z našich končin představit. Ani dovezené, ani na místě zakoupené repelenty nefungovaly a spát jsme museli pod moskytiérou. Ze spaní nás rušily také zvuky zvířat, která jsme doteď znali přinejlepším ze ZOO. Neměli jsme tekoucí vodu, elektřinu, signál. Na záchod jsme chodili do džungle. Jídlo bylo jen to, co jsme si přinesli a připravili na ohni. Vodou jsme museli šetřit, v celém Ekvádoru totiž

me do města. Čekala nás tedy pětikilometrová cesta po pláži, kde nebyl ani kousek stínu. Odměnou nám byla sprcha, cenou útechy ledová tříšť. Spáleniny od slunce jsem po dálkové poradě s rodinou následující tři dny léčila domácí levandulovou masťou. Zabrala zázračně.

Návrat na Mesitu, tedy do domečku v džungli, už byl připravenější. Proti komárům jsme měli Palo Santo, což je svaté dřevo. Místní ho používají jako vykuřovadlo a vyrábějí z něj éterické oleje. Ne jed-

s otevřeným ohněm. Potraviny vaří v banánových listech. My jsme u něj ochutnali tongu, což je rýže, kuřecí nebo rybí maso, případně plody moře a omáčka. Ani v tomto jídle nechybí banány, kterými jsme se stravovali v mnoha různých podobách neustále po celé tři týdny. Není asi divu, že na ně od návratu zrovna chuť nemáme.

Servio nás provedl celou jeho farmou, osvětlil historii kakaa a ukázal nám celý původní proces zpracování kakaových bobů. Jeho kakao je přísadou čokolád, které se dodávají i na královské dvory. A my jsme měli příležitost ho ochutnat přímo tam. Byl to opravdu královský zážitek. Přidává ho také do své výběrné kávy, kterou jsme si přivezli i domů. Podává ji ve vlastnoručně vyrobených hrnečkách, vypalovaných v ohni.

Při návratu od Servia nás zastavili policisté. Ptali se, co tam děláme a chtěli vidět pasy. Po našich nechápavých otázkách nám vysvětlili, že v nedalekém městě Manta zabili starostu. To spustilo boje drogových kartelů, takže v celé provincii Manabí přestalo být bezpečno. Proto bylo v ulicích velké množství policistů. Pomoci měl i zákaz vycházení po desáté hodině večerní.

Ekvádor je plný nečekaných událostí a setkání. Není nezvyklé, když se ráno probudíte a hned v domě slyšíte cizí hlasy. Nebo když večer relaxujete po náročném dni a přede dveřmi se objeví energický postarší muž s náručí plnou vlastnoručně vyrobených hudebních nástrojů. Díky němu jsme prožili večer plný ekvádorské hudby a tance.

Mezi další silné zážitky patřilo projíždění mezi mangrovními na malých loďkách, vyrábění dekorací z naplaveného dřeva

**Pokračování na následující straně**



busovém domku Josého a Markéty. Kromě nich tento dům obývali ještě jejich děti a Richard, český biolog, který v Ekvádoru žije už od února.

Hned od začátku jsme poznávali krásy města. Koupali jsme se v oceánu, jehož voda byla překvapivě teplá. Ochutnali jsme další místní speciality. Procházeli jsme se po nekonečných plážích. Jen kvůli tomuhle jsme tam ale nebyli. Na cestu jsme se vydali hlavně jako dobrovolníci se záměrem pomoci s údržbou suchého pralesa.

### Spali jsme v džungli

Hned druhý den po našem příjezdu jsme se vydali do džungle. K malému domečku jsme se dostali

není pitná. Musela nám stačit ta z barelů. Neměli jsme se ani kde umýt. Jedinou možností byl oceán.

Po první noci v džungli jsme se pustili do práce, kvůli které jsme sem přijeli. Ráno jsme se vzbudili a bez snídaně vyrazili údajně na krátkou procházku. Z toho se ale vyklubalo čtyřhodinové prodírání se džunglí. Přestože jsme se ve více než třicetistupňovém horku chránili před komáry a sluncem dlouhým oblečením, byli jsme celí zeštípaní a spálení. Jídlo jsme neměli vůbec a voda v lahvích rychle docházela. Většina z nás navíc držela poprvé v životě ve svých rukách mačetu, kterou jsme si kleslili cestu.

Po tomto strašlivém zážitku se nás Josému zželelo. Rozhodl, že se vrátí

nou nás zachránilo. Je to dar přírody, který se José s Markétou snaží zachránit, co nejvíc využít a dostat ho do povědomí širší veřejnosti.

Celý pobyt na Mesité nám zpříjemnil Richard. Dodával nám psychickou podporu, zároveň jsme se od něj mohli něco přiučit. Chytali jsme lelký, učili se bezpečně manipulovat s hroznějším, provedl nás také šamanským rituálem.

### U Servia bylo dobře

Velmi zajímavá pro nás byla návštěva Serviovy permakulturní farmy. Ukazuje návštěvníkům způsob tradičního života na venkově. Stále žije v tradičním bambusovém domě se střechou z bambusových listů a používá tradiční pec

a mušlí a oslava Josého narozenin spojená s lekcí surfu. Kluci se dokonce podívali do místního fitka a zkusili si lekci boxu. Lenka se nezapřela. Jakožto učitelka šla navštívit místní školu. Zjistila, že jejich styl výuky je zcela jiný, než ten náš.

## Vyrazili jsme do hor

Jistotou bylo, že poslední týden strávíme cestováním po horách. První háček ale přišel tehdy, kdy místo minibusu přijela dodávka, do které se nás mělo vejít devět i se všemi zavazadly. Zpátky do Bahií už jsme se totiž neměli vrátit. Tehdy jsme ještě netušili, že přijde i zápletka s poruchou, která trochu změní plány.

Cestou k našemu prvnímu noclehu ve městě Puerto Lopez jsme se zastavili u solných polí. Podívali jsme se na ruční výrobu šperků z ořechu tagua i klobouků panamáků. Po probuzení jsme vyrazili na malé loďce na otevřený oceán. Chtěli jsme vidět na vlastní oči keporkaky. A to se nám povedlo. Byli úžasní! Někteří z nás si dokonce nedaleko od nich vyzkoušeli i potápění.

Po tomto krásném zážitku jsme začali stoupat do hor. Museli jsme se vyrovnávat nejen se zimou, ale i s jiným tlakem. Z nulové nadmořské výšky jsme autem během tří hodin vystoupali do 4 200 metrů nad mořem. Měly nám v tom pomoci listy z rostliny koka, které jsme žvýkali. Efekt jsme ale moc nezaznamenali, Nelle v té nadmořské výšce úplně dobře nebylo.

Od tohoto bodu jsme jeli dál hustou mlhou rychlostí maximálně 30 km za hodinu. Měli jsme dojet na nocleh do Riomamby, ale kvůli počasí jsme nakonec dojeli pouze do města Alausí. Zde jsme si nakoupili zásobu banánů na celý týden dopředu. Na další dvě noci jsme se ubytovali v hotelu v městě Los Baños. V překladu to znamená Záchod. Pobyt v hotelu a výhled z něj tomu ale podobné nebyly. Byla to nejhezčí zastávka naší expedice.

Hned vedle hotelu s nádherným výhledem jsme ochutnali ekvádorské KFC. Podávali tam úplně to samé, jako ve všech ostatních restauracích po Ekvádoru, tedy rýži s čočkou, masem a banánem. To jsme si samozřejmě nedali. Na světovou kuchyni jsme s láskou zavzpomínali nad wrapem s hranolkou a colou.

Tady jsme také navštívili termální lázně. Pod širým mořem jsme se koupali v horkých pramenech vyvěrajících přímo ze sopky. Teplota vody nejteplejšího z bazénů byla přes 40 stupňů, teplota vzduchu něco přes deset.

Během další zastávky ve městě Latacunga jsme se poprvé potkali s vyhlášenou pochoutkou místních hor. Pod názvem cuí se skrývá opečené a rožněné morče. Ochutnali ho jen dva z nás, Jindřich a Vojtěch. Další bizarností, se kterou jsme se na svých talířích potkali, byl slepičí vývar. Říkala jsem si, že tím nemůžu nic zkazit. Že je to omyl, jsem zjistila ve chvíli, kdy jsem z talíře vylovila celý pařátek.

Jako další nás čekala zastávka u sopky Cotopaxi. Její vrchol ční do výšky 5 897 metrů a není tak nejvyšší horou pohoří Andy, jehož částí jsme projížděli. I tak je to neuvěřitelně velká stále činná sopka. My jsme se dostali do výšky necelých 4 000 m n. m. Tady jsme si s průvodcem prošli přírodní park, ve kterém se prohání divocí koně.

## Závěr byl pestřejší než plán

Poslední zastávkou mělo být hlavní město Ekvádoru Quito, kde jsme strávili dva dny. Prošli jsme si nejen historickou část, ale také modernější lokality, mezi které spadá i část s monumentem rovníku. Ten ovšem Ekvádorci postavili zhruba o tři kilometry jinde, než se pravý rovník nachází. Také jsme si tady dali nejdražší pizzu, co jsem kdy jedla. Stojí tu totiž běžně 18 dolarů. Naše poslední cesta v Quitu vedla k soše anděla, která stráží celé město. Zároveň je to největší ocelová socha jižní polokoule.

Podle původního plánu jsme se z Quita měli vydat rovnou do Guayaquilu, odkud jsme měli odletět zpět domů. Politická situace v Ekvádoru se ale během našeho pobytu změnila a stav našeho vozidla to také nedovolil. Na poslední noc, kterou jsme původně měli strávit v autě, jsme se tedy vrátili do domu v Bahií. Díky tomu jsme byli svědky pro nás netradičního pohřbu. V Ekvádoru trvá dva dny v kuse i přes noc. Je vlastně oslavou života zesnulého.

Když nám rodiče schvalovali tuto cestu, jednalo se ještě o relativně bezpečnou zemi. V době našeho pobytu tam ale probíhala předvolební kampaň předchá-

zející prezidentským volbám. Bývalý prezident totiž prodal kus Amazonie Číně a se všemi penězi utekl do zahraničí. Čína nyní Amazonii těží a páchá tak v Ekvádoru značné škody. S některými kandidáty pravděpodobně drogové kartely nesouhlasily, takže během našeho pobytu nebyl popraven pouze starosta, ale i někteří z kandidátů.

## Po únavné cestě konečně doma

Domů už jsme se těšili několik dní. Mysleli jsme si, že nás auto doveze do města. Místo toho nás ale řidič odvezl jen do Porto Viejo, odkud jsme museli ověšení zavazadly a suvenýry do města autobusem. Už tam jsme byli na pokraji svých sil a to jsme byli teprve na počátku opravdu náročného a dlouhého cesty domů. Poznávání města jsme tedy vzdali a zbytek dne strávili na letišti, kde jsme se museli rozloučit s naším průvodcem, učitelem a v tu chvíli už i kamarádem Josém.

Nejhorší hodiny návratu nastaly po přistání v Bogotě, kde jsme měli více než deset hodin čekat na další let na prostoru asi tak tří metrů čtverečních na zemi i se všemi zavazadly. Čekání v Madridu už bylo veselejší. Mohli jsme si vyčistit zuby pod tekoucí pitnou vodou. Nemuseli jsme řešit sedmihodinový posun času, když jsme se chtěli spojit s rodinou. A my ženy jsme se odměnily nákupem drahé kosmetiky a parfémů.

Konečně jsme z letadla spatřili nám dobře známá místa. Letěli jsme totiž přímo nad našimi domovy. Při přistání na pražském letišti jsme byli dojeti. I přes vyčerpávající více než čtyřicetihodinovou cestu a po třítydenním výstupu z komfortní zóny jsme byli konečně zpět doma. Na letišti na nás čekaly náruče našich nejbližších. Doma pak všichni ostatní a česká kuchyně.

Tento zážitek v nás bude rezonovat ještě hodně dlouho a hlavně nám ho nikdo nevezme. Strávili jsme společně non stop celé tři týdny. Museli jsme se naučit vzájemně respektovat a neustále spolu komunikovat. Až na drobná nedorozumění se nám to dařilo. A vlastně jsme si vytvořili novou rodinu. Nikdo z nás to nečekal, nejeli jsme tam jako parta přátel. Ale přesně tak jsme se vrátili.

**Elena Hadáčková**

## SLOUPEK

# Klouzačka na sněhu je super, když to není v autě

Byl pátek a já jsem se vydala na maturitní ples své kamarádky. Vezl mě autem můj otec a cesta do Příbrami, která normálně z Krásné Hory nad Vltavou do Příbrami trvá půl hodiny, nám tentokrát zabrala přes tři čtvrtě hodiny. Na vině byla čerstvá sněhová nadílka.

Ples byl super. Když nastal čas jet domů, volala jsem otci, za jak dlouho nás asi vyzvedne. Vezli jsme ještě mého spolužáka Honzu. A ještě že tak! Otec mi do telefonu řekl, že je po hodinové cestě teprve v Oborech. Jinou cestou, než po silnici I/18, se ani nesnažil jet. Bylo jasné, že pokud někdy projede, bude to právě přes Obory.

Po půl hodině od našeho telefonátu konečně přijel. Když jsme nasedli do auta, vítal nás se slovy: „*Počítejte s tím, že nějaký kus půjdeme pěšky.*“ Nebudu lhát, docela mě vystrašil.

Cesta na Zrůbek byla sice zdoluhavá, protože jsme museli kvůli sněhu jet maximálně 30 km/h, ale zvládli jsme to. Od Zrůbku dál to ale začal být problém. V Hrachově už jsem se opravdu bála, že odtud půjdeme pěšky. Sníh do kopce byl uklouzaný, a navíc stále padal nový. Nezbyvalo nic jiného než auto do kopce tlačit. Vylezli jsme tedy s Honzou ven a oba v nevhodné obuvi se snažili auto vytlačit.

Já jsem měla na nohou bílé botasky, on společenské boty. Nejsem si jistá, jestli více podkluzovaly naše nohy nebo kola auta. Nicméně se nám ho vytlačit nepodařilo. Nasedli jsme proto dovnitř, otec sjel dolů pod kopec a snažil se najít nějakou rovinu, kde by se mohl pořádně rozjet. Kdo zná Hrachov ví, že je to úkol nesnadný. Když se to už na několikátý pokus nepovedlo, začínali jsme ztrácet naději, že bychom se ještě v noci dostali do svých teplých postelí. Napětí v autě i okolo něj rostlo.

Jeden pokus byl ale nakonec docela úspěšný. Dostali jsme se za horizont toho nejhoršího kopce. Jenže tam jsme zastavili. A to byla chyba. Před námi byl totiž ještě jeden malý kopeček. Ať se otec snažil jak chtěl, ani ten jsme zkrátka nemohli vyjet. Bez řečí jsme tedy s Honzou opět z auta vylezli a začali jsme auto s pohonem na dvě kola tlačit, aby se rozjelo. Už jsme byli nashťvaní, zmrzlí a unavení, ale nevzdávali jsme to. A to se vyplatilo.

Auto se rozjelo a s naší pomocí nabralo rychlost. Otec popojel na bezpečné místo, odkud už jsme se mohli rozjet bez pomoci. Nasedli jsme a vyrazili k domovu. Když jsme ve 2.13 nasedali v Příbrami do auta, rozhodně jsme si nemysleli, že do Krásné Hory přijedeme ve čtyři hodiny v noci. A unavení víc z cesty domů, než z celého prohraného večera...

**Elena Hadáčková**



# Jsem ticho

## Tomáš Míka Klein

Sjel jsem na kole k domku u potoka, ve kterém se narodil národní buditel a romanopisec Prokop Chocholoušek, jak o tom poučuje pamětní deska ve štítě domu, a ve kterém teď žije malá nahluchlá Jiřina. S ní bývá Marek, kterého jsem hledal, často vidět. Zaklepal jsem na otevřené dveře do chodby, zavolal jsem do domu.

„Ano?“ ozval se ženský hlas, který nepatřil Jiřině.

„Dobrý den. Hledám Marka Šíbala, není tu?“

Zakvílela péra v kanapí, jako kdyby jim náraz ulevila obrovská tíha. Ve dveřích se ukázala mně neznámá silná paní s širokánskými tvářemi omačkánými od polštáře.

„Není tady. Asi je s dětma za střediskem.“

Vrátil jsem se za zdravotní středisko. Z prolejšáček tu hlavama dolů visely dvě malé děti, pod nimi seděla mladá maminka. Ve stínu pod smrkem seděl na lavičce Marek s daleko nataženými dlouhatánský-



ma nohama, které končily v robustních pracovních botách. Oblečený v montérkách a v košili na prsou rozepnuté a odhalené. Až dneska, když jsem si ho prohlídnul pozorně zblízka, jsem poznal, že Marek je už vlastně starý pán.

„Dobrý den, Marku, já sháním někoho na práci, na brigádu.“

„No já nevím, tam co sem dělal, už nedělám, já nevím, jestli by tam neměli nějakou

práci. A tady, tady vo ničem nevím, no ale zeptat se někde můžu, no.“

„Ne Marku, já nesháním práci, ale někoho na práci. Jestli vy byste třeba nemoh.“

„No vopatrně, vopatrně. Žádné spěch, že jo. Já jestli bych nemoh?“

„Jo. Vy.“

„No já nevím. Teď tady mam hlídat nějaký děti, že jo. A na kdy by to asi mělo bejt?“

„No nejlíp dneska odpoledne by se mi to hodilo.“

„No já nevím. Nic neslibuju, nic neslibuju, jo. Já se zeptám a uvidíš. Přide, ne přide.“

„No já bych to ale potřeboval vědět předem, abych věděl, jestli mam ještě někoho hledat.“

„No tak já nevím, no. Tak dejme tomu, no. V kolik hodin by to jako mělo bejt dneska?“

„No třeba v pět?“

„No dobře, no. Já to teda domluvim a snad by to šlo, třeba.“

Po páté hodině Marek opravdu přišel. Ukázal

jsem mu, s čím potřebuju pomoci. Potřeboval jsem zavézt šterkovou drť obnažené základy starého domu, aby byl dům izolovaný od vlhkosti. Marek chvíli házel lopatou šterk do kolečka.

„Jestli se teda můžu zeptat, jo, ale vopatrně, vopatrně, aby se neřeklo, že je drze, že musím všechno vědět. K čemu to tady to bude jako, to bude nějaký podnikání?“

„Ne, žádný podnikání.

Tady chceme se ženou bydlet.“  
„Jo tak, no jo, to jo. Tak sem ticho, sem ticho.“

Chvilku zase nakládal šterk.

„Žádné spěch, žádné spěch, jo, ale nebyla by voda k pití nějaká? Mám nemocný srdce a musím pořád pít, no. A sem ticho.“

Napil se, na chvíli zase zahlomozil lopatou. Pak se o ni opřel a zadíval se do nebe. Pak se rozhlídnul kolem sebe, povzdychnul si a začal si pro sebe povídat. A povídal si pro sebe docela dlouho. Až jsem začal mít nepříjemný pocit, že pracuju sám a Markovi platím proto, aby měl kdy si sám se sebou popovídat. Jako kdyby vycítil, co mě právě napadlo, začal mluvit taky trochu ke mně.

„No jo, je to tak, říkají to tak.“

Jenže jak jsem předtím neposlouchal, co si Marek vypráví, nevěděl jsem, co je to tak. Marek mi to přesto pro jistotu zopakoval.

„No jo. Je to tak.“

Pak zase nabral na lopatu šterk. Ale do kolečka už šterk nedonesl.

„A jestli se eště můžu zeptat, ale žádné spěch, žádné spěch, vopatrně, vopatrně, co ty jako děláš, jako práci?“

„Učím. Na gymnáziu. Češtinu a společenský vědy. Psychologii, filosofii, právo třeba.“

„Jo ták. No dobrej, dobrej no. Jsem ticho.“

Převezl kolečko, které jsem sám naplnil, od hromady drtě ke zdi domu. Vyklopil drť, kam jsem mu ukázal. Díval se, jak drť rozhrnuje mezi základy domu a mezi plechovou tabulí, zapřenou ve výkopu třicet centimetrů od základů.

„No dobrá, dobrá. Filozofie. Ale k čemu jako v životě? K čemu?“

„K čemu?“

Vylezl jsem z výkopu. Sundal jsem z rukou rukavice. Jenom kvůli tomu, abych získal čas na rozmyslení odpovědi.

„No baví mě.“

Ale nebyl jsem s touhle odpovědí moc spokojený. Že mě baví. Odpověď jsem tím na otázku,

k čemu je v životě, k čemu?  
„No filosofie se vysvětluje jako láska, láska k moudrosti. Ale já bych spíš než láska řek, že filosofie je vášeň. Vášeň pro vědění, pro poznání. Pro rozumění věcem. No a k čemu rozumět a k čemu vášeň, na to se už přeče nikdo neptá.“

„No sem ticho, sem ticho, ale chtěl sem se zeptat, co

a teď jak tam ten lev třeba nebo tygr štve a pak trhá tu zebrou a vona utíká a utíká, protože chce žít, a von jí pak rve a vona řve a krev stříká a je na kusy a já na to koukám a sem ticho, sem ticho, ale ptám se sám sebe, kde tam ta láska je, kam jí jako tý zebře schoval, tu lásku, když vona chtěla žít a utíkala a pak řvala, když jí trhal



jako kostel, co třeba kostel a takový ty věci, jo, ale vopatrně, vopatrně!“

„No do kostela já chodím. Nemam to slovo rád, ale sem věřící. Věřím.“

„No je to tak, je to tak. Tak sem ticho, sem ticho.“

Popovezl naložené kolečko k místu, na které jsem potřeboval ještě přidat šterk.

„Ale taková věc mně vrtá hlavou, když teda jako nejseš blbej, jo. Tak to mi pověz, to mi pomoz, pořád si říkám, Bůh je láska, jo, a já vim, že je, ale kde potom, kde potom je ta láska, člověče, třeba v tom Iráku, maj se lidi rádi v tom Iráku? Kde jí tam schoval?“

„No tak v Iráku snad působej zlo sami lidi, ne, konkrétní lidi. Lidi si přeče můžou vybrat, jestli dobro, nebo jestli zlo.“

Napil se. Zase se opřel o lopatu. A díval se, jak nakládám šterk.

„Jo, vybrat. Jo, člověk. Jen abysme měli co jíst a kde spát. Ale kde je ta láska? Jí, jí, vyjde to z něj, je to hnusný, smrdí to. Takhles to myslel, pane Bože? Nebo když já vidim v televizi dokument, dokument vo zvířatech,

na kusy, tak kde tam ta láska je? No nic, sem ticho, sem ticho, jenom nevím, nedokážu na to odpovědět, kde tam ta láska je.“

„Marku, teď bych potřeboval, abyste to kolečko zvrhnul támhle někde.“

„No je to tak, říkaj to, říkaj to. Nebo ta Jiřina. S vodpuštěním blbá je, hluchá je, nikoho nemá, všechno jí musím rvát do ucha, aby slyšela, a rvát dvacetkrát, aby to pochopila, tak blbá je, s prominutím, s vodpuštěním blbá je, tak takhles to myslel? A to jí říkám, proč to říkáš, když tomu nerozumíš, když je třeba v televizi tanec, černoši tancujou, třeba v tý americký, jak se to menuje, je to i v Čechách, hledaj tam ty zpěváky...“

„Asi superstár?“

„Tak to maj v Americe mockrát lepší, protože černoši, ty když tancujou, a vona řekne, to je blbost, a chce přepnout, tak jí říkám, ty seš blbá, ty tomu nerozumíš, a ptam se, takhles to myslel?“

Sám nakládám šterk na kolečko. Sám z kolečka

**Pokračování na následující straně**



šterk vysypávám i šterk rozhrnuju.

„Ptal sem se na to sedlčanskýho faráře. Takhle mě chytnul za ruku a křičel, křičel na mě. Vy chcete pochopit moudrost boží? Vy chcete pochopit moudrost boží, když člověk nejní schopnej pochopit ani jeden druhýho, kterýho vidí vedle sebe?“

Ted' už jsem se taky opřel o lopatu. Vzpomněl jsem si, jak jeden čas si k nám Marek chodil několikrát za týden vypůjčit dvacku na pivo, kterou ale hned druhý den zase přinesl vrátit. A jak jednou si přišel pro dvacku už dost opilý, a když mu máma ve dveřích peníze podávala, poděkoval jí a řekl: Já jsem si myslel, tedy lidi si myslej, že ženský sou blbý. Ale není to pravda. Tak třeba vy: nepijete a eště máte hezký voči.

„Nebo ten Petr Bartošek. Dokážete víc než já, když budete ve mě věřit! No možná jo, možná je pro toho Petra lepší, když ty nohy nemá. Když mu je vlak uříž. A možná kdyby věřil, dostane je zpátky. Dokážete víc než on. Já sem nedokázal nic. Chtěl sem bubnovat. Ty toho chceš moc najednou. To jako dybs nechtěl nic, říkal mi táta. No hádali sme se. Já chtěl totiž bubnovat jako Bady Rič. Bady Rič, pane, to byl bubeník. To byl bubeník, že hřebíky lítaly z podlahy, dyž sem na něm byl v Lucerně. Šel sem tenkrát do tý Lucerny pěšky. A naštěstí mě auto vzalo, stich sem to akorát.“

Už se ani nepokouším přijít na odpověď, kam Bůh před zebrou schoval lásku. Poslouchám, co Marek vypráví. A jsem ticho.

„Do lomu sem chodil taky pěšky. Počítal sem to a sedmkrát sem obešel zeměkouli za ty roky, co sem do lomu chodil. Sedmnáct kilometrů každěj den.“



Dokud mě nevyhodili. Že prej šetřej. Že prej hlídače nepotřebujou. Že jim stačej kamery. No svez mě občas někdo.“

O pár dní později mi v hospodě někdo říkal:

„To je dobře, že u tebe může Marek dělat. Víš co, tady na něj lidi akorát jebou. Z práce ho vyhodili, víš co, protože dělal hlídače

a voni nainstalovali hlídač systém, kamery. A Marek se šel v lomu dycky projít a spustil alarm. Přijela výjezdovka a nic, akorát Marek se šel projít někam, kam neměl.“

Ještě jednou mi Marek přišel pomoci opravovat dům. A nabídnul mi, jestli bych si někdy nepřišel prohlídnout knížky, které zůstaly po jeho tátovi, že je dá lacině. Měli jsme se sejít před domem, ve kterém byl Markův byt. Byl jsem v tom bytě asi před dvaceti lety, když jsem se byl ptát starého pana učitele Šibala, jestli by neměl a nepůjčil mi eseje Otokara Březiny, které jsem tehdy v žádné knihovně nemohl sehnat. Ale nevlastnil je ani pan Šibál.

„Jo, čet sem je kdysi. A musel sem si každou větu přepsat po svym, abych tomu rozuměl. Ale nemam je, kluku.“

Z tehdejší návštěvy bytu mi v paměti uvízl rozkrojený chleba na stole a rozbitá okenní tabulka zalepená kusem papírové krabice od kostkového cukru. Když jsem do bytu vstoupil tentokrát, pod tlustými vrstvami prachu jsem na svém místě našel víko krabice od kostkového cukru a na stole ztvrdlý kus chleba.

„Já už sem chodím, jenom když mě Jiřina našťve. Jinak spim dole u ní. V zimě je tam teplo. Vona si topí.“

Vrstvy prachu pokrývaly i robustní kamna, i štosy knížek. Mezi nimi jsem našel také sešity se zápisky pana učitele Šibala, ze kterých bylo patrné, že cosi podstatného mezi člověkem a Bohem se nedělo jen v protějším kostele a v sousední faře, ale taky tady. Zatímco jsem se probíral knížkami, stál Marek u okna.

„Na podzim, kdybys tady byl na podzim, tak bys koukal, jaký barvy má listí támhle na tý zdi.“

Jenomže na podzim jsem měl jiné starosti než koukat na barvy listí. A na Marka jsem trochu pozapomněl. Až jsem se dozvěděl, že byl se srdcem přes Vánoce v nemocnici a že ho pustili domů, tedy k Jiřině, která si topí, na reverz.

A Jiřina, ta s vodpuštěním blbá, hluchá Jiřina, který všechno musí rvát do ucha, aby slyšela, a rvát dvacetkrát, aby to pochopila, ta s vodpuštěním pochopila, že když Marek je na kanapi ticho a nedýchá, je mrtvý.

**Autorem kreseb je hlavní postava povídky, Marek Šibál, který je rozdával za pár drobných.**

# Vladimír Zámostný říká: Sedlčany mají potenciál k příjemnému životu

**Dokončení ze strany 1** i když to dnes už není možné.“ Rovněž vzpomíná na další aktivity, jako bylo koupání na Musíku, sáňkování v zimě od hvězdárny na Ciheláku až dolů na Potůček, bruslení na Mastníku od mostu v Nádražní ulici proti proudu potoka až za dnešní retenční nádrž a další. Velké kouzlo prý měly roky ve skautu s letními tábory v Nadějkově a na Lišnici.

Po ukončení gymnázia vystudoval 1. lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Po promoci nastoupil na interní oddělení tehdejší sedlčanské nemocnice. V dalších letech dočasně zastupoval obvodní lékaře doktory Bilinu a Skálu. Následně se i on stal obvodním lékařem a dnes má značně velký obvod. „Na nedostatek práce si skutečně nemohu stěžovat,“ říká ke své současné praxi praktika. V poslední době se Vladimír opakovaně setkává s dotazy ohledně jeho případného odchodu do důchodu a ukončení lékařské praxe. Nic podobného v nejbližší

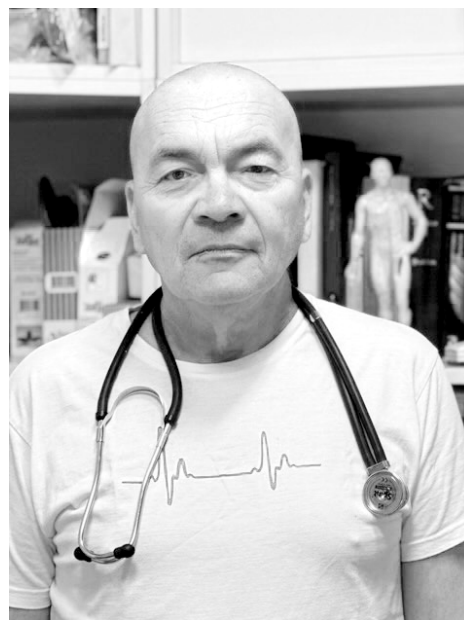
době neplánuje a v případě, že mu to zdraví dovolí, by chtěl ještě nějaký ten rok praktikovat. Určitou zajímavostí je, že má v kartotéce zaregistrované pacienty nejen ze Sedlčanska, ale také z Příbrami, a dokonce například i z Kolína.

Ve svém volném čase stále velmi rád sedá na jízdní kolo, ačkoliv přiznává, že poslední rok ‚klesl‘ na úroveň elektrokola. Zpomalil i na stále oblíbeném motocyklu, ten dokonce letos vyměnil za pomalejší skútr...

Na otázku, zda má nápad pro nějaké zlepšení v Sedlčanech, říká: „Co se týče našeho města, osobně mi chybí klidné místo k relaxaci a posezení blízko centra.“ Jako ideální místo vidí plochu na Mrskošovně mezi Luční ulicí a gymnáziem na místě bývalého softbalového hřiště. „Moje

představa je jednoduchá parková úprava s lavičkami, ideálně i s nějakými vodními prvky a tak dále,“ vysvětluje a prý se bude jako radní a zastupitel o toto využití městského pozemku zasazovat.

Na otázku, co by se podle něj v Sedlčanech mělo zlepšit, odpovídá: „Velmi lituji, že sedlčanské náměstí je v současné podobě víceméně neživou zónou, když tedy pomíneme intenzivní automobilový



Lékař Vladimír Zámostný ve své ordinaci

provoz. Chybí zde více stromové zeleně, restaurace s předzahrádkami. Je věčná škoda uzavřených restaurací Zlatá koruna a Florian. I když ve Floriánu jsme již zaznamenal nějaký menší provoz. Velkým problémem, podobně jako v mnoha jiných městech, se také stává nedostatek parkovacích míst zejména na sídlišťích, dále nedobrý stav mnoha městských komunikací a chodníků... To by chtělo postupně zlepšit.“

A co naopak vidí pozitivně? „S povděkem kvituji v posledních letech výstavbu dvou bytových domů, protože samotná individuální bytová výstavba nezastaví odliv mladých lidí z města. Ačkoli se Sedlčany potýkají a budou potýkat jistě s mnoha problémy, věřím, že město má potenciál k příjemnému životu.“



## Markéta Emara Mitro: Můj tvůrčí svět je plný energií a jemnohmotných bytostí

**Dokončení ze strany 1**  
času, bavilo mě dělat neobvyklé šperky i různé umělecké předměty. Po maturitě jsem nastoupila jako vývojáčka do družstva Granát v Praze a pak jsem osm let pracovala v prestižní firmě Carolinum v Pařížské ulici. Když to vezmu od učňáku, tak mám za sebou přes třicet let praxe.

### Co ještě ráda děláš mimo svou profesi?

Mluvím... Ale tebe asi zajímá, jak jsem se sem do Nových Dvorů dostala. To vůbec nebyla náhoda. Nehledala jsem zasítovaný pozemek v nějaké kolonii.

Mám ráda divokou přírodu, v té se cítím dobře. Sjezdila jsem toho hodně, než jsem takové místo našla právě tady pod Monínem. Kopce, potoky a rybníky, kameny, na kterých ráda sedám. Tady můžu tvořit a mám na to potřebný klid. Byli jsme dva naladěni na stejnou notu. Adama jsem poznala už na střední škole, vystudoval obor umělecký kovář. Tady jsme se rozhodli žít, tvořit a spolu jsme postavili dům podle svého

vkus. Já jsem vydržela až do konce, on to vzdal. Pak se se mnou život ještě trochu přetočil, a nakonec jsem zůstala sama s domem, hypotékou a synem Michaelkem. Byly mu necelé dva roky, když jsem se tu s tebou před osmi lety potkala. Tak to by bylo to předtím.

**Přiznávám, že mi trochu naskočila husí kůže. To musel být pro tebe šok, zůstat sama na všechno. A co bylo potom?**

Nebylo to pro mě ani trochu lehké, ale jsem ráda, že mám dítě, které se narodilo tady, je zdejší rodák od samého začátku. Hodně mi s ním pomáhala maminka, která žije v Praze, odkud pocházím. No a pak jsem potřebovala trochu vylepšit svou dílnu, a tak jsem zavolala do truhlárny v Sedlčanech a přijel Tomáš. Změřil si to metrem, mě pohledem a já jeho. Dali jsme řeč a už těch osm let jsme spolu šťastní. Našla jsem čistou lásku, muže, který má pro mě pochopení. Je mezi námi souznění, jsme jako jeden člověk. Konec-

ně mám kompletní rodinu, tolik potřebné zázemí. Zmínil jsi šok z nenaplněné vize. Ano, bylo to občas

tvůrčí svět není jen o té viditelné fyzické kráse. Tím, že tvořím šperky, pomáhám lidem objevit



i dost zoufalé, ale všechno má rub a líc. Když žiješ v souladu s přírodou, tak ti všechno, co prožiješ, i to zlé, pomáhá k dobrému. Každá katastrofa člověka zpevní, zocelí. Já našla pevnou půdu pod nohama a objevila, že život a náš svět má mnoho vrstev. Život je mnohem rozmanitější, než se zdá...

### Šperky tvoříš podle nějaké šablony nebo máš svůj vlastní styl?

Má tvorba je hodně neobvyklá a rozmanitá. Tvořím naprosto spontánně, ať už jsou to individuální šperky tvořené na míru nebo má autorská umělecká originální díla. Obrací se na mě lidé, kteří na sobě duchovně pracují. Dokážu udělat šperk, který posílí jejich schopnosti, je to takový průvodce, učitel v podobě šperku. Šperky, které tvořím, mají dvě kvality – krásu mé práce a ta druhá úroveň je energetická, krása jemnohmotná, duchovní. Dokážu do šperku vnést energii, světlo. Šperk je potom vlastně takový zářič. Můj

hlubokou smyslnou krásu světa a obohacuji jejich život na Zemi o další roviny.

### Nese nějaký šperk tvoje jméno?

Tvořím šperky Emara Mitro. To je moje podstata, pod tím jménem tvořím. Jsem se svou tvorbou tak hluboce provázaná, že jsem do svého občanského jména přijala jméno Emara. Můj tvůrčí svět je plný energií a jemnohmotných bytostí. Je to svět, který známe z pohádek a příběhů. Víly, draci, léčivá síla vody, jenže pro mě je to skutečné, dokážu to uchopit a vnést do šperku. Umím do hmoty převést jemný nehmotný svět, který by se v této všední, každodenní realitě jinak neudržel. Nejvíce oblíbený šperk, který jsem vytvořila, se jmenuje Dračí srdce. Já sama jsem propojená s energií draka, ale to by bylo na další článek, kdybych se měla rozpovídat.

### Draci, víly, tvůj duchovní svět. Nepřipadáš si někdy podivínsky?

Lidé nejsou stvořeni jen z fyzického těla, mají i duši. Je možné, že některým li-

dem podivínsky připadám, protože nejsem „uni“, nedělám jen to, co lidi běžně dělají a co se líbí většině. Koneckonců, každý člověk je individuum a každý má svoje individuální schopnosti, které třeba nedokáže uplatnit a já mu s tím pomůžu. Upřímně děkuju za dobu, ve které žiju, protože můžu svobodně vyjadřovat a projevat svoje schopnosti. Jsem vděčná za svůj život. Mám v sobě hlubokou pokoru k životu a lásku.

### Zatím jsme se bavili o práci. Nebolí tě ruce? Musíš přece také odpočívat a věnovat se svým koníčkům?

Když jsem asi před hodinou šla k tobě, byla jsem unavená. Teď si s tebou povídám o mé práci a jsem svěží, odpočinula jsem si tím. Ale samozřejmě, každá činnost člověka unaví. A já tvořím od A do Z. Vyladím se na to, co má vzniknout, vytvořím to a prodám. Nejlepší si odpočinu v přírodě. Vyjdu na kopec a kochám se tou krásou. Nejraději mám přírodu v čase, kdy zapadá slunce, miluju ty impresionistické barvy. To je pro mě největší potěšení



– v tomhle čase se zastavit. Každý den se jdu projít ven. Je to stejně důležité, jako jíst a pít. A koníčky? Těch mám hodně. Moc ráda plavu, voda a slunce je můj životabudič. Ráda tancuju a zpívám. Mým specifickým koníčkem je tvorba grafiky a fotografování. Fotografuji nejen své výtvoři, ale také květiny na naší divoké zahradě, které zachycují spolu se světlem...

**Josef Macháček**

Vánoční koncert  
**Podkřídly Vánoc**  
Patrik Stoupa

17. prosince 2023  
19:00  
Modlitebna Sedlčany

Předprodej v síti **Inviton**

Partneři koncertu

VINÁŘSTVÍ  
sv. Barbora

JANEK

## ZAMYŠLENÍ

## Žijeme ve století paradoxů?

Nedávno přišla dcera ze školy se zajímavým úkolem. „Máme vyfotit paradox dnešní doby,“ říkala. Trochu si posteskla, že ten, který ji napadl jako první, už odevzdala kamarádka. Obě si totiž všimly toho, že oblečení, které nosily jejich maminky před mnoha lety a možná ho až před pár lety vyhodily ze svých šatníků, je dnes opět moderní a stojí dost peněz.

Chvilí jsme tedy doma diskutovali nad paradoxy,

načež dcera vyslovila myšlenku, že dalším paradoxem, který jí přišel na mysl, je fakt, že Andreje Babiše volí zejména senioři, kteří si neuvědomují, že tato osoba náš stát, a tedy i je, okrádá. S tím souvisí také to, že senioři ve volbách rozhodli o budoucnosti mladé generaci tedy svých vnoučat nebo pravnoučat.

Od té doby si paradoxů všímám ještě víc, tak nějak se na ně zaměřila moje pozornost. Například když

jdete v zimě do obchodu, koupíte letní oblečení. Pokud potřebujete v létě plavky, budou už jen ve výprodeji, protože obchody už budou plné podzimního oblečení.

V době pokročilé vědy a techniky, kdy se populace považuje za chytrou, vzdělanou, plundrujeme přírodu a začínáme se bát umělé inteligence.

Ačkoli si všechna fakta můžeme během okamžiku najít, nutíme děti ve školách neustále do zapa-

matování velké baterie informací, namísto toho, abychom je učili nad nimi přemýšlet. Školství se proměňuje, ale jde to velmi pomalu. A vůbec tomu nepomáhá rychlé střídání ministrů a tedy i směrů, kam se školství ubírá. Resort, který musí mít dlouhodobou koncepci, aby se vůbec mohl někam posunout, má nejrychleji se střídající ministry u nás. To byl jeden z důvodů stávků ve školství. Ovšem paradoxem je, že

nepedagogičtí pracovníci, kteří byli jednou z priorit jednání, si často nemohli stávkou, a tedy den bez platu, dovolit.

A tak bychom mohli pokračovat dál. Myslím, že každého z vás nyní napadají další příklady paradoxů, které v jiných dobách naši předci nemohli vnímat. A tak mě napadá, jestli po století páry a století válek náhodou neprožíváme století paradoxů.

**Olga Trachtová  
Hadáčková**

## FEJETON

## Zimní stonání

*Jakmile se jednou ráno probudíme s tím, že nutně potřebujeme kapesník, abychom se vysmrkali a odkašlali, uvědomíme si, že je tu nekonečný koloběh zimního stonání. Rýmu, kašel,*

*bolesti hlavy můžeme souhrnně shrnout pod pojem zimní chřipky. Možností, jak tyto situace pojmenovat, ale existuje mnoho, například viróza nebo třeba covid. Ať už tomu říkáme,*

*jak chceme, tak víme, že nás čeká dlouhý boj.*

*Většina z nás si totiž v zimě nemůže přece dovolit stonat. Začíná vánoční shon a my toho prostě a jednoduše musíme tolik*

*stihnout. A tak místo ležení s teplým čajem vedle na nočním stolku, lítáme po obchodech a sháníme vánoční dekorace a dárky.*

*Proto je boj se zimní chřipkou i takovým bo-*

*jem se svým vánočním já. A jaký si ten boj uděláme, takový ho budeme mít. Tak přeji šťastný advent, ve kterém s ničím podobným bojovat nebudeme muset.*

**Filip Špale**

## FEJETON

## Z Mladoušova po Dědkov aneb Co je v mapách ukryto

*Tuhle na mě z internetu vyskočil titulek: Fotograf se baví u cedulí vesnic. Předvádí Rozkoš, je v Kleci a u Plavů plave. Téma mě zaujalo, tak jsem na něj kliknul. No jo, to se mu to fotí - se sekerou u Tří Seker, v kulichu u Čepic, s rybářským prutem u Rybníků... Měl by to v našem kraji s místními názvy těžší? Fotku na kopci Dehetník nebo u Hulína si představit dovedu, ale chtěl bych vidět, co by vymyslel třeba u Šourkova mlýna, nemluvě o obci mezi Hluboší a Rosovicemi, která posloužila YoYo bandu jako součast refrénu v hitu Rybitví...*

*Ale myšlenka mě zaujala, pojďme si s ní pohrát. Můžeme v našem regionu napláňovat trasu mezi*

*místy, aby jejich názvy odrazily naši cestu životem? No jistě! Každý z mužů si může zapíchnout špendlík do mapy, kde se právě nachází na jednosměrné dráze Pačíska - Vlásenice - Kouty - Lysá - Plešišť. Někdo už je dávno v cíli, ti šťastnější tam třeba vůbec nedorazí. Pro mě jsou první dvě místa už dávno vzpomínkou, i když na Pačísce se často vracím se skrytou vírou, co kdyby... V Koutech bych to viděl na selfičko a dál - vyplň se, osude...*

*Cesta z Mladoušova do Starcovy Lhoty přes Bačkory a Dědkov směrem na Krchov a Onen Svět se do vánočního vydání nehodí, tak ji přeskočíme. Jsou i veselejší témata, třeba sport. Pokud se*

*ovšem na závod či utkání nevydáte okolo obce Mrvice až do Křečovic. To jsou pak nevyhnutelně další zastávkou Pohořelice a hodnocení výkonu se velmi pravděpodobně uskuteční v Nechvalicích. Ledaže byste se vzepřeli osudu v Neustupově, to by pak dávalo šanci na důstojnější zakončení v Soběhrdech či Chválově.*

*Na pozoru se v dnešní době musíme mít před mediální manipulací a dezinformacemi, a zvláště bydlíme-li v Boudách či Bláhově Lhotě, jsme zranitelnější. Taková návštěva kamarádů třeba z Mysl-kova by nám pak mohla pomoci udržet si rozumný nadhled.*

*Je doba adventní, tudíž bychom neměli minout*

*Úklid, alespoň v našich hlavách. Blíží se konec roku a my už přemýšlíme o tom novém. Jaký bude? O ekonomické situaci jsme z úst politiků slyšeli mnohé, co ale říká zaručená věštba z aplikace Mapy.cz? Záleží, z jakého konce se na trasu vydáme. Jistě bychom ji rádi alespoň začali v Nedrahovicích a odpustili si cestování do Skoupého nebo Drahlína. Odtud by totiž mohlo putování pokračovat přes Nesvačily, Loudilku a - ne-dejbože - Žebrákov. A tak si přejme (Nepřejovští prominou), aby se nám do cesty postavily spíše Zlatníky.*

*Tak to by stačilo, všichni víme - všude dobře, doma nejlíp, bez ohledu na to, jak se to u nás jmenuje.*

*A protože i v takovém Skuhrově jistě žijí samí optimisté, skončeme rok veseleji, jak bývá tradicí. Bujaré oslavy silvestra mají prý nejvíce pod kontrolou v Ředících, zodpovědně slaví také v Sušeticích nebo v Úsuší, živelnější to bývá zřejmě v Mrákoticích nebo v Plechově.*

*Co nás čeká od ledna? Nebudeme si nalhávat, že se vyhneme Mozolovu, někteří budou jistě hledat pomoc v Modlíkově a je klidně možné, že nás čekají pěkné Divišovice. A když se stane, že všichni na své cestě nedojedeme až do Veselí, ať tedy strávíme co nejvíce času alespoň ve Veselíčku, tam je taky hezky, a společně se sejdem - kde jinde - v Nadějkově...  
**Jiří Šibrava***



## ZAMYŠLENÍ

## Naše krásná příroda

Jsou cestovatelé, kteří poznali přírodu v zemích téměř celého světa. A po návratu někteří říkají, že u nás je to nejkrásnější, nejmalebnější, nejpestřejší. Také moje teta, velká cestovatelka, tak mluvila, ale dodávala, že si naši lidé neváží přírodních krás, že mnohde byly různé unikátní kouty zlikvidovány melioracemi, nesmyslným rozoráním mezi i nevhodnými stavbami.

V současnosti, kdy skoro nikdo nevolí Stranu zelených, je div, že situace není horší. Vždyť tady byl dlouho ministrem životního prostředí bývalý ředitel chemičky. A s celým podřízeným aparátem, hlavně Inspekcí životního prostředí, plnili povinnosti buď jako nekompetentní nebo spíše vědomě neplnili (viz

unikátní zločin Bečva).

Vzpomínám, že po návratu z emigrace koncertovala v rytířském sále Červeného Hrádku Soňa Červená. O jejím věhlasu v té době u nás ještě nebylo mnoho známo, patřila k těm utajeným slavným. Bylo tedy třeba kompetentního a pochopitelně náležitě důstojného znalce. K našemu překvapení se slova ujal tehdejší předseda sněmovny Milan Uhde z Brna. Mluvil o pěvkyni s náležitým respektem a obdivem k jejímu osobitému umění. A zmiňoval její oblíbené skladby, které vycházely ze spojení s naší přírodou.

A že nemáme moře? Máme. Ta naše krásná příroda, naše krajina, i zde ten krásný sedlcanský kraj, to je naše moře... Považujeme si, kde žijeme.

## POZNÁMKA

## Vzácná setkání

Čím jsem starší, tím méně lidí poznávám. A tak jsem často překvapen, když mě pozdraví neznámá žena. Hned se ptám, zda se známe, že bych měl já dědek pozdravit podle etikety dámu jako první. Ale jak pohlédnu do očí, vím, že uslyším: „Dyť ste mě učil...“ Někdy se chvíli pobavíme, zavzpomínáme a shodneme se, že to strašně utíká. Jedna žena mi řekla, jak si kvůli mně kdysi „dala udělat hlavu“ a já jsem naznačil, že měla víc trápit závitky v hlavě, než ondulovat jen po povrchu (nebo nějak podobně). No, mladý a netaktní sprosták. Po letech jsem se omluvil.

Poměrně často jsem přizván, když mají bývalí spolužáci své třídní srazy. Pokud mohu, nikdy neodmítám. Žádný kantor by neměl odmítnout. Na setkání hned podotýkám, že kdo vzpomíná ve zlém, ať to řekne. Snažím se samo-

zřejmě nerušit jejich zábalu dlouho, ale někdy se ptají nebo žertují a uběhne dost času. Atmosféra je příjemná a řekl bych, že pro kantora jsou tyto návraty do minulosti velmi zdravé.

Je zajímavé, že ve skupině nějakého společného zájmu si začínáme bez problémů rychle tykat. Matematicky to zdůvodňuji, že se rozdíl ve věku sice nemění, ale poměr kdysi byl třeba 2:1 (30 let vs. 15 let) a když stárneme, členy poměru se sblíží: 60:45 je pouze 4:3, 75:60 už jen 5:4 atd.

Jsem rád, když jsou z některých mých žáků moji kamarádi. Za 42 let učení jsem podle mírného odhadu poznal žáky i rodiče v počtu stovek. Různé povahy, charaktery, talenty, jednání i společenské chování. Každý den to byla jiná práce, jiné situace, velká, zajímavá náročnost a zodpovědnost. Díky bohu za vše.

## POZNÁMKA

## Praktické využití vědeckých objevů je někdy běh na dlouhou trať

Základní výzkum může dospět k objevu, který je brzy použitelný, ale zatím je to využití jen zničující: například jaderná fúze, slučování atomů lehkých prvků – vodíková bomba. Mírové použití jako zdroje energie je předmětem nepřetržitého, stále zdokonalovaného výzkumu ve velmi nákladných zařízeních. Možná by to někdo vzdal s přesvědčením, že napodobení Slunce v ma-

ličkém měřítku se nikdy nepodaří. Ale od objevu k jeho využití v reálné technice je někdy dlouhá cesta.

Připomeňme si francouzského fyzika Blaise Pascala, objevitele zákona o rovnoměrném šíření tlaku v kapalinách (kolem roku 1650). Hydraulika, prakticky využívaný tento zákon v technice, začala pomalu fungovat asi o 200 let později. Dnes se bez ní neobejdeme...

## GLOSA

## Symboly

Každý stát má svou vlajku a obvykle ještě obrázek, který někdy je součástí vlajky pro odlišení od podobné. My máme českého lva na každé minci, Kanadě stačí obrázek javorového listu.

Domnívám se, že historicky nejstarším symbolem států, organizací i náboženství, byla svastika, známá již 5 tisíc let př. n. l. Je to vlastně kříž, který má stejná ramena, zlomená do pravého úhlu, většinou ve směru chodu hodin. V různých podobách byla oblíbenou ozdobou předmětů a symbolem duchovních směrů. Jakmile byla svastika přijata za symbol zločinců NSDAP, fašismu v Německu, byla tabuizována pro velkou část světa. „Hakenkrajz“ se

stal Hitlerovou zásluhou odstrašujícím znamením hrozného zla.

Symbolem zločinné totality v Sovětském svazu pod krutou vládou masového vraha Stalina a jeho následovníků, byl pentagram. Také ten se objevuje už ve 4. st. př. n. l. Pod symbolem rudé hvězdy se popravovalo, mučilo, věznilo. Miliony obyvatel sovětských svazových republik zaplnily gulagy a o chlebu s pilinami buďovaly hospodářství SSSR.

Také u nás bylo vše na rozkaz vládnoucí KSČ pod rudou hvězdou. Byla snad kdekoli ji bylo možné umístit, v noci někde na továrnách, dolech či hutích svítila jako obří rudý draho-

nebo známá Bernoulliova rovnice o proudění (kolem roku 1750). Na její využití při vznášení letadel těžších než vzduch, se muselo počkat také hodně dlouho.

A tak i snad definitivní vyřešení energetiky může ještě nějakou dobu trvat. Ale ať už bude elektřina získávána jakkoliv, nikdy nebude zadarmo. Vždy bude něco stát výzkum, technika, výroba, přenos.

kam. Po sametové revoluci ten symbol mizel rychle jak pára nad hrncem. Většinou již nebyl zájem vzpomínat. Ale například v Křečovicích hvězda straší na bráně statku jako připomenutí filmu Vesničko má středisková z roku 1985. Symbol totality jako výsměch původním majitelům statku manželům Váňovým – vyhnaným z domova, když navíc paní Váňová byla nemocná a krátce po vystěhování zemřela. Když tedy artefakt, pak bych byl pro doplnění deskou se stručným příběhem manželů Váňových. Leda takto symbol té doby patří do současnosti. Doby, v níž byli někteří Češi k dobrým Čechům... Jak to jen nazvat?

## KOMENTÁŘ

## Humor

Dne 17. listopadu 1939 měl český národ mnoho důvodů být smutný, našťavaný a ponížený silou německé mocnosti. Přesně o padesát let později 17. listopadu se rodila v národu naopak naděje a velká radost z pocitu, že se z ponížení zločinnou sovětskou mocí osvobodíme.

V prvním případě myslel náš národ na obranu včas, budoval opevněnou hranič, měl kvalitní vojsko i zbraně. Když došlo k demobilizaci, národ plakal. Proti síle komunistické – sovětské, sápnoucí se k moci hned po válce rafinovaně mnoha libivými

sliby, nikdo připraven nebyl. Po pravdě – obě vnější síly měly u nás celkem snadno oddané i aktivní pomocníky, zrádce, udavače, kolaboranty. Někdy snadno použitelné v obou případech.

Jedinou běžnou formou odporu proti komunistické moci (ostatně i kdysi za Protektorátu Čechy a Morava), která alespoň umožňovala přežívat se zdáním svobody, byl humor. V literatuře, divadle, hudebních textech, kině, kdy si národ něco vtipného proti režimu domyslel a smál se. Až to

snad mohlo někdy samotného autora překvapit... a šlo to do trezoru.

Posledních 34 roků jsme, myslím, přišli o tu schopnost nacházet skrytý humor. Kam se to podělo? Jemným i britkým vtipem z inteligentní hlavy si přece už můžeme střílet úplně z každého. Na sítích si toto někdo plete s hrubými urážkami, sprostými nadávkami a vtipu ani špetka. Škoda. Potřebujeme dávat a dostávat aspoň trochu radosti i z mála. Jinak si opět přivedeme nějaký smutek nebo lítost. A někdo si nás opět koupí a ochočí.

## SLOUPEK

### Krása umění

Narazil jsem na video, kde Rick Rubin, známý hudební producent, poslouchá skladbu Chop suey od System of a Down, pro kterou mixoval zvuk. Nejsilnější pasáž ho celého rozpojuje a pak se přiznává, že mu naskočila husí kůže. Jemu, který ty harmonie a zvuk tvořil.

Viděl jsem oba skladatele skupiny ABBA, kteří připravovali po letech muzikál složený z jejich geniálních skladeb. Nemohli přijít na to, jak to tehdy namixovali. Fascinovaně poslouchali všechny ty úžasné melodie, které sami vytvořili. Už to nedokázali přesně zopakovat.

Známý spisovatel Stephen King píše první verzi své knihy velmi živelně. Pustí stavidla své fantazie a píše. Když má hotovo, odloží svůj draft knihy do šuplíku minimálně na šest týdnů. Zajímavé je, že když tu první verzi vezme po měsíci a půl do rukou, čte ji skoro jako knihu někoho jiného. Pamatuje si, jak se bude vyvíjet příběh. Pamatuje si, jakou hudbu poslouchal, když psal tu či onu pasáž, a stejně tu knihu znovu objevuje jako čtenář.

Obhlížel si Michelangelo sochu Davida se stejně vznešenou úctou jako my? Myslím si, že ano. Možná je to opravdu tak, jak říká Stephen King. Tvrdí, že nevymýšlí příběhy, že je objevuje. On sám je při psaní zvědavý, jak se příběh vyvine. Předpokládá, avšak často je nakonec překvapený, že příběh dopadne úplně jinak.

Pokud jsou umělci prostředníky mezi světy, a zhmotňují nám magično, které mají dar vidět, pak není divu, že jsou sami fascinováni krásou toho, co vytvořili.

## KOMENTÁŘ

### Svět bez válek

Člověk nemá v povaze pustit se do jídla s myšlenkou na lidi, kteří právě hladoví. Alespoň ne normální člověk. Kdo příliš přemýšlí, nemůže být šťastný. Například si daleko více uvědomuje vlastní smrtelnost, na kterou je lepší nemyslet. Pomíjivost všeho, co ostatní považují za neměnné. Jistoty, o kterých ví, že jistotami nejsou. Jedinou jistotou je smrt. „Umírám kdekoliv“ bylo nesmírně silné motto duchovních vězňů v lágrech nacistů i komunistů.

Lepší je nevědět. K čemu je někomu znalost historie? Že nebude opakovat staré chyby? Ano, ten jeden asi ne. Zato bude v o to větší depresi, až mu nezbyde než sledovat všechny ostatní, jak se do toho opakování s gusem pouštějí. Vrchol, dekadence, znovuzrození. Nekonečná smyčka, která točí kolem dějin. Jsme v dekadenci, kterou způsobil blahobyť a ztráta smyslu naší existence. Ten se hledá snadno, když se člověk z nouze lopotí k alespoň trochu dobrému životu. Kam směřovat, když máte všechno, co rozumně můžete chtít? Už zbývá jen chtít nerozumné.

Naštěstí pro lidstvo, osud nám dopřeje znovuzrození. Nechá nás hladovět, abychom si zase vážili jídla. Nechá nás spoutat, abychom si znovu vážili svobodu. Nechá nás trpět, abychom si přišťe více bránili svoje bezpečí. Treba z toho vyvážneme jen s napomenutím, a trest nám tentokrát promine. Doufat můžeme, to nás nic nestojí. Ovšem musíme i konat, to už bude trochu bolet.

Svět bez válek nastane, až bude bez lidí.

## GLOSA

### První signální

Dříve to byl bulvár, který se živil na nahotě. Technologie však zdemokratizovaly tento trh a dívky se svými zákazníky dnes mají přímý obchodní vztah. Možná vám to zní trochu cynicky, ale jde o tržní prostředí v jeho krystalické podobě. Poptávka, nabídka. Ty mi zaplatíš, a já ti dám, po čem toužíš.

Být modelkou na OnlyFans asi není povolání, které bychom si vysnili pro svoje dcery. Na druhou stranu se těžko argumentuje, když si holka za rok vydělá, co její máma za celý život. Nemusí být ani chytrá, ani vzdělaná. Pokud má přírodní kapitál a trochu štěstí, nemusí si úspěch zasloužit ani žádnou extra snahou.

A z některých neznámých dívek se právě na OnlyFans stanou celebrity. Nemusejí se prodírat úskalími showbusinessu, ke svému úspěchu si dojdou samy. Jsou to vlastně hezké podnikatelské příběhy. Až na to, že trh je neúprosný. Množství peněz na straně poptávky láká každý měsíc další stovky modelek, které ve své podstatě neukazují nic jiného než všechny ostatní.

Na jednu bohatou úspěšnou dívku tak bude připadat čím dál víc holek, které odhalí všechna svá tajemství a dostanou za to jen pár drobných.

Muži všechn tento ansámbl neřesti platí. Většina se nejspíš jen dobře baví. Umím si však představit, že na posílání peněz virtuálním krasavicím může vzniknout zcela regulérní závislost, podobná online sázení nebo patologickému hraní her. Se stejně devastujícími účinky na osobní život a psychiku takového muže. Má přítelkyni, jen bydlí v Americe a vídá se s ní přes internet, stejně jako dalších deset tisíc chlapů.

Je to útok na peněženky mužů přes jejich základní instinkt. Nikdo se mužů neptal, jestli ho chtějí, a vypnout nejde. V online světě jsou ochotných dívek plné katalogy, a všechny jsou dostupné za pár dolarů měsíčně.

Tentokrát do toho jablko kouše Adam, a úspěšné hadí ženy si užívají bezstarostný život. Přejí jim to, všem. Věřím, že většinou je to prima zábava, která nikomu neublíží. Ale každá mince má dvě strany.

## KOMENTÁŘ

### Hnědokošilatá Evropa blízké budoucnosti?

Svět kolem nás byl stále surový, jen jsme to v Evropě nevnímali, protože se nás to bezprostředně nedotýkalo. Ruská invaze na Ukrajinu vrátila násilí i do našich životů. Zrovna země, která během druhé světové války zaplatila v počtu obětí zdaleka nejvíce. Nejspíš proto, že hodnota života je pro ni nižší než pro nás, a proto je ochotná jimi platit víc. Jedno euro je za sto rublů.

Vrátilo se nám vědomí, že válka proměňuje lidi v bestiální vrahy a poslušné stroje. Jedni si mučení, znásilňování a vraždění naplno užívají, protože vědí, že až válka skončí, skončí jim i tyto nelidské radovánky. Druzí se vzpírají zapomenout na své lidství, avšak jsou donuceni. Kdo nechce vraždit, sám je zavražděn svým velitelem.

A proč to všechno? Žvásty o světovém pořádku

a zajištění vlastní bezpečnosti jen chabě zakrývají pravý boj o moc a slávu. Lidé, kteří by se jinak dokázali na všem v klidu domluvit, jsou nahnáni na jatka. Zmanipulování propagandou, tou lži s méně sprostým názvem.

Ulicemi Evropy pochodují statisíce podporovatelů vrahů za nečinného přihlížení Evropanů. Dříve bezpečné země se proměnily v bitevní pole přistěhovaleckých gangů. Parky postavené pro důchodce a maminky s dětmi obsadila v původně bezpečných zemích bezprizorní mládež ze zemí nebezpečných. Levicové sny o společném idyllickém soužití různých kultur berou za své. Jde o invazi beze zbraní, jež má však stejné cíle. Můžete lidem pomáhat, aniž byste si je kvůli tomu museli ubytovat u sebe doma. Takový a po-

dobné názory dostaly xenofobní nálepky, aby umlčely všechny, kteří včas upozorňovali na rizika, jež romantičtí zaslepení, omámení životem v bezpečí a dostatku, prohlédli až dnes.

Pozorujeme typickou neschopnost demokracie efektivně reagovat. V politickém čele stojí lidé, kteří hlasy voličů nakoupili na populistické sliby anebo lidé, kteří ovládli umění kompromisu, tedy nemít žádné vyhraněné názory, nikomu nevadit, nic moc nedělat. Oba typy politických vůdců nemají v DNA rozhodnost, zásadovost, schopnost dělat nepopulární rozhodnutí. Drží tedy status quo a doufají, že se problémy nějak vyřeší samy.

Co by mohlo následovat? Někdo veřejně prohlásí, že kdyby válku vyhrál Hitler, tohle by se nestalo. Evropa by byla bílá, rasově i kul-

turně homogenní. Silná, zdravá a bezpečná. Stane se, že tento názor poprvé všichni neodsoudí. Stane se, že se ozvou hlasy, které ho podpoří. Povstanou politici, kteří slíbí návrat pořádku a nebudou se bát umazat si ruce krví. Přijdou s radikálními řešeními, kterým však každý porozumí. Budou mluvit jasně, budou rozhodní, budou plnit svoje sliby. Začnou si brát násilím to, co planými řečmi jejich předchůdci nedokázali. Po dekadách nesrozumitelného mudrování bez činů přijdou činy.

Přejme si, ať se to nestane. Přejme si, ať v sobě demokratická Evropa najde sílu a odhodláni. Přejme si, ať válka na Ukrajině co nejdříve skončí, stažením ruských okupačních vojsk. Přejme si mír pro Blízký východ a pro vrahy spravedlnost, jakou zasluhují.



## G L O S A

## Je mnohem lepší, když nás o peníze připraví plánovaný nákup vánočních dárků našim blízkým, než rafinovaní podvodníci

Lehce by se mohlo stát, že letošní vánoční svátky budou bez stromečku, dárků, dobrot a cukroví a nebudou takové, jaké je máme rádi, protože o všechny peníze je možné rychle přijít. Mnozí se podvody a krádeže peněz přímo z bankovních účtů.

V rádiu, televizi, na internetu i v tisku často upozorňují na možné podvodné telefonáty a SMS zprávy, e-maily a jak mají být lidé opatrní, nenaletět podvodníkům a neposílat peníze neznámým lidem. Někdy je těžké takový podvod rozpoznat, ale opatrnost se vyplácí.

Já jsem se setkala jenom s tím, že mi někdo několikrát volal ze zahraničí. To bylo v době, kdy podvody teprve začínaly, uskutečňovaly se zpočátku převážně voláním na mobil. V případě, že člověk hovor přijal nebo zavolal na číslo zmeškaného hovoru zpět, byly mu mně nepochopitelným způsobem odčerpány peníze. Hovor jsem nikdy nepřijala a ani jsem nevolala zpět, protože z Islandu, Austrálie a Irska mi opravdu nikdo z mých blízkých a přátel volat nemohl. Ale doba

pokročila a způsoby podvodného odčerpávání peněz se zdokonalily.

Toto je zkušenost mé kamarádky. Dostala upozornění, že nezaplátila fakturu a pokud okamžitě nepošle na uvedený účet 6 300 Kč, bude zahájeno exekuční řízení. Tomu se mohla jenom smát a nereagovat, protože nikomu nic nedlužila. Poté přišla SMS, že má problém s účtem v jisté bance, aby potvrdila správnost čísla svého bankovního účtu a zadala přihlašovací údaje do svého internetového bankovníctví. To byl také nesmysl, na který nereagovala, protože v té bance žádný účet neměla. Podvodníci to zkoušeli dál a přitvrdili. Kamarádce zavolal muž, který se sice představil nějakým jménem, ale to si volaný člověk většinou nezapamatuje. Bylo by to k ničemu, stejně je jméno volajícího smyšlené. Ale tentokrát pán řekl, že volá z jedné nejmenované banky, u které ale kamarádka opravdu účet má. Pán se ptal, jestli zná nějakého Petra Holuba, že jí od tohoto pána přišla na účet větší částka, tak

zda tu transakci má banka akceptovat. Samozřejmě chtěl potvrdit číslo účtu, a dokonce i sdělit údaje k platební kartě. Pohotovou reakci kamarádky obdivuji. Řekla, že dotyčného pána samozřejmě zná, že je to její kamarád a pracuje u policie, takže ho hned bude kontaktovat a poděkuje mu za dar. Z mobilu se pak ozvalo: „No dobrý, tak jo...“ a podvodník hovor rychle ukončil...

Je třeba mít na paměti, že nikdo, žádný bankéř, ani pracovník banky, ani žádná instituce včetně pošty, ba ani policie nemá právo chtít znát jakékoliv informace o přihlašovacích údajích do našeho bankovníctví, údajích k našemu bankovnímu účtu a k platební kartě. A už vůbec ne po telefonu.

Pokud budeme opatrní, určitě se podvodníkům nepodaří připravit nás o peníze. O ty nás legálně připraví Vánoce a nákup dárků, ale o tyto částky peněz přicházíme z našeho rozhodnutí a přinesou radost dárce i obdarovanému. Vánoce budou takové, jaké je máme rádi, budou bez starostí a podvodů.

Hana Kutilová

## S L O U P E K

## Advent přináší překvapení

Zprvu nečekaný a posléze úsměvný zážitek jsem získal druhou adventní sobotu při návratu z farmářských trhů. Vše potřebné jsem měl v diktafonu, fotky jsem měl navcakané také v dostatečném množství, a tak hurá domů vše sepsat.

Na půli cesty ke kulturnímu domu u cukrárny Janských jsem potkal známou tvář z Vysokého Chlumce, a tak jsem ji pozdravil slovy: „Ahoj Aleno, co ty tady v našich končinách děláš?“ Paní se usmála a pobaveně řekla, že v těchto místech bydlí a že jsem si ji určitě spletl. Skoro jsem se musel štípnout do tváře, jestli nespím, protože tady se nejednalo o podobnost, paní byla úplně stejná jako Alena z Vysokého Chlumce. Měla i stejná gesta, mimiku v obličejí, stejný sestřih vlasů, snad jenom ten bažůzek na zádech, který Alena nosila, chyběl.

Paní mě dlouho nenechala trápit a s úsměvem mi vysvětlila, že je její dvojče a že nejsem zdaleka první, kdo si je spletl. „Tak to je dobrý,“ odpověděl jsem stále s ještě překvapeným výrazem v obličejí. „Teď až potkám Alenu, tak nebudu vědět, jestli ji mám pozdravit obligátním ahoj, nebo ji říct dobrý den, protože budu přemýšlet, koho jsem to vlastně potkal.“ Sama oslovená mě z rozpaků vysvobodila, podala mi ruku a řekla: „Víš co, tak si budeme říkat ahoj i my dva.“

Každý jsme odcházeli na jinou stranu a já jsem si říkal, jestli si ta Alena ze mě přece jenom neudělala srandu...

David Myslikovjan

## F E J E T O N

## Divoké sny regionálního novináře

Když jsem si jednou se svými známými vyprávěl o snech, dozvěděl jsem se, že několika z nich se některé sny do posledního puntíku občas opakují. Alespoň jim to tak připadá. A dalším známým se dokonce po probuzení někdy sny poté, co znovu usnou, dokonce dozdvávají. Já mám, od té doby, co dělám pro regionální noviny, občas dva druhy podobných snů.

V tom jednom vždy využívám dnes už zastaralý dikta-

fon s malou magnetofonovou kazetou s páskou. Chystám se na rozhovor s nějakou velmi důležitou osobou, zmáčknu nahrávání a pásek se začíná namotávat na hlavičku přístroje, dotyčná oslovená osobnost je už nervózní, že rozhovor nepokračuje, a já se ji snažím ubezpečovat, že za chvíli bude všechno v pořádku. A přitom zmačkaný pásek vylézá z diktafonu a je ho pod ním už smyčka, připomínající gordický uzel. Zatím se mi ještě nikdy nepodařilo

narovnat pásek tak, aby kazeta začala znovu fungovat...

Druhý sen je ještě bláznivější. Zavolá mi v něm v různých obměnách vydavatel našeho regionálního týdeníku, že tento týden jsou všichni, kdo přispívají, zcela nemocní, a tak mě žádá, abych psal, co to dá. A tak celý týden běhám, sháním texty, a před uzávěrkou si odfouknu, že jsem s vyplazeným jazykem všechno stihl. Ve středu otevřu náš

týdeník, v některých mých snech je pěkně tlustý, co se týká stran, a mnohdy dokonce barevný, a začínám listovat. Na první stránce tam nemám nic, na druhé také ne, a dokonce ani na třetí, ani na dalších. Zato jsou tam texty pro mě zcela neznámých nových autorů, kteří se zabývají takovými texty, nazvanými třeba Jaký má vliv Měsíce na nosnost slepic na Sedlčansku? či Dožívá se vyššího věku mandelinka bramborová nebo skřivan

polní? A co se děje v regionu podstatného? O tom v novinách ode mě nic není. Až na poslední stránce, tam upravo úplně dole nad tiráží, mám jeden krátký, ale opravdu kraťounký článek. Tak alespoň něco, oddechnu si v samém závěru těchto mých pracovních snů.

A po probuzení vždy pevně věřím, že v těch našich skutečných novinách budu mít těch článků přece jenom více...

David Myslikovjan

Týdeník vychází ve středu, uzávěrka v pondělí v 11 hodin. Redakce – tel.: 774 414 225 (tisk@sedlcansky-kraj.cz). Redaktoři: David Myslikovjan, tel.: 721 784 743 (david.myslikovjan@sedlcansky-kraj.cz); Olga Trachtová Hadáčková (olga.trachtova@sedlcansky-kraj.cz); Jana Motrincová, tel.: 702 286 184 (janamotrincova@seznam.cz); Michaela Faktorová (kalendar@sedlcansky-kraj.cz). Inzerce: tel.: 774 414 225 (reklama@sedlcansky-kraj.cz).

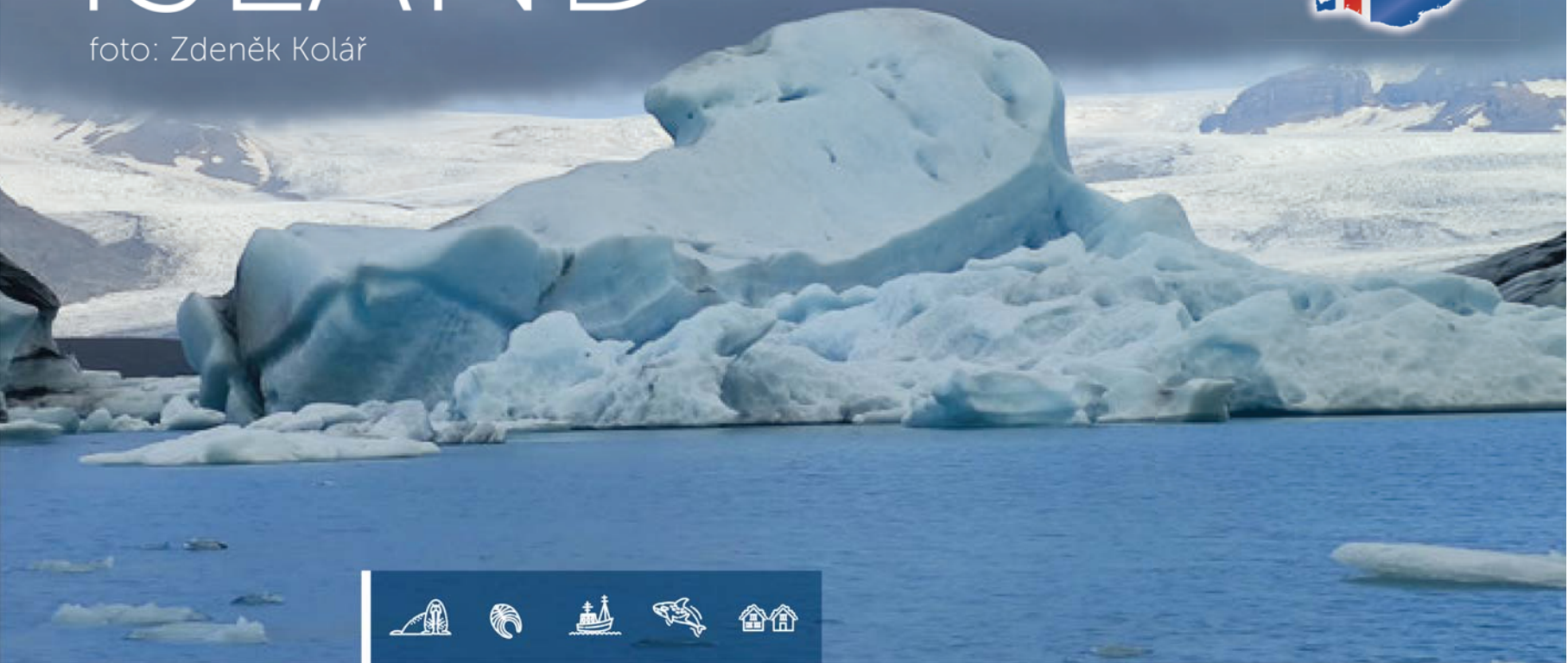
Kontaktní místo redakce Sedlčanského kraje: Asimina, Tyršova 138, 264 01 Sedlčany. Korektura: Radka Hodysová. Sazba: redakce. Tisk: Van Druck Sedlčany. Vydavatel: Zdeněk Kolář. Registrační číslo: MK ČR E 11724. Internet: www.sedlcansky-kraj.cz





# ISLAND

foto: Zdeněk Kolář





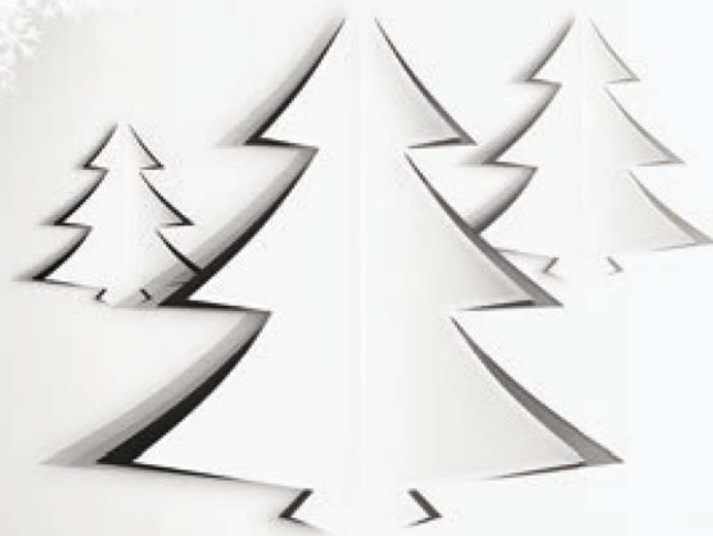
# Zakázkové truhlářství Budka



Hermovo pole 1322  
Sedlčany  
tel.: 607 668 367  
e-mail: jbudka@seznam.cz  
www.truhlarstvi-budka.cz



**Výroba a montáž: vchodových a interiérových dveří,  
vestavěných skříní, kuchyní, jídelen,  
obývacích a dětských pokojů, schodů, obkladů, pergol...**



**PŘEJEME VÁM PŘÍJEMNÉ PROŽITÍ  
VÁNOČNÍCH SVÁTKŮ  
A V NOVÉM ROCE 2024 PEVNÉ ZDRAVÍ,  
MNOHO ŠTĚSTÍ A SPOKOJENOSTI**



nemocnice  
**SEDLČANY**

**STRUS**<sup>®</sup>  
SINCE 1960

*Přejeme svým  
zákazníkům,  
zaměstnancům  
a všem občanům  
ze Sedlčan a okolí  
VESELÉ VÁNOCE  
A ŠTASTNÝ NOVÝ ROK  
2024*

**PF 2024**



**Veselé Vánoce  
a šťastný nový rok  
Vám a Vaším blízkým**

[www.1scv.cz](http://www.1scv.cz)

 **1.SčV**